

SZAKMAI PROGRAM

2025/2026.

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	6
1.1. Jogszabályi háttér	6
1.2. Helyzetelemzés	6
1.2.1. Iskolánkról.....	6
1.2.2. Az alapeladatokhoz kapcsolódó képzések megnevezése (tanulói jogviszony)	7
1.2.3. Felnőttképzési jogviszony keretében elsajátítható szakmák, szakképesítések.....	10
1.2.4. Az intézményben folyó pedagógiai munka. Személyi, tárgyi feltételek.....	11
1.3. Az iskola küldetésnyilatkozata.....	12
1.4. Az iskola jövőképe.....	13
1.5. Intézményi célrendszer	13
2. NEVELÉSI PROGRAM.....	16
2.1. Alkalmazott jogszabályok.....	16
2.2. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	16
2.2.1. Alapelvek, értékek	16
2.2.2. Célok	17
2.2.3. Feladatok, eszközök és a megvalósítási módjai.....	18
2.2.4. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai ..	19
2.2.5. Fejlesztési területek-nevelési célok	19
2.2.5.1. Az erkölcsi nevelés	20
2.2.5.2. Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés.....	20
2.2.5.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	20
2.2.5.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	21
2.2.5.5. A családi életre nevelés.....	21
2.2.5.6. A testi és lelki egészségre nevelés	21
2.2.5.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.....	21
2.2.5.8. Fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés	22
2.2.5.9. Pályaorientáció	22
2.2.5.10. Gazdasági és pénzügyi tudatosság fejlesztése	22
2.2.5.11. Médiatudatosságra (médiatudatos viselkedésre) nevelés.....	22
2.2.5.12. A tanulás képességének fejlesztése („a tanulás tanítása”)	23
2.2.6. Honvédelmi nevelési terv	23
2.3. Az iskolában az oktatási-nevelési célok megvalósulását segítő tanórán kívüli foglalkozások, egyéb tevékenységek.....	25
2.3.1. Hagyományörző tevékenységek	25
2.3.2. Diákönkormányzat	25
2.3.3. Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.....	26
2.3.4. Iskolai sportkör.....	26
2.3.5. Szakkörök.....	26
2.3.6. Versenyek, vetélkedők, bemutatók.....	26
2.3.7. Osztálykirándulások	26
2.3.8. Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás	26
2.3.9. Iskolai könyvtár.....	26
2.3.10. Az IKSZ. Az iskolai közösségi szolgálat bevezetésének céljai	27
2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink	28
2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink.....	29
2.5.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek fő területei	29
2.5.2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	30
2.6. Az oktatók feladatai.....	30
2.6.1. Oktatói kompetenciák.....	31

2.7. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	34
2.7.1. Az osztályfőnöki munka tartalma.....	35
2.7.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre.....	35
2.8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	36
2.8.1. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai munka.....	36
2.8.1.1. Sajátos nevelési igényű tanulókkal összefüggő feladatok.....	36
2.8.1.2. Beilleszkedési, tanulási és/vagy magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	38
2.8.1.3. Tehetség gondozás, tehetségfejlesztés	38
2.8.1.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása	39
2.8.1.5. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.....	40
2.8.2. Mentorrendszer.....	40
2.9. A tanulóknak a szakképző intézmény döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje	40
2.10. A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben részt vevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái.....	41
2.10.1. Az iskolavezetés és az oktatók együttműködése	41
2.10.2. A szakmai munkaközösségek együttműködése	41
2.10.3. Az oktatók és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése.....	42
2.10.4. Az oktatók és a szülők kapcsolattartása és együttműködése	42
2.10.5. A tanulók véleménynyilvánításai formái, érdekképviselések	43
2.10.6. Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel.....	43
2.11. A tanulmányok alatti vizsga szabályzata.....	44
2.11.1. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi szabályok	44
2.11.2. Vizsgaforma, vizsgarészek	44
2.11.3. A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályai	44
2.11.3.1. Általános szabályok.....	45
2.11.3.2. Az írásbeli vizsga	45
2.11.3.3. A szóbeli vizsga	46
2.11.3.4. A gyakorlati vizsga.....	46
2.11.4. Független vizsgabizottság előtti vizsgákra vonatkozó szabályok.....	47
2.11.5. A tanulmányok alatti vizsgák értékelésének elvei.....	47
2.11.6. Osztályozó-, illetve különbözeti vizsgák.....	47
2.11.7. Értékelés a tanulmányok alatti vizsgákon:	48
2.11.8. Osztályozó vizsgák szervezése digitális tanrend alatt	48
2.12. Felvételi eljárás, magasabb évfolyamba lépés feltételei	48
2.12.1. Kilencedik évfolyamba lépés feltételei.....	48
2.12.2. Felsőbb évfolyamba lépés feltételei.....	49
2.12.3. Szakképző évfolyamba lépés.....	50
2.12.4. Átvétel, iskolaváltás	50
2.13. Előzetes tanulmányok, ismeretek beszámítása	51
2.13.1. Egyéni tanulmányi rendről – tanulói jogviszonnyal rendelkező tanulók vonatkozásában	51
2.13.2. Előzetes tanulmányok beszámítása (rugalmas képzési lehetőség)	52
3. OKTATÁSI PROGRAM.....	54
3.1. Fogalmak, tartalmi szabályozás.....	54
3.1.1. A szakképzés alapelvei.....	55
3.1.2. Technikum.....	56
3.1.3. Szakképző iskola	57
3.1.4. A szakmai képzés alapszabályának speciális funkciói (felzárkóztató programok)	57
3.1.4.1. Orientációs évfolyam	57
3.1.4.2. Műhelyiskola.....	66
3.1.5. Felnőttek szakmai oktatása (felnőttképzési jogviszony).....	68

<i>3.2. A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma, valamint a megszervezésének és választásának elve</i>	68
3.2.1. Technikum – közismereti órafelosztás	68
3.2.1.1. Ágazathoz kapcsolódó közismereti tantárgyak (kötelezően választható).....	69
3.2.1.2. Idegen nyelv választása.....	69
3.2.1.3. Honvéd Kadét Program (HKP).....	69
3.2.1.4. Honvédelem tantárgy	70
3.2.2. Szakképző iskola – közismereti órafelosztás	76
3.2.3. Az ágazati alapoktatás	79
3.2.3.1. Az ágazati alapvizsga	80
3.2.4. A választható foglalkozások	82
3.2.4.1. Felzárkóztató foglalkozások	82
3.2.4.2. Tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök	82
<i>3.3. A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai</i> 83	
3.3.1. Kulcskompetenciák fejlesztése	83
3.3.1.1. A tanulás kompetenciái	83
3.3.1.2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)	83
3.3.1.3. Digitális kompetencia.....	84
3.3.1.4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák	84
3.3.1.5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák	85
3.3.1.6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái	85
3.3.1.7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák	86
3.3.2. Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek	86
3.3.3. Az eredményes tanulás segítésének elvei	87
3.3.4. Tanulási környezet.....	87
3.3.4.1. Kontakt oktatási környezet	87
3.3.4.2. Hálózattal támogatott kontakt tevékenység.....	87
3.3.4.3. Online oktatási környezet	88
3.3.4.4. Hibrid oktatási környezet.....	88
3.3.5. Az egyénre szabott tanulási lehetőség biztosítása, differenciált tanulás szervezés.....	88
3.3.5.1. Képesség-kibontakoztatás támogatása	89
3.3.6. Az oktatás szervezése	89
3.3.6.1. Tanórai keretek.....	89
3.3.7. Osztályba, csoportba sorolás, csoportbontások, egyéb foglalkozások szervezésének elvei	91
3.3.8. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök, valamint a ruházat és egyéb felszerelések kiválasztásának elvei.....	91
3.3.9. Az otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei	93
<i>3.4. Azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből intézményünk tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését intézményünk kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát</i>	94
3.4.1. Az érettségi vizsgákra felkészítés	94
3.4.2. Az egyes érettségi vizsgatárgyak középszintű érettségi vizsga témakörei	95
3.4.3. Az előrehozott érettséggel kapcsolatos eljárások	96
<i>3.5. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítményének írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái</i>	96
3.5.1. Alapelvek.....	96
3.5.2. Számonkérés formái	97
3.5.3. Tanulói teljesítmények értékelésének típusai (funkció szerint), minősítés formái	100
3.5.4. Félévi és év végi osztályzatok	104
3.5.5. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	106
<i>3.6. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése</i>	108

3.7. Egészségnevelési elvek, egészségfejlesztési program. Környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek. A mindennapos testnevelés megvalósításának módjai, az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos tervek.....	108
3.7.1. Egészségnevelés	109
3.7.2. Egészségfejlesztési program.....	110
3.7.3. Környezeti nevelés	115
3.7.4. Mindennapos testnevelés.....	117
3.7.5. A tanulók fizikai állapotának és edzettség mérésének programja	117
3.7.6. Könnyített és gyógytestnevelés órák	118
3.7.8. Egyéb, az egészségfejlesztéssel összefüggő lehetőségek	118
3.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	119
3.8.1. SNI/BTMN szakvéleménnyel rendelkező tanulókkal való foglalkozás	119
3.8.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	119
3.8.3. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	120
3.8.4. A szociális hátrányokkal induló tanulókkal való törődés	120
3.9. A tanulók jutalmazásával összefüggő szabályok	123
3.10. Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek.....	123
3.10.1. A lemorzsolódás csökkentése, a korai iskolaelhagyás megelőzését célzó tevékenységek	123
3.10.2. Középfokú beiskolázáshoz kapcsolódó pályaválasztási tevékenységgel kapcsolatos feladatok, célok megvalósulása	125
3.10.3. Határon túli pályázatok.....	126
4. KÉPZÉSI PROGRAM	126
4.1. Alkalmazott jogszabályok, elvek.....	126
4.2. Bevezető, az új típusú szakmai képzés bemutatása.....	127
4.3. A szakmai képzés dokumentumai. A képzési program főbb tartalmi egységei	128
4.3.1. Szakmanként a megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemek	128
4.3.2. Szabad órakeret felhasználása	132
4.3.3. A tanulási eredmények eléréséhez vezető utak.....	132
4.3.4. A projekt alapú oktatás	133
4.3.5. A vizsgákhoz szükséges gyakorlatban alkalmazható digitális tudástartalmak	133
4.3.6. A szakképző intézmény és a duális partnereinek együttműködése.....	134
4.3.7. A tanulók, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének elvei	136
4.3.8. A szakmai vizsga. A vizsgákhoz kapcsolódó szervezett egybefüggő felkészítés rendje	137
4.3.9. Jogorvoslat.....	138
5. KOLLÉGIUMI NEVELÉSI PROGRAM	139
5.1. A kollégium társadalmi szerepe	139
5.2. A kollégium általános értékrendje.....	139
5.3. A kollégium kapcsolatrendszere.....	140
5.3.1. Kapcsolat az iskolákkal	140
5.3.2. Kapcsolat a szülői házzal.....	140
5.3.3. Kapcsolat közművelődési intézményekkel	140
5.3.4. Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel	140
5.3.5. Kapcsolat a Családsegítő és Gyermekjóléti Központokkal	140
5.3.6. Kapcsolat a rendőrséggel.....	141
5.4. A kollégiumi nevelés alapelvei, céljai	141
5.4.1. A kollégiumi nevelés célja	141
5.4.2. A kollégiumi nevelés főbb alapelvei	141
5.5. A kollégiumi tevékenység szerkezete	142
5.5.1. Felkészítő csoportfoglalkozások a kollégiumban (13 óra/hét/csoport).....	142
5.5.2. A kollégiumi élet megszervezése	155
5.5.3. Pedagógiai felügyelet	156

5.6. A tanulók fejlesztésének kiemelt kompetenciaterületei.....	156
5.6.1. A tanulási, gondolkodási kultúra fejlesztése.....	156
5.6.2. Felzárkóztatás, tehetséggondozás, pályaeorientáció.....	157
5.6.3. Énkép, önismeret, szociális képességek fejlesztése.....	157
5.6.4. Egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése	157
5.6.5. Társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése	158
5.7. Diákönkormányzati tevékenység	158
5.8. Hagyományörzés és ápolás	158
5.9. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységek.....	159
5.10. A szülő, a kollégista, az oktatók, nevelő-oktatók együttműködésének formái.....	159
5.11. A tanulók értékelési rendszere.....	160
6. A SZAKMAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATÁNAK ELVEI, FOLYAMATA	161
6.1. Felülvizsgálat elvei	161
6.2. A felülvizsgálat és módosítás folyamata.....	161
ZÁRADÉKOK.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
JÓVÁHAGYÁSI ZÁRADÉK	163

*“Ha egy évre tervezel, vess magot. Ha tíz évre tervezel, ültess fát.
Ha száz évre tervezel, tanítsd a népet. Ha magot vetettél, egyszer aratsz,
Ha fát ültettél, tízszer aratsz. Ha tanítod a népet, százszor aratsz.”*
(Konfuciusz)

1. BEVEZETÉS

1.1. Jogszábeli háttér

- a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szkt.),
- a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (Szkr.),
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban Nkt),
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
- a „Szakképzés 4.0” 1168/2019. (III.28.) Korm. határozat, kiegészítve a 1499/2023. (XI.16.) Korm. rendeletben meghatározott módosításokkal
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról
- 40/2002. (V. 24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről

Alapfeladataink jogszábeli szerinti megnevezése

- technikai szakmai oktatás
- szakképző iskolai szakmai oktatás
- felnőttek szakmai oktatása
- felnőttek szakmai képzése
- kollégiumi ellátás

1.2. Helyzetelemzés

1.2.1. Iskolánkról

A szarvasi szakképzés gyökerei a XIX. század második felére nyúlnak vissza. A részletes iskola-történet intézményünk honlapján olvasható, így nyomon követhető, hogy mindig a rugalmas és színvonalas oktatás jellemezte működésünket.

Intézményünk a Gyulai Szakképzési Centrum részeként működő szakképző intézmény, a szakképzési centrum jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egysége, amely önálló költségvetéssel nem rendelkezik, szakképzési alapfeladatot látunk el.

A Centrum élén a főigazgató és a kancellár áll.

A szakképzési centrum adatai

A költségvetési szerv neve:	Gyulai Szakképzési Centrum
A költségvetési szerv székhelye:	5700 Gyula, Szent István utca 38.
Hivatalos honlapja:	www.gyszc.hu
Elérhetőségek:	info@gyszc.hu; 66/561-420
Alapító:	Innovációs és Technológiai Minisztérium
Az alapító okirat száma:	II/1883-1/2025/PKF

Intézményünk adatai

Az intézmény megnevezése:	Gyulai SZC Székely Mihály Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
Az intézmény székhelye:	5540 Szarvas, Vajda Péter utca 20.
Hivatalos honlap:	www.szekelyszarvas.hu
Elérhetőségek:	szarvas@gyszc.hu ; 66/514-890
OM azonosító:	203069/018
Szervezeti egység kód:	032103
Telephelyek:	Kollégium (Vajda Péter utca 18.) Tanműhely (Vasút utca 68-70.) Tanműhely (Kossuth Lajos utca 5.)

1.2.2. Az alapeladatokhoz kapcsolódó képzések megnevezése (tanulói jogviszony)

A képzési szerkezet részletesen a Képzési programban olvasható.

Technikum

Az ágazat megnevezése: Informatika és távközlés

A szakma megnevezése: **Informatikai rendszer- és alkalmazás-üzemeltető technikus**

A szakma azonosító száma: 5 0612 12 02

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Informatika és távközlés

Az ágazat megnevezése: Szépészet

A szakma megnevezése: **Fodrász**

A szakma azonosító száma: 5 1012 21 01

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Szépészet

Az ágazat megnevezése: Gazdálkodás és menedzsment

A szakma megnevezése: **Vállalkozási ügyviteli ügyintéző**

A szakma azonosító száma: 5 0411 09 02

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Gazdálkodás és menedzsment

Az ágazat megnevezése: Turizmus-vendéglátás

A szakma megnevezése: **Vendégtéri szaktechnikus**

A szakma azonosító száma: 5 1013 23 08

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Turizmus-vendéglátás

Az ágazat megnevezése: Turizmus-vendéglátás

A szakma megnevezése: **Turisztikai technikus**

A szakma azonosító száma: 5 1015 23 07

A szakma szakmairányai: Idegenvezető; Turisztikai szervező

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Turizmus-vendéglátás

Az ágazat megnevezése: Fa- és bútortipar

A szakma megnevezése: **Faipari technikus**

A szakma azonosító száma: 5 0722 08 02

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Fa- és bútortipar

Az ágazat megnevezése: Oktatás

A szakma megnevezése: **Oktatási szakasszisztens**

A szakma azonosító száma: 5 0188 25 01

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Oktatás

Az ágazat megnevezése: Oktatás

A szakma megnevezése: **Óvodai nevelő**

A szakma azonosító száma: 5 0188 25 02

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Oktatás

Az oktatás ágazat képzéseire minisztériumi engedéllyel okleveles technikusképzést folytathatunk. Az ágazati alapoktatás a közös ágazati tartalommal folyik, vagyis az első két évben ugyanúgy az ágazati alapismereteket sajátítják el a tanulók. A többlet oktatási tartalom a szakmaválasztást követően, a szakirányú oktatás során épül be a képzésbe.

Szakképző iskola

Az ágazat megnevezése: Fa- és bútortipar

A szakma megnevezése: **Asztalos**

A szakma azonosító száma: 4 0722 08 01

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Fa-és bútortipari ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Asztalosipari szerelő; Famegmunkáló

Az ágazat megnevezése: Turizmus-vendéglátás

A szakma megnevezése: **Cukrász**

A szakma azonosító száma: 4 1013 23 01

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Cukrászsegéd

Az ágazat megnevezése: Építőipar

A szakma megnevezése: **Festő, mázoló, tapétázó**

A szakma azonosító száma: 4 0732 06 05

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Építőipari ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Szobafestő

Az ágazat megnevezése: Kereskedelem

A szakma megnevezése: **Kereskedelmi értékesítő**

A szakma azonosító száma: 4 0416 13 02

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Kereskedelem ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Bolti előkészítő, Pénztáros

Az ágazat megnevezése: Építőipar

A szakma megnevezése: **Kőműves**

A szakma azonosító száma: 4 0732 06 08

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Építőipari ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Falazó kőműves, Gépi vakoló

Az ágazat megnevezése: Turizmus-vendéglátás

A szakma megnevezése: **Pincér – vendégtéri szakember**

A szakma azonosító száma: 4 1013 23 04

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Pincérsegéd

Az ágazat megnevezése: Turizmus-vendéglátás

A szakma megnevezése: **Szakács**

A szakma azonosító száma: 4 1013 23 05

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Szakácssegéd

Rugalmas tanulási utat kínáló képzés (szakképzést előkészítő évfolyam)

Az évfolyam megnevezése: **orientációs évfolyam**

Képzési idő: 1 év

Az orientációs, szakképzést előkészítő évfolyam a pályaválasztásban bizonytalan, valamint az általános iskolát kompetenciahiányokkal befejező diákok számára jelent alternatívát.

Az évfolyam megnevezése: **műhelyiskola**

Képzési idő: egyéni előrehaladás alapján

Részsakmára készít fel. A 2025/2026. tanévben szakácssegéd képzés van.

1.2.3. Felnttktképzési jogviszony keretében elsajátítható szakmák, szakképesítések

Szakmajegyzék szerint (technikum)

Az ágazat megnevezése: Szépészet

A szakma megnevezése: **Fodrász (meghirdetve a 2025/2026. tanévben)**

A szakma azonosító száma: 5 1012 21 01

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Szépészet

Az ágazat megnevezése: Szépészet

A szakma megnevezése: **Kozmetikus technikus**

A szakma azonosító száma: 5 1012 21 03

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Szépészet

Az ágazat megnevezése: Oktatás

A szakma megnevezése: **Óvodai nevelő**

A szakma azonosító száma: 5 0188 25 02

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Oktatás

Az ágazat megnevezése: Szociális

A szakma megnevezése: **Kisgyermekgondozó, -nevelő**

A szakma azonosító száma: 5 0922 22 02

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális

Szakmajegyzék szerint (szakképző iskola)

Az ágazat megnevezése: Turizmus-vendéglátás

A szakma megnevezése: **Cukrász (meghirdetve a 2025/2026. tanévben)**

A szakma azonosító száma: 4 1013 23 01

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Turizmus-vendéglátás ágazati alapoktatás

Az ágazat megnevezése: Építőipar

A szakma megnevezése: **Festő, mázoló, tapétázó**

A szakma azonosító száma: 4 0732 06 05

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Építőipar

Az ágazat megnevezése: Építőipar

A szakma megnevezése: **Kőműves (meghirdetve a 2025/2026. tanévben)**

A szakma azonosító száma: 4 0732 06 08

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Építőipar

Az ágazat megnevezése: Kereskedelem

A szakma megnevezése: **Kereskedelmi értékesítő**

A szakma azonosító száma: 4 0416 13 02

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Kereskedelem ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részs szakmák megnevezése: Bolti előkészítő, Pénztáros

Az ágazat megnevezése: Szociális

A szakma megnevezése: **Szociális ápoló és gondozó (meghirdetve a 2025/2026. tanévben)**

A szakma azonosító száma: 4 0923 22 03

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Szociális

Programkövetelmény alapján

Az ágazat megnevezése: Oktatás, m.n.s.

A szakképesítés megnevezése: **Dajka**

Kódszám: 01193003

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 3

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 3

A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

Az ágazat megnevezése: Szépsézet (Szolgáltatások/Személyi szolgáltatások)

A szakképesítés megnevezése: **Manikűrös és körömdizájner**

Kódszám: 10124005

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 4

1.2.4 Az intézményben folyó pedagógiai munka. Személyi, tárgyi feltételek

Intézményünk oktató-nevelő munkájának eredményességét, sikerességét alapvetően meghatározza az intézményt használó családok szociális helyzete. Ahhoz, hogy az oktató nevelő munkánk során a hozzáadott érték megjeleníthető legyen, ismernünk kell az intézménybe belépő gyermekek tanulók képességeit, tanulásra való motiváltságukat. A nevelés-oktatás feladatait módszertanilag képzett, gyermekszerető oktatók végzik. Oktatóink jól képzett szakemberek, akik szakmai tapasztalataikat az „életben” szerezték meg. Tehetséggondozó tevékenységünket igazolja, hogy tanulóink több szakmában is szép eredményeket érnek el különböző szakmai versenyeken, sikeresen pályázunk tehetséggondozó pályázatokra.

Határon túli magyar lakta területek szakképző iskoláival együttműködünk, részt veszünk az Erasmus pályázati programokban a testvériskolai együttműködések érdekében. Fontosnak tartjuk a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztését, támogatjuk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok szakmai végzettséghez juttatását.

Az infrastrukturális feltételek megfelelőek. Az iskolai épületei funkcionálisan kielégítő mértékben szolgálják az iskolában folyó munkát. A szükséges eszközök beszerzése és a karbantartás a fenntartó és pályázatok jóvoltából folyamatos, azonban energetikai szempontból az épületek hőszigetelése (a kollégiumon kívül, ahol ez megvalósult), a nyílászárók cseréje nagymértékben segítené a

gazdaságosabb működtetést. A vidéki tanulóink számára kollégiumi ellátást biztosítunk a felújított, saját kollégiumunkban.

A tanulási tevékenység eredményességét a diákok sikerélményekhez juttatásával is támogatjuk, mely szerint sok tanórán kívüli programra, kulturális és sporttevékenységre van lehetőségük, ahol megmutathatják, kipróbálhatják önmagukat. Hisszük, hogy a minőségi szakmai képzés elengedhetetlen része a hatékony idegennyelv-oktatás. Az ágazati alapképzés időszakában cél az általános idegen nyelv oktatása, a szakképzési szakaszban már elsődlegesen a szakmai idegen nyelv elsajátítása, így a nyelvtudás fejlődésével minél több diáknak lesz lehetősége nemzetközi mobilitási programokon (ERASMUS+) akadály nélkül részt venni. Ma már elengedhetetlen a személyes sikerességben, a továbbtanulásban és a munkavállalás során a nyelvtudás. A diákok a külföldi gyakorlatok segítségével számtalan pozitív változást tudhatnak magukénak, mint önállóság, magabiztosság, nyelv- és szakmai kompetenciák fejlődése, többségükben felértékelődik a tudás és szakmájuk szeretete.

Iskolánk képzési struktúrája igazodik a járás igényeihez, ezért a szolgáltató szektorhoz kapcsolódik oktatott szakképesítéseink többsége.

Intézményünkben szorgalmazzuk az oktatók folyamatos képzését. Oktatóink igyekeznek olyan általános és sajátos oktatásszervezési formákat, oktatási módszereket választani, például a tapasztalati úton történő tanulást, amelyek kialakításával lehetővé teszik azt, hogy a gyakorlati és elméleti oktatás eleget tegyen funkciójának, segítségével a tanulókat felkészíthessék a minőségi követelmények teljesítésére, elősegítve a későbbi foglalkoztatásukat a szolgáltató szektorban.

Távolságunk a Gyulai Szakképzési Centrumtól 75 km, ez a mindennapi kapcsolattartást akár nehezíthetné is, azonban a jól kialakított munkaszervezés miatt ez nem jelent problémát. Az információáramlás megfelelő a bejáratott csatornákon, a beszerzések jól működő rendje zökkenőmentessé teszi a munkavégzést.

1.3. Az iskola küldetésnyilatkozata

„Szakképző iskolánk missziója, hogy egy támogató, innovatív és fejlődő közösséget építsen, ahol minden egyes résztvevő lehetőséget kap a szakmai és személyes növekedésre. Célja, hogy kreatív, rugalmas és gyakorlatközpontú képzésekkel támogassa a fiatalokat és felnőtteket, hogy olyan környezetet biztosítson, amely az önismeret, a kompetenciák fejlesztése és az egyéni értékek kibontakoztatása révén inspirálja és segíti a tanulókat abban, hogy felkészülten és magabiztosan lépjenek a munka világába.”

Iskolánk a térség meghatározó, nagy hagyományokkal rendelkező szakképző intézménye, melynek célja, hogy a képzésben részt vevők felismerjék és kibontakoztassák egyéni képességeiket, tudatosan válasszanak szakmát, és az általános, valamint a szakmai képzés során megszerzett tudásukra építve váljanak elkötelezett, felelős szakemberekké.

Kiemelt célunk, hogy tanulóink büszkék legyenek választott hivatásukra, és a munka becsülete, a szakmai igényesség, a folyamatos fejlődésre való nyitottság váljon életük meghatározó elemévé. Korszerű, munkaerő-piaci igényekhez igazodó szakképzési szerkezetet működtetünk, amelyben kiemelt szerepet kap a duális képzés, a gazdasági szereplőkkel való együttműködés és a gyakorlatorientált oktatás.

Fontos számunkra, hogy iskolánk ne csupán tudásközpont, hanem egy olyan közösségi tér is legyen, ahol az oktatók és a tanulók közösen formálják az intézmény szellemiségét, és ahol az ismeretátadás mellett az emberi kapcsolatok is értéket jelentenek. Olyan tanulókat kívánunk nevelni, akik képesek önállóan, felelősen alakítani saját életútjukat, és sikeresen alkalmazkodnak a társadalmi és gazdasági változásokhoz.

Törekszünk arra, hogy tanulóink megismerjék és megbecsüljék környezetük értékeit, elsajátítsák a társadalmi normákat, és elkötelezetté váljanak az egészségtudatos, aktív életmód iránt.

Az intézmény minőségirányítási rendszerének alkalmazásával biztosítjuk a szakmai munka folyamatosságát, átláthatóságát és folyamatos fejlesztését. Célunk, hogy a minőségi munkavégzés intézményi kultúrává váljon, amely minden résztvevő számára belső motivációt jelent.

1.4. Az iskola jövőképe

„Jövőnk, hogy egy olyan oktatási intézmény legyünk, amely a szakmai fejlődést és a személyes növekedést egyesíti, és folyamatosan változó módon alkalmazkodik az igényekhez. Olyan központtá váljunk, amely nemcsak a helyi közösségben, hanem az egész térség számára fontos szerepet játszik a fiatalok és felnőttek képzésében.”

E célok megvalósítása érdekében olyan intézménnyé kívánunk válni,

- amely gyorsan és hatékonyan reagál a gazdasági-társadalmi környezet változásaira, és aktívan alakítja a szakképzéssel kapcsolatos folyamatokat;
- amely központi, koordináló szerepet tölt be a szakképzési partnerhálózatban, elősegítve az együttműködést az iskolák, duális partnerek, gazdálkodó szervezetek, valamint a szülők és a tanulók között;
- ahol az inkluzív, személyre szabott tanulási lehetőségek révén minden korosztály számára elérhetővé válik a szakmai fejlődés, függetlenül előképzettségtől vagy szociális háttértől;
- ahol a környezettudatosság, a fenntarthatóság és az egészségtudatos életvitel áthatja az intézmény szemléletét, és ezek az értékek a nevelési-oktatási folyamatok részévé válnak;
- ahol az információs és kommunikációs technológiák, a digitális írásbeliség, valamint a tanulást támogató modern eszközök alkalmazása az iskola mindennapi működésének alapvető részét képezi;
- ahol az oktatók korszerű tanulószervezési eljárásokat, tanulásirányítási technikákat, a kompetenciaalapú képzés módszereit és a team-munka eszközeit tudatosan alkalmazzák.

Arra törekszünk, hogy intézményünkben:

- a tanulók megalapozott, naprakész szakmai tudásra és munkakultúrára tegyenek szert;
- képesek legyenek önálló vagy csoportos munkavégzésre, rugalmas tanulási stratégiák alkalmazására, reális önismereten alapuló pályatervezésre;
- birtokában legyenek azoknak a kulcskompetenciáknak, amelyek segítségével felnőttként is képesek lesznek fejlődni, tanulni és alkalmazkodni a változó munkaerőpiaci elvárásokhoz.

Jövőképünk része a felnőttképzés struktúrába történő szorosabb integrálása, a rugalmas tanulási utak kialakítása, valamint az élethosszig tartó tanulás ösztönzése. Oktató-nevelő munkánk eredményességét a szülők fokozott bevonásával, a partnerkapcsolatok erősítésével és az infrastruktúrális háttér tudatos fejlesztésével kívánjuk növelni.

1.5 Intézményi célrendszer

A szakképzés jelenleg érvényben lévő európai stratégiai céljait az Európai Tanács 2020. november 24-i ajánlása határozza meg („A fenntartható versenyképességet, társadalmi méltányosságot és rezilienciát célzó szakképzésről”), kiegészülve az Európai Készségfejlesztési Program (European Skills Agenda) célkitűzéseivel, különös tekintettel a zöld és digitális átálláshoz

szükséges készségek fejlesztésére. Az országos szakpolitikai irányokat a „Szakképzés 4.0” stratégia alapozta meg, melyet az azóta bevezetett programok és fejlesztések tovább erősítettek, válaszul a munkaerőpiac gyorsan változó igényeire.

A regionális célkitűzések a térségi gazdaságfejlesztési és munkaerőpiaci stratégiákban, valamint a szakképzési centrumok szakmai iránymutatásában jelennek meg. A szakképzés jogi háttérét továbbra is a 2019. évi LXXX. törvény, valamint a végrehajtására kiadott 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet biztosítja, a hatályos módosítások figyelembevételével. E dokumentumokban tükröződnek az európai és hazai stratégiai célkitűzések.

Intézményünk céljai összhangban állnak a fenti szakpolitikai dokumentumokkal, a térségi és helyi szakképzési irányelvekkel, valamint a Gyulai Szakképzési Centrum által megfogalmazott minőségpolitikai célokkal.

Stratégiai célok	Minőségcélok	Fejlesztési célok
Modern, innovatív és rugalmasan működő intézmény, tanulást támogató környezet biztosítása.	Tanévenként két technikumi és két szakképző osztály, valamint legalább 3 felnőtt szakmai oktatási csoport indítása.	Az intézmény fejlesztési céljainak meghatározására önértékelési ciklusonként, az intézményi önértékelést követően kerül sor. Intézményünk első önértékelése a 2023/2024-es tanév végén zárult, a fejlesztési célok konkrét meghatározására ezt követően került sor, melyek az alábbiak a 2024. november 1. – 2026. január 31. közötti időszakra: Az iskolai lemorzsolódás csökkentése - Az iskolai lemorzsolódási mutató 7% alá csökkentése. Szakkörök, szabadidős tevékenységek szervezése - 2 szakkör megvalósítása a 2024-2025-ös és a 2025-2026-os tanévben. Belső tudásmegosztás, belső tudásmegosztó felület működtetése – minden oktató által legalább 1 kidolgozott témakör megosztása a tudásmegosztó felületen.
Hatékony beiskolázási folyamat, eredményes pályaeorientáció.	Öt év alatt legalább 3%-os növekedés a felnőttképzésben tanulók számában.	
A tanulók és a munkaerő-piac igényeihez igazodó képzések.	A lehetőségek függvényében szakképesítés megszerzésére irányuló képzések folyamatos indítása.	
Gyakorlatorientált képzési program, valós élethelyzetekre felkészítő oktatás.	Szakképzési munkaszerződéssel rendelkezők aránya a sikeres ágazati alapvizsgát tett tanulók létszámához viszonyítva ne csökkenjen.	
Lemorzsolódás csökkentése.	Sikeres szakmai vizsgát tett tanulók aránya, az összes, adott vizsgaidőszakban vizsgázók számához viszonyítva legalább 95% legyen.	
Folyamatos szakmai fejlődés és önfejlesztés az oktatásban (továbbképzések, szakmai együttműködések).	A partneri elégedettségmérések eredményei, valamint az intézmény lemorzsolódási mutatója közép és hosszútávon javuló tendenciát mutassanak.	

A fejlesztési célokhoz kapcsolódó szakképzési indikátorok részletes leírását, értelmezési és számítási útmutatóját a MIR leírás 1. számú melléklete tartalmazza.

2. NEVELÉSI PROGRAM

2.1. Alkalmazott jogszabályok

- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskolai-egészségügyi ellátásról
- 110/2012. (VI.04.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 2005. évi LXXXVIII. tv. A közérdekű önkéntes tevékenységről

2.2. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.2.1. Alapelvek, értékek

Egységes hatások elve

Az intézmény a személyi- és tárgyi feltételeivel egységes nevelési rendszert alkot. Arra törekszünk, hogy az egyes nevelő hatások erősítsék egymást. Valljuk, hogy az oktató teljes személyiségével nevel.

Esélyegyenlőség elve

Tanulóinknak egyenlő esélyeket biztosítunk az egyéni életpályájuk építésében, elsősorban reális önismerettel bíró személyiségeket nevelünk. Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók befogadására. Mentori, támogatói segítséget nyújtunk diákjainknak a szocializációs hátrányok kompenzálásához.

Értékközvetítés elve

A tradicionális értékek (környezet- és egészségtudatosság, tehetség, műveltség, felelősség, hazaszeretet) tiszteletét, az ennek megfelelő magatartást várjuk el minden diáktól, oktatótól és az intézmény minden dolgozójától.

Tanulóközpontúság elve

Intézményünk fontos feladatának tekinti a személyiségfejlesztést, tiszteletben tartja a diákok jogait, igyekszünk bevonni őket az iskola életébe, számítunk véleményükre, ötleteikre, aktivitásukra.

Aktív partnerkapcsolatok elve

Intézményünk csak akkor lehet eredményes, ha munkánk során külső és belső partnereinkkel folyamatosan együttműködünk, nemzetközi kapcsolatainkat bővítjük. Az oktató-nevelő munkában kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, illetve törvényes képviselőikkel és a külső gyakorlati helyekkel való kapcsolatokra.

Folyamatos megújulás elve; korszerű tanulásszervezés alkalmazása

Partnereink véleményének figyelembevételével a folyamatos tartalmi-, módszertani és szervezeti megújulásra törekszünk. A pályázatokon való részvétel, az innováció, önfejlesztő folyamataink fontos elemei.

Személyiségközpontú fejlesztés

A tanulók megismerésén alapuló pedagógiai fejlesztés, amely igazodik a tanulók egyéni fejlődési üteméhez. Fontos alapelv a gyengébbek felzárkóztatása és a tehetségesek képességeinek kibontakoztatása.

Egyéni tanulási utak biztosítása

A tanulók megismerésén és egyéni fejlesztésén alapuló pedagógia célja, hogy minden tanuló találja meg a helyét az iskola oktatási rendszerében. Rugalmas oktatás-szervezési eljárásokkal támogatjuk a tanulók egyéni fejlődési ütemének érvényesülését.

2.2.2. Célok

Egységes szemléletű pedagógiai kultúra kialakítása

- arra törekszünk, hogy hagyományainak megőrzése mellett, egységes szemléletű pedagógiai kultúrát alakítsunk ki,
- optimális feltételeket teremtsünk a kommunikáció (anyanyelvi, idegen nyelvi, informatikai írástudás) elsajátításához és alkalmazásához az intézmény életének különféle színterein,
- a tanulás és tudás mellett, a gyakorlatban alkalmazott tudás, kompetencia, a személyiség- és közösségfejlesztés területén a hangsúlyt a kulturális, erkölcsi, állampolgári, nemzeti azonosságtudat, hazafiasság, humanista gondolkodás, közösségi magatartás, munkafegyelem, megbízhatóság, felelősségérzet, kreativitás, az alkotó önkifejezés, egészséggel kapcsolatos és a szakmaiság értékeinek tiszteltére, elfogadására, követésére helyezzük.

Az esélyegyenlőség megteremtése

- arra törekszünk, hogy a különböző szociokulturális háttérrel rendelkező tanulóinkat felkészítsük az egész életen át történő tanulásra (Lifelong Learning),
- szolgáltatásainkkal igyekszünk megteremteni a feltételeket ahhoz, hogy ezt legtovább és legeredményesebben iskoláink falai közt gyakorolhassák,
- differenciált módszerekkel lehetővé tesszük valamennyi tanuló számára annak a tudásnak, azoknak a kompetenciáknak a megszerzését, amelyre egyénileg képes,
- megszervezzük a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni fejlesztését,
- törekszünk a kulturális, multikulturális értékek megismerésére, elfogadására, elfogadtatására, a demokratikus társadalmi értékek, az állampolgári jogok és kötelességek megismertetésére.

Hatékony beiskolázás

- beiskolázásunkat folyamatosan alakítjuk a társadalmi és munkaerő-piaci igényekhez
- arra törekszünk, hogy megfelelő vonzerőt biztosítsunk a tanulói utánpótlás érdekében, minél több tanuló válasszon az általunk kínált lehetőségekből.

A környezet és az élet védelme

- arra törekszünk, hogy minden tevékenységünket hassa át a környezettudatosság és az egészséges életmódra nevelés, fejlődjék a tanulóknál saját testi egészségük, az emberi környezet és a természet megóvására irányuló felelősségérzet.
- elsődlegesnek tekintjük az élet értékét, a személyiség védelmét, fejlesztését, harmóniáját, mindezekre kiemelt figyelmet fordítunk.

Kapcsolatok, pályázatok

- rendszeresen kihasználjuk a pályázatok nyújtotta lehetőségeket, kiemelt figyelmet fordítunk a szakképzés modernizációjával kapcsolatos lehetőségekre,
- törekszünk nemzetközi kapcsolataink bővítésére,
- partneri kapcsolataink folyamatos fejlesztésére törekszünk, az oktatás-nevelés folyamatában kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, a gyakorlati képzésben részt vevő gazdálkodó szervezetekkel, a belépésre felkészítő iskolákkal, a város és a megye oktatási intézményeivel való együttműködésre, támogatóinkkal való kapcsolattartásra.

2.2.3. Feladatok, eszközök és a megvalósítási módjai

- ✓ A szakmai munkaközösségek intézményi együttműködésének kialakítása, a jó gyakorlatok átadásának megszervezése.
- ✓ A szakmai képzés folyamatos fejlesztése a korszerű technikáknak és a munkaerő-piaci igényeknek megfelelően.
- ✓ Projektoktatás bevezetése, az élményalapú pedagógia biztosítása.
- ✓ Annak elérése, hogy a tanulók képesek legyenek sikeres vizsgát tenni, majd szakmájukban elhelyezkedni, tudásuk, képességeik és készségeik megfeleljenek a munkába állásuk idején támasztott elvárásoknak, követelményeknek.
- ✓ A kompetenciafejlesztésen alapuló tanulásirányítás biztosítása.
- ✓ A kulskompetenciák (NAT) fejlesztése valamennyi iskolatípusban.
(A kompetenciák fejlesztését célzó oktatás intézményen belüli megvalósításának részletes kifejtése az oktatási programban jelenik meg.)
- ✓ A tanulási hátrányok csökkentése, ideértve a diszfunkcionális hátrányokat is.
- ✓ Az eltérő adottságú és motivációjú tanulók számára az ismeretek bővülésének, a képességek és készségek fejlődésének biztosítása.
- ✓ Csökkenteni a tanulási kudarcok mértékét és biztosítani az iskola eredményes befejezését.
- ✓ Kialakítani a tanulóknál az igény és a képesség, az ismeretek önálló megszerzésére, azok összefüggéseinek felismerésére, értelmezésére, hasznosítására való képességet.
- ✓ A tanulási technikák kialakítása, fejlesztése.
- ✓ A könyvtárhasználat, információkezelés megtanítása és rendszeres alkalmaztatása.
- ✓ Az elektronikus információáramlás tárgyi és személyi feltételeinek megteremtése az intézményközi együttműködés, az egységes gyakorlat kialakítása érdekében.
- ✓ Módszertani megújulás a korszerű tanítási-tanulási folyamatnak megfelelően, kiemelten a mérés- értékelés területén.
- ✓ Tervszerű, összehangolt beiskolázási tevékenység.
- ✓ A pályázatok folyamatos figyelése.
- ✓ Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek oktatásának megszervezése.
- ✓ Környezettudatos szemlélet kialakítása.
- ✓ Fejlődjék a tanulóknál az igényesség, munkájuk eredményessége, minősége iránt. Alakuljon ki a tanulóknál a munkájukkal kapcsolatos felelősségérzet.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola oktatói által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

- ✓ Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során az oktató közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- ✓ Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

2.2.4. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai
A NAT műveltségi területenként határozza meg az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A fejlesztési feladatok és a közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak. A Nemzeti alaptanterv alapján megfogalmazott feladatok:

- ✓ a nemzeti műveltség,
- ✓ a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- ✓ az egyetemes kultúra közvetítése,
- ✓ az erkölcsi érzék és a szellemi, érzelmi fogékonyság elmélyítése,
- ✓ a tanuláshoz, a munkához szükséges képességek, készségek, ismertetek, attitűdök együttes fejlesztése,
- ✓ az egyéni és a csoportos teljesítmény ösztönzése,
- ✓ a közjóra való törekvés megalapozása,
- ✓ a nemzeti közösségi összetartozás és hazafiság megerősítése
- ✓ értékálló és a kor igényeinek megfelelő tudás elsajátítása

A Nemzeti alaptanterv alapján megfogalmazott célok

- ✓ haza felelős polgárává válják;
- ✓ kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- ✓ reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítéletképessegre tegyen szert;
- ✓ megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- ✓ törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- ✓ legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- ✓ válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ✓ ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- ✓ tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A hatékony nevelés-oktatásnak nélkülözhetetlen eleme a szülőkkel történő együttműködés. Az intézmény a szülők számára nyújtott pedagógiai segítséggel, a szülők véleményének, javaslatainak befogadásával, hasznosításával teremti meg a sikeres együttműködést. A fenti célok megvalósítása segítő szervezetek együttműködésével valósul meg.

2.2.5. Fejlesztési területek-nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás- cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is. Összhangban kell lennie a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel.

A nevelési célok megvalósulása a tanítás-tanulás folyamatában:

- ✓ beépülnek az egyes műveltségi területek/tanulási területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- ✓ tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- ✓ témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

2.2.5.1. Az erkölcsi nevelés

Az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Fontosnak tartjuk, hogy az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira.

Oktatóink példamutatása elősegíti a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Megvalósulása: osztályfőnöki órák témái, teljes tanítási-tanulási folyamat.

2.2.5.2. Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

- ✓ A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait, az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeit, nehézségeit és ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákat.
- ✓ Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
- ✓ Ismeretek, egyéni és közösségi tevékenységek elsajátítása, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.
- ✓ Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége.
- ✓ Ismerjék meg Európa történelmét, sokszínű kultúráját,

Megvalósulása:

- ✓ Természeti környezet (élő, élettelen, földrajzi környezet stb.)
- ✓ Társadalmi környezet (pl. lakóhely társadalmi rétegződése, önkormányzata, vallási közösségei, rendje, védelme)
- ✓ Történet, helytörténet
- ✓ Népismeret, néphagyomány (etnikai csoportok, nemzetiségek, hagyományok megismerése, ápolása, népművészet, népszokások, viseletek, tánc, kézművesség stb.)
- ✓ Testvériskolai kapcsolataink révén (Ada, Szilágysomlyó, Nagyenyed) a tanulóknak szeretnénk erősíteni a nemzeti összetartozás tudatát.

2.2.5.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

- ✓ A cselekvő állampolgári magatartásra, a törvénytiszteletre, az együttélés szabályainak betartására,
- ✓ Az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére, az erőszakmentesség, a méltányosságra nevelésre,
- ✓ A tanulók megismerjék meg a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a honvédelmi nevelést biztosítása.
- ✓ A közügyekben a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztésére,
- ✓ A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása, a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulás-szervezési eljárások megismerésére.

Megvalósulása: a felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a diák-önkormányzati rendszer.

2.2.5.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

- ✓ Az önismeret fejlesztése, mint a társas kapcsolati kultúra alapja – a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség.
- ✓ A tanuló kedvező szellemi fejlődésének, készségeinek, tudásának és kompetenciáinak ki- fejlesztése.
- ✓ A tanulók képessé válnak az érzelmeiknek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe tör- ténő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, a kölcsönös elfogadásra.
- ✓ A tanuló énképének kialakítása, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájú- kat maguk tudják alakítani.
- ✓ A megalapozott önismeret kialakításával a tanulóknak fejlődjen ki a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához szükséges képesség.

Megvalósulása: kiemelt feladatnak tartjuk a tanulók helyes, reális énképének, illetve önértékelé- sének kialakítását. Nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy képessé válnak érzelmeik hiteles kife- jezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élet- hez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

2.2.5.5. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában.

Megvalósulása: feladatunknak tartjuk a harmonikus családi minták közvetítését, a családi közös- ségek, értékek megbecsülését. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, isme- reteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

2.2.5.6. A testi és lelki egészségre nevelés

- ✓ Az egészséges életmódra, a testi, lelki egészségre nevelés,
- ✓ A helyes táplálkozásra, a mozgás megszerettetésére, a stressz kezelés módszereinek alkal- mazására nevelés,
- ✓ A lelki egyensúly megóvására, társas viselkedések szabályozására, a konfliktusok kezelé- sére nevelés,
- ✓ A családdal együttműködve a tanulók felkészítése az önállóságra, a betegség megelőzé- sére, a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében,
- ✓ A káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére nevelés, motiválás- sal, példamutatással.

Megvalósulása: hisszük, hogy „A lelki (mentális) egészség a jólét állapota, melyben a személy megvalósítja képességeit, meg tud küzdeni az élet átlagos stresszeivel.” Intézményünk egyik test- nevelés oktatója futónagykövet, ezzel is példát állítva diákjaink számára. A mindennapos testne- velés bevezetése a szociális és érzelmi képességek fejlesztésében, erősítésében (siker és kudarc, győzelem és vereség feldolgozása, szociális kapcsolatrendszer fejlesztése, alkalmazkodás, konf- liktuskezelés, a csapathoz tartozás érzelmei, együvé tartozás erősítése) vesz részt.

2.2.5.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

- ✓ A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknak, saját élményű tanuláson keresztül.
- ✓ A segítő magatartás képességeinek fejlesztése, az együttérzés, együttműködés, probléma- megoldás, önkéntes feladatvállalás és –megvalósítás.

Megvalósulási formája: elsősorban a közösségi szolgálat, amelyet többek között szociális területen valósítanak meg diákjaink. Rendszeresen megvalósuló programok: adománygyűjtés, véradás.

2.2.5.8. Fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés

- ✓ A tanulók az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességre tekintettel használják.
- ✓ A tanulók számára a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás válik meghatározóvá.
- ✓ A környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására nevelés.
- ✓ A tanulók megismerjék a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, változásokat idézhetnek elő,
- ✓ Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Megvalósulási formája: környezeti nevelési programban megvalósuló célok alapján

2.2.5.9. Pályaorientáció

- ✓ A tanulók életkorához igazodva átfogó képet kell nyújtani a munka világáról.
- ✓ Tevékenységeken keresztül kell biztosítani arra, hogy a diákok kipróbálhassák képességeiket, elmélyülhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthassák a nekik megfelelő foglalkozást és pályát,
- ✓ Képessé váljanak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
- ✓ Fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Megvalósulási formája: mivel intézményünk elsősorban (képzési típusából adódóan) a munka világára készít fel, nagy hangsúlyt helyezünk az üzemlátogatásokra. Ezen túlmenően a Maker Space laborunk jó lehetőséget kínál – a szabadidő hasznos eltöltésén túl – több szakma megismerésére (kipróbálhatják képességeiket).

2.2.5.10. Gazdasági és pénzügyi tudatosság fejlesztése

- ✓ A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa, a fogyasztás területén,
- ✓ Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát,
- ✓ Lássák a rövid és hosszú távú céljaik, az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát,
- ✓ A köznevelési intézmény biztosítsa a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Megvalósulási formája: a Pénz7 – Pénzügyi és Vállalkozói Témahéthez kapcsolódás.

2.2.5.11. Médiatudatosságra (médiatudatos viselkedésre) nevelés

- ✓ A tanulók nevelése az új és a hagyományos médiumok nyelvének nevelésére,
- ✓ A médiatudatosságra nevelés, a kritikai beállítódás kialakítása, a médiumoktól befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelt megszervezésére, tudatos alakítására,
- ✓ A tanulók megismertetése a média működésével és hatásmechanizmusával,
- ✓ A média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal,

- ✓ A valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

Megvalósulási formája: kiemelt feladatunknak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák a kritikus értékelés képességét: azaz tudják értékelni az egyes források információs értékét, és legyenek képesek megítélni, mik az egyes képernyős tartalmak erősségei és gyengéi, melyiktől mit várhatnak. Ahhoz, hogy majd a lehető legtöbbet profitálhassanak a szórakoztató és információs eszközök világában végbemenő hatalmas fejlődésből, el kell sajátítaniuk a megfelelő képességeket és szemléletmódot. Feladatainkat az Egészségfejlesztési programban részletezzük.

2.2.5.12. A tanulás képességének fejlesztése („a tanulás tanítása”)

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden oktató teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Megvalósulási formája: teljes tanítási-tanulási folyamat.

2.2.6. Honvédelmi nevelési terv

Alapelvek

Az intézmény a Honvéd Kadét Program keretei között segíti a képzésben résztvevő diákokat (a honvéd kadétoakat) a honvédelmi ismereteik elmélyítésében, továbbá támogatja az érdeklődő diákok honvédségi pályaaorientációját. A honvéd kadétoak számára nyújtott nevelés biztosítja a hétköznapi élet kihívásaira történő felkészítést, valamint a katonai hivatás ellátásához szükséges tudás megszerzését és a fizikai állóképesség javítását.

Az intézmény honvédelmi nevelés területén vállalt küldetése

- ✓ a katonai hivatás pozitív értékeinek átadása (hazaszeretet, rend, fegyelem, bajtársiasság);
- ✓ a honvédelmi alapismeretek tantárgy oktatása;
- ✓ a honvédelmi alapismeretek tantárgyból közép- és emeltszintű érettségi vizsgázás lehetőségének biztosítása;
- ✓ a honvédelemhez kapcsolódó, tanórán kívüli elfoglaltságok – szakkörök, szabadidős programok – biztosítása;
- ✓ az iskola oktatói, az érdeklődő szülők és a 18. életévüket betöltött tanulók számára az Önkéntes Tartalékos Rendszerhez történő csatlakozás lehetőségének bemutatása a Magyar Honvédség segítségével.

Személyi feltételek

Az iskola biztosítani tudja a honvédelmi nevelési tervének teljesítéséhez szükséges szakmai végzettséggel rendelkező pedagóguslétszámot.

A honvédelmi alapismeretek oktatásáért felelős oktató sikeres vizsgát tett a Honvédelmi Minisztérium szervezésében megvalósult, az előbbieken említett tantárgyhoz kapcsolódó 120 órás pedagógus továbbképzésen.

A képzésről (HKP)

A képzést sikeresen teljesítő honvéd kadétek magas szintű honvédelmi műveltséggel és a katonai hivatással járó próbatételekre történő rálátással kell, hogy rendelkezzenek. A végzős honvéd kadét a képzés eredményeként a honvédelem ügyéhez szilárdan és pozitívan kötődik, morális értékrendje már kialakult és megingathatatlan.

Hosszú távú célok

- ✓ honvédelem ügyét ismerő és értő, felelősségteljes állampolgárok nevelése;
- ✓ a diákok általános honvédelmi ismereteinek bővítése;
- ✓ a katonai pályára jelentkezéshez szükséges alkalmasság – fizikai és szellemi alkalmasság – elérésének lehetőségét biztosítani a honvéd kadétek számára.

Rövid távú célok

- ✓ a honvéd kadétek érettségire történő felkészítése;
- ✓ a képzéshez kapcsolódó, tanórán kívüli, honvédelemhez kötődő foglalkozások élményszerű megvalósítása;
- ✓ a honvéd kadétek fizikai képességének folyamatos fejlesztése.

A képzés eredménye:

A képzés eredményeként a honvéd kadétektől az iskola elvárja:

- ✓ az általános fegyelem iránti igényt;
- ✓ egyszemélyi vezetői rendszer elfogadását;
- ✓ a csapatmunka szeretetét;
- ✓ a fizikai megmérettetéseken, sportversenyeken történő részvételt;
- ✓ az egészséges életmód iránti igényt.

A személyiségfejlődés támogatása

Az intézmény a Magyar Honvédség értékrendjének figyelembevételével határozza meg azokat a célokat, amelyek a honvéd kadétek személyiségfejlődését támogathatják az oktatáson keresztül.

Stabil értékrend kialakítása

A képzésben résztvevő diákok mentális képességeit folyamatosan szükséges erősíteni és a megfelelő fizikai teherbírás eléréséhez újabb és újabb megmérettetések elé kell állítani őket. A kihívások leküzdésével formálódik jellemük, megnő az önbizalmuk. Ezáltal a képzés végére minden honvéd kadétban kialakul a megfelelő erkölcsi tartás és a szilárd jellem.

A kialakítandó magatartásformákhoz kapcsolódó pedagógiai tevékenység

Az egészséges, sportos életvitel gyakorlásához szükséges oktatói tevékenység:

- ✓ a higiénés szokások rögzítése;
- ✓ a rendszeres sportolás fontosságának elfogadtatása;
- ✓ a betegségek megelőzéséhez, az egészség megőrzéséhez szükséges ismeretek átadása;
- ✓ preventív célzatú felvilágosítás a tudatmódosító szerekről;
- ✓ az egészséges táplálkozás megismertetése.

A szellemi értékek átadásához szükséges oktatói tevékenység:

- ✓ a kulturáltság iránti igény és művelődési szokások kialakítása;
- ✓ az információk feldolgozásához szükséges gondolkodás kialakítása;
- ✓ környezettudatosság kialakítása;
- ✓ idegennyelv megtanítása;
- ✓ infokommunikációs kultúra ismeretének átadása;
- ✓ az anyanyelv, a szülőföld szeretetének kialakítása;
- ✓ nemzeti szimbólumaink ismeretének, tiszteletének kialakítása;
- ✓ a Magyar Honvédség tiszteletének kialakítása;

- ✓ az európai szellemiség megismertetése.

A diákok lelki fejlődésének eléréséhez megvalósítandó feladatok:

- ✓ magabiztosság kialakítása;
- ✓ önfejlesztési igény kialakítása;
- ✓ tudatosság a karrier tervezésében;
- ✓ kudarcok elfogadásának képessége.

Közösségfejlesztés támogatása

A hagyományörzés a közösségfejlesztés, a bajtársiasság kialakításának egyik meghatározó színtere. Az intézmény kiemelt figyelmet fordít nemzeti ünnepeinkre.

A honvédelmi nevelés részeként az iskola kiemelt eseményként kezeli a Honvédelem napjáról (május 21.) és a Hősök napjáról (május első vasárnapja) történő megemlékezést, valamint a hősi halált halt katonák emlékének ápolása céljából történő hadisírgondozást.

Ifjúságvédelem támogatása

Az ifjúságvédelmet az iskola komplex honvédelmi nevelési programja hatékonyan támogatja.

2.3. Az iskolában az oktatási-nevelési célok megvalósulását segítő tanórán kívüli foglalkozások, egyéb tevékenységek

2.3.1. Hagyományörző tevékenységek

- ✓ Minden tanévben iskolai megemlékezést tartunk 1956. október 23-a, 1848. március 15-e évfordulóján; a zene világnapján, karácsonykor a tanulók aktív részvételével,
- ✓ Intézményünkben a szalagavatónak és a ballagásnak is hagyománya van,
- ✓ Minden évben megrendezésre kerül a Humán hét, melynek keretében külső előadókat hívunk, illetve zárásaként megrendezésre kerül a helyesírási verseny,
- ✓ A 9. évfolyamos tanulók számára Gólyaavatót szervezünk,
- ✓ Minden évben megszervezzük az iskolánkat támogató Székely Mihály Szakképzésért Alapítvánnyal közösen az alapítványi rendezvényt,
- ✓ Az általános iskolák pályaaorientációs napjához kapcsolódva kihelyezett szakmabemutatókat, online beiskolázási tájékoztatókat tartunk,
- ✓ Minden tanév második félévében (ha igény van rá) „Kamara – szülő – gyakorlati képzőhely – iskola” találkozót szervezünk, megkönnyítve ezzel a diákoknak a megfelelő duális képzőhely választást,
- ✓ Iskolánknak saját szakmatörténeti kiállítása van. A kiállítás minden érdeklődő számára nyitott, előzetes megbeszélés alapján látogatható.

2.3.2. Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselésére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola tanulói által javasolt és az igazgató által megbízott oktató segíti.

2.3.3. Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

2.3.4. Iskolai sportkör

Igény szerint iskola sportköri foglalkozásokat tartunk. Az iskolai sportkör foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör biztosítja a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

2.3.5. Szakkörök

A különféle szakkörök működése elsősorban a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését/felzárkóztatását szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is.

2.3.6. Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre az oktatók végzik. A helyezést elérő tanulókat jutalomban részesítjük. Az országos döntőkön résztvevő tanulók és kísérőtanáraik utazási költségeit megtérítjük.

2.3.7. Osztálykirándulások

Az iskola oktatói a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola oktatói a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni. Aki bármilyen okból nem tud ezeken részt venni, az köteles a távolmaradását más, tanítási órákra vonatkozó módon igazolni.

2.3.8. Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola oktatói a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban a hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

2.3.9. Iskolai könyvtár

Az iskolai könyvtár működtetését jelenleg könyvtárostanárra hiányában egy oktató végzi, önként vállalt feladatként. A tevékenysége elsősorban a tankönyvellátás technikai lebonyolítására – tankönyvosztásra, visszagyűjtésre – és a tanév közbeni taneszköz-kölcsönzésre koncentrálódik. A szépirodalmi állomány kihasználtsága alacsony, elsősorban a tanulmányi kötelezettségekhez kapcsolódó könyvkölcsönzés valósul meg.

2.3.10. Az IKSZ. Az iskolai közösségi szolgálat bevezetésének céljai

A rendes érettségi vizsga megkezdésének feltétele 50 óra közösségi szolgálat teljesítése. Az iskolánk által meghatározott célok, pedagógiai elvek határozzák meg a közösségi szolgálat kereteit. Iskolánk programjának elsődleges célja diákjaink képesség- és személyiség fejlesztése a közösségi szolgálat által. Lehetőséget és segítséget adunk tanulóinknak, hogy másokért élő emberekké váljanak. A szolgálat során megtapasztalják az adás örömet és az elfogadás képességét, jobban megismerik önmagukat, tágul világképük és társadalmi felelősségvállalásuk.

A közösségi szolgálat tervezése, feladatai

A szervezés feladatai között szerepel a szülők tájékoztatása, szülői hozzájáruló nyilatkozatot kitöltése (szülői értekezleten), majd a tanulók jelentkeztetése írásban.

A közösségi szolgálat teljesítését az alábbi felosztásban javasoljuk a diákoknak:

Évf.	Időpont	Feladat	Óraszám
9.	szeptember/október	Bevezető foglalkozás, diákok tájékoztatása a közösségi szolgálatról, érzékenyítés	1 óra
		„Terepgyakorlat”, a szolgálat teljesítése	12 óra
10.	folyamatos	„Terepgyakorlat”, a szolgálat teljesítése	20 óra
11.	folyamatos	„Terepgyakorlat”, a szolgálat teljesítése Reflexió: az eddigi tapasztalatok értékelése, ötletbörze, a szolgálat örömei, nehézségei (igény szerint)	16 óra
12.	március végéig	Zárás A szolgálatot teljesítő diákok beszámolót írnak a közösségi szolgálaton tapasztalatról, majd a záró foglalkozás keretében az iskolai koordinátor és diáktársaik előtt tartanak beszámolót, megosztják érzéseiket, gondolataikat, értékelik önmagukat.	1 óra
13.	-		

Javasoljuk, hogy 13. évfolyamon a szakmatanulás legyen az elsődleges, addigra teljesítsék a diákok a kötelező 50 órát.

A közösségi szolgálat tevékenységei

- ✓ szociális és jótékonyági
- ✓ egészségügyi
- ✓ kulturális és közösségi
- ✓ oktatási, nevelési
- ✓ közös sport- és szabadidős
- ✓ környezet- és természetvédelem, állatvédelem

A közösségi szolgálat dokumentálása

- ✓ Jelentkezési lap a közösségi szolgálat területének megnevezésével és szülői nyilatkozattal.
- ✓ Községi szolgálati napló.
- ✓ elektronikus naplóban, bizonyítványban, törzslapban
- ✓ Igazolás közösségi szolgálat teljesítéséről.
- ✓ Együttműködési megállapodás az iskolai közösségi szolgálat lebonyolításáról

2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink

A középiskolai nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség bővítése és megszilárdítása, amely során megjelennek a továbbtanuláshoz és a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák is. A megszerzett ismereteket kiegészítik a szakmai elméleti tudás és a gyakorlati tapasztalatok, amelyeket a duális szakképzés keretében valós munkahelyi körülmények között lehet elmélyíteni és alkalmazni. A nevelési célok intézményi szintű, tudatos követése, valamint az ezekhez kapcsolódó pedagógiai feladatok megvalósítása az intézményi pedagógiai kultúra és a minőségi pedagógiai munka meghatározó mércéje. (A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendeletének módosítása alapján.)

Intézményünkben évek óta magas azoknak a tanulóknak a száma, akiknek a családja szociálisan hátrányos helyzetű. A hátrányos helyzetű gyermekek mellett egyre több a veszélyeztetett és pszichésen sérült tanuló is. A szülők túlnyomó része, mint modell elvesztette hatékonyságát a személyiségformálás folyamatában.

Az iskola és az oktatók, valamint az iskolapszichológus egyre jelentősebb szerepet töltenek be a családi nevelés hiányosságainak pótlásában annak érdekében, hogy a tanulók pszichés károsodásai ne váljanak irreverzibilissé. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek személyiségükbe integrálni az elsajátított tudást, készségeket, a tanulást segítő beállítódásokat, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önismeret, az önkontroll, az önállóság, az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság fenntartása.

Intézményünk oktató-nevelő munkájának alapvető feladata – fentiek alapján –, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze az alábbi szempontok alapján:

- ✓ a tanulók *érzelmi (emocionális) nevelése* – az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- ✓ tanulók *erkölcsi nevelése* – az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- ✓ tanulók *értelmi nevelése* – az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása. Nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére is a Nemzeti alaptantervben előírtak alapján.
- ✓ tanulók *közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése* – az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátíttatása.
- ✓ tanulók *akarat nevelése* az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.
- ✓ tanulók *nemzeti nevelése* – a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeink tisztelete és ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.
- ✓ tanulók *állampolgári nevelése* – az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

- ✓ tanulók *munkára nevelése* – az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátásra és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- ✓ tanulók *egészséges életmódra* (testi és lelki egészség) nevelése – a tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- ✓ a *családi és közösségi kapcsolatok elmélyítését támogató fejlesztési feladatok*, és azok részét képző ismeretek (az előítéletek felismerése, bűnmegelőzés, drogprevenció) - jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel. Olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket.
- ✓ *fogyasztóvédelmi nevelés - a fogyasztói kultúra fejlesztése*, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknban.

Tanulóink a régió minden szegletéből érkeznek különböző szubkultúrával, tudásszinttel, önismerettel. A tanulók adottságait, fejlődési szintjét, iskolai és iskolán kívüli tevékenységeiket, megszerzett tapasztalataikat összhangba állítjuk követelményrendszerünkkel úgy, hogy sikerélményhez juttatunk, pozitív módon ösztönzünk, elfogadói légkört teremtünk.

Alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság.

2.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. A közösségi nevelés a családban, az iskolában és az iskolán kívüli közösségekben történik, tehát ebből az iskolának csak egy rész jut. Nagyon fontos feladatunk tehát az, hogy elsősorban a családdal együttműködve végezzük ezt a munkát.

2.5.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek fő területei

- ✓ Tanítási órák (szaktárgyi és osztályfőnöki órák)
- ✓ Tanórán kívüli foglalkozások
 - Kirándulás (tanulmányi kirándulás, osztálykirándulás, üzemlátogatás, osztálynap)
 - Szakkörök, szakmai hetek, versenyek, kulturális versenyek
 - Sportfoglalkozások: tömegsport, diákolimpiai versenyek
 - Kulturális programok, színház, kiállítás, mozi látogatás
 - Múzeumlátogatás,
 - Könyvtárlátogatás
 - Diákönkormányzati tevékenység, diákprogramok (diáknapi)
- ✓ Pályázati programokon való részvétel
 - ERASMUS+
Intézményünkben már hagyománnyá vált, hogy néhány hetes külföldi szakmai gyakorlaton vesznek részt a szakképzésben tanuló diákok. A szakmai gyakorlat szervezése során ügyelünk arra, hogy annak megvalósulása a szorgalmi időszakon kívül essen.

- Új lehetőségként ebben a pályázati formában kapcsolatot tartunk külhoni testvériskoláinkkal (Szilágysomlyó, Ada, Nagyenyed).
- Évek óta sikeresen pályázunk a Nemzeti Kulturális Pályázatkezelő komplex tehetőségondozó programok támogatása pályázati kiírásra, természettudományos és zenei területen. A továbbiakban is igyekszünk élni ezzel a lehetőséggel

A szabadidős tevékenységek szervezése során arra törekszünk, hogy tanulóink ismerjék meg népünk kulturális örökségét, azok jellemző sajátosságait. Tájékozottak legyenek földrajzi viszonyainkban, legyenek érzékenyek a természetes és az épített környezetünk állapotára, kapcsolódjanak be a környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába, alakuljon ki a környezettudatos gondolkodásmód. Iskolánk nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. Német, finn, portugál, szerbiai és erdélyi iskolákkal/szervezetekkel közös projekteket valósítunk meg már több éve. Évente több alkalommal van lehetőségük tanulóinknak találkozni más országok diákjaival itthon és külföldön, cserkapcsolatok keretében. Diákjaink közvetlen információkat szerezhetnek más országokról, népekről és kultúrákról, megismerkedhetnek más országok diákjainak problémáival, gondjaival, sikereivel, megtalálhatják a közös pontokat, fel- és elismerhetik, elfogadhatják a másságot.

2.5.2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az oktatók nevelő-oktató munkájuk során törekedjenek arra, hogy minden tanuló

- ✓ ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, melyek elengedhetetlenek a harmonikus kapcsolatok kialakításához,
- ✓ megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- ✓ sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek,
- ✓ legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt,
- ✓ váljon érzékennyé környezete állapota iránt, életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés legyen meghatározó,
- ✓ szociális kompetenciáinak fejlesztésével erősítse a közösséghez való kötődést,
- ✓ az empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, szervezőkészség, alkalmazkodó képesség fejlesztésével segítse a beilleszkedést,
- ✓ a közösségben az SNI és BTMN tanulók elfogadása, segítése természetessé váljon.

2.6. Az oktatók feladatai

Az oktatók feladatainak részletes listáját a munkaköri leírásuk tartalmazza.

Céljaink megvalósítása érdekében az oktató:

- ✓ Munkája során példát mutat, különösen a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség tekintetében, ezzel közvetítve ezen értékek fontosságát.
- ✓ Rendszeres önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel fejleszti szakmai és pedagógiai műveltségét. A munkáltató által elrendelt továbbképzéseken részt vesz.
- ✓ Rendszeres kapcsolatot tart diákjai osztályfőnökével, oktatóival, a tanulók szüleivel.
- ✓ Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezi egész tanévi munkáját; a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.

- ✓ Elkészíti az adott osztályban tanító oktatókkal együtt az éves projekteket.
- ✓ Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.
- ✓ Szakmai munkaközösségével egyetértésben megszervezi a tehetséggondozás és felzárkóztatás teendőit.
- ✓ A gazdasági igényeket, a szakmai fejlődést figyelemmel kíséri, az elméleti és gyakorlati képzésbe beépíti a korszerű szakképzési ismereteket, technológiákat.
- ✓ Részt vesz az oktatótestületi értekezleteken, megbeszéléseken. Az intézmény működési rendjébe, az egészséges és biztonságos intézményi működtetéssel kapcsolatosan felmerülő tevékenységekbe bekapcsolódik.
- ✓ Együttműködik a kollégáival; kiemelten szoros együttműködés szükséges az egy osztályban oktatók közösségében, továbbá a szakmai oktatókkal.
- ✓ Részt vesz az iskola jelzőrendszeri feladatainak ellátásában, szükség esetén kapcsolatot tart fenn a megfelelő szervekkel.
- ✓ A munkatervben, programokban rögzített eseményeken részt vesz.
- ✓ A tantermekben, szertárban, tanműhelyekben, szaktantermekben rendet tart, a leltározásban részt vesz.
- ✓ Az egységes iskolai követelményrendszert minden oktató köteles betartani. Minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket. Az oktató adminisztrációs és tájékoztatási feladatai között különösen ügyel arra, hogy a tanuló értékeléséről az ellenőrző könyv/digitális napló útján rendszeresen értesítse a szülőket.
- ✓ A tanítási órára felkészül, a dolgozatokat időben kijavítja és a szakmai programban leírtak alapján értékeli.
- ✓ Naprakészen vezeti a digitális naplót. A megtartott tanítási órákat dokumentálja – a helyettesítést is.
- ✓ Felügyel a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken.
- ✓ Részt vesz az iskolai és sportversenyek, a kulturális rendezvények, versenyek előkészítésében és lebonyolításában.
- ✓ Részt vesz az iskolai dokumentumok előkészítésében. Javaslatot tesz a változtatásra.
- ✓ A tanítás nélküli munkanapokon az igazgató által elrendelt szakmai feladatokat elvégzi.
- ✓ Részt vesz a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításában.
- ✓ Ellátja a tanulók felügyeletét óráközi szünetekben és ebédeltetéskor.

2.6.1. Oktatói kompetenciák

Elvárások az oktatókkal szemben:

1. Pedagógiai módszertani felkészültség

- ✓ Pedagógiai tevékenysége biztos módszertani tudást tükröz.
- ✓ Ismeri az intézményében folyó pedagógiai munka tartalmi meghatározására és szervezésére vonatkozóan alkalmazott tantervi szabályozó dokumentumokat és az intézménye szakmai programját.
- ✓ Ismeri és tudatosan alkalmazza a tanulócsoporthoz és a szakma sajátosságaihoz igazodó megismerési folyamatokat, nevelési tanítási és képzési módszereket, eszközöket.

- ✓ Ismeri és tudatosan felhasználja szakterülete, tantárgya kapcsolatait más műveltségterületekkel, tantárgyakkal és szakmákkal.
- ✓ Ismeri a szakterülete, tantárgya szempontjából fontos információforrásokat, azok pedagógiai felhasználásának lehetőségeit, megbízhatóságát, etikus alkalmazását.
- ✓ Fogalomhasználata szakszerű, az adott pedagógiai helyzethez igazodó.

2. Pedagógiai folyamatok tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók

- ✓ Egységes rendszerbe illesztve tervezi az adott pedagógiai céloknak megfelelő stratégiákat, folyamatokat, munkaformákat, módszereket, eszközöket.
- ✓ Pedagógiai célú fejlesztési terveiben kiemelt szerepet kap a tanulók életkori sajátosságaihoz és szakmai érdeklődésükhöz igazodó tevékenységek fejlesztése.
- ✓ Terveiben szerepet kap a tanulók motiválása, motivációjuk fejlesztése.
- ✓ Tervező tevékenysége során a tanulási folyamatba illeszti a foglalkozáson, a tanórán kívüli ismeret- és tapasztalatszerzési lehetőségeket, a gyakorlati képzőhelyeken megszerzett ismereteket, tapasztalatokat.
- ✓ Megtervezi a tanulók és a tanulói csoportok értékelésének módszereit, eszközeit.
- ✓ Tervei készítése során figyelembe veszi az intézménye vonatkozásában alkalmazott tantervi, tartalmi és intézményi belső elvárásokat, valamint az általa nevelt, oktatott tanulók és tanulói csoportok fejlesztési céljait.
- ✓ Tervező tevékenységében épít a szociális tanulásban rejlő lehetőségekre.
- ✓ A tanulók optimális fejlődését elősegítő, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó, differenciált tanítási-tanulási folyamatot tervez.
- ✓ A tanulók fejlettségére, életkori sajátosságaira is figyelemmel bevonja őket a nevelés-oktatás és tanulás-tanítás tervezésébe.

3. A tanulás támogatása

- ✓ Figyelembe veszi a tanulók aktuális fizikai, lelki állapotát.
- ✓ A tanulók hibázásait, tévesztéseit a tanulási folyamat szerves részeinek tekinti, és segítő módon reagál.
- ✓ Felkelti és fenntartja a tanulók érdeklődését.
- ✓ Feltárja és szakszerűen kezeli a tanulási folyamat során tapasztalt megértési nehézségeket.
- ✓ Fejleszti a tanulók tanulási képességeit, megfelelő szakmai segítséget kínál számukra.
- ✓ A tanulás támogatása során épít a tanulók egyéni céljaira, szükségleteire és szakmai elkötelezettségére, a tanulócsoport sajátosságaira.
- ✓ Nyugodt és biztonságos nevelési, tanulási és képzési környezetet teremt.
- ✓ Ösztönzi a tanulókat a hagyományos és az IKT-eszközök célszerű, kritikus, etikus használatára a tanulási folyamatban.
- ✓ Az önálló tanuláshoz szakszerű útmutatást és megfelelő tanulási eszközöket biztosít.
- ✓ Támogatja a tanulók önálló gondolkodását, elismeri, és a tanítás-tanulási folyamat részévé teszi kezdeményezéseiket és ötleteiket.

4. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

- ✓ A nevelési-oktatási folyamatban a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságaira egyaránt kiemelt figyelmet fordít.
- ✓ Tudatos értékválasztásra és saját értékrendjük kialakítására ösztönzi a tanulókat.
- ✓ Tudatosan alkalmazza a tanulók sokoldalú megismerését szolgáló pedagógiai-pszichológiai módszereket.
- ✓ Tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek segítik a tanulók komplex személyiségfejlődését.
- ✓ Tiszteletben tartja a tanulók személyiségét, tudatosan keresi a bennük rejlő értékeket, a tanulókhöz felelősen és elfogadóan viszonyul.
- ✓ Megismerteti a tanulókkal az érintett korosztályra a tantervi, tartalmi szabályozókban meghatározott egyetemes emberi és nemzeti értékeket, és azok tiszteletére neveli őket.
- ✓ Az együttnevelés keretei között is módot talál a tanulók egyéni fejlődési igényeinek és lehetőségeinek kezelésére.
- ✓ Felismeri a tanulók személyiségfejlődési –az esetlegesen jelentkező - tanulási nehézségeit, és képes számukra hatékony segítséget nyújtani, vagy szükség esetén más szakembertől segítséget kérni.
- ✓ Felismeri a tanulóknál a tehetség ígéretét, és tudatosan segíti annak kibontakoztatását

5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

- ✓ Az oktató az általa vezetett tanulócsoporthoz fejlesztését a közösségfejlesztés folyamatának ismeretével, és a csoportok tagjainak egyéni és csoportos szükségleteire, sajátosságaira alapozza.
- ✓ Ösztönzi a tanulók közötti véleménycserét, fejleszti kommunikációs képességüket, fejleszti a tanulóknál az érvelési kultúrát.
- ✓ Pedagógiai feladatai során figyelembe veszi és értékkel kezeli a tanulók és tanulóközösségek eltérő kulturális, társadalmi háttérből adódó sajátosságait.
- ✓ A tanulókat egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös támogatására, előítélet-mentességre neveli.
- ✓ Pedagógiai tevékenységében a nevelt, oktatott tanulók életkorából következő fejlődéslélektani jellemzőik ismerete tükröződik.
- ✓ Megteremt az általa irányított nevelési, oktatási és képzési folyamat során az együttműködési képességek fejlődéséhez szükséges feltételeket.
- ✓ Szakszerűen és eredményesen alkalmazza a konfliktusok megelőzésének és kezelésének módszereit.
- ✓ A tanulók nevelése, oktatása és képzése során a közösség iránti szerepvállalást erősítő helyzeteket teremt.

6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése

- ✓ A tantervi tartalmakat a tanulók egyéni pedagógiai-pszichológiai szükségleteihez is igazodva eredményesen és adaptív módon alkalmazza
- ✓ Változatos pedagógiai értékelési módszereket alkalmaz, a nevelési-oktatási-képzési folyamatban célzottan alkalmazza a diagnosztikus, a fejlesztő és összegző értékelési formákat.
- ✓ Az adott nevelési helyzetnek megfelelő ellenőrzési, értékelési módszereket használ.
- ✓ Pedagógiai céljainak megfelelő ellenőrzési, értékelési eszközöket választ vagy készít.

- ✓ A tanulóknak személyre szabott értékelést ad.
- ✓ Az intézményi szakmai programmal összhangban alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket, azok szempontjait az általa megkezdett nevelési-oktatási-képzési folyamat elején megismerteti a tanulókkal, a szülőkkel.
- ✓ A tanulói tevékenység rendszeres ellenőrzésének eredményeit szakszerűen elemzi, értékelésüket rendszeresen felhasználja fejlesztési céljainak és feladatainak kijelölésében.
- ✓ Az értékelési módszerek alkalmazása során figyelembe veszi azok várható hatását a tanulók személyiségének fejlődésére.
- ✓ A tanulók számára adott visszajelzései rendszeresek, egyértelműek, tárgyilagosak.
- ✓ Elősegíti a tanulók önértékelési képességének kialakulását, fejlődését.

7. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás

- ✓ Tevékenysége során az intézményi szakmai programhoz igazodóan, pedagógiai céljainak megfelelően érthetően és hitelesen kommunikál.
- ✓ A tanulók nevelése-oktatása-képzése érdekében kezdeményezően együttműködik az oktatótársaival, a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel, a szakmai gyakorlati képzőhelyekkel, a szakmai partnerekkel és a szülőkkel.
- ✓ A tanulókkal történő együttműködés elveit és formáit az alkalmazott pedagógiai és szakmai program, az egyéb intézményi dokumentumok keretei között a tanulók személyiségfejlődését figyelembe véve alakítja ki és valósítja meg.
- ✓ Igényli az oktatói munkájával kapcsolatos rendszeres visszajelzéseket, nyitott azok befogadására.
- ✓ Szakmai megbeszéléseken kifejti, képviseli az álláspontját, képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.

8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

- ✓ Tisztában van személyiségének sajátosságaival, és alkalmazkodik a szerepvállalásokhoz.
- ✓ Pedagógiai munkáját reflektivitás jellemzi.
- ✓ A pedagógiai feladatok megoldásában együttműködik oktatótársaival, munkaközösségeivel, a nevelő-oktató-képző munkát segítő munkatársaival, a tanulók fejlődését támogató más szakemberekkel.
- ✓ Fontos számára tudásának, szakmai ismereteinek folyamatos megújítása, a megszerzett tudását pedagógiai gyakorlatában eredményesen alkalmazza.
- ✓ Részt vesz szakmai kooperációkban, problémafelvetéseivel, javaslataival kezdeményező szerepet vállal.

2.7. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályközösség élén az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgatóhelyettesek és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető javaslatát figyelembe véve az igazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító oktatók értekezletének összehívására.

2.7.1. Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnöki munka intézményünkben négy területet ölel fel:

1.) A személyiség és közösségfejlesztés feladatai

Az osztályfőnök a tanuló legjobb ismerője, az osztályközösség kialakításának és fejlesztésének legfőbb letéteményese. Munkájának legfontosabb tartalma a személyiség és a közösség alakítása az iskolai élet minden színterén. Az osztályfőnök személyes példája mintaértékű e területen.

2.) Irányító, vezető jellegű feladatok

Az osztályfőnök saját hatáskörében jutalmaz, vagy büntet, illetve ezeket az eljárásokat kezdeményezi. Az adott képzés teljes időtartamára megtervezi, tanévekre lebontja és határozott pedagógiai céllal irányítja az osztályfőnöki és/vagy osztályközösség-építő órákat. Képviseli tanulói és az osztálya érdekeit, bevonja diákjait a döntéshozatali folyamatokba.

3.) Szervező, koordinációs, harmonizációs funkció

Kapcsolatot tart az osztályba járó tanulók szüleivel, az osztályban tanító tanárokkal, a kollégista tanulók nevelőivel az iskola egészségügyi szolgálatával, figyelemmel van a tanulók szociális helyzetére, egészségügyi állapotára stb. Ezeket a feladatokat összehangoltan kell ellátni.

4.) Adminisztrációs jellegű tevékenység

Ilyenek az elektronikus osztálynaplóval, törzslapokkal, bizonyítványokkal, tanulói adminisztrációval, adatszolgáltatással kapcsolatos feladatok.

2.7.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- ✓ A pedagógia elvei és gyakorlata alapján az iskola célrendszerének megfelelően neveli tanítványait.
- ✓ Összehangolja az osztályában a nevelési tényezőket, mindent megtesz azért, hogy osztálya jó közösségé váljon, amelyben minden tanuló otthon érzi magát.
- ✓ Szorosan együttműködik kollégáival, a gyakorlati képzés szervezőjével.
- ✓ Tanítványai családi hátterének és személyiségének alapos megismerésére törekedve, az intézmény nevelési céljainak megfelelően, azokkal mélyen azonosulva formálja személyiségüket, segíti önismeretük, hivatástudatuk fejlődését.
- ✓ Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődését (szünetekben, kirándulásokon, iskolai rendezvényeken).
- ✓ Az osztályfőnök alaposan ismeri tanítványait, az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe veszi.
- ✓ Együttműködik az osztály diákönkormányzati képviselőjével, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- ✓ Koordinálja és segíti az osztályban tanító oktatók munkáját és látogatja óráikat, aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó oktatókkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (iskola pszichológus, fejlesztő pedagógus, szociális segítő, iskolai védőnő).
- ✓ Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- ✓ Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát az oktatói testület elé terjeszti.

- ✓ Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az ellenőrző könyv/digitális napló útján rendszeresen informálja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- ✓ Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat.
- ✓ Osztálya tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- ✓ Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására és elmarasztalására.
- ✓ Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.

2.8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

2.8.1. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai munka

2.8.1.1. Sajátos nevelési igényű tanulókkal összefüggő feladatok

Intézményünkben a sajátos nevelési igényű tanulók integrált keretek közötti ellátása folyik. Küldetésünk a szakértői véleménnyel rendelkező tanulók minél magasabb szintű és minél szélesebb körű elfogadása és befogadása, együttnevelése társaikkal. A tanulóközösségekben az együttes tanulmányi és szakmai munka, a közös élmények erősítik a szociális érzékenységet és természetessé teszi a sajátos nevelési igényű tanulók jelenlétét és befogadását.

Szakképző intézményünkben valamennyi oktató törekszik arra oktató-nevelő munkája során, hogy figyelembe vegye a tanulók egyéni képességeit, fejlődési ütemét, segítse az egyéni képességek kibontakozását, a társakhoz való felzárkózást és beilleszkedést.

Az Alapító Okirat értelmében szakképző intézményünk az alábbi, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók ellátását vállalja.

- ✓ mozgásszervi fogyatékos,
- ✓ látásszervi fogyatékos,
- ✓ hallásszervi fogyatékos,
- ✓ beszéd fogyatékos,
- ✓ autizmus spektrumzavarral vagy
- ✓ egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő.

Intézményünk a különleges bánásmódot igénylő diákok számára biztosítja a jogszabályokban meghatározott kedvezményeket és a szakmai irányelvekben megfogalmazott lehetőségeket.

A sajátos nevelési igényű tanuló neveléséhez és oktatásához az alábbi feltételek szükségesek:

- ✓ oktatók részvétele az integrációt segítő továbbképzéseken;
- ✓ az intézmény dolgozóinak, a befogadó diák és szülői közösségek felkészítése a SNI tanulók fogadására;
- ✓ az együttnevelés megvalósításában a rehabilitációs-rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása (alkalmazkodás a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz);
- ✓ egyes tanulók vagy csoport igényeitől függő pedagógiai (esetenként egészségügyi) eljárások, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök alkalmazása.

Az integrációs nevelésben-oktatásban kibővült kompetenciák jellemzik az oktatót, hiszen

- ✓ figyelembe kell vennie a tanulók egyéni képességeit, fejlődési ütemét, és segítenie kell egyéni képességei kibontakozásában, társaikhoz való felzárkózásban, a beilleszkedésben,

- ✓ Az együttnevelésben résztvevő oktatónak magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel szükséges rendelkeznie (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség).

Az oktatók speciális feladatai a befogadás során:

- ✓ figyelembe veszi a tananyag feldolgozásánál a tantárgyi tartalmak egyes SNI tanulók csoportjaira jellemző módosulásait;
- ✓ egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- ✓ beépíti a pedagógia diagnózisok javaslatait a tanórai tevékenységekbe;
- ✓ a folyamatos egyéni értékelés, tanulói tevékenységek elemzése alapján megváltoztatja eljárásait, az adott szükségletekhez igazodó módszereket alkalmaz;
- ✓ egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- ✓ alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez;
- ✓ együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus útmutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A szakképző intézmény által nyújtott támogatások:

- ✓ egyéni haladási tempó biztosítása,
- ✓ kevesebb és differenciált feladat adása,
- ✓ hosszabb felkészülési idő biztosítása,
- ✓ segédeszközök használatának támogatása
- ✓ mentesítés egyes tantárgyak/tananyagrészek értékelése és minősítése alól,
- ✓ írásbeli számonkérés helyett szóbeli, illetve szóbeli számonkérés helyett írásbeli,
- ✓ a tananyag/bizonyos tananyagrészek minimum szinten történő gyakorlása, teljesítmény értékelése és továbbhaladás elbírálása a minimum követelményekhez igazodóan történik,
- ✓ felmentés egyes beszámolási formák alól, pl. írásbeli felelet helyett szóbeli számonkérés alkalmazása
- ✓ felzárkóztatás,
- ✓ kompetencia és tanulási eredmény alapú oktatás és értékelés
- ✓ társas kapcsolatok kialakításának bátorítása, az osztályközösségen belüli helyzetük, beilleszkedésük figyelemmel kísérése, a peremhelyzet elkerülése érdekében,
- ✓ az önállóság erősítése, az önálló tanulási módszerek megtanítása, szorgalmazása,
- ✓ énképük, önképük pozitív oldalainak az erősítése,
- ✓ méltányos elbírálás, ha kell, és önmagukhoz viszonyítjuk a fejlődésüket,
- ✓ az integrációt, inklúziót értő és elfogadó közösségi és szülői attitűd kialakítása.

Az érzékszervi fogyatékos (mozgásfogyatékos, hallásfogyatékos, látásfogyatékos, beszéd fogyatékos) valamint az autizmussal élő tanulók számára lehetőséget adunk segédeszköz használatára az intézmény által szervezett tanítási és tanórán kívüli foglalkozások idejére, érzékenyítjük a fogyatékos tanuló befogadására a teljes intézményi közösséget.

A tanulási sikertelenségek hatására a tanulóban gyakran sajátos önvédelmi mechanizmusok alakulnak ki. Ezért kiemelten fontos az egész személyiség fejlesztése, amely magában foglalja az ösztönző rendszert (például a tanulási érdeklődés hiányát, szükségletzavarokat, önvédő magatartást), a tájékozódó rendszert (önismereti nehézségeket, csökkenő önmegvalósítást, önálló ismeretszerzési módok fejletlenségét), a végrehajtó rendszert (önállóság hiányát), valamint az értékelő rendszert (hibás önértékelést, alacsony igényszintet, negatív önviszonyulást).

A társadalmi beilleszkedés elősegítése érdekében különösen fontos a társas kapcsolatok fejlesztése, valamint a konfliktuskezelő és konfliktusfeloldó képességek erősítése. A szabályok és normák elfogadása a korrekciós fejlesztés alapvető része. Az önfogadás, mások elfogadása, önismeret, önfegyelem és tolerancia szintén nélkülözhetetlenek. Különösen olyan intézményekben, ahol sajátos nevelési igényű tanulók személyiségformálása a cél, nagy hangsúlyt kap a nevelés

személyes hangulata és támogató légköre. Fontos, hogy a tanulók biztonságban és szorongásmentesen érezzék magukat az iskolában, és felszabadultan vegyenek részt az ismeretszerzés folyamatában, melyet az oktatók megfelelő toleranciával, eszközökkel és példamutatással segítenek.

2.8.1.2. Beilleszkedési, tanulási és/vagy magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési, tanulási és/vagy magatartási zavarok korrekciójának érdekében fel kell derítenünk a tanuló fejlődését veszélyeztető okokat. E tevékenységterületen nagy segítségünkre van a Pedagógiai Szakszolgálat. A szakirodalom folyamatos nyomon követésével, speciális végzettségű szakemberek biztosításával, az oktatóknak nyújtott szakmai segítséggel járulunk hozzá a témával összefüggő pedagógiai feladatok ellátásához.

Feladataink:

- ✓ a tünetek megfigyelése, elemzése, a lemaradások területeinek felderítése
- ✓ az okok felderítése
- ✓ az oktatók és a diákok közötti személyes kapcsolat erősítése
- ✓ a pozitív tulajdonságok erősítése dicsérlettel, ösztönzéssel
- ✓ fejlesztő programok megismerése, beillesztése az oktatói munkába
- ✓ speciális végzettségű szakember segítségének biztosítása
- ✓ szoros kapcsolat a Pedagógiai Szakszolgálattal, gyermekjóléti szolgálattal
- ✓ egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése; differenciált oktatás
- ✓ a felzárkóztató órák, a felzárkóztató foglalkozások szervezése
- ✓ a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése, kapcsolatépítés és rendszeres kapcsolattartás.

2.8.1.3. Tehetséggondozás, tehetségfejlesztés

Minden gyermek potenciális tehetségeket rejt magában, így alapvetően tehetség-kibontakoztatásról beszélünk inkább.

A tehetség nem meghatározható tulajdonság, hanem az egyén és környezete interakciójában fejlődő sajátos viselkedés és attitűd. Olyan tevékenység, amelyet a feladatok, kihívások mozgatnak.

A tehetség kiemelt területei: nyelvi tehetség, matematikai tehetség, képzőművészeti tehetség, zenei tehetség, mozgás- és sporttehetség, társas/vezetői tehetség.

A tehetség felismerésében támpontot adó megnyilvánulások:

- ✓ átlagosnál magasabb intelligencia (IQ),
- ✓ magas fokú kreativitás,
- ✓ önálló feladatmegoldás, kreativitás,
- ✓ előző ismeretek új strukturálásával új információk létrehozása,
- ✓ kockázatvállalás,
- ✓ problémafelvetés-megoldási igény,
- ✓ analízáló, szintetizáló képesség,
- ✓ intellektuális kíváncsiság,
- ✓ kitartás,
- ✓ folyamatos kommunikáció,
- ✓ alacsony intellektuális ingerküszöb (fogékonyság az újra), stb.

A tehetséggondozás folyamata

Szociokulturális megközelítés: messzemenően figyelembe vesszük a tanulók otthoni környezeti hatásait, amelyek segítők vagy gátlók lehetnek. A hátrányos helyzetű diákok fokozott gondozása kiemelt figyelmet igénylő folyamat, tehetségük kibontakoztatása egyik legfőbb feladatunk.

2.8.1.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

A szakképző intézmény feladata közé tartozik felderíteni, hogy vannak-e a tanulási kudarcnak – önhibájukon kívül – kitett tanulói, és javítani esélyüket a felzárkóztatásban.

Az oktatók és az osztályfőnök közös feladata azoknak a tanulóknak a felderítése, akik valamilyen tanulási zavarral küzdenek.

Az osztályfőnök tájékoztatja a szülőket a vélelmezett problémáról, és a lehetséges megoldásokat együtt mérlegelik. Az osztályfőnök felajánlhatja az iskolaorvos vagy más szakember, illetve a Pedagógiai Szakszolgálat segítségét is. Természetesen bármilyen megoldás csak a diák és a szülő beleegyezésével lehetséges, az intézmény a felismerésben és a szakemberhez irányításban játszik komoly, nem nélkülözhető szerepet.

Amennyiben a probléma az intézményen belül, szakember segítségével is megoldható, akkor a tanórákon és a tanórákon kívüli időben is van mód és lehetőség a lemaradások és hiányosságok pótlására, akár a kollégiumi lehetőségek igénybevételével. Amennyiben a családi/szociális háttér bizonyul a tanulási kudarc okának, akkor az intézmény a gyermekjóléti jelzőrendszer lehetőségeinek igénybevételével nyújt segítséget a diák és a család számára.

Igyekszünk továbbá - intézményi vagy osztály szinten – olyan feladatokat, versenyeket, rendezvényeket szervezni, amelyeken azok a tanulók is sikerrel vehetnek részt, akik tanulási kudarcuk miatt visszahúzódnak vagy kevesebb a sikerélményük.

Ezeket lehetőséget kapnak arra, hogy olyan oldalukról mutakozzanak be az oktatók és a diákok közössége előtt, amelyben kiemelkedők (sport, művészetek, hobbi). Így elismerést tudnak kivívni maguknak, és a siker –mint tudjuk– gyógyít, és alkalmas arra, hogy átlendítse őket a nehézségek okozta gátlásos időszakon, javítsa felzárkózási – beilleszkedési lehetőségeiket.

A tanulmányaikat intézményünkben megkezdő bekerülő diákok esetében idejekorán kell diagnosztizálni az esetleges tanulást gátló tényezőket, és fontos, hogy megfelelő szakember foglalkozzon az érintett tanulókkal. Folyamatosan nyomon követjük a fejlődésüket, és az egy osztályban tanító oktatók alaposan megvitatják a további teendőket, lehetőségeket.

Fontos továbbá, hogy olyan hangulatot igyekszünk teremteni, amelyben a jó eredményeknek és az értékes személyiségeknek helyük van. A pusztán teljesítmény és jegyközpontú értékek helyett az emberi értékekre is odafigyelő diákközösséget szeretnénk kialakítani.

A kudarcokkal küzdő diákok éppen olyan fontosak számunkra, mint a könnyen és látványosan haladók. Érdeklükben más intézmények eredményesnek mutakozó tanfolyamait, kísérleteit is nyomon követjük, és részt veszünk bennük.

„A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje”, melyet az intézmény gyógypedagógus munkakörben foglalkoztatott oktatója készített el és teljes körű iránymutatást ad, az intézmény honlapján (www.szekelyszarvas.hu) olvasható. A szabályzat tájékoztatást nyújt szülőknek, tanulóknak egyaránt.

2.8.1.5. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében az anyagi, szociális vagy egészségügyi nehézségek mellett gyakran megjelennek olyan környezeti tényezők is, mint a családi elhanyagolás, bántalmazás vagy a kulturális háttér hiányosságai. Intézményünk feladata a problémák korai felismerése, az okok feltárása és a célzott, személyre szabott támogatás nyújtása, amely elősegíti a tanulók esélyegyenlőségét és sikeres szakmai előrehaladását. Hiszünk abban, hogy minden tanuló egyéni adottságait kibontakoztatva, megfelelő segítséggel képes kiteljesedni és a számára legjobb eredményt elérni a tanulmányaiban és az életben egyaránt.

2.8.2. Mentorrendszer

A mentorrendszer (mentor-mentorált páros) lehetővé teszi, hogy a diák megkapja azt az egyéni figyelmet és törődést, segítséget, melyre a fejlődéséhez szüksége van. A mentor feladata, hogy folyamatosan figyelemmel kísérje mentoráltja teljes életét, aminek szerves része az iskolai élet. További feladata, hogy segítse a tanulót a tanulásban és a pályaválasztásban is. Mindemellett személyiségfejlesztő tevékenységet is ellát. A mentor felelőssége, hogy mentoráltjával bizalmi viszonyt alakítson ki és tartson fent. A mentor joga és kötelessége, hogy szüksége esetén további szakemberekhez forduljon segítségért mentorálja érdekében.

A mentor feladata:

- rendszeresen, lehetőség szerint napi szinten találkozni a patronált tanulóval,
- kapcsolatot tartani az osztályfőnökkel, oktatókkal (kollégista tanuló esetén a kollégiumi nevelőkkel)
- lehetőség szerint családlátogatáson részt venni,
- részt venni a mentorálttal kapcsolatos találkozókön, megbeszéléseken, illetve rendezvényeken, amelyet a program sikeres lebonyolítása érdekében szerveznek.

A mentorálásban részt vevő oktatók számára szakmai kihívás ez a feladat, de egyben egy jó lehetőség arra, hogy újfajta felelősségvállalást tapasztaljanak meg. A munka során alkotó folyamat alakul ki az oktatók között, nagyobb empátiával tudnak a tanulók felé fordulni, ezáltal hatékonyabb és sikeresebb fejlesztést megvalósítani.

A mentorált tanuló számára ez egy lehetőség arra, hogy tényleges segítséget kapjon a mentortól a kudarcok leküzdésére, sikeres életpálya-építésre. Az orientációs évfolyamra járó tanulók esetében működik.

2.9. A tanulóknak a szakképző intézmény döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje

A tanulók érdekeinek képviselőjére az iskolában diákönkormányzat működik.

A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselő mellett aktívan részt vesz az iskola tanórán kívüli életének tervezésében, szervezésében és lebonyolításában. Ezek közé tartozik a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok), a sportélet, valamint a kulturális és szabadidős programok szervezése. A diákok közötti kommunikáció és tájékoztatás ma már elsősorban digitális platformokon zajlik, például Instagramon és Facebookon, ahol a DÖK tagok folyamatosan kapcsolatban állnak egymással és a DÖK-patronáló oktatóval. Emellett a diákönkormányzat hagyományos rendezvényeken, mint például a diáknapi, is aktív szerepet vállal.

A jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni különösen az alábbi ügyekben:

- az iskola szervezeti és működési szabályzatának elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- valamint a házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzatot az iskolavezetéssel, az oktatói testülettel és külső szervezetekkel való kapcsolattartásban a diákönkormányzat elnöke vagy a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli, biztosítva a tanulók véleményének megfelelő továbbítását.

2.10. A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, a képzésben részt vevő személy, az oktató, a szakképző intézmény és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

2.10.1. Az iskolavezetés és az oktatók együttműködése

Az oktatói testület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a munkaközösség-vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.

Az együttműködés fórumai:

- ✓ az iskolavezetőség ülései,
- ✓ az információs munkaértekezletek,
- ✓ megbeszélések stb.

Az előre tervezhető értekezletek időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.

Az iskolavezetés az aktuális feladatokról a tanáriban elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon elektronikusan – e-mailben, illetve a KRÉTA napló üzenő funkcióján keresztül értesíti az oktatókat.

Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:

- ✓ az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó oktatókat az ülés döntéseiről, határozatairól,
- ✓ az irányításuk alá tartozó oktatók kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az iskolavezetőség felé.

Az oktatók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével.

2.10.2. A szakmai munkaközösségek együttműködése

Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek. A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:

- ✓ a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
- ✓ iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
- ✓ iskolán kívüli továbbképzések,
- ✓ a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

A szakmai munkaközösségek vezetői a bővített vezetői értekezleteken – szükség esetén az infó munkaértekezleteken – tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

2.10.3. Az oktatók és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- ✓ az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- ✓ a diákönkormányzat vezetője a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- ✓ az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulókat és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról az oktatók folyamatosan (e-naplón keresztül) tájékoztatják.

A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola vezetéséhez, az osztályfőnökhöz, az iskola oktatóihoz, a diákönkormányzathoz. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, az oktatói testülettel.

2.10.4. Az oktatók és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója vagy az általa megbízott vezető és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- ✓ az osztályok szülői értekezletein,
- ✓ digitális tanrend megvalósulásakor a KRÉTA üzenő funkcióján keresztül, illetve online szülői értekezletek tartásával (amennyiben a munkaterrben meghatározott nap digitális munkarend idejére esik); az E-Kréta felület és üzenetküldés normál tanrend idején is lehetőséget biztosít a kapcsolattartásra,
- ✓ az intézmény honlapján (www.szekelyszarvas.hu; Facebook oldalán).

A szülők és az oktatók együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és az oktatók között.

b) Szülői értekezlet

Feladata:

- ✓ a szülők és az oktatók közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- ✓ a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- ✓ a szakképzést érintő változásokról,
- ✓ az iskolai életet szabályzó dokumentumok változásáról,
- ✓ az iskola és az oktatók értékelő munkájáról,
- ✓ saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- ✓ a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- ✓ az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- ✓ a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

c) Fogadóóra

Feladata a szülők és az oktatók személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselők, tisztségviselők útján az iskolavezetéshez, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola oktatóihoz.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselők, tisztségviselők útján közölhetik az iskolavezetéssel, az oktatói testülettel.

A szülők és más érdeklődők az iskola szakmai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint az oktatóktól az iskolai fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást, ezeket joguk van megismerni.

2.10.5. A tanulók véleménynyilvánításai formái, érdekképviselések

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselők útján közölhetik az intézmény vezetőjével, az oktatókkal vagy az oktatói testülettel. A jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében hivatalos formában fordulhatnak az iskola vezetőjéhez, oktatóihoz, a diákönkormányzathoz.

2.10.6. Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskolavezetésnek állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- ✓ a területileg illetékes pedagógiai szakszolgálatokkal, nevelési tanácsadókkal,
- ✓ a területileg illetékes Gyermekjóléti Szolgálatokkal,
- ✓ egészségügyi szolgáltatókkal, védőnői szolgálattal,
- ✓ a területileg illetékes vármegyei kormányhivatalok gyámügyi osztályával.

Az intézmény kiépített kapcsolatrendszere további, szakmai együttműködésre irányuló partnerkapcsolatokra is kiterjed. Így korrekt, rendezett, működő és nem formális viszony áll fenn továbbá iskolánk és

- ✓ az Innovációs és Technológiai Minisztérium – Gyulai Szakképzési Centrum, mint működtető és fenntartó,
- ✓ a Gyulai Szakképzési Centrum intézményei (<https://gyszc.hu/intezmenyeink>),
- ✓ a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal,
- ✓ a területileg illetékes kereskedelmi és iparkamarákkal, kiemelten a Békés Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamarával,
- ✓ a duális partnereinkkel, valamint
- ✓ a külföldi testvériskoláinkkal, az ERASMUS+ pályázatban partnerként részt vevő intézményekkel.

Az eredményes oktató-nevelő munka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az intézményünket támogató Székely Mihály Szakképzésért Alapítvány kuratóriumának tagjaival.

2.11. A tanulmányok alatti vizsga szabályzata

A tanulmányok alatti vizsgák az intézmény által szervezett vizsgák, amelyeket a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet (Szkr.) 180–190. §-ai alapján szervezünk. Ezek a vizsgák a következők lehetnek:

- javítóvizsga
- osztályozóvizsga
- különbözeti vizsga
- pótlóvizsga
- ágazati alapvizsga (a képzési programban részletezettek szerint).

A vizsgatípusokat és a vizsgák pontos szabályait a Szkr. 180. §-a határozza meg. A vizsgák tananyagáról a vizsgáztató tanár nyújt részletes tájékoztatást, figyelembe véve az intézmény szakmai programjában foglaltakat.

2.11.1. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi szabályok

- ✓ A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni, azzal, hogy az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
- ✓ A vizsga időpontjait az igazgató jelöli ki, és az intézmény honlapján közzéteszi. (lásd éves munkaterv)
- ✓ A vizsga időpontjáról és helyszínéről a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) a vizsga kezdete előtt legalább 5 nappal értesítést kap. Az értesítés – a vizsga típusának megfelelően - történhet e-mailben, vagy tértivevényes levél formájában. A vizsga időpontokat – a személyiségi jogok figyelembevételével - az iskola honlapján is közzéteszük.
- ✓ Az osztályozóvizsga letételét kérelem alapján az igazgató engedélyezi. A jelentkezési lapot a tanulónak, illetve kiskorú tanuló esetén a gondviselőnek is alá kell írnia, és a kérelmet a mindenkori munkatervben meghatározott határidőig kell benyújtani.
- ✓ A vizsga követelményeit – a vizsga típusának megfelelően - az iskola szakmai programjában/képzési programjában foglaltak határozzák meg. Javítóvizsga esetén a vizsga részletes követelményeiről az intézmény honlapján tantárgyanként feltüntetjük a témaköröket.

2.11.2. Vizsgaforma, vizsgarészek

A tanulmányok alatti vizsga – a tantárgy jellegének és az érettségire vonatkozó vizsgaszabályzatnak megfelelően – állhat:

- ✓ írásbeli vizsgarészből
- ✓ szóbeli vizsgarészből
- ✓ gyakorlati vizsgarészből
- ✓ digitális oktatás ideje alatt (online vizsgarészből).

Minden vizsga esetén a vizsga szóbeli és írásbeli vizsgarészből áll a készségtárgyak kivételével gyakorlati és szóbeli vizsgarészek vannak - jelenléti oktatás mellett.

2.11.3. A tanulmányok alatti vizsgák eljárási szabályai

Valamennyi vizsgaszervezéssel kapcsolatos feladatot az Szkr. 183-189.§-ai határozzák meg.

2.11.3.1. Általános szabályok

- ✓ Az igazgató a vizsgázó írásbeli kérelmére engedélyezheti, hogy a tanuló az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.
- ✓ A vizsgabizottság legalább három tagból áll, a bizottság elnökét és tagjait az igazgató bízza meg.
- ✓ Az olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a szakképző intézmény szakmai programja alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott vizsgatárgy legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgatevékenység és szóbeli vizsgatevékenység sikeres teljesítése.
- ✓ A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.
- ✓ A szabályosan megtartott vizsga nem ismételhető meg.
- ✓ A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- ✓ A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- ✓ A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az igazgató a jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja, és a vizsgairatokhoz mellékeli.
- ✓ A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthet, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
- ✓ Az osztályozóvizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- ✓ Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.
- ✓ A vizsga értékelése a szakmai program értékelésre vonatkozó szabályai szerint történik.

2.11.3.2. Az írásbeli vizsga

- ✓ Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként és évfolyamonként minimum 60 perc. A különleges bánásmódot igénylő tanulók tekintetében szakértői véleményben foglaltak alapján ettől el lehet térni.
- ✓ Ágazati alapoktatás tantárgy esetében a „Tanulási területek” valamennyi témaköréből álló feladatsort kell összeállítani, témakörönként minimum 30 perces feladatokkal. Ha kettőnél több témakörből áll az ágazati alapoktatás tantárgy, akkor 60 percenként szünetet kell biztosítani az írásbeli vizsgán.
- ✓ Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megszervezni. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább 10, legfeljebb 30 perc pihenőidőt kell biztosítani.
- ✓ A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.
- ✓ Az írásbeli vizsgán kizárólag a szakképző intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.
- ✓ Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről a szakképző intézmény gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- ✓ Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

- ✓ A szabálytalanság észlelésekor a felügyelő tanár a vizsgázó lapjára felírja az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, majd haladéktalanul értesíti az igazgatót. Az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja a vizsgázót, ekkor a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli, indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.

2.11.3.3. A szóbeli vizsga

- ✓ Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- ✓ A vizsgákon, az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie. A háromtagú vizsgabizottság legalább két tagjának jogosultnak kell lennie az adott tantárgy tanítására. Ha a szakképző intézmény oktatóinak szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan oktatót kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A szóbeli vizsgán kérdező oktató csak az lehet, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- ✓ szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – ha szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik.
- ✓ A tanulónak a szóbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több kérdésből / feladatból állhat) kidolgozására legalább 30 percet kell biztosítani, kivéve a 1. pontban tett kivételt.
- ✓ A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot, árul el az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Erre is 30 perc a felkészülési idő.
- ✓ Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- ✓ Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

2.11.3.4. A gyakorlati vizsga

- ✓ Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára.
- ✓ A gyakorlati vizsgatevékenység szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgynak a szakképző intézmény szakmai programjában meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.
- ✓ A gyakorlati vizsgatevékenység tartalmát az igazgató hagyja jóvá.
- ✓ A gyakorlati vizsgatevékenységet akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgatevékenység elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.
- ✓ A gyakorlati vizsgatevékenység megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgatevékenység rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgatevékenység helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
- ✓ A gyakorlati vizsgatevékenység végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a gyakorlati vizsgatevékenység ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgatevékenység végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a gyakorlati vizsgate-

vékenység leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a gyakorlati vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

- ✓ A gyakorlati vizsgatevékenységet egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó természetes személyazonosító adatait, az ágazat megnevezését, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot.

2.11.4. Független vizsgabizottság előtti vizsgákra vonatkozó szabályok

A tanuló (kiskorú tanuló esetén a szülője) legkésőbb a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző 30. napig jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván vizsgázni. A bejelentésben meg kell jelölnie a vizsgázni kívánt tantárgyakat. Az iskola igazgatója a bejelentést 8 napon belül továbbítja a szakképzési államigazgatási szervhez, amely megszervezi a vizsgát.

Amennyiben a tanulót bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, a bizonyítvány átvételét követő 15 napon belül kérheti, hogy ezt a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le. Ebben az esetben az iskola szintén 8 napon belül továbbítja a kérelmet a szakképzési államigazgatási szervhez. Fontos, hogy a független vizsgabizottság előtti vizsgák lehetőséget biztosítsanak a tanulóknak az objektív értékelésre, és segítik a tanulmányi előmenetel tisztázását.

2.11.5. A tanulmányok alatti vizsgák értékelésének elvei

A javító, illetve pótló vizsgák

- ✓ A javító vizsga tananyaga megegyezik annak a tanévnek a tananyagával, amelyiknek a végén a tanuló elégtelen osztályzatot szerzett.
- ✓ A kérdező tanár lehetőleg az legyen, aki a tanulót tanította.
- ✓ A vizsga típusát az igazgató dönti el.
- ✓ A vizsga tartalmát a vizsgáztató oktató dönti el.
- ✓ Minden tanév végén – a munkatervben meghatározott időpontig - nyilvánosságra kell hozni a javítóvizsgák tematikáját, tételsorát, a vizsga típusát – minden évfolyamon és minden osztályban. Az írásbeli vizsgák dolgozatait, a gyakorlati és a szóbeli tételsorokat az oktató állítja össze, az intézmény igazgatója vagy az általa megbízott személy hagyja jóvá. Az írásbeli feladatlapok a vizsgák megkezdéséig titkosak. Az írásbeli feladatlapokat minden alkalommal módosítani kell, a szóbeli tételeket a tapasztalatoknak megfelelően.
- ✓ A kérdéseket, feladatokat az adott évfolyam tananyagának helyi tantervben/programkövetelményben meghatározott követelményeiből kell összeállítani.
- ✓ A tanulói teljesítményét a szakmai programban meghatározottak szerint kell értékelni.

2.11.6. Osztályozó-, illetve különbözeti vizsgák

- ✓ Tananyaga, követelménye megegyezik annak a tanévnek a tananyagával és követelményeivel, amelyiknek teljesítése nem sikerült vagy annak az évfolyamnak a helyi tantervben/programkövetelményben megfogalmazott követelményeivel, amelyik évfolyamból a tanulót osztályozó vizsgára utasították, vagy amelyik évfolyamra vonatkozóan az intézmény igazgatója a tanuló számára osztályozóvizsga, különbözeti vizsga letételét írta elő a vizsga típusának meghatározása mellett.
- ✓ A kérdező tanár lehetőleg az legyen, aki a tanulót tanította.

- ✓ Minden tanév október 1-ig kell nyilvánosságra hozni az osztályozóvizsgák tematikáját, tételsorát minden évfolyamon és minden osztályban. Ez az oktató felelőssége. Az írásbeli vizsgák dolgozatait, a gyakorlati és a szóbeli tételsorokat az oktató állítja össze, az intézmény igazgatója vagy az általa megbízott személy hagyja jóvá. Az írásbeli feladatlapok a vizsgák megkezdéséig titkosak. Az írásbeli feladatlapokat minden alkalommal módosítani kell, a szóbeli tételeket a tapasztalatoknak megfelelően.
- ✓ A kérdéseket, feladatokat az adott évfolyam tananyagának helyi tantervben/programkövetelményben meghatározott követelményeiből kell összeállítani.
- ✓ A tanulói teljesítményt a szakmai programban meghatározottak szerint kell értékelni.

2.11.7. Értékelés a tanulmányok alatti vizsgákon:

Egységesen, minden iskolatípusban

0 – 39%	-	elégtelen (1)
40 – 49%	-	elégséges (2)
50 – 59%	-	közepes (3)
60 – 79%	-	jó (4)
80 – 100%	-	jeles (5)

2.11.8. Osztályozó vizsgák szervezése digitális tanrend alatt

Amennyiben a tanuló a digitális oktatásba nem a tőle elvárt módon kapcsolódik be (betegség, karanténban van, a család nem tudja ezek miatt pl.: visszaküldeni a feladatot, mert akadályoztatva van) és emiatt nem rendelkezik kellő érdemjeggyel, osztályozóvizsgát köteles tenni. Abban az esetben, ha a digitális tanrend bevezetése előtt a tanuló kellő számú és nem elégtelen érdemjegyekkel rendelkezik, az igazgató engedélyezheti számára, hogy csak a digitális tanrendben el nem sajátított ismeretekből tegyen vizsgát, amely a már megszerzett érdemjegyeivel együtt alkotja az adott félév osztályzatát.

Amennyiben a digitális tanrend bevezetése előtt csak elégtelen osztályzattal rendelkezett a tanuló, az évfolyam teljes anyagából kell osztályozóvizsgát tennie.

2.12. Felvételi eljárás, magasabb évfolyamba lépés feltételei

2.12.1. Kilencedik évfolyamba lépés feltételei

Az általános iskolai tanulónak szakképző intézménybe történő felvételére a jogszabályban meghatározott általános vagy rendkívüli felvételi eljárásban van lehetősége. Tanulmányi eredmények alapján rangsorolunk a pontszámítás szabályai szerint. A tanulmányi eredmény és felvételi keretszám határozza meg, hogy intézményünkbe felvételt nyer-e a tanuló. A felvételtől és elutasításról az igazgató határozatot hoz. Szakképző intézménybe csak olyan tanulót lehet felvenni vagy átvenni, aki az általa választott szakmára vonatkozóan a képzési és kimeneti követelményekben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályaalkalmassági követelményeknek megfelelt. (Részletesen a Képzési programban).

A kormányrendelet alapján a jelentkező a felvételi kérelemben az általa választott szakma ágazatára jelentkezik.

Pontszámítás szabályai

- ✓ Minden iskolatípus esetén 5-7. osztály év végi, 8. osztály félévi jegyei 5 tantárgyból – maximum: 100 pont

tantárgy	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
magyar nyelv	X	X	X	X
magyar irodalom	X	X	X	X
történelem	X	X	X	X
idegen nyelv	X	X	X	X
matematika	X	X	X	X

A jelentkező tanuló elutasításra kerül:

- ✓ Technikumban, ha a beszámított jegyek között elégtelen osztályzata van,
- ✓ szakképző iskolában a 16. életévet betöltött tanuló esetében, ha a beszámított jegyek között elégtelen osztályzata van.
- ✓ egyéni elbírálást alkalmazunk: tantárgyi felmentések, mentesítések, halasztott vizsgák esetén.

2.12.2. Felsőbb évfolyamba lépés feltételei

- ✓ A tanuló csak akkor léphet az iskola magasabb évfolyamára, ha sikeresen teljesítette a Képzési és Kimeneti Követelményekben (KKK) előírt ágazati alapvizsgát (szakképző iskola 9. évfolyam, illetve technikum 10. évfolyam végén).
- ✓ Az év közbeni tanulmányi munkát és az érdemjegyeket az oktatók folyamatosan értékeli. Minden tantárgyból legalább „elégséges” év végi osztályzat szükséges a továbbhaladáshoz.
- ✓ Ha a tanuló legfeljebb három tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot a tanév végén, augusztusban javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga sikertelensége esetén a tanulónak az adott évfolyamot meg kell ismételnie.
- ✓ Amennyiben a tanuló több mint három tantárgyból nem éri el az elégséges osztályzatot, köteles az évfolyamot megismételni.
- ✓ A tanulók félévi és év végi osztályzatait az oktatótestület osztályozó értekezleten értékeli, ahol dönt a magasabb évfolyamra lépésről, illetve osztályozóvizsga előírásáról a jogszabályi előírások szerint.
- ✓ Sikertelen tanulmányok alatti vizsga esetén a tanköteles tanuló javítóvizsgát köteles tenni. Ha ez sem sikerül, csak az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait.
- ✓ A tanuló akkor fejezi be sikeresen az adott évfolyamot, ha teljesítette az előírt egybefüggő szakmai gyakorlatot (ahol kötelező), és erről írásbeli igazolást nyújt be osztályfőnökének legkésőbb az adott tanév augusztus 31-ig.
- ✓ Ha a tanuló nem teljesíti a szükséges óraszámú egybefüggő szakmai gyakorlatot, tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Iskolánkban csak az igazgató engedélye alapján folytathatja tanulmányait az a tanuló, aki nem tanköteles és ugyanazon évfolyam tanulmányi követelményeit második alkalommal sem teljesítette. A tanulói jogviszony megszüntetéséről az igazgató határozatot hoz. Amennyiben második alkalommal ismét, tandíjat köteles fizetni.

2.12.3. Szakképző évfolyamba lépés

Felvétel érettségi utáni (1/13.), illetve 2 éves (KSZ) szakképző évfolyamba

Szakképzési évfolyamba lépés feltétele az egészségügyi alkalmassági, továbbá pályaalkalmassági igazolás megléte, melyet az iskolaorvos állít ki. A diákok részére szervezett keretek között történik a vizsgálat és az igazolások kiadása, melyről a felvételi kiértékeléskor írásban tájékoztatást kapunk.

A tanuló csak abban az esetben kezdheti meg tanulmányait iskolánk ilyen típusú szakképzési évfolyamán, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Amennyiben a szakképzési évfolyamra való belépés előfeltétele az érettségi vizsga megléte (1/13. évfolyam), a tanuló akkor is megkezdheti a tanulmányait, ha az érettségi vizsgát megkezdte, de még nem fejezte be. A tanulmányokat azonban csak akkor folytathatja, ha a tanítási év első félévének utolsó napjáig megszerezte az érettségi bizonyítványt.

Kizárólag szakmai oktatás (KSZ)-ra azok jelentkezhetnek, akik már rendelkeznek egy szakképesítéssel (akár szakmajegyzékes, akár OKJ-s).

Előzetes ismeretek, illetve korábban OKJ-képzésben szerzett tudás beszámítására lehetőség van a szakmajegyzékben szereplő szakmák tanulása során.

2.12.4. Átvétel, iskolaváltás

Azonos évfolyamon belül másik osztályba, ágazatba való átlépés feltételei

Az iskola keretén belül a szülő írásbeli kérésére az igazgató engedélye után az átlépés azonos évfolyam más tanulócsoportjába a gyermek képességeinek ismeretében, a létszám függvényében történhet legkésőbb október végéig. Amennyiben a tanuló nem tanulta az adott osztályban tanított tantárgyak valamelyikét, különbözeti vizsgát köteles tenni.

Az átvétel minden esetben igazgatói határozattal történik, melyben engedélyezhető: az előzetes tanulmányok beszámítása, a fentiek alapján különbözeti vizsga előírása, egyéni segítségnyújtás biztosítása, türelmi idő biztosítása (pótlás).

Szakképző iskolából technikumba

Az átlépés 9. évfolyamon október végéig, a szülő írásbeli kérelme, az oktatók javaslata alapján. Az igazgató az érettségi vizsga tantárgyaiból különbözeti vizsgát ír elő. Az elmaradt szakmai gyakorlatot a tanuló pótolni köteles. Amennyiben ez a tanév szorgalmi időszakában nem lehetséges, akkor a szorgalmi időszak után teheti ezt meg az adott tanév augusztus 31-ig.

Az átvétel minden esetben igazgatói határozattal történik, melyben engedélyezhető: az előzetes tanulmányok beszámítása, a fentiek alapján különbözeti vizsga előírása, egyéni segítségnyújtás biztosítása, türelmi idő biztosítása (pótlás).

Átvétel másik iskolából:

Az iskola igazgatójához benyújtott kérvény alapján egyedi elbírálással történik.

Azon tantárgyakból, amelyeket nem, vagy alacsonyabb óraszámban tanult különbözeti vizsgát kell tennie. Ha a különbözeti vizsga sikertelen év végén, javítóvizsgát köteles tenni a tanuló. Sikertelen javítóvizsga esetén tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Az átvétel minden esetben igazgatói határozattal történik, melyben engedélyezhető: az előzetes tanulmányok beszámítása, a fentiek alapján különbözeti vizsga előírása, egyéni segítségnyújtás biztosítása, türelmi idő biztosítása (pótlás).

Átjárhatóság az ágazati alapoktatásban (szakmajegyzékes képzés)

- ✓ Az ágazati alapoktatás biztosítja a szakképző iskolába járó tanulóknak a 9., technikumba járó tanulóknak a 10. évfolyam végén, hogy az általuk sikeresen teljesített ágazati alapvizsga letétel után az ágazatba sorolt, iskolánk által biztosított alapszakmák közül válaszson, a szakmai oktatás keretében a választott szakmát tanulja.
- ✓ Mivel a szakképző iskolában és a technikumban is ágazati alapképzés történik (azonos tananyagtartalommal) a képzés első szakaszában, a 9. évfolyam végén van átjárhatóság a két iskolatípus között.

2.13. Előzetes tanulmányok, ismeretek beszámítása

Előzetes tanulmányok beszámítása után lehetőség van teljes tantárgyi mentességek, illetve bizonyos témakörök vagy vizsgák alóli mentességek megállapítására. Az erre vonatkozó döntést az iskola igazgatója hozza meg egyéni elbírálás alapján, a rendelkezésre álló bizonyítványok és dokumentumok áttanulmányozását követően.

Az igazgató mérlegelési joga kiterjed arra is, hogy adott tantárgy (különösen az idegen nyelv és a digitális kultúra) esetében – figyelembe véve a tanuló szakmai igényeit és fejlődési céljait – a mentességet megadhatja vagy megtagadhatja. Például amennyiben a tanuló másodszakmás, és számára kiemelten fontos a szakmai idegen nyelv vagy a digitális kultúra tanulása (például portfóliókészítés miatt), az igazgató jogosult elutasítani a mentesség iránti kérelmet annak érdekében, hogy a tanuló képzése teljes és eredményes legyen.

2.13.1. Egyéni tanulmányi rendről – tanulói jogviszonnyal rendelkező tanulók vonatkozásában

Alapelvként rögzítendő, hogy a tanulói jogviszonnyal járó tanulmányi kötelezettségek – különösen a tankötelezettség ideje alatt – alapvetően iskolába járással teljesíthetők. Vannak azonban olyan egyéni élethelyzetek, amelyekben a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése érdekében indokolt lehet az **egyéni tanulmányi rend** engedélyezése.

Az egyéni tanulmányi rend engedélyezéséről az iskola igazgatója dönt. A kérelemben részletesen meg kell jelölni:

- a kért kedvezmények típusát,
- a tanulmányi kötelezettségek teljesítésének módját és tervezett ütemezését,
- az egyéni tanulmányi rend indokoltságát,
- valamint mellékelni kell az indokokat alátámasztó dokumentumokat (pl. orvosi igazolás, szakvélemény, munkáltatói nyilatkozat, külföldi tartózkodásról szóló dokumentum stb.).

A kérelem benyújtásának határideje: Az adott tanév első napját megelőzően, legkésőbb **június 15-ig**. Későbbi benyújtás kizárólag rendkívüli, előre nem látható körülmények esetén lehetséges (pl. tartós betegség, baleset, hirtelen családi vagy életviteli változás).

Tartós vagy súlyos betegségben szenvedő tanuló esetén az egyéni tanulmányi rend lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló állapotához igazodva, fokozatosan és rugalmas időbeosztásban haladjon tanulmányaival. Ebben az esetben a szülő vagy törvényes képviselő orvosi igazolással, illetve szakorvosi javaslattal kérvényezheti a tanuló mentesítését egyes tantárgyak alól, vagy engedélyezheti az egyéni felkészülést és osztályozóvizsgák letételét.

Az egyéni tanulmányi rend keretében biztosítható kedvezmények:

- részleges vagy teljes felmentés a tanórai vagy gyakorlati foglalkozásokon való részvétel alól,
- osztályozóvizsgák egyéni időpontban történő letétele,
- a tanulmányi követelmények teljesítése eltérő ütemezésben vagy tartalommal, a szakmai program keretei között.

Amennyiben az egyéni tanulmányi rendet engedélyezik, a tanuló önálló felkészülés keretében teljesíti tanulmányi kötelezettségeit. Kiskorú tanuló esetén a felkészülésért a törvényes képviselő felelős. Az iskola a tanuló számára konzultációs lehetőséget biztosíthat, az egyéni igényekhez igazodva.

Az egybefüggő gyakorlatok teljesítése az iskolai kötelezettségek része, ezért a tanulónak azon kötelező részt vennie. Tartós betegség vagy más komoly egészségi ok esetén – nagyon indokolt esetben, mérlegelés után (a szakmai specialitások figyelembevételével) az iskola igazgatója – orvosi dokumentáció alapján – ideiglenes vagy részleges felmentést adhat, de a gyakorlati követelmények teljesítéséről később gondoskodni kell.

Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján tanulmányait egyéni tanulmányi rend keretében folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, a felkészítést végző oktatókról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

Az egyéni tanulmányi rendre adott engedély visszavonható, ha a tanulmányi kötelezettségek egyéni tanulmányi rendre vonatkozóan kiadott engedélyben meghatározottak szerinti teljesítése akadályokba ütközik.

2.13.2. Előzetes tanulmányok beszámítása (rugalmas képzési lehetőség)

A szakképesítésre történő felkészítéskor a tanuló előzetes szakirányú szakmai képzése és szakirányú szakképzése, szakképző iskolában és a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányai a követelmények teljesítésébe beszámítható. Az előzetes tanulmányokat igazoló dokumentumok bemutatása mellett az iskola igazgatójához benyújtott kérelem alapján az iskola igazgatója határozza meg a beszámítás mértékéről és annak tartalmáról az alábbiak szerint.

Tanulói jogviszony esetén:

- ✓ Középfiskolai bizonyítvány, modulzáró vizsga vagy egyetemi leckekönyv alapján a szakképesítésre előírt, megegyező tartalmú követelmények teljesítésébe a már eredményesen tanult legalább elégséges osztályzattal teljesített tantárgyat vagy tantárgyakat beszámítjuk, így a tanuló mentesül az adott tantárgy vagy tantárgyak tanulása alól.
- ✓ Ha a kérelmező előzetes tanulmányaival az első szakképzési évfolyam követelményeit teljesítette, akkor tanulmányait a magasabb évfolyamon kezdheti meg iskolánkban.
- ✓ Ha a kérelmező előzetes tanulmányaival az első szakképzési évfolyam követelményeit csak részben teljesítette, akkor ahhoz, hogy tanulmányait a magasabb évfolyamon kezdje meg, különbözeti vizsgát kell tennie.
- ✓ A képzési idő rövidítésével szerezhetsz szakmát, aki ágazaton belül kíván második szakmát szerezni, mivel a közös szakmai alapok beszámításra kerülnek.

Egyéni tanulmányi rend alkalmazása esetén:

- ✓ Formálisan igazolható végzettséget a képzés során beszámítjuk az iskola vezetőjének döntése alapján.

SZAKMAI PROGRAM

- ✓ Biztosítjuk a lehetőséget arra, hogy a gyakorlatban előzetesen megszerzett szakmai tudást beszámítjuk a képzés során – ezzel rövidítve a képzési időt. Szintén igazgatói határozattal.
- ✓ A szakmai gyakorlati képzés idejébe a szakképzés megkezdése előtt munkaviszonyban (vállalkozói jogviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban) eltöltött szakirányú gyakorlati idő a szakképző iskola vezetőjének egyedi döntése alapján beszámítható.
- ✓ A hasonló munkakörökben a gyakorlatban előzetesen megszerzett szakmai tudás alapján biztosítjuk a lehetőségét annak, hogy valaki az adott felnőttképzési formának megfelelő vizsgát tegyen.

A témával kapcsolatban az oktatási program felnőttek szakmai oktatása részben részletesebben foglalkozunk.

3. OKTATÁSI PROGRAM

3.1. Fogalmak, tartalmi szabályozás

A szakképzés rendszerszintű átalakításának célja a rugalmasság. A Szakképzés 4.0 stratégiában, valamint az új szakképzési törvényben és annak végrehajtási rendeletében új fogalomhasználat, illetve új tartalmi szabályzó dokumentumok kerültek bevezetésre.

Fogalom	Tartalom
Szakképzés	Munkakör betöltésére vagy tevékenység végzéséhez szükséges képzés. A szakképzésben szakmára, szakmairányra vagy részsakmára felkészítő sakmai oktatás , illetve szakképesítésre felkészítő sakmai képzés folyik.
Szakmai képzés	A szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzés a felnttktképzési tevékenység szakképzésbe tartozó részének összefoglaló neve.
Szakirányú oktatás	A szakirányú oktatásban a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakma keretében ellátható munkatevékenységekhez szükséges ismeretek és készségek elsajátítását, azok gyakorlatban történő alkalmazását tanulja meg. A szakirányú oktatás emellett felkészít a szakmai vizsgára is.
Szakmára felkészítő szakmai oktatás	Főbb jellemzői: ✓ iskolai rendszerű ✓ szakmajegyzék alapján történik ✓ 25 éves korig tanulói jogviszony kapcsolódik hozzá, ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás szakaszaira bomlik ✓ Tanulói jogviszony tanköteles kiskorúval, továbbá a nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő tanulóval hozható létre annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyikben a tanuló a 25. életévét betölti. A tanulói jogviszony beírással jön létre. ✓ Két szakma megszerzése ingyenes. ✓ A szakmai vizsga akkreditált vizsgaközpontokban történik (2025-ig a szakképzési centrumok akkreditáció nélkül vizsgacentrum feladatokat láthatnak el).
Szakmajegyzék	A szakmajegyzék a korábbi OKJ, illetve az abban közzétett szakképesítések és részsakképesítések helyébe lépő olyan szakmákat, szakmairányokat, valamint azok leíró adatait tartalmazza, amelyek kizárólag a szakképző intézményekben oktathatók. A szakmajegyzékben nem szereplő, de az adott gazdasági ágazat által szükséges szükségesnek ítélt képzések a továbbiakban szakmai képzés keretében szervezhetők meg.
Szakma	A szakmák egy-egy ágazat legfontosabb képzettséget (és gyakorlatot) igénylő foglalkozásai.
Szakképzés helye	Szakma megszerzésére történő felkészítés (szakmai oktatás) és szakmai képzés főszabály szerint kizárólag szakképző intézményben végezhető.
Ágazati alapoktatás	Az ágazati alapoktatás a szakképzés új rendszerében (2020/2021. tanévtől) jelenik meg. Az adott ágazathoz tartozó szakmák tekintetében a technikumban az első két évben, a szakképző iskolában az első egy évben, a kizárólag szakmai vizsgára felkészítő szakmai oktatásban a szakmai oktatás első félévében széles körű ágazati alapismeretekre tesznek szert a tanulók, amelyet ágazati alapvizsga zár le. Ez jogosulttá teszi a tanulót a szakirányú képzésbe való belépésre. A közös alapozás átjárhatósági lehetőséget biztosít szükség esetén a technikum és a szakképző iskola között. A konkrét szakmát technikumban a 10. évfolyam végén, szakképző iskolában a 9. évfolyam végén, az adott ágazat sajátosságainak

	megismerését követően választja ki a tanuló. Ezzel is támogatva a tanulók megfelelő pályaválasztását.
Vizsgatevékenység	Írásbeli, számítógép alkalmazását igénylő interaktív gyakorlati, projekt vagy szóbeli jellegű lehet.

Tartalmi szabályzás

A tartalmi szabályozás kulcsfogalma a tanulási eredmény alapú szemlélet. A tanulási eredmény (learning outcome) a tanulással – a tanulási szakasz végére – elérhető kimeneti követelmények leírását jelenti, a Magyar Képesítési Keretrendszerhez illeszkedő tudás + képesség + attitűd + autonómia-felelősség kontextusában meghatározott cselekvő szintű kompetencia leírás.

Azt határozza meg, hogy a tanuló mit tud, mit ért és önállóan mire képes, miután lezárt egy tanulási folyamatot, függetlenül attól, hogy hol, hogyan, és mikor szerezte meg ezeket a kompetenciákat. A tanulási eredmény alapú megközelítés nem egyszerűen egy új pedagógiai technika, hanem egy olyan korszerű gondolkodásmód, amely az oktatóközpontú kultúrával szemben a tanulást és a tanulót helyezi a középpontba, és ebben az értelemben maga a tanulási folyamat, valamint a tanuló által elért kompetenciafejlődés a lényeges. Ezzel összefüggésben a szakképzés fő célja a szakmai cselekvőképesség kialakítása.

A tanulási eredmény alkalmazása számos előnnyel jár, hozzájárul az oktatási rendszer és az abban résztvevők tanulási folyamata eredményességének, minőségének növeléséhez. Azáltal, hogy a hangsúly áttevődik a tanításról a tanulási eredményekre, jobban összhangba kerülhetnek a munkaerőpiac (tudás, készségek és kompetenciák iránti) szükségletei az oktatási és szakképzési szolgáltatásokkal, könnyebbé válik a nem formális és az informális tanulás elismerése, valamint a képesítések átvitele és felhasználása különböző országok, illetve oktatási és képzési rendszerek között. Következetesebbé, átgondoltabbá teszi a képzés tervezését, a képzési program kivitelezését, a követelmények meghatározását, a mérés-értékelést.

Képzési és kimeneti követelmény (KKK)

A Képzési és Kimeneti Követelményeket (KKK) a szakképzésért felelős miniszter adja ki, az ágazatért felelős miniszter egyetértésével. A követelményeket hivatalos kiadványként, a minisztérium honlapján teszik közzé.

A KKK a szakmai oktatás tanulási eredmény-alapú megközelítésének alapja, amely meghatározza, hogy a tanuló az adott szakma elsajátítása után:

- milyen munkafeladatokat, munkafolyamatokat képes ellátni,
- milyen szinten és mértékű önállósággal és felelősséggel tudja ezeket elvégezni,
- milyen elméleti és gyakorlati tudással, készségekkel és képességekkel rendelkezik,
- milyen szakmai attitűdök, viselkedésminták jellemzik a munkavégzés során.

A KKK tartalmazza továbbá:

- a szakma megszerzésének előfeltételeit (pl. érettségi, pályaalkalmasság, egészségügyi alkalmasság),
- az ágazati alapvizsgára és szakmai vizsgára vonatkozó követelményeket,
- valamint a szakképzettség munkaerőpiaci alkalmazhatóságát meghatározó jellemzőket.

3.1.1. A szakképzés alapelvei

Intézményünk a folyamatosan változó gazdasági és technológiai környezethez igazodva olyan korszerű szakmai tudás és kompetenciák átadására törekszik, amelyek versenyképes, alkalmazkodni képes szakemberek képzését szolgálják.

Célunk, hogy tanulóink:

- a munkaerőpiac aktuális és jövőbeli elvárásainak megfelelő szakmai ismereteket sajátítsanak el,
- kialakult munkafegyelemmel, munkakultúrával, szakmai attitűdökkel rendelkezzenek,
- társalgási szinten kommunikáljanak legalább egy idegen nyelven,
- magas szintű digitális kompetenciákkal és informatikai tudással bíró szakemberekké váljanak.

A szakmai oktatás során törekszünk olyan általános műveltséggel, vállalkozói és munkavállalói ismeretekkel rendelkező tanulók képzésére, akik képesek:

- felsőfokú tanulmányok megkezdésére,
- szakmai előmenetelükre,
- valamint az életpálya során többszöri pálya- és szakmaváltásra való rugalmas felkészülésre.

Kiemelt figyelmet fordítunk a munkaerőpiac igényeinek folyamatos monitorozására, hogy a képzési kínálatunkat időben igazítani tudjuk a gazdaság és a helyi munkaadók elvárásaihoz.

A tanulók a széles körű ágazati alapozás, a gyakorlatorientált képzés és a kompetenciaalapú oktatás révén felkészülnek az alap-, közép- és emelt szintű szakképesítésekhez kötött munkakörök betöltésére.

3.1.2. Technikum

Az 5 éves technikus oktatás ismérvei

- ✓ Először ágazatot választ a tanuló, 2 évig ismerkedik az ágazati alapokkal, illetve közismereti tárgyakat tanul, az első két évfolyamon ágazati alapoktatás folyik.
- ✓ A tényleges szakma- vagy szakirány választás a 10. évfolyamot követően, a sikeres ágazati alapvizsga után történik.
- ✓ Matematikából, magyarból, történelemből, valamint egy idegen nyelvből ugyanaz a tananyag-tartalom és az óraszám, mint gimnáziumban. Ezekből a tárgyakból érettségi vizsgával zárul az oktatás, matematikából, magyar nyelv és irodalomból, valamint történelemből előrehozott érettségi lehetőséggel.
- ✓ A szakmai vizsga lesz az ötödik érettségi tárgy.
- ✓ Idegen nyelvből 13. évfolyamon tesz érettségi vizsgát a tanuló.
- ✓ A technikus vizsga emelt szintű érettségi tantárgynak számít.
- ✓ Az 5 év elvégzése után a tanuló egyszerre kap érettségi bizonyítványt és technikus oklevelet.
- ✓ A szakmai oktatás lehetőséget biztosít a csak érettségizettek, gimnáziumot végzettek, valamint az egyetemi tanulmányaikat feladó fiatalok részére is. Erre szolgál a technikum 2 éves képzése.
- ✓ A technikumban a tanulmányok elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének felétele 50 óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása, kivéve a képzésben részt vevő személynek, illetve annak a sajátos nevelési igényű tanulónak, akit szakértői bizottság javaslata alapján az igazgató határozatban mentesített ennek elvégzése alól.
- ✓ A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében szervezzük meg.

3.1.3. Szakképző iskola

A szakképző iskola 3 éves. Az első év ágazati ismereteket adó képzés, az azt követő két évben szakirányú oktatás folyik, ami megvalósulhat szakképző iskolában vagy duális képzőhelyen. A végzés után itt is nyitott a lehetőség a tanulók számára az érettségi vagy akár a technikus képzettség megszerzésére. Mivel a szakképző iskolában és a technikumban is ágazati alapoktatás történik a képzés első szakaszában, a 9. évfolyam végén van átjárhatóság a két iskolatípus között. Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul.

A 3 éves szakképző iskolai oktatás ismérvei

- ✓ Először ágazatot választ a tanuló, a 9. évfolyamon a tanuló ágazati alapoktatásban vesz részt, amelyben a választott ágazat közös szakmai tartalmait sajátítja el, illetve közismereti tárgyakat tanul.
- ✓ 9. évfolyamot követően, a sikeres ágazati alapvizsga után történik a szakma- vagy szakmairány választás, az alapvizsga követelményei szintén a KKK-ban kerülnek meghatározásra.
- ✓ 9. évfolyam után még a technikummal átjárható a rendszer (különbözeti vizsga nélkül), mivel mind az ágazati alapoktatás szakmai tartalma, mind az ágazati alapvizsga teljes mértékben meg egyezik a szakképző iskolai és a technikumi oktatásban. A közismeret esetében meg kell vizsgálni, melyek azok a tartalmak, amelyeket esetleg pótolni szükséges.
- ✓ 10. és 11. évfolyam szakirányú oktatás szakképző iskolában vagy duális képzőhelyen zajlik.
- ✓ A tanuló ösztöndíjat, a duális képzésben résztvevő a szakképzési munkaszerződés alapján munkabért kap.

3.1.4. A szakmai képzés alarendszerének speciális funkciói (felzárkóztató programok)

Ezek a funkciók elsősorban a kompetenciahiányok csökkentését és végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklését célozzák. Intézményünkben a törvény adta lehetőségek közül az orientációs évfolyam lehetőségét biztosítjuk. A programba történő beiskolázáshoz az általános iskolákkal való kapcsolattartás mellett igyekszünk a korábban lemorzsolódott tanulókat megkeresni, a szakképzésbe visszavezetni.

3.1.4.1. Orientációs évfolyam

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szt.) 19. § (4) alapján az orientációs fejlesztést szakképző iskola indíthatja előkészítő évfolyamon, a szakma megszerzéséhez szükséges kompetenciák fejlesztése céljából.

Az orientációs fejlesztés célcsoportja és célkitűzései

A program olyan tanulóknak szól, akik az általános iskolát befejezték, de bizonytalanok a pályaválasztásukban. A bizonytalanságnak számos oka lehet: 14-15 évesen még nem minden tanuló érett arra, hogy döntsön a továbbtanulásról, különösen, ha csak felszínesen ismeri a képzési lehetőségeket, az ágazatokat és a szakmákat. A tanuló bizonytalanságát fokozhatja, ha jelentős kompetenciahiányt felhalmozva fejezte be az általános iskolát és kudarcélményei miatt motiválatlan a továbbtanulásban.

Az orientációs fejlesztés előkészítő évfolyamán a felzárkóztatás, illetve kompetenciafejlesztés nem a hagyományos tantárgyi keretek között folyik és nem az általános iskolai tananyag pótlását célozza. A diákok kompetenciáinak komplex fejlesztése projektszemléleten alapul. A projektek tematikája szorosan kapcsolódik a szakmák megismeréséhez, a szakmatanulás előkészítéséhez, továbbá épít a tanulók önálló ismeretszerzésére. A 45 perces órakerettől elszakadva a tanulók interneten keresztül információkat gyűjtenek az adott szakmáról, a szerzett ismereteiket megbeszéli, feldolgozzák és prezentálják. A szakma feldolgozásához hozzátartozik a munkaerő-piaci lehetőségek megismerése - milyen (környező) munkahelyeken lehet elhelyezkedni, hogy kell jelent-

kezni, önéletrajzot írni, mi várható majd a munkahelyen -, valamint az üzemlátogatás megtervezése is.

A tanulók ezt követően a gyakorlatban is megismerkednek az adott szakmával: az iskolai tanműhelyben kipróbálják az egyes eszközöket, munkafolyamatokat és látogatást tesznek a környező vállalatoknál is (job-shadowing).

A projekteken keresztül fejlődik a tanulók kommunikációs, digitális, matematikai, szövegértési stb. kompetenciája, megtanulnak csapatban dolgozni, együttműködni. Megismerik ugyanakkor az egyes szakmákat, benyomást szereznek a munka-erőpiaci lehetőségekről, ami megalapozza pályaválasztási döntésüket. Az orientációs fejlesztés során alkalmazott alternatív pedagógiai módszereknek – mentorálás, egyéni fejlesztés, fejlesztő értékelés - az a célja, hogy felszínre hozzák a diák erősségeit, sikerélményhez juttassák a tanulót, aki ily módon motivációt szerez a szakmatanuláshoz.

Az orientációs fejlesztés főbb jellemzői:

- ✓ Csoportlétszám: maximum 15 fő
- ✓ A képzés időtartama a tanév rendjéhez igazodik, de október végéig is bekapcsolódhatnak diákok ebbe a képzésbe.
- ✓ Az előkészítő évfolyam egy évvel megnöveli a képzési időt,
- ✓ az orientációs fejlesztést elvégző tanulók rugalmasabban és sikerebben tudnak majd szakmát váltani és könnyebben eligazodnak a továbbképzési lehetőségek között.
- ✓ Heti óraszám: 30 óra/hét
- ✓ Tanulási tartalom:
 - pályaorientáció, szakmaismeret: 40 (- 60%)
 - műveltségterületekhez köthető kompetenciafejlesztés: 60 (- 40%)
 - A tanulási tartalmak szervezése nem a hagyományos tantárgyi keretekre bontva, hanem projektalapú vagy modulokban feldolgozandó oktatási/képzési formában történik. A projektek vagy a modulok gyakorlatorientált módon integrálják az egyes tanulási tartalmakat, műveltségterületeket.
 - Az ismeretek átadása helyett (mellett) a 21. századi munkaerő- piaci elvárásoknak megfelelő kompetenciák és készségek fejlesztése kerül a fókuszba.
- ✓ Személyre szabott tanulás: bemeneti mérésre és helyzetfeltárással alapozva az oktatói team a tanulókkal (és szüleikkel) közösen egy több szakaszból álló egyéni fejlődési tervet készít az orientációs év időtartamára. Az egyéni fejlődés, tanulás folyamatát mentor kíséri, támogatja.
- ✓ Vállalati kapcsolatok kiépítése: heti egy napot tanműhelyben vagy vállalatnál tölt a csoport.
- ✓ Tanítási nap szervezése: a nap nyitókörrel indul és zárókörrel fejeződik be. Célszerű a 45 perces órák helyett nagyobb blokkokba szervezni a tanegységeket, projekteket (pl. kommunikációs, társadalomtudományos, természettudományos blokkok a heti projekt (egy adott szakma, ágazat) tematikájához illeszkedve.
- ✓ A rugalmas tanulási utak alkalmazásának kiemelt célja a tanulók kompetenciáinak fejlesztése, pályaorientációja, az egyéni utak pedagógiáján keresztül az eredményes életpálya-kísérés megvalósítása. A rugalmas képzési formák megvalósítása, integrálása az intézménybe lehetőséget ad az innovációra, a tapasztalatok beépítésén alapuló korrekciókra nemcsak a program, hanem intézményi szinten is, megteremtve ezzel a tanuló szervezeti működés alapjait.
- ✓ Kapcsolattartás a szülőkkel: szorosabb, mint a hagyományos képzési formákban. A szülők be vannak vonva a gyermekük egyéni fejlesztési tervének elkészítésébe, az értékelések folyamatába és a következő időszak feladatainak megfogalmazásába is.

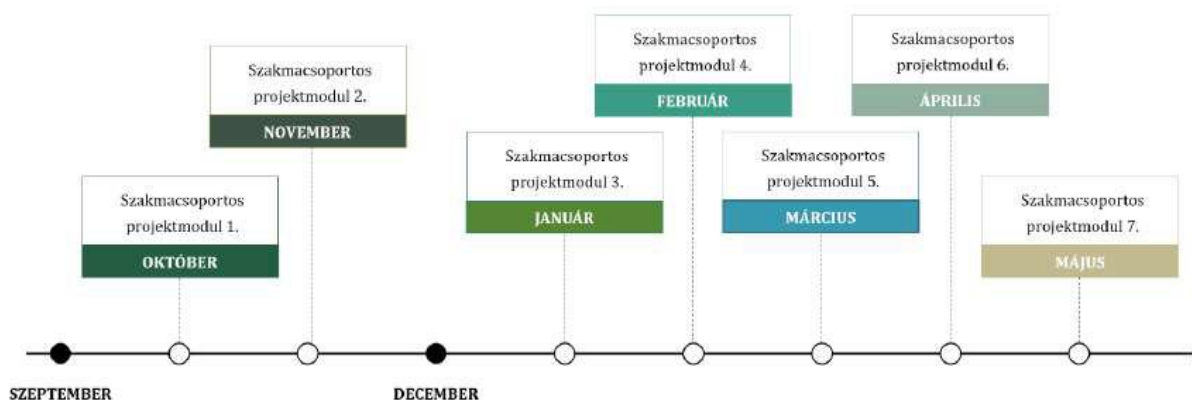
- ✓ Az előkészítő év befejezését követően a diák szakképzési centrumon belül felvételi nélkül folytathatja tanulmányait szakképző iskolában, technikumban vagy műhelyiskolában a választott szakmában/ágazaton. A továbblépés feltétele, hogy a tanuló rendelkezzen azokkal a kompetenciákkal, amelyek alapvetően szükségesek a választott szakma elsajátításához. Szakképzési centrumon kívüli továbbtanulási szándék esetén a tanulót segítjük a megfelelő intézménybe való továbbirányításban.
- ✓ Az orientációs fejlesztésben részt vevő tanuló ösztöndíjra jogosult, amelynek mértéke jogszabályban meghatározott (hat igazolatlan óra elérése esetén a tanév hátralévő részében már nem jár ösztöndíj).
- ✓ Az oktatók hetente 1-2 alkalommal team ülést tartanak, ahol értékelik az elmúlt hetet és – a havi, illetve éves terv kibontásaként – megtervezik a következő hét feladatait, valamint megosztják, megbeszélik egymással a diákokkal kapcsolatos tudnivalókat, fejleményeket.
- ✓ Az orientációs képzés megvalósításához a hagyományos iskolai tanteremtől eltérő foglalkozási térre van szükség, amely a társas együttlétre és a szabad sáv programjainak megvalósítására is lehetőséget ad. Egy olyan csoportszobában történik az ellátás a Vasút utca 68-70. szám alatti telephelyen, ahol a projektek kényelmesen megvalósíthatók és pihenő, beszélgető sarok, teakonyha is kialakított. A terem berendezésének és felszereltségének fontos elemei a mobilizálható padok és asztalok, polcok, szekrények a tároláshoz (tanulói portfóliók, tanári segédeszközök, tanulást, segítő eszközök, IKT eszközök, wifi, társasjátékok, sporteszközök, hangszerek stb.).

A tanulás tartalma és szervezése

A tanulásszervezés módja: A tanulás-tanítás modulszerkezetű szervezési lehetősége: a modulokból álló tanév

Iskolánkban az orientációs tanév szakmacsoportokhoz kötődő modulok mentén szerveződik. A tanítási napokon a tanulási tevékenységek többsége a projektszerű modul tematikus környezetéhez kapcsolódik, a projektfeladatokhoz kötődően zajlik a kompetenciafejlesztés, a tanórak tantárgyi tartalmainak támogatása.

A pedagógiai projekt követelményei teljes körűen nem érvényesülnek, de a tanév tanulási folyamatai projektszerű modulokba rendeződnek, amelyekben egy-egy szakmacsoport jelenti a fókuszot, a tanulási feladatok és a job-shadowing ehhez kapcsolódnak. A teljes tanulási időben projektszerű szakmacsoportos modulok kidolgozása szükséges havi váltásban.

A kompetencia alapú tervezés alkalmazott tanulásszervezési megoldása az alább felsorolt alapelveket érvényesíti:

- ✓ A tanulás aktív, önszabályozott, szituatív és együttműködő, így mozgósítja a kapcsolat, a kompetencia és az autonómia tanulási szükségleteit.
- ✓ A kiindulópontot az orientációs kompetenciarendszerhez meghatározott tanulási eredmények és azok a tanulói tevékenységek jelentik, amelyek ezt támogatják.
- ✓ Minden szakmacsoportos téma meghatározásában fontos, hogy az motiváló, vonzó legyen a tanulók számára, és komplex, életszerű problémába helyezze a tanulási feladatokat.
- ✓ A tanulóknak tere nyílik önállóan dönteni, és felelősek saját döntéseikért.
- ✓ A tanulás belátható, a tanulókkal közös tervezési folyamatokban történik; megtanulják a céltudatos tevékenység és együttműködés tervezését, a tervek megvalósításáért történő felelősségvállalást.
- ✓ A tevékenységek, feladatok valóságos helyzetekhez kapcsolódnak, lehetőség szerint valóságos produktumokat hoznak létre.
- ✓ Módot adnak az egyéni és a csoportmunkára egyaránt.
- ✓ Az értékelés a folyamatban egyénre szabott és csoportos értékelési formák párhuzamos alkalmazásával történik, az értékelés alapja a folyamat, az egyéni és csoportos célok teljesítése, illetve az eredmény (produktum).

Szervezeti keretek

Az előkészítő tanév szervezeti keretei sok szempontból eltérnek a hagyományos szakképzés szervezési formáitól.

Az idő szervezése

A tanév szervezése

A tanév - a hagyományos iskolaévhez hasonlóan zajlik. Ugyanakkor bizonyos szakaszok különös jelentőséget kapnak benne. Ilyenek:

- ✓ az első tanítási hét: az előkészítő tanévre, az orientációs programra hangolódás hete
- ✓ az első hónap: a segítő párok alakulásának időszaka
- ✓ az első másfél hónap: a diákok megismerésének időszaka, az egyéni fejlődési tervek (EFT) elkészítése, egyéni felmérés készítése
- ✓ október közepe - január közepe: az EFT első szakaszának megvalósítása január közepe - március: az EFT második szakaszának megvalósítása április - június: az EFT harmadik szakaszának megvalósítása
- ✓ június: döntés az egyéni tanulási utakról, az előkészítő tanév, az az orientációs program zárása

A tanév során többször (de legalább két alkalommal) kerül sor valamilyen kitüntetett, non-formális, közösségi programra: kirándulásra, valamilyen kulturális vagy sport rendezvényre, a diákokat érdeklő izgalmasabb eseményre.

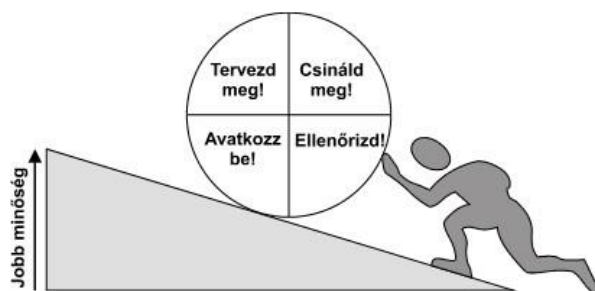
Az előkészítő tanévre jellemző, hogy az aktualitásokhoz rugalmasan alakítható. Így ha olyan váratlan esemény történik, ami a diákok figyelmének középpontjába kerül, ezek pedagógiai hasznára építve bátran eltérhetnek az oktatók az előre eltervezett foglalkozások tartalmától.

A tanítási hét szervezése

Egy-egy tanítási hét a tanulásszervezés tartalmát tekintve 3+2 napra oszlik. Három napon az orientációs szakaszban kiemelt alapkompenciák fejlesztése kap elsődleges hangsúlyt, míg a további

két napon az életpálya- építés, a vállalkozói és munkavállalói kompetenciák fejlesztése, a munkahelyek és munkakörök megismerése kerül előtérbe. A tanulási tevékenységek tervezése a kiemelt kompetenciáknak megfelelően történik az egyes tanulási egységekben.

A heti program egyik meghatározó eleme a Team ülés, ahol közvetlen, interaktív módszerekkel kerül átbeszélésre az elmúlt időszak eseményei, illetve a következő hét programja. A heti munka szervezése és kontrollja a klasszikus PDCA modell alapján történik, így állandó lehetőség lesz a szükséges korrekcióra.

A tanulási-képzési napok szervezése

Az orientációs szakaszban egy-egy nap szerkezete eltér a hagyományos iskolai 45 perces órák ritmusától. A napok javasolt szervezési módja

- ✓ nyitó kör: ráhangolódást segítő, az esetleges otthonról hozott feszültségeket oldó beszélgető kör, amely az előző közös együttlét óta eltelt időszakban szerzett egyéni élmények megosztásán túl segíti az adott nap főbb eseményeire való ráhangolódást is. Oldott, szabad légkörben zajlik.
- ✓ a tanítási tartalmak megvalósítása projektalapú képzési formában történik. A projektek integráltan tartalmazzák a közismereti tartalmakat (pl. egy szakmaismereti projektnek lehetnek matematikai, anyanyelvi, társadalomtudományi stb. tartalmi).
- ✓ Szabad sáv: a diákok érdeklődése alapján szerveződő tevékenységekkel telik, ami a nem formális és informális tanulás útján támogatja személyes fejlődésüket. Ezek a tevékenységek semmivel sem kisebb értékűek, mint a tanórák. A rájuk fordított időkeret nem a „komolyabb” tanulásból vesz el, hanem hozzájárul a diákok kommunikációs, szociális és egyéb kompetenciáinak fejlődéséhez. A szabad sávban sor kerülhet a mentorral folytatott egyéni beszélgetésre, mozgásra-sportolásra, kreatív tevékenységre és alkotásra, közös játékokra, zenélésre, filmklubra, könyvklubra, filmkészítésre stb.
- ✓ Záró kör: az aznapi sikereket, eredményeket tekintik át. Fontos, hogy ugyanaz az oktató/mester vezesse a napot záró megbeszélést, mint aki az indító beszélgető kört vezette, aki a diákokkal töltve a napot, ugyanazokat a tapasztalatokat élte át, mint ők.

Az orientációs szakaszra jellemző, hogy az aktualitásokhoz rugalmasan alakítható, ezért, ha olyan váratlan esemény történik, ami a diákok figyelmének középpontjába kerül, ezek pedagógiai hasznára építve, a pedagógusok bátran eltérhetnek az előre eltervezett foglalkozások tartalmától.

Az emberi tevékenységek szervezése

A diákok, tanulócsoportok szervezése

Az előkészítő tanévben a diákokra fordítandó nagyobb figyelem, az egyéni fejlődés biztosítása érdekében az alacsonyabb csoportlétszám kialakítása szükséges. Az ideális csoportlétszám maxi-

mum 15 fő. A tanulócsoport zömmel csoportkeretben dolgozik, ugyanakkor fontos, hogy időszakonként az iskola többi évfolyamának diákjaival is legyen alkalmuk találkozásra, együttműködésre.

A tanulóknak központi szerepe van a programban.

A pedagógiai küldetés a fiatalokra figyel.

A későbbiekben létrehozandó épületek tanulóközpontúak, az ő szempontjaikat helyezik előtérbe, azt, ami nekik kell, amire nekik szükségük van, s teszik ezt az életkori és fejlődés-lélektani szempontokat szigorúan figyelembe véve (mi kell a kamaszoknak, mi kell a fiataloknak stb.). A terek minden eszközzel (beláthatóság, átláthatóság) lehetővé teszik, hogy a diákok biztonságban érezhessék magukat benne.

Az orientációs program elköteleződött a hátrányos helyzetű tanulók mellett.

Ezen elvből kiindulva a sebezhetőségre olyan általános tulajdonságként tekinthetünk, amelynek nevelési küldetésünk címzettjei – azaz a tanulók – ki vannak téve, s amelyek prevenciója elsődleges feladataink egyike. A következő területeken kell fokozottan védelmet biztosítanunk diákjainknak:

- ✓ Társadalmi sebezhetőség
- ✓ Testi sebezhetőség
- ✓ Pszichés sebezhetőség
- ✓ Kulturális sebezhetőség

Az oktatók szervezése

Egy-egy tanulócsoporttal kis létszámú, stabil oktató team, az úgynevezett Orientációs Team (OT) működik együtt.

Ez egyben azt jelenti, hogy a fejlesztő munka során nem a szakrendszerű oktatáson van a hangsúly, hanem a diákok alapkompenciái megfelelő szintre hozásán, személyiségük megerősítésén, a kölcsönös bizalmi kapcsolat kialakításán, a szakirányú orientáció megtalálásán. Az orientációs team kialakításánál alapvető szempont, hogy olyan kollégák kerüljenek bele, akik megértik és elfogadják a diákokat saját élethelyzetükben, és akikben a diákok is megbíznak. Ugyanakkor legalább ennyire fontos szempont az is, hogy a team tagjai kölcsönösen elfogadják egymást, bízzanak egymásban, tudjanak közösen, együttműködve tevékenykedni.

Az orientációs teamek minden tagja egyben 3-4 diáknak a segítő párja, kísérője is lesz. Ez a kapcsolat a kölcsönös bizalomra épül és kölcsönös választás után válik formálissá, kb. a csoport létrejötte után egy hónappal (szeptember végére). A segítő pár feladata a diák követése, és heti rendszerességgel egyéni beszélgetés is (lehetőleg kevésbé formális keretek között).

Az orientációs team heti rendszerességgel megbeszélést tart, amelynek témája az egyes diákokkal kapcsolatos teendők, események megbeszélése.

A tér szervezése

Az orientációs csoportok saját terei

A tanulási/fejlődési tér alapja a csoport saját helyisége, a csoportszoba. Ennek alakítása a tanulandó témától, illetőleg tanulásszervezési mód/fejlesztési feladat igényétől függően flexibilis. Szükségesek a csoportszobán belül intim terek is, valamint a csoportszobától független olyan intim terekre is, ahol az oktatók akár egy-egy vagy néhány diákkal, akár szülőkkel ülhetnek le megbeszélésre.

A tanulás fizikai környezete – ahogy azt számos kutatási eredmény is igazolja jelentősen befolyásolja a tanulás eredményességét. Az OECD 2006-ból eredeztetett definíciója szerint az oktatási terekkel, mint fizikai terekkel szembeni elvárások, hogy biztosítsanak lehetőséget a különböző tanítási és tanulási programoknak és pedagógiáknak, beleértve a jelenlegi technológiákat; tegyék lehetővé az épület optimális, költséghatékony működtetését; és nem utolsósorban biztosítsák,

hogy használóik egészséges, biztonságos, kellemes, stimuláló tanulási helyzetekben tevékenykedhessenek.

Más elemzés azt igazolja, hogy éles különbség tapasztalható mind a diákok mind az oktatók iskola közérzete szempontjából, ha tanulmányaikat, munkájukat kellemes, minőségi infrastruktúrával rendelkező vagy szegényes, leromlott iskolai környezetben végzik. Ugyanez az elemzés azt is feltárta, hogy a szakképzésben résztvevő fiatalok esetében sokkal hatékonyabb a képzési folyamatukba jól integrált információs, kommunikációs technológián alapuló tanulószervezés, mint a hagyományosabb formák. Az iskolaépület, a tanulás fizikai környezetének kialakításakor az kéne, hogy a kiindulópont legyen, amit az emberi tanulásról tudunk: ennek egyik legjobb formája a cselekvés, az aktív részvétel a folyamatban. A legnehezebb dolgokat is el lehet sajátítani játék útján, beszélgetve, sétálva, egyensúlyozva, próbálkozva, élvezve a tanulást. Egy olyan helyen tehát, ahol repül az idő, az órák csak perceknek tűnnek.

A későbbiekben létrehozandó épületek tanulóközpontúak, az ő szempontjaikat helyezik előtérbe, azt, ami nekik kell, amire nekik szükségük van, s teszik ezt az életkori és fejlődés-lélektani szempontokat szigorúan figyelembe véve (mi kell a kamaszoknak, mi kell a fiataloknak stb.). A terek minden eszközzel (beláthatóság, átláthatóság) lehetővé teszik, hogy a diákok biztonságban érezhessék magukat benne.

Iskolán belül terek - az iskola összes diákjával közös terek

Az előkészítő évfolyam diákjai nem élhetnek inkubátorban, így szükséges, hogy az iskola működése szerinti hagyományos életben is jelen legyenek. Természetesen osztoznak a többiekkel az éttermen, büfén, iskolai aulán, tornatermen, iskolaudvaron, és bizonyos ágazatok megismerése során a tanműhelyeken is.

Iskolán kívüli terek

Az iskolán kívül is sok tanulási/fejlődési alkalom adódik. Ezek közül a legjellegzetesebb az átlagosan heti rendszerességgel sorra kerülő munkahely látogatás, munkaköri feladatok megismerése (job-shadowing). Ugyanakkor iskolán kívül is sor kerülhet egy közös Duna parti séta, bevásárlás stb. során a segítő párok megbeszélésére. Az informális és nonformális tanulásra is sokszor az iskolán kívüli terekben nyílik lehetőség, legyen szó kirándulásról, evezésről, színház- vagy kiállítás látogatásról.

Kompetenciafejlesztés

A programok megvalósítása során fejlesztendő legfontosabb készségek és kompetenciák a következők:

I. Tanulás

1. Alapvető tanulási kompetenciák

- ✓ matematikai gondolkodás
- ✓ olvasás, írott szöveg megértése
- ✓ írás, szövegalkotás
- ✓ szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása

2. Tanulásmódszertan

- ✓ tanulási módszerek ismerete és alkalmazásai
- ✓ a tanulási folyamat tervezése és szervezése
- ✓ tanulási formák keresése
- ✓ problémafeltárás, hibakeresés

II. Egyén és közösség

1. Énkép, önértékelés kompetenciái

- ✓ önefogatás
- ✓ egészséges személyiség
- ✓ önmagáról, mint tanulóól alkotott elképzelések
- ✓ cél- orientáltság

2. Szociális kompetencia

- ✓ együttműködés
- ✓ beilleszkedés a társas környezetbe
- ✓ közösségben működés

III. Szakmai orientáció

1. Szakmatanulási kompetenciák

- ✓ alapvető munkavédelmi kompetenciák
- ✓ térlátás
- ✓ manuális képességek
- ✓ adatelemzés, értelmezés
- ✓ a munkahelyhez és a foglalkozáshoz kapcsolódó specifikus kommunikációs, szociális és tanulási kompetenciák
- ✓ specifikus munkavégzési szakmai kompetenciák

2. Életpálya építési kompetenciák

- ✓ szolgáltatói és vállalkozói szemlélet
- ✓ a változáshoz való alkalmazkodás kompetenciái
- ✓ életpálya-építési kompetenciák
- ✓ pályafejlődéssel, az élethosszig tartó tanulóással kapcsolatos kompetenciák

IV. Önértékesítés

1. Kommunikációs kompetencia

- ✓ a kommunikáció, mint társadalmi érintkezési forma
- ✓ idegen nyelv használata
- ✓ vizuális, képi kommunikáció
- ✓ digitális kommunikáció
- ✓ művészeti tevékenységekben megnyilvánuló kommunikáció
- ✓ a kommunikáció értékelése
- ✓ prezentációs készség

2. Problémamegoldó gondolkodás

- ✓ matematikai műveletek
- ✓ kritikus gondolkodás
- ✓ rugalmas gondolkodás
- ✓ kreativitás

A kompetenciák fejlesztése modulokon vagy komplex projekteken keresztül, valamint az iskolán belül és az iskolán kívül szervezett formális, nem formális és informális tanulási alkalmak során valósul meg. Minden diák fejlődési szükségleteit külön-külön felmérve, a kiinduló állapotot az egyéni fejlődési tervben rögzítve, az elérendő optimális célokat és annak szakaszait ugyanebben megtervezve szükséges nyomon követni.

A diákok értékelése

A diákok értékelése az egyéni fejlődési terveken (EFT) alapuló fejlesztő értékelés, szöveges formában (osztályzatot nem kapnak a tanulók).

Az egyéni fejlődési terv egy folyamatosan fejlődő, alakuló dokumentum. Az induló első hónapban az egyes diákok meglévő kompetenciáinak feltárására, erősségeik megismerésére kerül sor. Erre lehet építeni az egyéni fejlődési terv céljainak meghatározását. A fejlődési cél kitűzésének aktív részese az érintett diák. A tervezett fejlődési célok eléréséhez rövidebb időszakokra meghatározott kisebb célok kitűzése és a fejlődés nyomon követése útján lehet eljutni.

A fejlődési folyamatot a fejlesztő értékelés módszereit alkalmazva a mentorált és a mentor háromhavi időszak eredményeit áttekintve együtt értékelik, és ez alapján tűzik ki a következő időszakra szóló célokat.

A negyedéves értékelések (szöveges értékelés) időpontjai:

- **december eleje:** a bemeneti mérések és a megismerési időszak alapján október-november és december hónapokra kerül megfogalmazásra az első, 3 hónapra vonatkozó fejlesztési terv.
- **február vége:** értékeli a diák, mentor és a gondviselő, s meghatározzák a január-február-március hónapra vonatkozó fejlesztési feladatokat.
- **április közepe:** kerül sor a következő, az eltelt 3 hónapra vonatkozó fejlődés értékelésére, s a következő időszak céljainak a megfogalmazására.
- **tanév utolsó tanítási napja:** értékeli a diák, mentor és a gondviselő az április-május-június hónapban megvalósult fejlődést, illetve az éves teljesítményt is, mely alapján kerül kiállításra az orientációs program elvégzéséről szóló igazolás.

Az egyes diákok fejlődésének eredményeit, dokumentumait a diák személyes portfóliójában gyűjtjük.

A kompetenciák értékelésének alapja a tanulási eredmények elérésén alapul. A tanulási eredmények részben az egyes képzési modulokban jelennek meg, részben pedig az informális és nonformális tanulási folyamatok hatására, melyekre lehetőséget biztosít a számos nem közismereti tartalom, azaz az életpálya építéssel kapcsolatos tartalmak, illetve a szabad sávban megvalósított tevékenységek (például a sport, a művészeti (kreatív) és egyéb szabadidős lehetőség biztosítása, melyek tartalmát részben szintén előre szükséges meghatározni, illetve kidolgozni.

A tanulást támogató, fejlesztő értékelés interaktív módon értékeli a tanulók teljesítményét, amelyben kulcsfontosságú a tanulók önértékelésének ösztönzése, segítése. Ez az értékelés segíti a diákokat abban, hogy maguk is értsék, miért érik kudarcok őket, mitől eredményesek, s képesek legyenek célokat kitűzni önmaguk elé.

Az egyéni fejlődési utak rögzítését követően a megvalósítás folyamatában a tanulókat mentor támogatja: segíti őket az életpálya-tervezésben, pozitív énképük kialakításában, önismeretük növelésében. Mentor és mentorált között az ún. „egyéni foglalkozásra” heti rendszerességgel kerül sor, ekkor értékeli a diák heti munkáját, eredményeit, számba veszik a következő hét feladatait és igény esetén megbeszélik a diákot foglalkoztató egyéb kérdéseket. Egy mentortanárhoz 2-3 mentorált tartozik.

3.1.4.2. Műhelyiskola

A műhelyiskola célja és szerepe

A műhelyiskolai képzésre a Dobbantó programból érkezőkön kívül azok a tanulók jelentkezhetnek, akik kizárólag alapfokú végzettséggel rendelkeznek és a 16. életévüket betöltötték – így akár a már korábban lemorzsolódott, az iskolát végzettség nélkül elhagyó diákok is. Amennyiben a Dobbantó programból érkezik a diák, a részsakmával együtt alapfokú végzettséget szerez. Ez a képzési forma nem tanévhez kötött, legalább 6, legfeljebb 24 hónap alatt lehet elvégezni.

Ez az alternatív képzési forma célzott segítséget nyújt azok számára, akiknek a hagyományos oktatási keretek nem biztosítanak megfelelő támogatást vagy motivációt a tanulmányaik sikeres befejezéséhez. A műhelyiskola így hatékonyan hozzájárul a lemorzsolódás csökkentéséhez, és esélyt teremt a tanulóknak a szakmai és személyes fejlődésre.

Intézményünkben 2025-ben első alkalommal indult műhelyiskolai képzés: turizmus-vendéglátás ágazatban szakácssegédeket képzünk. A műhelyiskola célja, hogy a szakmai elméleti tudást mély, gyakorlatközpontú képzéssel egészítse ki, elősegítve a tanulók komplex szakmai kompetenciáinak fejlesztését, amelyek elengedhetetlenek a modern vendéglátóipari munkakörök magas színvonalú ellátásához.

A szakmai képzés során kiemelt figyelmet fordítunk a nemzeti alaptanterv (NAT) által meghatározott kulcskompetenciák – mint a kommunikáció, problémamegoldás, digitális írástudás és önálló tanulás – fejlesztésére is, melyek erősítik a szakmai tudást és hozzájárulnak a tanulók személyes és szakmai fejlődéséhez.

Képzési időbeosztás és struktúra

A műhelyiskolai képzés heti 30 órás programja a következőképpen épül fel:

- **Négy nap (összesen 24 óra) szakmai kompetenciafejlesztés**, amely során a tanulók a szakácssegédhez szükséges szakmai ismereteket és készségeket sajátítják el:
 - Élelmiszer-biztonság és higiénia,
 - Alapanyagismeret és előkészítés,
 - Konyhai eszközök és gépek használata,
 - Főzési technikák gyakorlati alkalmazása,
 - Munkafolyamatok szervezése és együttműködés a konyhai csapatban.
- **Egy nap (6 óra) általános kompetenciafejlesztés (NAT kompetenciák)**, amely magában foglalja:
 - Kommunikációs készségek fejlesztése,
 - Digitális eszközök és alkalmazások használata (pl. szakmai szoftverek, receptkezelő rendszerek),
 - Problémamegoldó és kritikus gondolkodási készségek,
 - Önálló tanulási és együttműködési képességek erősítése,
 - Egészség- és életmód ismeretek.

Ez a kettős fókusz – a szakmai és az általános kulcskompetenciák párhuzamos fejlesztése – biztosítja, hogy a tanulók nemcsak szakmailag, hanem személyiségükben, kommunikációjukban, digitális készségeikben is felkészültek legyenek a modern munkaerőpiaci kihívásokra.

Pedagógiai megközelítés – a mester és tanítvány modell

A műhelyiskolai képzés alapját a „mester és tanítvány” elv képezi, mely során a tanulók szoros mentorálásban részesülnek. A mester – a gyakorlati oktató – személyre szabott támogatást nyújt, miközben megosztja tapasztalatait, irányítja a tanulók gyakorlati munkáját, és folyamatos visszajelzést ad fejlődésükről.

Ez a tanulási forma elősegíti a szakmai tudás hatékony átadását, a biztonságos munkavégzést, és erősíti a tanulók szakmai önbizalmát.

Módszertani újítások

A műhelyiskolai képzésben új, innovatív tanítási módszereket alkalmazunk, mint például:

- **Projektszemlélet az oktatásban:** A tanulók komplex, valós szakmai helyzeteket modellező projekteken dolgoznak, amelyek során gyakorolják a problémamegoldást, az önálló tervezést és a kreatív gondolkodást. Ez a megközelítés fejleszti a szakmai kompetenciákat és elősegíti a tanultak alkalmazását a gyakorlatban.
- **Élményalapú oktatás:** A tanulási folyamatot élményszerűvé tesszük, hogy a tanulók aktívan bevonódjanak, és a tapasztalatokon keresztül sajátítsák el a szakmai ismereteket. Ez növeli a motivációt és mélyebb megértést eredményez.
- **Csapatmunka:** A tanulók rendszeresen dolgoznak csoportokban, együttműködve oldanak meg feladatokat, fejlesztve ezzel kommunikációs és együttműködési készségeiket, amelyek elengedhetetlenek a konyhai munkakörnyezetben.
- **Egyénre szabott fejlesztés:** Figyelembe vesszük a tanulók egyéni adottságait, erősségeit és fejlesztendő területeit, ezért a mentorok személyre szabott támogatást és visszajelzést adnak, hogy mindenki a saját tempójában és módján haladhasson előre.
- **Új szemléletű értékelés:** Az értékelés nem számszerű, hanem szöveges visszajelzésekre épül, amelyek segítik a tanulók önreflexióját és fejlődését. Alkalmazzuk az önértékelést és a csoportértékelést is, ezzel támogatva a felelősségvállalást és a tanulói tudatosságot.
- **Digitális eszközök integrálása:** Korszerű technológiák, például szakmai applikációk és digitális portfóliók használata támogatja a tanulók önálló tanulását és az értékelési folyamatot.

Kompetenciafejlesztés és értékelés

A műhelyiskolában a tanulók kompetenciafejlesztése komplex, több szinten zajlik:

- **Szakmai kompetenciák fejlesztése:** Folyamatos gyakorlati tevékenységek, mesteri bemutatók.
- **NAT kompetenciák fejlesztése:** Kommunikációs és digitális készségek, kritikus gondolkodás, önálló tanulás.
- **Értékelés:** Az értékelés folyamatos, szöveges és formális elemekből áll. A tanulók munkáját mestereik és tanáraik egyaránt figyelemmel kísérik, visszajelzésekkel segítve a fejlődést. Emellett a tanulók önértékelésre és csoportértékelésre is lehetőséget kapnak, mindemellett az Orientációs évfolyamon meghatározott, negyedéves értékelést kapják.
- **Portfólió:** A tanulók dokumentálják a képzés során elsajátított tudást, készségeket, amely az értékelés fontos alapját képezi.

3.1.5. Felnőttek szakmai oktatása (felnőttképzési jogviszony)

Intézményünk mind szakmajegyzékes szakmák, mind pedig programkövetelmény alapján szakmai képzés keretében megszerezhető szakképesítéseket kínál, felnőttképzési jogviszony keretében. (A részletes felsorolás a nevelési program bevezetőjében, a képzések ismertetésében található.)

A szakmai oktatás időtartama 1 év, a foglalkozások száma a KKK-ban meghatározott óraszám negyven százaléka, melynek ¼-e az ágazati alapoktatás.

A szakmai képzés foglalkozásainak számát a képesítés programkövetelmény és a szakmai képzés képzési programja határozza meg.

A képesítő vizsga sikeres teljesítése esetén a vizsgázó államilag elismert, szakképesítést tanúsító képesítő bizonyítványt szerez. A szakmai oktatás szakmai vizsga zár. A technikus oklevél és a szakmai bizonyítvány államilag elismert szakképzettséget tanúsít. A szakmai képzés eredményes elvégzéséről a képzésben résztvevő tanúsítványt szerez, amely előfeltétele a képzőtől független, akkreditált vizsgaközpontban teljesíthető képesítő vizsgának.

Az első két szakma és a szakképző intézmények térítésmentes képzései keretében az első szakképesítés megszerzése ingyenes.

3.2. A kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése, száma, valamint a megszervezésének és választásának elve

2020. szeptember 1-től felmentő rendszerben a kötelező és a nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga a közismeret területén az 5/2020. (I.31.) Korm. rendeletben kiadott „A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet módosításáról c. rendeletben (továbbiakban: NAT 2020) előírásainak figyelembevételével készült.

Szakmai területen A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szkt.) és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet (Szkr.) előírásai, valamint a képzési és kimeneti követelmények alapján kidolgozott szakmai program alapján történik.

3.2.1. Technikum – közismereti órafelosztás

2020. szeptembertől a közismereti oktatás tartalmát az Oktatási Hivatal honlapján elérhető gimnáziumi kerettanterv tananyagtartalma alapján dolgoztuk ki (www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf).

Órafelosztásunk az Innovatív Képzéstámogató Központ által megadott óraterv minta alapján készült.

3.2.1.1. Ágazathoz kapcsolódó közismereti tantárgyak (kötelezően választható)

Intézményünkben – ágazathoz kapcsolódó közismereti tantárgyként – technikumban az alábbi tantárgyakat tanulják a tanulók (a pontos óraszámokat a közismereti óraháló tartalmazza):

Ágazat(ok) megnevezése	Tantárgy megnevezése
- oktatás	Zenei nevelés
- fa- és bútoripar - informatika és távközlés	Fizika
- gazdálkodás és menedzsment - kereskedelem - turizmus-vendéglátás	Földrajz
- szépszép	Biológia

3.2.1.2. Idegen nyelv választása

Iskolánkban a tanulók az angol és német nyelv közül választhatnak. A 9-es tanulóknak beiratkozáskor nyilatkozniuk kell, egy külön erre a célra készült nyomtatványon, mely idegen nyelvet szeretné tanulni. A hatékonyság szempontjából célszerű azt a nyelvet választani, amellyel való ismerkedést a tanuló az általános iskolában elkezdte. Munkaerő-piaci igényeket figyelembe véve egyes ágazatoknál, mint például a turizmus-vendéglátás és az építőipar ajánlatos a német nyelvet választani.

Iskolánkban az idegen nyelv tanítása kiemelt fontosságú. Célja, hogy olyan kompetenciák birtokába jussanak a tanulók, melyek képessé teszik őket az idegen nyelvi kommunikációra, valamint arra, hogy megfelelő motiváció esetén a kötelező nyelvtanulás időszakát követően önállóan is tovább tudják ápolni és fejleszteni idegennyelv-tudásukat. A használható nyelvtudás a tanulók számára nemcsak azt jelenti, hogy jobb eséllyel indulnak a munkaerőpiacon, hanem egyben kulcsot is ad kezükbe más népek, más kultúrák megismeréséhez. Fókuszban a célnyelvi kommunikáció, valamint a tanulók motivációjának fenntartása áll. Ennek megvalósítása a differenciált készségfejlesztés által történik. Ezt az alapelvet szem előtt tartva a technikumi osztályokban csoportbontásban tanítjuk az angol nyelvet. A 9. évfolyam elején szintfelmérés alapján szerveződnek a minimum 8 fős csoportok (3 vagy 4 csoport/évfolyam, létszámtól függően).

A 9. évfolyamon a szintfelmérés szeptember első napjaiban történik. A tanulókat csoportokba soroljuk a szintfelmérésen elért eredményeik alapján.

A tanév végi kimeneti mérés alapján az oktatók javaslatot tesznek a csoportok újraszervezésére. A tanulók másik csoportba való átkerülése kizárólag oktatói javaslat alapján igazgatói határozattal történhet.

3.2.1.3. Honvéd Kadét Program (HKP)

Intézményünk 2022-ben együttműködési megállapodást írt alá a Honvédelmi Minisztériummal annak érdekében, hogy iskolánkban honvéd-kadét képzés folyhasson. Az együttműködés I. szintjét valósítjuk meg, amely honvédelmi ismeretek tantárgy oktatását és azt teszi lehetővé diákjaink számára, hogy tanulmányaik alatt olyan izgalmas programokon vehessenek részt, mint például laktanyalátogatások, paintball, airsoft, lasertag játékok, légfegyveres, lézerfegyveres céllövészetek, kalandtúrák és akadálypályás foglalkozások.

Kadétjaink honvéd kadét formaruhát viselhetnek a megfelelő alkalmakkor. A formaruhát magukra öltve a Honvéd Kadét Program képviselőivé válnak, ami magával vonja azokat a követelményeket

is, hogy minden honvéd kadét fegyelmezett, kitartó, csapatjátékos és alázatos legyen. A tanulmányaik végére megtanulják a társaikat tisztelni, vezetni, de azt is, hogy milyen egy csapatban vezetve lenni. A különböző honvéd kadét programok által olyan élményekben lesz részük, amelyeket mások nem élhetnek át. Megismerhetik a Magyar Honvédség munkáját, szervezetét és szolgálati formáit.

Közismereti képzés a programban részt vevőknek

Intézményünkben a technikumi tanuló honvédelmi alapismeretek tantárgyat fog tanulni a 11-12. évfolyamon heti 2 órában, amelyen megismerkedhet azzal, hogy a magyar állampolgároknak milyen honvédelmi feladatai vannak és azzal is, hogy mit tesz a Magyar Honvédség a haza védelméért. Mindezek közben számos, a mindennapi életben is használható tudásra is szert tehet, ilyen például az elsősegélynyújtás, a terepen való tájékozódás, a táborozási ismeretek vagy akár az önvédelem.

Honvédelmi alapismeretekből - választható érettségi vizsgatárgyként - érettségizhet is, amely felvételi tárgyként szerepel a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző karra történő jelentkezésnél. A honvédelmi alapismeretek tantárgyból emelt szintű érettségit tévő kadétk a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző-, Rendészettudományi-, valamint Államtudományok és Nemzetközi tanulmányok karára való jelentkezés esetén többletpontra lehetnek jogosultak.

A tanórai elfoglaltságot - az iskola választásától függően - szabadidős programok egészítik ki. Ezeken egyrészt az elméletben tanultakat gyakorolhatja, másrészt számos olyan programon vehet részt (pl. sportlövészet, küzdősportok, hagyományörzés, hadisírgondozás, ejtőernyőzés), amelyekre csak a honvéd kadétk járhatnak.

3.2.1.4. Honvédelem tantárgy

Intézményünk a 2025/2026-os tanévtől kezdődően bevezette a honvédelem tantárgy oktatását.

A honvédelem tantárgy a honvédelmi nevelési feladatok megvalósításának hatékonnyá tétele, a hazájuk és a haza védelme iránt elkötelezett, gyakorlati honvédelmi ismeretekkel és készségekkel is rendelkező fiatalok célirányos nevelése érdekében kerül bevezetésre a szakképző iskola 9. évfolyamán, heti 1 órában.

A honvédelem tantárgy célja a cselekvő hazaszeretet és a hazafiasság gondolatiságának átadása. A tantárgy keretein belül átadásra kerülő ismeretanyag elősegíti a haza iránti elkötelezettséget, tudatosítja a haza védelméhez kapcsolódó állampolgári kötelességeket, erősíti a közösségszeretet és egymás iránti tisztelet kialakítását.

A fiatalok a mindennapi életben használható, praktikus ismereteket kapnak egy élményszerű, gyakorlati fókuszú oktatás keretében.

A tantárgyat a Honvédelmi Minisztérium által biztosított, megfelelő szakmai felkészültséggel rendelkező szakemberek (katona oktatók) tanítják.

A honvédelem tantárgyat is értékelni, félévkor és év végén osztályzattal minősíteni kell. Az értékelés alapja az órai munka, tanórai aktivitás, önálló munka elkészítése/bemutatása, továbbá félévenként egy teszt megírása. A megszerzett osztályzat a félévi és év végi bizonyítványban is szerepel, ugyanakkor a tanulmányi átlagba nem számít bele. A tantárgyból jelenleg nem lehet érettségi vizsgát tenni.

A közismereti órafelosztást az alábbi táblázatok tartalmazzák.

A szabad órakeret felhasználását „+” jellel jelöljük, illetve a programban a tananyagtartalmat (amennyiben új ismeretanyagot sajátítanak el a tanulók) jelöljük.

SZAKMAI PROGRAM

Technikum – 2021/2022. tanévtől (felmenő) – módosítva a 2023/2024. tanévtől (9. évf.)

Tantárgyak		9. évfolyam (2023/2024.)	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam	9-13. óra- szám össze- sen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3 + 1	3 + 1	0	592
	Idegen nyelv	4	4	3 + 1	3 + 1	3 + 2	711
	Matematika	4	4	3	3	0	489
	Történelem	3 + 1	3	2 + 1	2	0	422
	Allampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	1 + 1	0 + 1	0	0	0 + 2	108
	Portfóliókészítés	0	0	0	0	0 + 2	62
	**Művészetek – ének-zene	0	0	0	0	0	0
	Testnevelés	4	4	3	3	0 + 2	551
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	170
	Komplex természettudo- mány	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: fizika, biológia, földrajz	1	2	2	0	0	180
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	0 (2)	2 nincs kiosztva	0	62
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
	Összes közismereti óraszám	24 + 3	24 + 1	19 + 1	18 + 2	4 + 6	3522
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret* (közismeret)(fent kiosztva)		0 (3)	0 (1)	0 (1)	0 (2)	0 (6)	
Tanítási hetek száma		36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1224	1124	1054	
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	

Tantárgyak	13. évfolyam	14. évfolyam	13-14. évf. óraszám összesen
Idegen nyelv (ajánlott, nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes óraszám	1260	1085	2345

Szabad órakeret és érettségire felkészítő tantárgy felhasználása a közismereti tartalomban.

SZAKMAI PROGRAM

Technikum – 2022/2023. tanévtől (felmenő) – oktatás ágazat

Tantárgyak		9. évfolyam 2022/2023.	10. évfolyam 2023/2024.	11. évfolyam 2024-2025.	12. évfolyam 2025/2026.	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3 + 1	3 + 1	0	592
	Idegen nyelv	4	4	3 + 1	3	3 + 2	680
	Matematika	4	4	3	3 + 1	0	520
	Történelem	3 + 1	3	2 + 1	2 + 1	0	453
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	1 + 1	0 + 1	0	0 + 1	0	139
	Portfóliókészítés	0	0	0	0	0 + 2	62
	Testnevelés	4	4	3	3	0	489
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	170
	Komplex természettudomány	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: zenei nevelés	0 + 1	2	2	0	0 + 2	242
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	0 (2)	0 (2)	0	0
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
	Összes közismereti óraszám	24 + 3	24 + 1	17 + 3	16 + 4	4 + 6	3522
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret* (közismeret)		össz: 3 kiosztva: 3	össz.: 1 kiosztva: 1	össz.: 1 kiosztva: 1	össz: 2 kiosztva: 2	össz: 6 kiosztva: 6	
Tanítási hetek száma		36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1224	1124	1054	
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	

Szabad órakeret és érettségire felkészítő tantárgy felhasználása a közismereti tartalomban.

SZAKMAI PROGRAM

Technikum – 2021/2022. tanévtől (módosítva 2025/2026. tanév – 12. évfolyamtól)

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam 2025/2026	13. évfolyam	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3 + 1	3 + 1	0	592
	Idegen nyelv	4	4	3 + 1	3	3 + 2	711
	Matematika	4	4	3	3 + 1	0	489
	Történelem	3	3	2 + 1	2 + 1	0	417
	Allampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	1 + 1	0 + 1	0	0 + 1	0	139
	Portfóliókészítés	0	0	0	0	0 + 2	62
	**Művészetek – ének-zene	1	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4 + 1	4	3	3	0 + 2	587
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	170
	Komplex természettudomány	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: fizika, biológia, földrajz	0	2	2	0	0	144
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	0 (2)	0 (2)	0	0
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
	Összes közismereti óraszám	24 + 3	24 + 1	19 + 1	16 + 4	4 + 6	3522
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret* (közismeret)(fent kiosztva)		0 (3)	0 (1)	0 (1)	0 (2)	0 (6)	
Tanítási hetek száma		36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1224	1124	1054	
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	

Tantárgyak	13. évfolyam	14. évfolyam	13-14. évf. óraszám összesen
Idegen nyelv (ajánlott, nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes óraszám	1260	1085	2345

SZAKMAI PROGRAM

Technikum – 2021/2022. tanévtől (kifutó)

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam 2025/2026.	9-13. óraszám összesen
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4	5	3 + 1	3 + 1	0	592
	Idegen nyelv	4	4	3 + 1	3 + 1	3 + 2	711
	Matematika	4	4	3	3	0	489
	Történelem	3	3	2 + 1	2 + 1	0	417
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0	31
	Digitális kultúra	1 + 1	0 + 1	0	0 + 1	0	139
	Portfóliókészítés	0	0	0	0	0 + 2	62
	**Művészetek – ének-zene	1	0	0	0	0	36
	Testnevelés	4 + 1	4	3	3	0 + 2	587
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	170
	Komplex természettudomány	3	0	0	0	0	108
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: fizika, biológia, földrajz	0	2	2	0	0	144
	Érettségire felkészítő tantárgy	0	0	0 (2)	0 (2)	0	0
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0	36
	Összes közismereti óraszám	24 + 3	24 + 1	19 + 1	16 + 4	4 + 6	3522
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret* (közismeret)(fent kiosztva)		0 (3)	0 (1)	0 (1)	0 (2)	0 (6)	0
Tanítási hetek száma		36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1224	1124	1054	
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	

Tantárgyak	13. évfolyam	14. évfolyam	13-14. évf. óraszám összesen
Idegen nyelv (ajánlott, nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes óraszám	1260	1085	2345

3.2.2. Szakképző iskola – közismereti órafelosztás

2020. szeptembertől a közismereti oktatás tartalmát az Oktatási Hivatal honlapján elérhető, a szakképző iskolák számára kiadott kerettanterv tananyagtartalma alapján (https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_szakkepzes/kozismereti_kerettanterv_szakkepzes).

Az ágazati alapoktatás a képzési és kimeneti követelmények alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik. Órafelosztásunk az Innovatív Képzéstámogató Központ által megadott óraterv minta alapján készült.

Szabad órakeret felhasználása

A szabad órakeret felhasználását „+” jellel jelöljük, illetve a programban a tananyagtartalmat (amennyiben új ismeretanyagot sajátítanak el a tanulók) jelöljük.

SZAKMAI PROGRAM

Szakképző iskola (kifutó)

Tantárgyak		9. évfolyam 2023/2024.	10. évfolyam 2024/2025.	11. évfolyam 2025/2026.	9-11. óraszám össze- sen
Közismereti oktatás	Kommunikáció- magyar nyelv és irodalom	2	2	2	206
	Idegen nyelv	2	1 + 1	1 + 1	139 + 67 = 206
	Matematika	2	2	1	175
	Történelem és társadalomismeret	3	0	0	108
	Természetismeret	3	0		108
	Testnevelés	4	1	1	211
	Osztályközösség-építő Program	1	1	1	103
	Pénzügyi és munka-vál- lalói ismeretek	0	0	1	31
	Digitális kultúra	+1	+1	+1	103
	Összes közismereti óra- szám	17+1	7+2= 9	7+2=9	1251
Ágazati alapoktatás		16	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	25	25	1675
Szabad órakeret (fent kiosztva)		1	2	2	0
Tanítási hetek száma		36	36	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1054	3502
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	

*Szabad órakeretből felhasznált óra.

Szakképző iskola (2025/2026. tanévtől)

Tantárgyak		9. évfolyam 2025/2026.	10. évfolyam	11. évfolyam	9-11. óraszám össze- sen
Közismereti oktatás	Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2	2	2	206
	Idegen nyelv	2	1 + 1	1 + 1	139 + 67 = 206
	Matematika	2	2	1	175
	Történelem és társadalomismeret	3	0	0	108
	Természetismeret	3	0		72
	Testnevelés	4	1	1	211
	Osztályközösség-építő Program	1	1	1	103
	Pénzügyi és munka-vállalói ismeretek	0	0	1	31
	Honvédelem	+1			36
	<i>Digitális kultúra</i>	0	+1	+1	103
	Összes közismereti óraszám	17+1	7+2= 9	7+2=9	1251
Ágazati alapoktatás		16	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	25	25	1675
Szabad órakeret (fent kiosztva)		1	2	2	0
Tanítási hetek száma		36	36	31	
Éves összes óraszám		1224	1224	1054	3502
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	

*Szabad órakeretből felhasznált óra.

A részletes, tantárgyankénti tananyagtartalom az oktatási program mellékletét képezi:

1. sz. melléklet – Közismereti oktatási program 2021. szeptember 1-től
2. sz. melléklet – Közismereti oktatási program 2022. szeptember 1-től
3. sz. melléklet – Közismereti oktatási program 2023. szeptember 1-től
4. sz. melléklet – Közismereti oktatási program 2025. szeptember 1-től
5. sz. melléklet – Az orientációs évfolyam oktatási programja

3.2.3. Az ágazati alapoktatás

Az ágazati alapoktatást technikum 9-10. évfolyamán, a szakképző iskola 9. évfolyamán, érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára felkészítésben a szakmai oktatás első félévében szervezzük iskolai tanműhelyekben/osztálytermekben.

Az ágazati oktatás szakmai követelményeinek leírását a Képzési és kimeneti követelmények határozzák meg. Az ez alapján állítottuk össze programunkat minden ágazatban. A szabad órakeretet a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra igyekszünk minden esetben felhasználni. (Az óratervekben jelöljük a szabad órakeretet.)

Az ágazati alapoktatás ágazati vizsgával zárul.

Az ágazati alapoktatás intézményünkben megvalósuló formája

Technikumban 9. évfolyamon valamennyi tanulási területet magába foglaló heti 7 órás, 10. évfolyamon heti 9 órás ágazati alapoktatás, szakképző iskola 9. évfolyamán pedig 16 órát magában foglaló tantárgy keretében valósul meg, az alábbiak szerint:

Technikum

Ágazat megnevezése	Tantárgy neve	Tanulási terület megnevezése	Heti óraszám (ágazati alapoktatás)	
			9. évf.	10. évf.
fa- és bútortipar	Ágazati alapoktatás	Munkavállalói ismeretek Fa- és bútortipari alapotás	7 (Évi 252 óra)	9 (Évi 324 óra)
gazdálkodás és menedzsment		Munkavállalói ismeretek Gazdálkodási tevékenység ellátása Üzleti kultúra és információkezelés		
informatika és távközlés		Munkavállalói ismeretek Jelen és jövő infokommunikációja Programozási alapok Hatékony tanulás, önfejlesztés és csoportmunka I.		
szépészet		Munkavállalói ismeretek Szépészeti ágazati alapotó 1. Szépészeti ágazati alapotó 2.		
turizmus-vendéglátás		Munkavállalói ismeretek Turizmus-vendéglátás alapotás		
Oktatás		Munkavállalói ismeretek Élménypedagógia Játékos személyiségfejlesztés A tanulás tanulása Értékteremtő gyermeknevelés Pszichológia Pedagógiai gyakorlat Gondozás és egészségnevelés	7 (Évi 252 óra)	9 (Évi 324 óra)
Az ágazati alapoktatás összes óraszám (9. és 10. évfolyamon együtt):				576 óra

Szakképző iskola

Ágazat	Tantárgy neve	Tanulási terület megnevezése	9. évf.
fa- és bútortipar	Ágazati alapoktatás	Munkavállalói ismeretek Fa- és bútortipari alapotás	16 (Évi 576 óra)
kereskedelem		Munkavállalói ismeretek Gazdálkodási tevékenység ellátása Üzleti kultúra és információ-kezelés	
építőipar		Munkavállalói ismeretek Építőipari közös feladatok	
turizmus-vendéglátás		Munkavállalói ismeretek Turizmus-vendéglátás alapotás	
szociális		Munkavállalói ismeretek Szakmai személyiségfejlesztés Pszichológia Egészségügyi ismeretek Elsősegélynyújtási ismeretek Társadalomismeret Szociális ismeretek	

A „Munkavállalói ismeretek” követelményei valamennyi ágazatban azonosak, így azokat a tanulók osztályszinten sajátítják el, nem ágazatonként tanulják. A gazdálkodás és menedzsment, valamint kereskedelem ágazatot választó tanulóknak (amennyiben az adott tanévben mindkét ágazatra sikerül beiskolázni), az alapotó tantárgyakat – tekintve, hogy azonosak – együtt tanítjuk, amennyiben a csoportlétszám ezt megengedi.

A csoportlétszámok kialakításakor a mindenkor hatályos rendeletet, illetve a tanműhelyek befogadóképességét vesszük figyelembe.

3.2.3.1. Az ágazati alapvizsga

Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul.

- ✓ Az ágazati alapvizsga állami vizsga, amely a tanulóknak, illetve a képzésben részt vevő személynek az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudását és kompetenciáit országosan egységes eljárás keretében méri. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy az ágazati alapoktatás elvégzését követően tehet ágazati alapvizsgát.
- ✓ A szakképző intézmény által szervezett ágazati alapvizsgát a szakképző intézmény oktatóiból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét a szakképző intézmény székhelye szerint illetékes területi gazdasági kamara delegálja.
- ✓ Az ágazati alapvizsga teljesítését az év végén adott bizonyítványba kell bejegyezni. Az ágazati alapvizsga bizonyítványba bejegyzett teljesítése a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott munkakör betöltésére való alkalmasságot igazol.
- ✓ Az ágazati alapvizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni.
- ✓ A tanuló magasabb évfolyamra nem léphet, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett.
- ✓ Az érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben, ha a képzésben részt vevő személy sikertelen ágazati alapvizsgát tett, a javítóvizsgát a tanév második félévében teheti le. A javítóvizsgán is sikertelen ágazati alapvizsgát tett képzésben részt vevő személy a tanév végén nem minősíthető, és a tanulmányait az ágazati alapoktatás megismétlésével folytatja.

- ✓ Nem kell ágazati alapvizsgát tennie és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit. Ebben az esetben a szakmai vizsga eredményét – az ágazati alapvizsga eredményének figyelmen kívül hagyásával – a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egy- máshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani.
- ✓ A tanuló a sikeres ágazati alapvizsgát követően intézményünkben külön felvételi eljárás nélkül folytathatja tanulmányait azzal, hogy az általa választott szakmáról az ágazati alapoktatás során az igazgató által meghatározott időszakon belül nyilatkozatot tesz.
- ✓ Az alapvizsga értékelése százalékos formában történik, a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak alapján. Az egyes vizsgatevékenységek akkor eredményesek, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

Az ágazati alapvizsga feladatok kidolgozásának alapelvei, szabályai

Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg.

Az intézmény oktatói ez alapján állítják össze a vizsgafeladatot az igazgató által meghatározott határidőig, tartalomban és formában. Az oktatók felelőssége, hogy a feladatokat – javítási és értékelési útmutatóval együtt – elkészítsék, titoktartási kötelezettség mellett.

Írásbeli vizsgafeladatok készítése során követendő alapelvek

Az alábbi feladattípusok jelenhetnek meg a feladatlapon:

- ✓ *Fogalom meghatározás:* az alapfogalmak pontos definiálása.
- ✓ *Szómagyarázat:* szakmai terminus értelmezése.
- ✓ *Esettanulmány értelmezése:* a megadott szempontok szerint, a feladatlap által meghatározott gyakorlatorientált esetismertetéshez kapcsolódóan kell válaszolni a kérdésekre.
- ✓ *Feleletalkotás:* szöveg kiegészítése, a megadott vagy ismert tartalmakkal való mondat kiegészítése. A mondatok között nem feltétlenül van összefüggés.
- ✓ *Párosítás:* szakmailag összetartozó fogalmakat/kifejezéseket/képeket kell párosítani, pl.: fogalom és meghatározása.
- ✓ *Sorrendbe rendezés:* folyamatok, időbeli struktúrák reprodukálása.
- ✓ *Feleletválasztás:* legalább három megadott lehetőség közül kell megjelölni a helyeset.
- ✓ *Igaz-hamis állítások megjelölése:* meg kell jelölni, hogy az adott állítás igaz, vagy hamis. A hamis állítást javítani kell.
- ✓ *Szövegkiegészítés, táblázat kitöltése, egyszerű számítás, mennyiségi összehasonlítás.*

Amennyiben a KKK-ban előírás, úgy az írásbeli vizsgát számítógép segítségével kell megoldani a vizsgázónak. Ehhez a Microsoft Teams programot preferáljuk.

A gyakorlati vizsgafeladatok készítése során követendő alapelvek

1. A munka megjelenítése a gyakorlati vizsga feladataiban

A szakképesítésnek megfelelő, életszerű, a szokásos munkakörülmények közötti munkavégzést kell alapul venni, ha ez nem lehetséges, törekedni kell a leginkább életszerű szimulálására.

2. A feladatok terjedelme és az időhatárok összhangja

A feladatsor annyi és olyan bonyolultságú feladatot tartalmazzon, amennyi és amilyen az adott tevékenységek feladat megoldására meghatározott idő alatt elvégezhető.

3. A gyakorlati feladatsor részei

- ✓ előlap,
- ✓ a vizsgafeladat részletes leírása,
- ✓ javítási-értékelési útmutató.

Előlap

Az előlap tartalmazza a szakképesítés megnevezését és szakmaszámát, a vizsgafeladat pontos megnevezését, az ágazati alapvizsga időpontját és helyszínét, valamint a képző- és vizsgaszervező intézmény nevét, a feladatot jóváhagyó vizsgaelnök aláírását.

A vizsgafeladat leírása

Legyen egyértelmű, illeszkedjen az ágazati alapoktatás szakmai követelményeihez.

Javítási-értékelési útmutató

Amennyiben a gyakorlati feladat olyan jellegű, amelyet javítani szükséges (pl. számítási feladat, tesztlap), akkor ehhez a helyes számítási értékeket, helyes válaszokat tartalmazó értékelési útmutatót kell készíteni, amelyben fel kell tüntetni az egyes részfeladatokra adható (rész) pontszámokat, az összesített pontszámot és az elért ponthatárokhoz tartozó százaléktérteket.

Az egyes gyakorlati (pontoszt nem igénylő) feladatok végrehajtásának egységes értékelése céljából értékelési útmutató készüljön. Az útmutató tartalmazza az ágazati alapoktatás szakmai követelményeit (készségek, képességek; ismeretek; elvárt viselkedésmódok, attitűdök; önállóság és felelősség mértéke).

Az ágazati alapvizsga előkészítése, megszervezése, lebonyolítása

Az ágazati alapvizsga vizsgaidőszakának időpontját az iskola éves munkaterve tartalmazza. Megszervezése és lebonyolítása a tanulmányok alatti vizsga szabályai szerint történik. A vizsgabizottságok összeállítása után az iskola honlapján tájékoztatót teszünk közzé az időpontokról.

3.2.4. A választható foglalkozások

3.2.4.1. Felzárkóztató foglalkozások

A felzárkóztató foglalkozások célja a tanulók egyéni tanulási nehézségeinek kezelése, a tantárgyi hiányosságok pótlása, valamint az alapkompenciák megerősítése. Elsősorban azoknak a tanulóknak ajánljuk, akik lemaradást mutatnak valamely közismereti vagy szakmai tantárgyból, vagy nehezebben boldogulnak az önálló tanulással. A foglalkozások kiscsoportos formában, támogató tanári jelenléttel zajlanak. A felzárkóztatás segíti a tanulók tanulmányi előmenetelét, hozzájárul a lemorzsolódás megelőzéséhez. Az adott tanévben meghirdetésre kerülő foglalkozásokra a munkatervben meghatározott időpontig kell jelentkezni az előre elkészített nyomtatványon, melyet a szülő és a diák közösen kérvényez. Az igazgató döntése után a diák csoportba sorolása megtörténik. A meghirdetéssel együtt az iskola közzéteszi a foglalkozást tartó oktató nevét is.

3.2.4.2. Tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök

A tehetséggondozó foglalkozások célja a kiemelkedő képességű tanulók szakmai, kreatív vagy elméleti tudásának mélyítése és fejlesztése. Ezeken az órákon a tanulók lehetőséget kapnak arra, hogy érdeklődési körüknek megfelelően magasabb szintű feladatokkal, versenyfelkészítéssel, projekt munkával foglalkozzanak. A tehetséggondozás egyaránt irányulhat közismereti és szakmai területre, egyéni vagy kiscsoportos formában. Célunk, hogy a tanulók motiváltabbá váljanak, kibontakoztathassák képességeiket, és megtalálják helyüket a szűkebb és tágabb közösségben is.

A szakkörök lehetőséget biztosítanak a tanulók érdeklődési körükhöz igazodó, szabadon választott tevékenységekben való részvételre. A szakkörök célja az ismeretszerzésen túl az élménypedagógia

alkalmazása, a közösségformálás és a tanulók szociális készségeinek fejlesztése. Mind a tehetség-gondozó foglalkozások, mind a szakkörök csak kellő számú jelentkezés után indítjuk el.

3.3. A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítási részletes szabályai

Intézményünk szakmai programja biztosítja a Nemzeti alaptanterv (NAT) és az arra épülő közismereti kerettanterv által meghatározott tantárgyi követelmények elsajátítását, valamint a kompetenciaalapú oktatás megvalósítását. A NAT 2020 az Európai Unió által meghatározott kulcskompetenciákból indul ki, azokat a hazai sajátosságokhoz igazítva értelmezi. A tanulási területeken átívelő, ún. általános kompetenciák nem köthetők kizárólag egyetlen tantárgyhoz, hanem több tanulási területen, különböző súllyal és összetételben jelennek meg a tanítási-tanulási folyamatban.

Programunk célja, hogy ezeknek a kompetenciáknak a fejlesztését tudatosan és tervszerűen támogassa, így elősegítve a tanulók sikeres társadalmi beilleszkedését, továbbtanulását vagy munkaerőpiaci elhelyezkedését.

3.3.1. Kulcskompetenciák fejlesztése

Az iskola által átadott műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az iskolai műveltség tartalmának rendezőelve a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.

Kiemelt feladat, hogy a tanulók megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához. A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik. Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Az egyes kompetenciák fejlesztése ezért nem egy-egy tantárgyhoz kötődik, hanem átszövi az egész oktatási, nevelési rendszerünket.

3.3.1.1. A tanulás kompetenciái

A tanuló az aktív, önirányított tanulás kompetenciáit egyéni tanulási útvonalak mentén fejleszti, belső motivációra épülő, önálló tevékenységekkel, valamint önszabályozó tanulási stratégiák alkalmazásával. A tudás konstruálása aktív folyamat, melyben a tanuló saját tempóban és stílusban halad, reflektál saját fejlődésére, és a megszerzett ismereteket képes különböző élethelyzetekben, önállóan vagy együttműködésben is alkalmazni.

Attitűdjeiben nyitott, érdeklődő, kíváncsi. Képes felismerni az adott tanulási feladat értékét, hosszú távú hasznosságát. Kezdeményező a tanulási célok megfogalmazásában és a tanulási környezet alakításában. Kitartóan halad saját tanulási útvonalán, felelősséget vállal tanulásáért, és nyitott az önértékelésre és az élethosszig tartó tanulás lehetőségére.

3.3.1.2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Anyanyelvi kommunikáció

Intézményünk kiemelt célja az igényes, tudatos és értő anyanyelvi kommunikáció fejlesztése, mind szóban, mind írásban. Arra törekszünk, hogy tanulóink képesek legyenek a helyes, árnyalt és alkotó nyelvhasználatra az élet minden területén: az oktatásban és a munkában éppúgy, mint a társadalmi, kulturális vagy személyes kapcsolatokban. A fejlesztés során nagy hangsúlyt fektetünk a szókincs bővítésére, a szövegértés és szövegalkotás tudatos fejlesztésére, valamint az érvelés, a

véleményformálás és a vitakultúra megalapozására. Célunk, hogy tanulóink képesek legyenek gondolataikat kulturált módon megfogalmazni és közvetíteni, alkalmazkodva a kommunikációs helyzetekhez és partnerekhez.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az iskolai nevelés és oktatás szerves része. Arra törekszünk, hogy tanulóink olyan nyelvi tudás birtokába jussanak, amely képessé teszi őket az egész életen át tartó nyelvtanulásra, valamint a nyelvek nem formális vagy informális módon történő elsajátítására is.

Az idegen nyelv tanulása során különös figyelmet fordítunk a közvetítés képességére az anyanyelv és az idegen nyelv között, a kulturális különbségek felismerésére és értékelésére. Célunk, hogy tanulóink nyitottá és érdeklődővé váljanak más nyelvek és kultúrák iránt, képesek legyenek interkulturális helyzetekben is hatékonyan kommunikálni. Az idegen nyelvi óraszámok bővítésével és az ERASMUS-programokban való aktív részvétellel biztosítjuk a nyelvtanulás széleskörű támogatását. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink gyakorlati nyelvi helyzetekben is használható tudást szerezzenek, különös tekintettel a szakmai idegen nyelvre.

Attitűd: A tanuló nyitottan, érzékenyen és kritikusan viszonyul mások véleményéhez és érveihöz, törekszik a kulturált, érvelő párbeszédre. Nyelvhasználatában tapintatos, figyelemmel van megnyilvánulásai társas hatására. Érdeklődő a nyelvi és kulturális sokszínűség iránt, és tudatosan használja az interkulturális kommunikáció lehetőségeit. Tisztában van a digitális eszközökkel végzett kommunikáció etikus és felelősségteljes használatának fontosságával. Elkötelezett a helyes nyelvhasználat, a kifejezőkészség és a nyelvi igényesség iránt – törekszik a magyar nyelv gazdagságának, szépségének megőrzésére, alkalmazására mindennapi és szakmai kommunikációja során.

3.3.1.3. Digitális kompetencia

A digitális kompetencia magában foglalja az információs társadalom technológiáinak magabiztos, hatékony és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő területén egyaránt. A tanulók elsajátítják az alapvető számítógépes alkalmazások – például szövegszerkesztés, táblázatkezelés, adatbázis-kezelés – használatát, valamint az internet és az elektronikus média eszközeit, mint az e-mail, közösségi hálózatok, illetve online információforrások. Kiemelt cél, hogy a tanulók megértsék, miként segítik ezek az eszközök a kreativitást, az innovációt és az önálló tanulást, miközben tudatosan és kritikusan viszonyulnak az elérhető információk hitelességéhez és megbízhatóságához. Fel kell ismerniük az online tér sajátosságait, képesnek kell lenniük a valós és virtuális kapcsolatok megkülönböztetésére, és tudniuk kell alkalmazni az ehhez kapcsolódó etikai normákat.

Attitűd: A tanuló a digitális eszközökben és technológiákban lehetőségeket lát a mindennapi élet és a jövőbeni fejlődés támogatására. Tudatosan és felelősen használja a digitális technológiákat, mindig szem előtt tartva azok etikai vonatkozásait. Nyitott az új digitális megoldásokra, aktívan kihasználja azok előnyeit, ugyanakkor kritikusan kezeli az online tartalmakat és a virtuális kommunikáció résztvevőit.

3.3.1.4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematika tanítása során arra törekszünk, hogy tanulóink képesek legyenek a mindennapi életben, otthon és a munkahelyen felmerülő problémák felismerésére, értelmezésére és megoldására. Fontosnak tartjuk, hogy alkalmazni tudják a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességeket, készségeket és matematikai modelleket. A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, alpműveletek, valamint az alapvető matematikai fogalmak, jelölé-

sek és összefüggések gyakorlati alkalmazását. A matematikai kompetencia azt jelenti, hogy a tanulók felismerik az alapvető matematikai elveket és törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák hatékony megoldását. Ez a hozzáállás feltételezi annak meggyőződését, hogy a világ megismerhető, érthető és leírható matematikai eszközökkel.

Attitűd: A tanuló érdeklődéssel fordul a tudomány és technológia különböző területei felé, felelősségteljesen viszonyul azok kritikai értékeléséhez. Tudatában van a biztonság, a fenntarthatóság és a környezeti fejlődés jelentőségének, valamint ezek etikai vonatkozásainak. Motivált a problémák azonosításában, a kérdések megfogalmazásában, a bizonyítékok keresésében és értékelésében, továbbá a logikus érvelés alkalmazásában és a megalapozott következtetések levonásában. A mindennapi élet kihívásai során törekszik arra, hogy döntéseit alapos információkra, tényekre és bizonyítékokra alapozza.

3.3.1.5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes és szociális jólét alapja, hogy az egyén rendelkezzen a saját fizikai és mentális egészségével kapcsolatos ismeretekkel, és megértse az egészséges életmód meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok kialakításához és a társadalmi részvételhez elengedhetetlen a normatudat, az elfogadott viselkedési szabályok ismerete és betartása.

Fontos, hogy a tanulók megismerjék az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, valamint a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, továbbá a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető fogalmakat. E kompetencia központi eleme a hatékony kommunikáció képessége különböző szituációkban, a különböző nézőpontok figyelembevétele és megértése, bizalomépítés, valamint az empátikus hozzáállás.

Ide tartozik továbbá a stressz- és frusztrációkezelés, valamint a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodás képessége. Az attitűdök terén kiemelt jelentőségű az együttműködés, a magabiztosság és az integritás. Fontos a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés és a sokféleség elfogadása. Az attitűd részét képezi a személyes előítéletek felismerése és leküzdése, valamint a kompromisszumra való törekvés.

Attitűd: A tanuló elkötelezetten törekszik saját személyes, társas és testi jóllétének megőrzésére, valamint az egész életen át tartó tanulás megvalósítására. Tudatosan alakít ki egészséges életmódbeli szokásokat, amelyek magukban foglalják az egészségügyi tudatosságot, a nemek közötti különbségek tiszteletben tartását, a felelős szexuális magatartást, valamint a környezet védelmét. Értékeli az együttműködést, az asszertív viselkedést és mások tiszteletét, és törekszik a kompromisszumokra, lehetőség szerint konszenzusra. Tudatosan reflektál gondolkodásbeli elfogultságaira és előítéleteire, és aktívan dolgozik azok megváltoztatásán. Felelősséget érez szűkebb és tágabb közössége iránt, elkötelezett hazája, a demokrácia és az emberi jogok tiszteletben tartása mellett. Saját cselekvéseire és élethelyzeteire reflektálva reálisan értékeli önmagát, önbecsülése pozitív és kiegyensúlyozott.

3.3.1.6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló ezen kompetenciák elsajátításával képessé válik arra, hogy értékelje és támogassa a kreatív ötleteket, az innovatív megoldásokat és művészeti alkotásokat. Képes önállóan is kreatív produktumokat létrehozni különböző tanulási területeken, valamint mélyen átélni az esztétikai élményeket és kifejezni önmagát művészeti eszközökkel. Fontos, hogy a tanulók megtanulják értékékként kezelni a saját gondolataik sokoldalú kifejezését, ugyanakkor nyitottak legyenek mások véleményének befogadására és megértésére.

Attitűd: A tanuló fontosnak tartja és ápolja a magyar történelmi és kulturális hagyományokat, tisztelettel elismeri hazánk és az emberiség kiemelkedő személyiségeinek, tudósainak, feltalálóinak,

művészeinek és sportolóinak eredményeit. Nyitott és befogadó módon viszonyul az életművekhez és teljesítményekhez, ugyanakkor árnyaltan gondolkodik a kreatív találmányok és művészeti alkotások értékteremtő szerepéről, valamint azok személyes és társadalmi hatásáról. Értékeli a kultúra sokszínűségét, tiszteletben tartja a különböző kultúrák és kifejezőmódok létezését, valamint az alkotók szellemi tulajdonhoz fűződő jogait.

3.3.1.7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Ezen kompetenciák segítik a tanulót abban, hogy a mindennapi életben és a munkahelyén egyaránt magabiztosan tájékozódjon környezetében, és felismerje a kínálkozó lehetőségeket. Alapvető ismereteket és készségeket nyújtanak, amelyek elengedhetetlenek a gazdasági tevékenységek sikeres végzéséhez. Ezek az ismeretek magukban foglalják az egyéni szakmai és üzleti lehetőségek felismerését és értelmezését, valamint a gazdaság működésének átfogó megértését, különös tekintettel a pénzügyi és jogi feltételekre.

A kompetenciák közé tartoznak a tervezés, szervezés, vezetés, delegálás, elemzés, hatékony kommunikáció, kockázatfelmérés és vállalkozás, valamint az egyéni és csoportos munkavégzés képességei. A tanuló képes tudatosan értékelni tapasztalatait és alkalmazkodni a változó körülményekhez.

Attitűd: A tanuló nyitott és rugalmas a változó szerepekhez, kreatívan és kritikusan gondolkodik, miközben megőrzi kíváncsiságát és kezdeményező készségét. Kitartóan törekszik céljai elérésére, és felelősséget vállal saját munkája eredményéért és minőségéért. Értékeli az együttműködést másokkal, és bizakodóan tekint saját jövőjére és életpályájának alakulására.

3.3.2. Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását.

- ✓ A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formákat részesítünk előnyben, amelyek segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében.
- ✓ Beépítjük a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást.
- ✓ A tanulási eredmények elérését segítik elő a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.
- ✓ A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.
- ✓ Az oktató a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti.
- ✓ Azt oktató az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert).
- ✓ Az oktató együttműködik más tantárgyakat tanító oktatókkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

- ✓ Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével.
- ✓ A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál az oktatónak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését.
- ✓ A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását.
- ✓ Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

3.3.3. Az eredményes tanulás segítésének elvei

Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez iskolánk (a fenntartóval, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel együttműködve) a következők szerint biztosítjuk a nevelő-oktató munka feltételeit:

3.3.4. Tanulási környezet

Intézményünkben az információs társadalom digitális állampolgárává váló tanulók igényeit szem előtt tartva, valamint az IKT és Web 2.0 eszközök alkalmazásával rugalmas, tanulóközpontú és tevékenységközpontú oktatási formákat kívánunk biztosítani. Ennek érdekében új, modern tanulási környezet kialakítására törekszünk, amely megfelel a kor kihívásainak és támogatja a változatos tanulási utakat. Az alábbiak szerint valósítjuk meg ezt a törekvést:

3.3.4.1. Kontakt oktatási környezet

A tanulás közvetlen helyszínéeként használt helyiségek (osztálytermeket) berendezése a különböző tanulásszervezési eljárásokhoz rugalmasan alkalmazkodik, gyorsan átalakítható. A foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket, internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket használhatnak az oktatók, diákok egyaránt. Iskolánkban a technikai felszereltség megfelel a 21. századi elvárásoknak, minden rendelkezésre áll, amire szükségünk van a korszerű oktatáshoz. Nélkülözhetetlen az innováció és a digitalizáció megjelenése pedagógiai szintjén. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a technológia fejlődésével lépést tudjunk nemcsak az eszköz, hanem a humán erőforrás tekintetében.

Ebben a környezetben az oktató hagyományos tanári kompetenciái érvényesülnek, jelentős szerepet kap a hallgató-oktató kommunikáció, amely jellemzően egyidejű tevékenység.

3.3.4.2. Hálózattal támogatott kontakt tevékenység

A hagyományos, kontaktórán zajló tanítási és tanulási folyamatot online (web2.0-s) szolgáltatásokkal egészítjük ki. Kiemelt figyelmet szánunk azoknak az eszközöknek, amelyek a tanulók/oktatók rendelkezésére állnak (pl. mobiltelefon, okostelefonok, internetkapcsolattal rendelkező eszközök, számítógépek, laptopok). A hálózattal támogatott kontakt oktatási tevékenység során nemcsak az iskolában használják a diákok/oktatók az eszközöket, hanem pl.: az otthoni házi feladatok elkészítésekor, elküldésekor. Egy modern, a mai kor igényeinek megfelelni akaró iskolának feladata, hogy a tanulásszervezést a diákok igényeihez igazítsa, kiaknázva az ebben rejlő lehetőségeket.

3.3.4.3. Online oktatási környezet

Az online oktatási környezet fogalma alatt olyan tanulási környezeteket értünk, amelyek a tanulók (felhasználók) számára megkönnyítik az információszerzést, az információk értékelését, a kommunikációt, a közös gondolkodást és együttes munkát, a tartalomszerkesztést és támogatják a produktivitást. Az ilyen célból összeállított eszközök az oktatók számára lehetőséget adnak a véleményezésre és értékelésre, valamint a hallgatókkal való párbeszéd kialakítására. Az online oktatási környezetek tér- és időfüggetlenek, lehetőséget adnak a földrajzi távolságok áthidalására.

Ennek a környezetnek a használatára először a 2019/2020. tanévben került sor iskolai szinten, amikor a pandémia miatt digitális tanrendben oktattunk. Feladatunknak tartjuk ennek továbbgondolását főként azért is, mert az egyéni tanrend kialakításának egyik alappillére lehet a távoktatás.

3.3.4.4. Hibrid oktatási környezet

Az előbbieken felsorolt környezetek ötvözve, egymás hatékony kiegészítésére, a tanulók tanulási tevékenységben való aktív részvételére használjuk.

A tanulási folyamat támogatására tehát a folyamat jellegéből, a tanuláshoz kapcsolódó résztevékenység függvényében különböző módon és szinteken vonunk be digitális eszközöket többek között a kontaktórára való felkészülés, a kommunikáció, a szakmai együttműködés, az innováció, az értékelés, a tartalommegosztás, a reflexió, a szabadidős tevékenységek támogatására.

Elveink:

- ✓ A tanulók, az oktatók, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása minden oktató állandó felelőssége.
- ✓ Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témnapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

3.3.5. Az egyénre szabott tanulási lehetőség biztosítása, differenciált tanulás szervezése

- ✓ Személyre szabott feladatokat adunk a gyorsabban haladóknak (akár dolgozatnál is),
- ✓ témaválasztás szabadságát biztosítjuk önálló munkánál (pl. projektmunka),
- ✓ pármunka és csoportmunka esetén a különböző képességű tanulók különböző szerepeket töltenek be.

Kiemelten fontosnak tartjuk a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység megvalósítását.

Valljuk, hogy minden tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik az oktató fejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. Ennek a feladatnak az ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek szerepe. Intézményünkben főállású gyógypedagógus segíti ezt a tevékenységet.

A differenciálás speciális megvalósulása az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH)

a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása biztosított intézményünkben. A tanulói szükségletek ismeretében a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények, valamint az utazó gyógypedagógus segíti munkánkat.

3.3.5.1. Képesség-kibontakoztatás támogatása

Az integrációs nevelésben-oktatásban kibővült kompetenciák jellemzik az oktatót, hiszen figyelembe kell vennie a tanulók egyéni képességeit, fejlődési ütemét, és segítenie kell egyéni képességei kibontakozásában, társaikhoz való felzárkózásban, a beilleszkedésben. Az együtt nevelésben résztvevő oktatónak magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel szükséges rendelkeznie (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség).

Az oktató feladatai:

- ✓ Figyelembe veszi a tananyag feldolgozásnál a tantárgyi tartalmak SNI/BTMN-es tanulókra jellemző módosulásait,
- ✓ egyéni haladási ütemet biztosít,
- ✓ a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- ✓ beépíti a szakértői vélemények javaslatait a tanórai tevékenységekbe,
- ✓ a folyamatos egyéni értékelés, tanulói tevékenységek elemzése alapján megváltoztatja eljárásait, az adott szükségletekhez igazodó módszereket alkalmaz,
- ✓ egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatív megoldásokat keres,
- ✓ alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez,
- ✓ együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus útmutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

3.3.6. Az oktatás szervezése

3.3.6.1. Tanórai keretek

A tanórai tartalom a tanulók számára a kötelezően elsajátítandó tartalmat jelenti. Ennek szervezési formája lehet:

- ✓ hagyományos, mely alatt a 45 perces tanórákat értjük, illetve,
- ✓ nem hagyományos tanóra, ami lényegében a komplex foglalkozásokat öleli fel, s mint ilyen kiemelkedő jelentőségű a környezeti nevelés szempontjából (pl. projektmódszer, témanap-témahét, terepgyakorlat) Ezek olyan tanulásszervezési formák, amelyeknek éppen az meghatározó jellege, hogy nem tanórakeretben történnek.

Digitális tanrend – tantermen kívüli digitális oktatás

Speciális oktatásszervezési formaként intézményünkben valamennyi tantárgy esetében a tantermen kívüli digitális oktatás valósult meg. Ez a megoldás először 2020. március 16-án került bevezetésre, a koronavírus-járvány miatt országosan kihirdetett veszélyhelyzet következtében. Bár jelenleg már nem érvényes, amennyiben a jövőben ismét szükségessé válik, az alábbi kiemelt feladatokra helyezzük a hangsúlyt:

- ✓ Az osztályfőnökök az első tanítási napon leegyeztetik a diákok és szüleik elektronikus elérhetőségét, telefonszámát – szükség esetén segítséggel e-mail fiókot hoznak létre – ezek a kapcsolattartáshoz elengedhetetlenek.

- ✓ Az oktatás során az osztályfőnökök – az osztályukban tanító oktatókkal – heti rendszerességgel kapcsolatot tartanak, folyamatosan tájékozódnak arról, hogy diákjaik milyen aktivitással vesznek részt a tanulásban. Az igazgató által meghatározott módon és időtartamban tájékoztatják az iskolavezetést a problémás tanulókról. Az iskola igazgatója – jelzéseik alapján – felveszi a kapcsolatot a családsegítő szolgálatokkal.
- ✓ Az oktatás során azokat a digitális oktatási módszereket részesítjük előnyben, amelyek használata a lehető legkevesebb gondot jelenti oktatónak és tanulóknak egyaránt.
- ✓ Az oktatók a tanítási órákat naprakészen vezetnek a KRÉTA-ban, jelölik a kiadott házi feladatokat, előre jelzik a dolgozatokat (a szakmai programban normál tanrend idején alkalmazott szabályok határidőkre vonatkozó betartása). Lehetőségük van mind a diákoknak, mind pedig a szülőknek közvetlenül üzenetet küldeni.
- ✓ Egységes digitális platform kialakítására törekszünk, bár az általunk oktatott ágazatok széles köre nem teszi lehetővé minden szakma számára – de igaz ez a közismereti tantárgyakra is – a teljesen azonos platformok használatát. Szeretnénk elérni, hogy a Microsoft Teams programot részesítse minden kolléga előnyben. Az eljárásrenddel kapcsolatban igazgatói utasítás készül, melyet az oktatók, az óraadók és a tanulók egyaránt kötelesek betartani. Ezt az iskola honlapján is közzétesszük csak úgy, mint minden, az oktatással kapcsolatos tudnivalót.
- ✓ A digitális tanrend bevezetése után – egy héten belül – az oktatók tanterveiket a speciális helyzethez kötelesek igazítani, a tananyagtartalmakat úgy csoportosítani, hogy azok a diákok számára az ismeretek elsajátítását elősegítik. Ezek a módosítások tartalmazzák a különleges bánásmódot igénylő tanulókkal kapcsolatos feladatokat is.
- ✓ Az oktatók kötelesek heti óraszámuk függvényében „kontaktórákat” megtartani a digitális tanrend bevezetésének teljes időtartamában az alábbiak szerint:
Heti fél órás tantárgy esetén: minimum kéthetente egy óra.
Heti 1-3 órás tantárgy esetén: minimum hetente egy óra.
Heti 4 vagy annál több órás tantárgy esetén hetente 2 óra.
- ✓ Szakmai gyakorlati oktatás/ágazati alapoktatás is digitális munkarendben kerül megszervezésre, projektfeladatokkal és a gyakorlat elméleti alapon való közvetítésével. Az így elkészített tananyagok szemléletesnek, vizuálisnak, egyértelműen a szakmai gyakorlat gyakorlati részét kiemelőnek kell lennie.
- ✓ Testnevelés: a tantárgy követelményeit elméleti tananyagok elsajátításával és projektfeladatokkal valósítják meg a tanulók.
- ✓ A tanulókat az iskola gyógypedagógusa – igény szerint – tanulás-módszertani segítséggel látja el, illetve segít számukra a tananyagok otthoni elsajátításában is.
- ✓ Ugyancsak segítő feladatokat látnak el a kollégium nevelő-oktatói – elsősorban a kollégiumi diákok tanulmányi előmenetelének folyamatos nyomon követésével, a tanulást segítő közreműködéssel.
- ✓ A kollégiumi csoportvezetők heti rendszerességgel tájékozódnak a csoportjaik tanulmányi előmeneteléről, minden hétfőn heti jelentést küldenek a kollégiumvezetőnek (előző heti teljesítmény), illetve jelzéssel élnek az igazgatónak, hogy kik azok, akik nem kapcsolódnak be megfelelően az oktatásba.
- ✓ Az előre tervezett oktatási értekezletek megtartásra kerülnek – digitális eszközök igénybevételevel, melyen minden oktató „részvétele” kötelező.

- ✓ A munkaközösségektől elvárt (a digitális tanrend előrelátható időtartamához igazodóan) legalább kétheti szinten online értekezletek megtartása. Ezeknek a témáiról beszámolót írnak az igazgatónak. Szükség szerint előre jelzik az időpontot az iskolavezetés részére, hogy ők is tudjanak csatlakozni a megbeszéléshez.

3.3.7. Osztályba, csoportba sorolás, csoportbontások, egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A tanulók a felvételi eljárás/felvételi határozat alapján kerülnek be egy osztályba, illetve szakmai csoportba. Rendező elv még a választott, illetve az általános iskolában tanult idegen nyelv.

Iskolánkban csoportbontásban a gyakorlati tárgyakat tanítjuk, amennyiben a csoportlétszám ezt indokolja. Minden esetben a vonatkozó jogszabályok figyelembevételével történik a gyakorlati csoportok kialakítása.

A technikumi osztályokban kiemelt fontosságúnak tartjuk, hogy minden diák a saját képességeihez mérten tudjon fejlődni, fel tudjon készülni az érettségi vizsgára, ezért a matematika és angol nyelvek oktatása nem osztályszinten történik, hanem az évfolyamszinten létrehozott (előzetes tudáshoz igazított) csoportokban. A csoportok kialakítása 9. évfolyamon szintfelmérés után történik. Az eredmények alapján 3 szintre kerülnek besorolásra a tanulók. A képzés során a nyelvtanárok javaslata alapján ezek a csoportok átjárhatóak. A diákok is kérhetik egyik csoportból a másikba sorolásukat, ez a tárgyat tanító oktató javaslata alapján, igazgatói határozat alapján történik.

Az osztályok csoportbontásban tanulják:

- idegen nyelv
- digitális kultúra (szükség szerint)
- szakmai tantárgy (szükség szerint, a fent részletezettek alapján).

A választható tantárgyak esetében választásukat a tanulók (kiskorú tanuló esetén a szülő is) aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás és a magasabb évfolyamba lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha az kötelező tanórai foglalkozás lenne. A tanórán kívüli foglalkozások esetében ez a bekezdés nem releváns.

3.3.8. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök, valamint a ruházat és egyéb felszerelések kiválasztásának elvei

Testnevelési felszerelés:

- ✓ tornacipő
- ✓ fehér zokni
- ✓ sötét színű alsó
- ✓ fehér póló
- ✓ hideg időben melegítő
- ✓ testi épséget veszélyeztető kiegészítőket a tanulók testnevelés órán ne viseljenek.

A tankönyvek, tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei:

Iskolánkban az oktatók csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek. A tartós könyvek, a digitális tananyagok használatát támogatjuk.

A tankönyvekkel, jegyzetekkel, munkafüzetekkel, tanulási útmutatókkal kapcsolatos elvek

- ✓ Fedje az adott tárgyi ismeretanyag követelményének megfelelő tartalmát
- ✓ Több éven át használható legyen
- ✓ Tartalmában feleljen meg a helyi tanterveink, szakmai programunk

- ✓ elvárásainak
- ✓ Feleljen meg a kompetencia alapú oktatás céljainak, módszereinek
- ✓ Tanítható és tanulható legyen, alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, értve olvasható, megtanulható legyen
- ✓ Technikai kivitele szempontjából tartós, alkalmas legyen több évfolyam kiszolgálására

A digitális technológiával támogatott módszerek térnyerésével egyre több IKT eszköz használata történik a tanórákon, amely egyre több területen kiváltja a hagyományos eszközöket. Alkalmazásuk megtöri a monotóniát, jobb tanulói közérzetet teremt, elősegíti a megértést, fokozza a tanulási kedvet, javítja tanulóink tanuláshoz kapcsolódó pozitív viszonyát.

Az egyes évfolyamokon a tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói eszközöket az oktatók szakmai munkaközösségei határozzák meg a helyi tantervek, szakmai program alapján. Ezeket az alábbi táblázat tartalmazza:

Természettudományos tantárgyak	1db egyenes vonalzó
	1db háromszög vonalzó
	1db nem programozható számológép
	1db radír
	1db grafitceruza
	1db körző
Idegen nyelv	1db kéziszótár
Szakrajz	1db egyenes vonalzó
	2db háromszög vonalzó
	1db körző
	1db radír
	1db cellux
	1db „B”-s grafitceruza
	1db „2H”-s grafitceruza
	30 db A/4-es előkeretezett műszaki rajzlap
Szakmai számítás	1db nem programozható számológép
Készségtantárgyak	Az időjárásnak megfelelő sportruházat, sportcipő Rajzeszközök

Tanuló saját eszközigénye a gyakorlati képzéshez. Egyéb szükséges dokumentumok

Az alábbiakat a tanulónak kell beszereznie, nem az iskola biztosítja számára:

Asztalos

- ✓ 1 db mérőszalag (3 méteres ajánlott)
- ✓ 1 db „B”-s grafitceruza
- ✓ munkanapló

Cukrász

- konyharuha,
- kóstolókanál,
- gázgyújtó vagy gyufa,
- toll,
- érvényes egészségügyi könyv, munkanapló.

Fodrász

- ✓ 1 db hajvágó olló
- ✓ 1 db ritkító olló
- ✓ 1 db hajvágó fésű
- ✓ 2 db stílfésű
- ✓ 1 db borotva

Pincér-vendégtéri szakember / Vendégtéri szaktechnikus

- felszolgálókendő (hangedli),
- kombinált pincérnyitó késrésszel,
- jegyzetblokk,
- gyufa,
- toll,
- érvényes egészségügyi könyv, munkanapló.

Szakács

- konyharuha,
- zöldségghámozó,
- kóstolókanál,
- gázgyújtó vagy gyufa,
- toll,
- érvényes egészségügyi könyv, munkanapló.

A tanulót, kiskorú tanuló esetén a törvényes képviselőjét, illetve a képzésben részt vevő személyt a megelőző tanítási év végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a szakképzésben való részvételhez szükség lesz. Tájékoztatást adunk továbbá a kölcsönözhető tankönyvekről is.

3.3.9. Az otthoni felkészüléshez előírt feladatok meghatározásának elvei

Az iskolai tanulás nem kizárólag a tanórákra korlátozódik – az otthoni tanulás is a tanulási folyamat szerves része, melyről nem mondhatunk le. Intézményünk pedagógiai gyakorlatában kiemelt szerepet kap a tanulással kapcsolatos beállítódás formálása. Ebben kulcsszerepe van a tanórán kívüli, önálló munka során megélt sikernek vagy kudarnak. Ezért különösen fontosnak tartjuk, hogy az otthoni felkészülés során ne csupán mechanikus, életidegen, reprodukciót igénylő feladatokat adjunk, hanem érdekes, színes, élményszerű, tanulásra motiváló tevékenységeket biztosítsunk tanulóink számára.

Célunk, hogy a házi feladat:

- segítse a tananyag begyakorlását és elmélyítését,
- támogassa az önálló tanulást és gondolkodást,
- fejlessze a tanulók kreativitását,
- és erősítse az önbizalmat az elért eredmények révén.

Tanáraink az otthoni feladatok összeállításakor az alábbi szempontokat követik:

- Megfelelő időkeretet biztosítanak a feladatok elkészítésére (heti több órás számú tantárgy esetén nem szükséges mindig a következő órára elkészíteni a feladatot).
- A feladat szervesen kapcsolódik az órai tananyaghoz, de nem a tanórán be nem fejezett tananyag otthoni „befejezése”.

- A feladat nehézsége alkalmazkodik az adott tanulócsoport képességeihez és előzetes tudásához.
- Összetettebb, több időt igénylő feladatok (gyűjtőmunka, dolgozat, rajz, memoriter stb.) esetén hosszabb határidőt biztosítanak a felkészülésre.
- Fontos elv a kiegyensúlyozott terhelés, ezért rendszeresen, de rövid és kezelhető feladatokat adunk.
- Egyre nagyobb mértékben támaszkodunk a digitális eszközökre és az internet lehetőségeire, különösen az egyéni vagy kooperatív online tanulási formák támogatására.

Az otthoni feladatok formái lehetnek:

- szóbeli feladatok,
- írásbeli gyakorlatok,
- gyűjtőmunka (kutatás, adatgyűjtés, interjú stb.),
- cselekvéses, gyakorlati jellegű feladatok (különösen a szakmai gyakorlatokra tekintettel),
- memoriterek,
- vizuális jellegű alkotások (rajz, terv, prezentáció),
- kötelező és ajánlott olvasmányok feldolgozása.

3.4. Azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből intézményünk tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését intézményünk kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát

3.4.1. Az érettségi vizsgákra felkészítés

Tanulóinkra a következő szabályok vonatkoznak:

- ✓ A szakképzési tanulmányok teljes befejezését (5 év) megelőző első vagy második tanév október-novemberi vagy május-júniusi vizsgaidőszakában kötelezően **előrehozott érettségi** vizsgát tesznek legfeljebb három tantárgyból (magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem).
- ✓ A tanév következő részében csak szakmai tantárgyakat tanulnak, biztosítva számukra a vizsgatárgyanként 3 nap felkészülési napot. Órarendszervezés alapján heti két nap (első-sorban hétfő-kedd vagy csütörtök-pénteki napokon) szakmai tantárgyakat tanulnak, a további napok a felkészülő napok. Ezeken – nem kötelező jelleggel – közismereti vizsgafelkészítést (tantárgyanként heti 2 órában) szervezünk a sikeres érettségi vizsga letétele miatt.
- ✓ **Az 5. év végén idegen nyelvből** rendes érettségi vizsgát tesznek,
- ✓ **Az 5., kötelezően választandó vizsgatárgy helyett pedig szakmai vizsgát kell tenniük (szintén az 5. év végén),** amely emelt szintű érettségi vizsgának felel meg.
- ✓ Az érettségi vizsgáról valamennyi fent megnevezett vizsgatárgy és a szakmai vizsga sikeres letételét követően lehet bizonyítványt kiállítani.

A középszintű érettségi vizsga tárgyai technikumban:

- ✓ magyar nyelv és irodalom,
- ✓ történelem,
- ✓ matematika,
- ✓ idegen nyelv,
- ✓ szakmai vizsga.

SZAKMAI PROGRAM

Intézményünkben – igény és megfelelő létszámú csoport esetén – biztosítjuk a 4 kötelező érettségi vizsgatárgyból, valamint az alábbi táblázatban megjelölt tantárgyakból (a feltüntetett szintnek megfelelően) az emelt szintű felkészítést.

Választható érettségi tantárgyak	Középszintű érettségi vizsgára készít fel	Emelt szint érettségi vizsgára készít fel
Magyar nyelv és irodalom	x	x
Matematika	x	x
Történelem	x	x
Idegen nyelv (angol, német)	x	x
Biológia	x	-
Fizika	x	-
Földrajz	x	-
Digitális kultúra	x	-
Állampolgári ismeretek (osztályozóvizsgát követően)	x	-
Testnevelés	x	x

Az érettségi vizsgán az érettségi vizsga kötelező vizsgatárgyai helyett a sajátos nevelési igényű tanuló – jogszabályban meghatározottak szerint – másik tantárgyat választhat, a fent megjelölt táblázatban feltüntetettek szerint.

A szabadon tervezhető többletórák megtanítandó és elsajátítandó tananyagtartalmát úgy állítottuk össze, hogy fejlesztési feladatunk a bővebb ismeretanyag átadása, mélyebb begyakoroltatása az adott tananyagnak.

Intézményünk oktatói arra törekednek, hogy a lehető legnagyobb hozzáadott pedagógiai értéket tudják adni az érettségre való felkészítés folyamatában, ezért az írásbeli vizsgák után – heti rendszerességgel, érettségi vizsgatárgyanként 2-2 órában – konzultációt tartunk.

Az érettségre való felkészítés osztálykeretben, kötelező tanórákon történik, a tanórát a tantárgyfelosztás szerinti osztályt tanító oktató tartja.

Ha a technikumba járó tanuló (aki óraterv alapján nem tanulta a tantárgyat) választja az állampolgári ismereteket érettségi vizsgatárgynak, úgy mentortanár segítségével támogatjuk önálló felkészülését. Az érettségi követelmények elsajátításáról osztályozóvizsgán ad számot.

3.4.2. Az egyes érettségi vizsgatárgyak középszintű érettségi vizsga témakörei

Az érettségi vizsga tantárgyanként részletes követelményeit és a vizsgaleírásait a többször módosított 40/2002. (V.24.) OM rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről című jogszabály mellékletei tartalmazzák.

Az eredményes felkészülés érdekében iskolánk a középszintű vizsgához ad ki dokumentumokat a vizsgaleírásoknak megfelelően. Minden vizsgaidőszak előtt az érvényes tantárgyi követelményeknek megfelelően nyilvánosságra hozzuk az érettségi időszakra vonatkozó anyagokat (szóbeli vizsga témakörök).

Az egyes tárgyakra vonatkozó érettségi témakörök a pedagógia program mellékletét képezik, mely az iskola honlapján elektronikusan is megtalálható (www.szekelyszarvas.hu).

6. sz. melléklet – Érettségi témakörök

3.4.3. Az előrehozott érettségivel kapcsolatos eljárások

Az előrehozott érettségi vizsga a tanulói jogviszony fennállása alatt, az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt, egyes vizsgatárgyakból első alkalommal tett érettségi vizsga.

Előrehozott érettségi vizsga olyan tantárgyból tehető, amely a tanulmányok befejező évét megelőző tanévnek valamelyikében lezárult, azaz a tanuló a tantárgy iskolai követelményeit már teljesítette. A vizsga a középiskolai tanulmányok befejező tanévét megelőző második tanév május–júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban tehető meg.

Előrehozott érettségi vizsga esetén a tanulónak teljesítenie kell a tantervben előírt évfolyamok követelményeit. Amennyiben az adott vizsgatárgy tanulmányi követelményei a vizsgázni kívánt évfolyamig még nem zárultak le, a hiányzó évfolyam(ok) tananyagából osztályozóvizsgát kell tennie. Például, ha a tanuló a 11. évfolyamon kíván előrehozott érettségi vizsgát tenni olyan tantárgyból, amely a tanterv szerint négy évfolyamon keresztül tanul, akkor a 12. évfolyam követelményeit osztályozóvizsga útján kell teljesítenie.

A sikeres előrehozott érettségi vizsga letétele után az intézmény igazgatója határozatban mentesíti a tanulót az adott tantárgy tanulása és értékelése alól, amennyiben azt a következő tanév(ek)ben még tanulnia kellene. A tanuló azonban – az oktató engedélyével – továbbra is részt vehet az adott tantárgy tanóráin. Az a tanuló, aki idegen nyelvből tesz előrehozott érettségi vizsgát, a szakmai idegen nyelv/munkavállalói idegen nyelv tanulása és értékelése alól nem mentesíthető.

Amennyiben a tanulót – nem az előrehozott érettségi vizsgával érintett tantárgyból – tanév végén évfolyamismétlésre kötelezi az oktatói testület, a megismételt évfolyamon a már előrehozott érettségivel teljesített tantárgy tanulása és értékelése alól szintén mentesül. Ebben az esetben is az igazgató határozata rendelkezik a mentesítésről. A tanuló – az oktató engedélyével – továbbra is látogathatja az adott tantárgy tanóráit.

Az a tanuló, aki előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni, jelentkezési szándékát az intézmény adott tanévre vonatkozó munkatervében meghatározott határidőig köteles bejelenteni az igazgatónak, az erre a célra rendszeresített nyomtatványon.

Előrehozott érettségi vizsga a közösségi szolgálat teljesítése nélkül is megkezdhető.

3.5. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítményének írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

3.5.1. Alapelvek

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzésekor, értékelésekor az alább felsorolt további elvek érvényesülnek:

- ✓ A Szakmai programban megfogalmazottak érvényesüljenek minden tantárgy esetében az írásbeli beszámolók összeállításakor.
- ✓ A nagyobb egységet lezáró (témazáró) dolgozatokat a Kréta napló dolgozat ütemezésében fel kell tüntetni; a röpdolgozatokat alkalmasszerűen írathatnak (bejelentés nélkül) az oktatók.
- ✓ Az ágazati alapoktatást oktatók konszenzusa megvalósuljon a komplex tantárgy tanítása során.
- ✓ A számonkérések típusai súlyozással számítanak (később részletezve).
- ✓ Az érettségi/szakmai vizsgák, ágazati vizsgák előtt próba dolgozatok írása témazáró dolgozatnak minősül.

- ✓ Az otthoni felkészülést a tanuló a rendelkezésére álló tankönyvek segítségével tudja megtenni, illetve az oktatóktól kapott jegyzetekből (digitális is).
- ✓ Az előírt követelmények teljesítését az oktatók az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
- ✓ A testnevelés és sport követelményeinek elsajátítását a gyakorlati tevékenységek és az elméleti ismeretek számonkérésével ellenőrizzük.
- ✓ Valamennyi tantárgyból félévente legalább egy témazáró dolgozat íratása kötelező. A dolgozat kijavítása után a megfelelő adminisztrációt kell megtenni az elektronikus naplóban. A tanulócsoport teljesítményét szóban értékeljük. Az egyéni észrevételeket a dolgozatra írásban rögzítjük, az esetleges problémákat személyesen beszéljük meg. A témazáró dolgozatokat az oktatók tanév végéig megőrzik, és a szülő vagy az iskolavezetés kérésére bármikor kötelesek bemutatni.
- ✓ Az oktatók személyes felelősséggel döntenek az osztályzás, értékelés kérdésében. A tanuló érdemjegyeiről az iskola ellenőrző könyv (csak 9. évfolyamon), illetve a digitális napló szülői modulja útján értesíti a szülőket. Az érdemjegyeket a tanulók írják be az ellenőrzőbe, helyességét az osztályfőnökök alkalmanként ellenőrzik. A digitális naplót az osztályfőnök és az oktatók naprakészen vezetik.
- ✓ Az érdemjegyek alapján az oktatók félévkor és év végén tantárgyanként osztályzatot állapítanak meg. Félévkor az osztályzatokról a Kréta naplóból kinyomtatott értesítőből tájékozódhatnak a szülők/gondviselők.
- ✓ 2025-től a középiskolában a tanév végi bizonyítványok kizárólag digitális formában kerülnek kiállításra a 9. évfolyamokon, digitálisa aláírt formában készülnek a KRÉTA felületén keresztül (közokiratnak minősülő dokumentum). A szülők ez alapján tájékozódhatnak gyermekük tanulmányi előmeneteléről. Kiskorú tanulónál a szülő, nagykorú tanuló esetében pedig saját kérésre papíralapú díszpéldányt is kiállíthat az iskola – ez azonban már nem közokirat. A további (felsőbb) évfolyamokon kifutó rendszerben a tanulók még papíralapú bizonyítványt kapnak.

A tanulmányi munka ellenőrzésének módjai: megfigyelés, a tanulók által készített produktumok vizsgálata, ezek között kiemelt jelentőséggel a tanulók gyakorlati feladatai, a tanulói projektek értékelése, a tanulói teljesítmény mérése (írásban, szóban), a dokumentumok elemzése.

3.5.2. Számonkérés formái

Az évközi beszámoltatás és számonkérés szóban és írásban történik. Célja, hogy az oktató számára derüljön ki, hogy a tanuló az adott témakör ismereteit a továbbhaladáshoz szükséges minimum szinten teljesítette-e, illetve milyen szinten teljesítette. A teljesített szinthez viszonyítva differenciáltan történik az értékelés.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje

Az írásbeli beszámoltatás lehet:

- ✓ írásbeli felelet, röpdolgozat,
- ✓ szódolgozat, dolgozat,
- ✓ teszt,
- ✓ házi dolgozat, fogalmazás, esszé,
- ✓ témazáró dolgozat, fogalmazás, esszé,

Témazáró dolgozat

Az egész témaköröket magában foglaló írásbeli beszámoló, melyet csak gondos előkészítés után lehet megírni, legalább egy héttel a megírásuk előtt be kell jelenteni az oktatónak. Egy tanítási nap maximum két ilyen dolgozatot írhat egy tanulócsoporthoz. A beszámoltatást témazáró összefoglalásnak kell megelőznie, ahol az oktató mindenki számára érthetően kiemeli a témakör főbb jelentőségeit. Csak azok a témaköri elemek szerepelhetnek az írásbeli kérdések között, melyet a tananyag feldolgozása során a szaktanár a tanulócsoporthoz megismertetett.

A dolgozatok értékelése tanóra keretében történik. Az értékelés során a tanulók figyelmét fel kell hívni a közös, az adott tanulócsoporthoz jellemző eredményekre, hibákra, valamint az egyéni hiányosságokra. Szaktanári útmutatással kell meghatározni a fejlesztendő területeket, módszereket. Indokolatlanul gyenge teljesítmény esetén a témazáró dolgozat egészében vagy részben megismételhető, az oktató döntése alapján. Amennyiben a témazáró ismeretanyagának elsajátítása nem kellő mértékű, úgy korrepetálás szervezhető, hogy a további ismeretek ráépíthetők legyenek. A témazáró dolgozatokat az adott tanítási év szorgalmi időszakának utolsó napjáig meg kell őrizni.

Több anyagrészt átfogó dolgozat

Olyan beszámoltatási forma, amelynek ismeretanyaga a témazáró dolgozathoz szűkebb terjedelmű. Célja, hogy az oktató meggyőződjön egy időben fontosabb tananyagrész elsajátításának szintjéről. Ezzel a formával tudatosítjuk egy-egy tananyagrész fontosságát, beépülését az érettségi követelményekbe/szakmai vizsga követelményeibe. A dolgozatírás szükségessége az oktatói szabadság témakörébe tartozik. Lehet mérni vele feladatmegoldás eredményességét, írásbeli kifejezőképesség állapotát, tipushibák gyakoriságát. A dolgozat íratását előre be kell jelenteni a tanulóknak, legkésőbb az előző órán. Egy tanítási napon kettőnél több ilyen jellegű dolgozat nem íratható egy osztályban/csoportban. Az értékelés szempontjait előre ismertetni kell. A dolgozat tapasztalatait a tanulókkal meg kell ismertetni, a tanulságokat pedig a pedagógiai munkába be kell építeni.

Röpdolgozat

A rövid – maximum az addig feldolgozott, aktuális témaköri tananyagot felölelő – írásbeli számonkérés bármikor alkalmazható, bármely tanórán előzetes bejelentés és külön felkészítés, összefoglalás nélkül. A röpdolgozat nem veheti igénybe a teljes tanítási órát, jellegéből következik, hogy az óra felénél általában rövidebb időtartamú. A röpdolgozat elemzésének, értékelésének mélységéről az oktató dönt, a dolgozat eredménye alapján. Bár az írásbeli számonkérésnek ezt az eszközt nem kell előre bejelenteni, nem lehet a tanulók fegyelmezésének eszköze, esetleg büntető vagy megtorló jellegű. A dolgozatírás időpontjában azonban az oktató nincs korlátozva, az óra bármelyik szakaszában megíratható, ha az előre megtervezett. Az adott órán tanult tananyagból is lehet röpdolgozatot íratni, ha az oktató valamilyen módszer, feladattípus eredményességét kívánja ellenőrizni. Ez esetben viszont a dolgozat diagnosztikus. Ilyen céllal íratott dolgozatot is értékelni kell, a tanulókat pedig tájékoztatni az eredményekről. Ez lehet érdemjegy nélküli szóbeli értékelés is.

Írásbeli felelés

A tanuló bármely órán, előzetes bejelentés nélkül felelhet írásban egy adott anyagrészből. A felelet szerkezete megegyezik a röpdolgozatéval. Attól abban különbözik, hogy nem az egész osztály/tanulócsoporthoz felel írásban, hanem az oktató által kijelölt tanuló(k).

Az írásbeli felelés alatt a többi tanuló is kaphat írásbeli feladatot, folyhat szóbeli feleltetés, de a tanár nem magyarázhat el új tananyagot, mert az írásbeli felelők abból kimaradnának, nem tudnának a magyarázatra figyelni. A feladatok meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy az írásbeli felelet korlátozott idejű. Az írásbeli feleletet érdemjeggyel értékeli az oktató.

Az írásbeli számonkéréshez a megfelelő minőségű eszközt (lap, íróeszköz) a tanuló biztosítja. Az írásbeli munkát - ha az oktató másképp nem rendelkezik – kék vagy fekete színű tollal kell írni, A/4-es vagy A/5-as formátumú írólap minőségű papírra, tesztlapra vagy dolgozat füzetbe, a rajzokat pedig grafit ceruzával kell megszerkeszteni. A dolgozatok során csak a szaktanár által előzetesen engedélyezett segédeszköz használható.

Pótló dolgozat

A dolgozatíráskor hiányzó tanulók számára biztosítjuk, az oktató által megadott időpontban, melyet a tanulóval előre közöl. A dolgozatírás ideje a tanóra, ennek ismeretében kell a feladatsort összeállítani.

Az írásbeli számonkérésre vonatkozó általános szabályok

- ✓ Előre bejelentett dolgozat esetén, ha a tanuló igazolatlanul hiányzik, akkor elégtelen osztályzatot kap és a dolgozatot nem pótolhatja.
- ✓ A dolgozatíráshoz megfelelő körülményeket és időt kell biztosítani, ez az oktató feladata és felelőssége. Ha felmerül a tanulók részéről, hogy nem kaptak elegendő időt a feladatok megoldásához, akkor azt jelezhetik az intézmény igazgatójának.
- ✓ A dolgozatot előkészítő órán az oktató egyértelműen a tanulók tudomására hozza, hogy milyen segédeszközöket használhatnak.
- ✓ A dolgozatokat az oktató két héten belül köteles kijavítani és az érdemjegyet beírni az elektronikus naplóba és közölni a tanulóval. Ha az oktatót betegsége vagy egyéb ok gátolja a javítási határidő betartásában, akkor azt közli az illetékes igazgatóhelyetttel, megállapodnak a módosított határidőben.
- ✓ A helyettesítő oktató által íratott dolgozatokra is az általános szabályok érvényesek. Egy vagy néhány órai helyettesítés esetén az eredetileg a tantárgyat oktató javítja és minősíti a dolgozatokat. Tartó távollét esetén a javítás és az értékelés a helyettesítő tanár feladata.
- ✓ A tanuló a kijavított és értékelt dolgozatot megtekintheti. Azzal kapcsolatban kérdést tehet fel tanárának. Ha úgy érzi, hogy nem kapott kielégítő választ, akkor az iskola igazgatójához vagy helyettesihez fordulhat kérdéseivel. Az oktató engedélyével a tanuló hazaviheti dolgozatát, azonban azt vissza kell hoznia.
- ✓ A szülő kérésre az iskolai fogadóórákon vagy előre egyeztetett időpontban megtekintheti gyermek dolgozatait.
- ✓ A dolgozatíráskor hiányzó tanulók az oktató által meghatározott formában, tanítási órán, pótló dolgozat keretében tesznek eleget kötelezettségüknek. Az oktató dönti el, hogy a tanulóknak melyik dolgozatot kell kötelezően pótolnia.
- ✓ A tanuló előzetes jelzése esetén, hogy hiányzása miatt nem tud vagy nem tudott felkészülni a dolgozatíráásra, az oktató mérlegelheti, hogy mikor, milyen formában kéri számon a tanulótl az ismereteket. Döntéséről a tanulótl tájékoztatja.
- ✓ Röpdolgozatot, írásbeli feleletet az előző tanórán hiányzó tanulóval is lehet íratni. Ebben az esetben más feladatot kaphat, mint tanulótlarsai. Ez azért indokolt, hogy a jogszabályban meghatározott mulasztási órák számát el nem érő, de sokat hiányzó tanulóknak legyen elegendő érdemjegye a félévi és év végi osztályzatának kialakításához.
- ✓ Az oktató javítási lehetőséget adhat azoknak a tanulóknak, akik rosszabb érdemjegy miatt meg szeretnék ismételni a dolgozatírást. A lehetőség megadásáról vagy elutasításáról pedagógiai szempontok alapján kell döntenie az oktatóknak.

- ✓ A dolgozatok érdemjegeit úgy kell beírni az elektronikus naplóba, hogy az oktató a félévi és az év végi osztályozásnál meg tudja különböztetni a szóbeli és írásbeli teljesítményre, a különböző dolgozattípusokra adott jegyet.
- ✓ Egy dolgozatra egy érdemjegy adható egy tantárgyból. Nem lehet egyszerre több témakört számon kérni és osztályozni. Kivételt képez ez alól a magyar tantárgyi dolgozat (irodalom és nyelvtan jegy), illetve a szakmai tantárgyak esetében elméleti és gyakorlati jegy.
- ✓ A szakértői véleménnyel rendelkező tanuló értékelésekor mindenkor figyelembe kell venni a szakértői véleményben foglaltakat. Ez a számonkérés formájában (pl.: írásbeli felelet helyett szóbeli felelet) is megnyilvánulhat.
- ✓ Abban az esetben, ha a tanuló félévi és év végi teljesítménye két jegy közötti értéket mutat, akkor a témazáródolgozat érdemjegye, illetve a súlyozottabb érték dönti el a végleges osztályzatot, nem a számtani átlag.

Szóbeli számonkérés formái

- ✓ Szóbeli felelet: az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján.
- ✓ Óraközi munka: az órai munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége.
- ✓ Önálló kiselőadás: egy adott téma önálló feldolgozása és előadása.

Gyakorlati számonkérés

A számonkérés ezen formája elsősorban a készségtárgyak, illetve a szakmai tantárgyak esetén alkalmazható.

Projektfeladatok értékelése a képzési programban meghatározottak szerint történik.

3.5.3. Tanulói teljesítmények értékelésének típusai (funkció szerint), minősítés formái

Fontos alapelvünk az értékelés során a tanulók meglévő képességeinek, előzetes tudásának feltárása, a tanuló önmagához viszonyított fejlődésének kimutatása és a szöveges értékelés alkalmazása a HHH tanulók esetében.

Helyzetfeltárás → diagnosztikus értékelés

Minden tanév elején a 9. évfolyamos tanulóink matematikai, magyar és idegen nyelvi képességeit felmérjük. A mérés megállapítja az esetleges hiányosságokat, s azok kompenzálására tanórai differenciált tanulói foglalkozások keretében kerül sor.

Fejlesztő-formálás → formatív értékelés

A tanulási folyamat közbeni irányítás, segítség történik meg, amely a hibák javítását és a sikerek megerősítését szolgálja. Lehetőséget nyerünk a korrekcióra a nevelési-oktatási célok területén.

Az alapozó szakaszban nyomon követő méréssel kell a fejlesztés mértékét a tanulói készségszintek helyzetét, a további fejlesztés ütemét meghatározni. A sikerkritérium megfogalmazásával, a tantárgyi minimumkövetelmény pontos meghatározásával és nyilvánossá tételével, a továbbhaladáshoz a tanulók által elérendő szintet rögzíteni kell.

Végső minősítés → szummatív értékelés

Az értékelés, minősítés módja, formája egyrészt a Magyarországon általánosan elfogadott és alkalmazott ötjegyű osztályzással történik a közismereti és a szakmai oktatás során egyaránt. Az egyes tantárgyak minimumszintjét a tantárgy jellege határozza meg.

Az osztályzatok kialakításának elvei

Iskolánkban a hagyományos ötfokozatú skálán érdemjegyekkel minősítjük a diákok egy-egy tantárgyból nyújtott teljesítményét. A tantárgyakból osztályzás van, kivéve az orientációs és műhelyiskolai képzéseket, ahol sem évközben, sem tanév végén nincs osztályozás, hanem szóveges értékelés, a félévi értesítőbe és a bizonyítványba/tanév végi digitális értesítőbe a „Megfelelt” vagy „Nem megfelelt” értékelés kerül. Ezzel párhuzamosan szóveges értékelést is kapnak (a nevelési programban részletezettek szerint).

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Az osztályzat (érdemjegy) akkor

- Jeles (5):** A tanuló kifogástalan tárgyi tudással rendelkezik, szabatosan és választékosan fogalmaz, megfelelően használja a szakszavakat. Képes az önálló ismeretszerzésre és tananyagfeldolgozásra, problémamegoldása kreatív. Tanórai aktivitása példaértékű, felkészültsége minden helyzetben megbízható.
- Jó (4):** A tanuló tárgyi tudása stabil, a tananyag összefüggéseit megérti és többnyire helyesen alkalmazza, kisebb bizonytalanságok előfordulhatnak. Kifejezőkészsége elfogadható, a szakszavakat helyenként használja. Képes az önálló ismeretszerzésre, tanórai aktivitása rendszeres.
- Közepes (3):** A tanuló tudása bizonytalan és hullámzó, teljesítménye egyenetlen, tanórai aktivitása gyakran hiányos. A beszámolás során tanári segítséget igényel, önálló ismeretszerzésre csak részben képes. Összefüggő, értelmezhető szövegben nehezen tud számot adni ismereteiről.
- Elégséges (2):** A tanuló tudása töredékes, a tananyag alapvető összefüggéseit nem érti vagy hibásan értelmezi. Számonkérés során jelentős tanári segítséget igényel, jellemzően csak irányított kérdésekre tud válaszolni. Ismeretei alkalmazása nehézséget okoz, tanulása nagymértékben tanári irányításhoz kötött.
- Elégtelen (1):** a tanuló tudása nagyon hiányos, nem alkalmas a továbbhaladáshoz. Az önálló ismeretfeldolgozásra nem képes még tanári segítséggel sem. Nem tudja használni a taneszközöket, a feladatok szövegét sem érti, és tanára segítő kérdéseire sem tud érdemben válaszolni.

Az oktató a tanulók teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben minden tantárgyból rendszeresen érdemjegyekkel értékeli, félévkor és a tanév végén osztályzattal minősíti. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni. Az egyes tanulók év végi osztályzatát az oktatói testület osztályozó értekezleten áttekinti és az oktató, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, az oktatói testület felkéri az érdekelt oktatót, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha az oktató nem változtatja meg döntését és az oktatói testület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosíthatja.

Az évközi osztályozás követendő szabályai

- ✓ A tanév során a tanuló értékelésekor törekedni kell arra, hogy témakörönként minimum egy-két érdemjegy keletkezzen, de legalább:
 - **heti 0,5 órás tantárgy esetén** félévente 3 db jegy, egyenletesen elosztva (október vége/december közepe/január közepe; február vége/április vége/június eleje)
 - **heti 1 órás tantárgy esetén:** félévente minimum 4 db jegy, egyenletesen elosztva (október vége/november vége/december közepe, január közepe; február vége/április vége/június eleje),
 - **heti 1,5, illetve ennél több órás tantárgy esetén:** havonta minimum egy jegy,
 - **ágazati alapoktatás tantárgy (technikum):** félévente legalább 6 jegy, egyenletesen elosztva (október vége/december közepe/január közepe; február vége/április vége/június eleje),
 - **ágazati alapoktatás tantárgy (szakképző iskola):** félévente legalább 8 jegy, egyenletesen elosztva (október vége/december közepe/január közepe; február vége/április vége/június eleje),
 - **több tananyagegységet átfogó tantárgy esetén (heti 5 vagy annál több órás tantárgy):** félévente legalább 6 jegy (de minimum 2 jegy minden tananyagegységből).
- ✓ Az írásbeli számonkérés során a dolgozatokra a javítás során a részpontszámokat is fel kell vezetni. A kijavított dolgozatokat a diáknak meg kell mutatni.
- ✓ A dolgozatok egységes javítása és értékelése érdekében az azonos tantárgyakat tanító oktatók egyeztetnek.

Ellenőrzés és értékelés az idegen nyelvek oktatás során

Ezen belül oktatóink értékelik:

- ✓ a nyelvi ismeretek (szókincs és nyelvtan) szintjét,
- ✓ a kommunikációs készségek (beszédértés, beszédkészség, írott szövegértés, íráskészség szintjét),
- ✓ az országismeret szintjét.

Ezekon kívül ellenőrzik és értékelik a négy nyelvi alapkészség fejlődését és szintjét:

- ✓ a passzív készségek területén a globális szövegértést, a szövegértés mélységét, a speciális információk megértését;
- ✓ az aktív készségek területén a szókincs és a nyelvi struktúra gazdagságát, a szituációknak megfelelő formát és tartalmat, a nyelvhelyességet, a helyes hangsúlyt és intonációt, az érthető kiejtést és a helyesírást.

Ellenőrzés és értékelés a testnevelés és sport tantárgy oktatása során

Mivel készségtárgy, itt az ellenőrzés folyamatos, amely a tanórai teljesítményt figyeli. Időszakos egy-egy témakör lezárását követően. NETFIT alapján történő mérés és értékelés minden diák számára kötelező.

Az értékelés során figyelembe vesszük:

- ✓ a tanulók önmagukhoz viszonyított fejlődését,
- ✓ a tanult sportági mozgásanyag technikai végrehajtását,
- ✓ a sportjátékokban való aktív részvételt, együttműködési készséget,
- ✓ a testnevelési órákon mutatott aktivitást,
- ✓ a teljesítmények eredményességének viszonyát az előírottakhoz,

- ✓ a tanórán kívüli sporttevékenységet (iskolai sportkör, felzárkóztató foglalkozás, tehetségfejlesztő sportóra stb.).

Értékelés – amennyiben digitális tanrend kerülne bevezetésre

Az oktatóktól elvárás, hogy a digitális tanrend ideje alatt reális feladatmennyiséget adjanak a tanulóknak, valamint, hogy a visszajelzés folyamatos, érthető, világos és továbblépésre inspiráló legyen. A beszámoltatás kontakt órák keretében online térben szóban, és a különböző módon (tantárgyi specialitásokat figyelembe véve) írásban egyaránt történhet.

Az értékelés elsődleges módszerei:

- ✓ Élő (valós) idejű beszámoltatás (szóbeli feleltetés), amely megvalósítható videokonferencia, telefon, csevegő programok alkalmazásával, előnyben részesítve a Microsoft Teams.
- ✓ Online teszt íratása pl. Microsoft Teams vagy Kréta, esetleg Redmenta program stb. alkalmazásával
- ✓ Időben késleltetett beszámoltatás: a tanított tantárgy óraszámának megfelelő gyakorisággal a tanár házi feladatot kérhet a tanulótól házi dolgozat, prezentáció, multimédiás feladat formájában, melyet kiadhat egyénileg vagy csoportosan.
- ✓ Offline feladat: a hagyományos módon kiadott házi feladat, melyet a tanuló „kézzel” készíthet el táblázat, fogalmazás, rajz fénykép stb. formájában, s azt a tanár által meghatározott felületre feltölti, vagy postai úton beküldi az iskolába.

Digitális tanrend bevezetése esetén az értékelések súlyozása:

0,5-es súlyozású érdemjegyek:

- ✓ szorgalmi feladat
- ✓ házi feladat
- ✓ kontaktórai tevékenység
- ✓ munkanapló

1-es súlyozású érdemjegyek:

- ✓ dolgozat
- ✓ tesztfeladat
- ✓ szódolgozat
- ✓ fogalmazás
- ✓ esszé
- ✓ projekt munka
- ✓ gyakorlati feladat
- ✓ szóbeli felelet

2-es súlyozású érdemjegyek:

- ✓ írásbeli témazáró dolgozat

A digitális oktatás során az értékelés ugyanazon értékek alapján történik, mint a normál oktatás során. A SNI/BTMN-es tanulók vonatkozásában – kizárólag a digitális tanrend idején – az oktatók a tanulók javára történő eltérést is alkalmazhatják, ha azt a tanuló egyéni haladási érdeke, önmagához képest nyújtott teljesítménye indokolja.

3.5.4. Félévi és év végi osztályzatok

- jeles (5) – (tantárgyi dicséret esetén: jeles (5) dicséret)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)
- szöveges értékelés.

Szöveges értékelést az alábbi esetekben alkalmazunk: amennyiben a tanuló féléves munkája nem értékelhető (mulasztás miatt), a naplóba a **„nem osztályozható”** értékelés kerül az érintett tantárgyból. Az osztályfőnök záradékban is rögzíti az eredménytelenség tényét. A **„nem osztályozható”** szöveges értékelés kerül beírásra abban az esetben is, ha a tanuló félévkor az előírt osztályozóvizsgán nem jelenik meg. Szöveges értékelés formájában kerül rögzítésre az is, ha a tanulót az igazgató mentesíti az adott tantárgy tanulása és értékelése alól. Ekkor a **„Mentesítve”** szöveg jelenik meg az érintett tantárgy lezárásaként. **Félévkor az osztályzatok tájékoztató jellegűek, tanév végén az egész éves munka került értékelésre, figyelembe véve a javító vagy romló tendenciát. Az orientációs évfolyamra és a műhelyiskolába járó tanulók értékelése is szövegesen történik.** A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli témazáró dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító oktatók:

Egységesen, minden iskolatípusban

0 – 39%	-	elégtelen (1)
40 – 49%	-	elégséges (2)
50 – 59%	-	közepes (3)
60 – 79%	-	jó (4)
80 – 100%	-	jeles (5)

Röpdolgozat – szódolgozat, fogalmak, képletek, évszámok stb. értékelése iskolatípustól és évfolyamtól függetlenül az alábbiak alapján történik:

0-50 %	elégtelen (1)
51-65 %	elégséges (2)
66-80 %	közepes (3)
81-90 %	jó (4)
91-100 %	jeles (5)

Félévi és tanév végi osztályzatok kialakítása - technikum:

- 1,75 alatt elégtelen
- 1,75 – 1,99 szaktanár mérlegel.

Félévi és tanév végi osztályzatok kialakítása – szakképző iskola:

- 1,5 alatt elégtelen
- 1,5 – 1,75 szaktanár mérlegel (felette: elégséges).

Súlyozás az osztályzatokban

Az elektronikus naplóba – a tanév során szerzett érdemjegyek – súlyozással kerülnek be, az alábbiak szerint:

0,5-es súlyozású érdemjegyek:

- ✓ szorgalmi feladat
- ✓ házi feladat
- ✓ órai munka
- ✓ röpdolgozat (fogalom, évszám, képlet)
- ✓ füzetjegy
- ✓ munkanapló

1-es súlyozású érdemjegyek:

- ✓ házi dolgozat
- ✓ beszámoló
- ✓ másik intézményből hozott jegy
- ✓ tesztfeladat
- ✓ esszé
- ✓ fogalmazás
- ✓ duális gyakorlati jegy
- ✓ szódolgozat
- ✓ dolgozat
- ✓ tollbamondás
- ✓ projektmunka
- ✓ kiselőadás
- ✓ versenyeken való szereplés
- ✓ írásbeli dolgozat (témát érintő)
- ✓ szóbeli felelet
- ✓ írásbeli felelet
- ✓ gyakorlati jegy

2-es súlyozású érdemjegyek:

- ✓ témazáró dolgozat
- ✓ tanév végi felmérő dolgozat

Az informatika és távközlés ágazatba járó tanulók szakmai anyagainak elsajátítása a CISCO tananyaggal támogatva történik. A tananyagot az iskola tanulói díjmentesen vehetik igénybe (CISCO Hálózati Akadémia Program), előzetes regisztráció alapján hozzáférést kapnak az akadémiai felülethez, ezáltal elfogadva a CISCO Hálózati Akadémia szabályzatát. A fejezet-, illetve modulzáró vizsgák témazáró dolgozatnak számítanak.

Iskolánk törekszik a tanulók minél objektívebb, szakszerűbb megítélésére, a komplexitásra (negatívumok-pozítívumok), mellyel igyekszik megvalósítani az igazságos szelekciót, egyben tájékoztatja a felsőfokú oktatási intézményeket, munkahelyeket a tanulók képességbeli minőségéről is.

A tanuló tanév végi osztályzata megállapításának alapja az éves munka. Figyelembe vesszük azonban a teljesítmény tendenciáját, előrehaladás vagy netán visszaesés mutatkozik-e a két félév vonatkozásában.

A szakértői véleménnyel rendelkező tanulók értékelésekor irányadó a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében megfogalmazott javaslat, és a gyógy-pedagógus/fejlesztőpedagógus, illetve a felzárkóztatást végző oktatók véleménye.

3.5.5. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Egységes minősítés követelményei

Magatartás:

A magatartás minősítése a tanuló viselkedésének értékelése, amely figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a személyiség fejlődési szintjét, valamint az iskolai és iskolán kívüli magatartást. A minősítés alapja a tanuló közösségben betöltött szerepe, együttműködési készsége, felelősségtudata és szabálykövetése.

Az értékelés során kiemelt szempont:

- az iskolai és iskolán kívüli fegyelmezettség, normakövető viselkedés,
- a társakkal, oktatókkal, más felnőttekkel való kapcsolattartás kultúrája,
- a házirend betartása és annak tudatos elfogadása,
- az egyéni és közösségi felelősségvállalás megjelenése,
- az iskola tárgyi környezetének megóvása és megbecsülése.

Az értékelés célja nem csupán a viselkedés osztályozása, hanem a pozitív attitűdök megerősítése és a fejlődés támogatása.

A magatartás minősítésének alapját az iskola pedagógiai programjában és házirendjében rögzített erkölcsi elvárások képezik. Ezek olyan értékeket közvetítenek, mint a tisztelet, felelősség, öszinteség, szolidaritás, kitartás és közösségi érzés.

Szorgalom:

A szorgalom minősítése a tanuló tanulmányi munkához való hozzáállását, munkavégzésének minőségét és rendszerességét, valamint kötelességtudatát értékeli, a tanuló egyéni képességeihez és fejlődési üteméhez mérten.

A minősítés során figyelembe vett fő szempontok:

- a tanuló tanulmányi feladatokhoz való viszonya,
- a felkészülés alapossága, rendszeressége,
- az iskolai és otthoni feladatok elvégzésének pontossága és önállósága,
- a tanórákon való aktív részvétel, feladatvállalás, érdeklődés,
- a tanulási nehézségekkel való megküzdés módja, erőfeszítés,
- a taneszközök megfelelő használata, füzetvezetés, munkafegyelem.

A szorgalom értékelése nem csupán az elért tanulmányi eredményeken, hanem az elvégzett munka mennyiségén, minőségén és a tanuló hozzáállásán alapul. Kiemelt szempont a fejlődés üteme és a tanuló által megtett erőfeszítés is.

A szorgalom minősítése során az iskola célja, hogy a tanuló felelősségteljes, kitartó és önálló munkavégzésre való törekvését ismerje el, és a fejlődést, erőfeszítést pozitívan megerősítse.

Az egyéni tanulmányi rendben tanulóknak, a felnőttképzési jogviszonyban lévő képzésben részt vevők esetében nincs magatartás és szorgalom minősítés.

SAKMAI PROGRAM

Minősítés formái - magatartás

Az értékelés négy fokozatban történik, havonta, majd félévkor és tanév végén:

	példás (5)	jó (4)	változó (3)	rossz (2)
Magatartás	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Rossz (2)
1. Közösségi aktivitás, példaadás	Önállóan, megbízhatóan vállal közösségi feladatokat, másokat is motivál, közösség-építő.	Részt vesz a közös munkában, megbízhatóan elvégzi a vállalt feladatokat.	Csak alkalmasszerűen kapcsolódik be a közös munkába, gyakran passzív.	Elutasítja a közösségi részvételt, viselkedésével gátolja a közösségi folyamatokat.
2. Hatása a közösségre	Pozitív, kezdeményező, támogató, példamutató magatartást tanúsít.	Alkalmazkodó, együttműködő, nem zavarja a közösség működését.	Magatartása közömbös, nem segíti a közösség fejlődését.	Romboló hatású, viselkedése bomlasztó, gyakran konfliktusforrás.
3. A házirend betartása	Tudatosan betartja a szabályokat, másokat is erre ösztönöz.	Betartja a szabályokat, kisebb hibáit belátja, javítja.	Gyakran megszegi a szabályokat, de javító szándék mutatkozik.	Rendszeresen megszegi a házirendet, gyakran figyelmen kívül hagyja az iskolai szabályokat.
4. Viselkedés, kommunikációs stílus	Udvarias, tiszteletudó, kulturáltan kommunikál társai-val és felnőttekkel.	Törekszik a helyes viselkedésre, kommunikációja időnként bizonytalan.	Viselkedése kiszámíthatatlan, stílusa időnként tiszteletlen.	Kommunikációja bántó, durva, gyakran sérti mások méltóságát.
5. Fegyelmezetttség	Önállóan fegyelmezett, belső igényességgel viselkedik.	Többszöri fegyelmezett, tanári irányítással együttműködő.	Gyakran figyelmetlen, nehezen irányítható.	Fegyelmeztelen, többszöri tanári figyelmeztetés ellenére is szabályszegő.
6. Fegyelmező intézkedések száma	Nincs. Dicséretben, elismerésben részesült.	Előfordul szaktanári vagy osztályfőnöki figyelmeztetés.	Osztályfőnöki rovas vagy ismételt figyelmeztetés.	Igazgatói figyelmeztetés vagy megrovas, esetleg fegyelmi eljárás.

A minősítés formái - szorgalom

Az értékelés négy fokozatban történik, havonta, majd félévkor és tanév végén:

	példás (5)	jó (4)	változó (3)	hanyag (2)
Szorgalom	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Hanyag (2)
1. Tanulmányi munkájának minősége	Igényes, céltudatos, önálló, belátáson alapuló tanulási magatartás jellemzi.	Állandóan jó színvonalú, motivációja következetes, törekszik a fejlődésre.	Teljesítménye ingadozó, külső tényezőktől függ, néha mutat hanyagságot.	Tanulmányi munkája rendszertelen, érdektelen, hiányzik a kötelességtudat.
2. Munkavégzés (órára készülés, órai aktivitás, otthoni feladatok)	Rendszeres, kitartó, pontos; minden feladatot lelkiismeretesen elvégz.	Törekszik a rendszerességre, ösztönzésre aktív és szorgalmas.	Munkája rendszertelen, gyakran az adott számonkéréshez igazodik, önállósága korlátozott.	Megbízhatatlan, nem készül fel az órákra, nem végez házi feladatokat.
3. Tanórán kívüli feladatvállalás (pl. kiseloadás, versenyek)	Szívesen vállal plusz feladatokat, ezeket felelősséggel és sikeresen megoldja.	Vállal néhány feladatot, de leginkább rábeszélésre.	Ritkán vesz részt ilyen feladatokban, érdeklődése alacsony.	Nem vállal semmilyen tanórán kívüli feladatot.

Az igazolatlan hiányzás és a magatartás értékelés összefüggései

- ✓ Példás lehet a magatartása annak a tanulónak, akinek maximum 3 igazolatlan órája van,
- ✓ Jónál jobb nem lehet a tanuló magatartása, ha: 4-7 igazolatlan órája van,
- ✓ Változónál jobb nem lehet a tanuló magatartása, ha: 8-14 igazolatlan órája van,
- ✓ Rossznál jobb nem lehet a tanuló magatartása, ha több mint 15 igazolatlan órája van.

Osztályzatok és a szorgalom értékelés összefüggései:

- ✓ Példás: érdemjegyeinek többsége 4-5 között van
- ✓ Jónál jobb nem lehet a tanuló szorgalma, ha: érdemjegyeinek többsége 3-4 között van,
- ✓ Változónál jobb nem lehet a tanuló szorgalma, ha: elégtelen osztályzata nincs, és érdemjegyeinek többsége 2-3 között van.
- ✓ Hanyagnál jobb nem lehet a tanuló szorgalma, ha: elégtelen osztályzata van egy vagy több tantárgyból: félévi vagy tanév végi osztályzat esetén.

Az itt meghatározott irányelvek általános érvényűek, azonban egyes esetekben – különös tekintettel a tanuló egyéni képességeire, fejlődésére és hozzáállására – indokolt lehet ettől eltérni.

Amennyiben a tanuló magatartása, tanulmányi munkához való viszonya, illetve folyamatos szorgalma alapján a szorgalom értékelésének enyhébb megítélése indokolt, az osztályfőnök – az oktatói testület egyetértésével – jogosult eltérni a fenti besorolási elvektől.

Az ettől való eltérés minden esetben pedagógiai mérlegelésen kell, hogy alapuljon, és célja, hogy a tanuló erőfeszítéseit és hozzáállását méltányos módon tükrözze az értékelés.

Az osztályfőnök a fentiekől indokolt esetben egy-egy jeggyel eltérhet, amennyiben az osztályozóértékelésen javaslatát az oktatói közösség többsége megszavazta.

3.6. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése

Intézményünk nem folytat nemzetiségi nevelést, azonban az inkluzív pedagógiai elv alapján kiemelten fontosnak tartjuk a helyi nemzetiségi kultúra megismertetését. Ennek célja, hogy elősegítse a tanulók egymás iránti tiszteletét, együttműködését, valamint hozzájáruljon az előítéletek csökkentéséhez és a kulturális sokszínűség elfogadásához.

A nemzetiségi kultúrával kapcsolatos ismeretek átadására elsősorban az osztályfőnöki órák szolgálnak, melyeken a tanulók interaktív beszélgetéseket folytathatnak, és élményszerű tapasztalatokat szerezhetnek. Emellett a tanítási órák – különösen a társadalomismeret, a magyar nyelv és irodalom, valamint a kommunikáció tantárgyak – lehetőséget biztosítanak a nemzetiségi témák beépítésére, ezzel gazdagítva a tananyag tartalmát.

Szabadidős programjaink (pl. diákönkormányzati rendezvények, projektnapok, vetélkedők) szintén fontos fórumai a nemzetiségi kultúra bemutatásának, elősegítve a tanulók személyes élményszerzését és közösségi élményeket.

Ezekkel a tevékenységekkel célunk, hogy a tanulók szélesebb kulturális ismeretekre tegyenek szert, fejlesszék empátiájukat és társadalmi érzékenységüket, elősegítve így a befogadó és elfogadó iskolai légkört.

3.7. Egészségnevelési elvek, egészségfejlesztési program. Környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek. A mindennapos testnevelés megvalósításának módjai, az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos tervek

A diákság egészséges életmód és környezeti nevelésében óriási felelősség és számos feladat hárul a szakképző intézményre. Ezért az egészségügyi kultúra fejlesztése az általános műveltség szerves

részét kell, hogy képezze, legalább annyira fontosnak kell lennie, mint bármely más tudomány ismerete.

3.7.1. Egészségnevelés

Az egészség megőrzése és az egészséges életmódra nevelés minden oktató alapvető kötelessége, amelyet a diákokkal is folyamatosan tudatosítani kell. Fontos, hogy a tanulók megértsék, mit is jelent valójában az „egészség”, hiszen ez az életminőségük, boldogulásuk és önmaguk iránti felelősségük alapja.

Az egészség nem csupán a betegség hiánya, hanem egy összetett, dinamikusan változó állapot, amelyben a szervezet és a környezet között folyamatosan egyensúly alakul ki. Több elismert meghatározás is létezik, melyek közül az alábbiak különösen fontosak:

- Az egészség a szervezet és a környezet közötti dinamikus egyensúly, amely nemzeti kincs, erőforrás, és magában foglalja a teljes fizikai, mentális és szociális jóllétet.
- Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) szerint az egészség nem statikus állapot, hanem egy folyamatosan változó, kiegyensúlyozó folyamat. Ez a folyamat az egyén és természeti, társadalmi környezete közötti dinamikus egyensúlyban nyilvánul meg, amelyet aktív, tudatos cselekvések révén tart fenn az egyén.

Ezért minden diáknak meg kell tanulnia, hogy az egészsége megőrzése saját kezében van, és tudatos döntésekkel, életmódváltoztatással teheti magát és közösségét is egészségesebbé.

A célkitűzések alapvetően kijelölik iskolánk feladatait

- ✓ Minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- ✓ Személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, diákok egészségi állapotát javítják.
- ✓ Fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, akaratukat. Járuljon hozzá életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk kialakításához, azok megszilárdulásához.
- ✓ A tanulók legyenek nyitottak és megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt.
- ✓ Fejlődjön ki bennük a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartásuk.
- ✓ Adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére.
- ✓ A káros, függőséghez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, egészségtelen táplálkozás) megelőzésére neveljen.
- ✓ Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel. Készítsen fel a családi életre.

Ezekből következően a fenti pontok alapvetően kijelölik az iskola egészségnevelési programját, amelyekkel behatóan foglalkozni kell. Mindezek nagy részben az osztályfőnöki órák témái és feladatai, másrészt a szaktantárgyak, szakmai órák témái kell, hogy legyenek, természetesen módszertanilag többféle megoldással, az aktualitásokat figyelembe véve.

3.7.2. Egészségfejlesztési program

A teljes körű egészségfejlesztési program az iskola közössége életminőségének, életfeltételeinek, egészségi állapotának javítását szolgálja; olyan problémakezelési módszer, amely az iskola közösségének aktív részvételére épít. Az egészségfejlesztési programot az oktatói testület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

A szakképző intézmény az oktatón és az iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen kívül csak olyan szakembert vagy szervezet programját megvalósító személyt vonhat be kötelező foglalkozás, egyéb foglalkozás vagy egyéb egészségfejlesztési és prevenciók tevékenység megszervezésébe, aki, vagy amely rendelkezik az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

Az egészségfejlesztési program hozzásegíti a tanulókat:

- ✓ az egészséges életvitel kialakításához,
- ✓ a helyes értékrend felépítéséhez,
- ✓ az egészségvédelem kérdéseinek megismeréséhez,
- ✓ az életmóddal kapcsolatos (biológiai-pszichés) tennivalók elsajátításához,
- ✓ a képességek erősítéséhez, fejlesztéséhez,
- ✓ az egészségre káros szokások megismeréséhez, kiküszöböléséhez.

Mindennek legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló szerepe az egészség érték tudatosításában. Ezek birtokában képesek lesznek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, az egészséges személyiség kimunkálására, a helyes egészségmagatartás kialakítására.

Alapelve, célja

- ✓ az egészségkultúráltság emelése,
- ✓ olyan tulajdonságok kifejlesztése, amelyek hozzásegítenek a tudás hasznosításához,
- ✓ a tanulók segítése a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában,
- ✓ az életvezetési képességek fejlesztése,
- ✓ a tanulók felelősségérzetének fejlesztése egészségük megőrzéséért,
- ✓ a tanulók felkészítése a stressz-hatások feldolgozására,
- ✓ a környezeti és egészségtudatosság erősödésének előkészítése,
- ✓ a mindennapi testedzés megvalósítása a tanulók számára,
- ✓ az egészségnevelés mentálhigiénés nevelésre való kiterjedése.

Tartalma

- ✓ az egészségfejlesztéssel összefüggő célok, feladatok,
- ✓ a feladatok végrehajtását szolgáló program,
- ✓ az iskola-egészségügyi szolgálat munkája.

Kapcsolódó szakanyagok

- ✓ módszertani szakanyag a tanulók fizikai állapotának méréséhez és minősítéséhez (NETFIT),
- ✓ módszertani anyag a mindennapos testneveléshez.

Az egészségnevelés fő jellemzői

- ✓ az egészség megtartása, fokozása,
- ✓ az egészség visszaszerzésére irányuló és a személyiség formálását elősegítő tevékenység.
- ✓

Az egészségnevelés tartalma iskolánkban, színterek

- ✓ *Személyi higiénia:* az egyénre vonatkoztatott, életkori sajátosságoknak megfelelő, helyes egészségügyi szokások összessége. Az egészség egyik feltétele a tisztaság. Ez alatt testünk, ruhánk, környezetünk tisztaságát is érteni kell. A serdülőkorban megjelenő problémákra osztályfőnöki órák keretében az iskolai védőnő által tartott előadások adnak segítséget. Ilyen témák pl.: bőrápolás, haj- és szájápolás, nemi szervek higiénája. Célunk, hogy olyan diákokat neveljünk, akik igényesek magukkal szemben, ápoltak, jól öltözöttek. Ez együtt jár az önismeret és önnevelés folyamatával. Alakuljon ki bennük az igény, hogy a környezetükben, otthon és az iskolában is törekedjenek a tisztaságra és a rendre, ezzel nemcsak testi, hanem mentális egészségük fenntartásához is hozzájárulnak.
- ✓ *Egészséges táplálkozás:* élettani alapismeretek, egészséges táplálkozás, helytelen táplálkozási szokások.
- ✓ *Több mozgás:* a mozgás, aktivitás jelentősége az ember életében, a mozgáshiány okozta problémák, az inaktív életmód következményei.
- ✓ *Stressztűrés, stresszkezelés:* hatása az emberi szervezetre, pozitív és negatív hatások feldolgozása, elhárítása.
- ✓ *Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás:* iskolánk minden tanulójának tisztában kell lennie a biztonságos környezet kialakításával, valamint az egyéni és környezeti kockázati tényezőkkel. Ki kell alakítani az egészségtudatos magatartást, fejleszteni a kockázatokkal és azok elkerülésével kapcsolatos ismereteket. Az általános és az iskola közvetlen környezetére vonatkozó közlekedési szabályokkal már az első osztályfőnöki órán foglalkozunk. Mivel sokan járnak kerékpárral, néhányan motorkerékpárral iskolába, külön ki kell térni arra, hogy minden fiatal vegye természetesnek a védőfelszerelések és láthatósági segédeszközök használatát. Testnevelés órán fel kell hívni a figyelmet a sporttevékenységek közben megjelenő veszélyforrásokra, a fokozott odafigyelésre saját magukra és társaikra. A tanóra lehetőséget ad az elsősegély-nyújtási alapismeretek oktatására, illetve az osztályfőnökök és a bűnmegelőzési tanácsadó nyújt segítséget a témával való foglalkozásban.
- ✓ *Egyéb függőséget okozó fogyasztási cikkek:* az alkohol, energiatital és kávé is függőséget okozhatnak. Sajnos iskolánk fiataljaira is jellemző, hogy pótszerekhez nyúlnak. Bár a kávé és az energiatital legális drognak számít, nem válhat a diákok mindennapi italává. Az iskola területén, az iskolai programokon az alkohol fogyasztása és birtoklása sem megengedett. A témával kapcsolatban osztályfőnöki órán, illetve előadások során hívjuk fel a diákok figyelmét a veszélyekre.
- ✓ *Drogtagadás:* megfelelő tájékoztatás, elvonási tünetek, tolerancia, egyéni és társadalmi problémák, szenvedélybetegségek, időben orvoshoz, szakemberhez fordulás. Az iskolai bűnmegelőzési tanácsadó minden évben drogprevenciós előadásokat tart.
- ✓ *Szexualitással kapcsolatos felvilágosítás:* az egészséges életmódra nevelés hozzásegíti a diákjainkat az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Hogy komoly döntést hozó fiatal felnőttekké váljanak fontos, hogy megismerjék saját testük működését és tisztában legyenek saját érzelmeikkel. Fontos, hogy megtanuljanak beszélni ezekről a kérdésekről, így felnőttként könnyebben fogják kezelni a felmerülő problémákat. Az iskolai védőnő és az iskolapszichológus bevonásával önismereti témájú osztályfőnöki órákat tartunk.
- ✓ *Dohányzás:* Iskolánk területén tilos a dohányzás. A témával az osztályfőnöki órákon is foglalkoznak, illetve szükség esetén az iskolai védőnő tart előadást.
- ✓ *Környezetvédelem:* levegő-, víz-, talaj- tisztasága, hatása az egészségre, tisztaságuk védelme (természeti kincseink védelme, hulladékok, veszélyes anyagok kezelése, környezetbarát termékek előtérbe kerülése).

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés színterei:

- ✓ Életviteli feladatok;
- ✓ Tanórai feladatok;
- ✓ Tanórán kívüli feladatok.

Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. A nevelés dimenziói közt az egyik, meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- ✓ járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- ✓ életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- ✓ eddze akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- ✓ bővítse ismereteiket.

Tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- ✓ Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra, stb. Kiemelt jelentőségű a biológia, ahol a tanterv tartalmazza az egészségtant, az egészséges életmóddal kapcsolatos problémák, prevenció és megoldás területét.
- ✓ „Egységóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása).
- ✓ Szakmai elméleti, szakmai gyakorlati tantárgyakban való megjelenés.

Tanórán kívüli foglalkozások:

- ✓ délutáni szabadidős foglalkozások,
- ✓ pályázatokhoz kapcsolódó programok, sportprogramok
- ✓ témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások (kollégium),
- ✓ témahét (egészség hét),
- ✓ sportrendezvények, kulturális programok,
- ✓ kirándulások, túrák, sportprogramok,
- ✓ együttműködés sportegyesületekkel.

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- ✓ testnevelés órákon
- ✓ szabadidőben
- ✓ sportversenyek lebonyolítása,
- ✓ a diáksport versenyeken való részvétel.

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők

Belső (iskolai) résztvevők:

- ✓ az igazgató, helyettesei,
- ✓ iskola-egészségügyi szolgálat (az iskolaorvos, védőnő),
- ✓ iskolapszichológus
- ✓ a testnevelők, osztályfőnökök, más tárgyak oktatók,
- ✓ a diákönkormányzatot segítő oktató,
- ✓ a szociális segítő,
- ✓ iskolai bűnmegelőzési tanácsadó.

A *külső* kapcsolatok (pl. sportegyesületek) lehetőséget biztosítanak az egészségfejlesztési munka kiszélesítésére, valamint a különböző szervezetek, szakemberek, szakértők bevonására.

Iskolaszervezési teendők az egészségnevelés érdekében

- ✓ Gondoskodás az osztálytermek megfelelő szellőztetéséről
Felelős: osztályfőnök, oktató, hetesek
- ✓ Tájékozódás a tanulók tanulását befolyásoló egészségi állapotáról, részképesség zavarokról, az ezzel kapcsolatos feladatok megjelenítése az iskolai dokumentumokban.
Felelős: igazgató, gyógypedagógus
- ✓ Az osztálytermek berendezése, világítása feleljen meg a tanulók egészségének megőrzését jelentő feltételeknek. (tanulópadok-székek magassága, természetes és mesterséges megvilágítás, számítógépek elhelyezése)
Felelős: igazgató, igazgatóhelyettesek
- ✓ Az ülésrendek kialakítása, változtatása az egyéni problémákhoz igazodva (rövidlátás, hallási zavar, stb.)
Felelős: osztályfőnökök, oktatók
- ✓ A napi munkarend, órarend kialakításakor az intézmény figyelembe veszi a tanulók, gyermekek életkori sajátosságait, mozgásigényét, terhelhetőségét. A napi foglalkozástervbe, órarendbe beépül a mindennapi testedzés.
Felelős: igazgatóhelyettes, testnevelők
- ✓ Egészségfejlesztési és prevenciós programok előkészítésekor az iskolapszichológus, az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá a helyi Kábítószer Egyeztető Fórum véleményének kikérése.
Felelős: igazgató

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden oktatója, munkavállalója felelős.

A program megvalósulásának ellenőrzése, értékelése

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységek beépülnek a tanuló magatartásformái sorába. A tanárok a tanulók közt élve érzékelik a folyamat fejlődését, és megerősítik a helyes viselkedésmintákat.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan, a tanmenetekben rögzített elsajátítandó ismeretek mérhetőek. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

Az iskolai és/vagy a munkaközösségi munkaterv szerint megszervezett témnapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Célunk, hogy az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek beépüljenek a tanuló életviteli kultúrájába, annak szerves részévé váljanak.

Visszacsatolás:

A programok és az egész tanév során elért eredmények reális feltérképezése és értékelése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismeretek fejlődnek, a diákok tudása

elmélyül. Az osztályfőnöki munkaközösség éves munkatervébe betervezi, illetve év végi munkaközösségi beszámolójába beszámol az eredményről.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése (NETFIT) során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. A hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál az egyéni és a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében. Célunk az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetése, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérésére, megtartására. El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás.

Iskolánkban az egészségfejlesztés területén kiemelt szerep jut a prevenciós munkának, felmérések készítésének, előadások, rendezvények szervezésének a témában. Fontosnak tartjuk az oktató példamutató magatartását is.

Egészségnevelés a biológia órán: a tantárgy tanítás lehetővé teszi, hogy a tanulók korszerű ismeretekkel és azok alkalmazásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek a testi és lelki egészségvédelmük érdekében. Feladata, hogy segítse a tanulók a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében, a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében (pl.: járványtani fogalmak, világjárvány fogalma, fertőzővírusok, megelőzés és védekezés, védőoltások). Kiemelt szerepet kap a mindennapi élet biológiai problémáinak megismerése, a családtervezés és a tudatosan vállalt egészséges életmód biológiai alapjainak elsajátítása.

Egészségnevelés az osztályfőnöki órán: A középiskolás korosztályt még lázadó korszak jellemzi, de egyre több belátással. Az osztályfőnök az, aki tud egy „aktív magot” toborozni, akik közvetítenek a felnőttek és a diáktársak között. Az osztályfőnöki órák keretében meghívott szakemberekkel a szabadidő tartalmas és értelmes eltöltésének lehetőségeiről nyílik alkalom előadást meghallgatni. A családi élet szervezése elősorban otthoni példa, nevelés eredménye, de a diákjaink egyre nagyobb hányada kerül olyan háttérrel iskolába, hogy ennek a témának is van létjogosultsága osztályfőnöki óra keretében (témák: konfliktuskezelés, párkapcsolat, szülő-gyermek kapcsolat).

Egészségmegőrzés kapcsán a szűrővizsgálatok szükségességéről és hatékonyságáról az iskolaorvos, a védőnő tanácsai, előadásai lehetnek útmutatók.

Bántalmazás, iskolai erőszak megelőzése

Sajnos az utóbbi időkben a tanulói csoportokon belüli bántalmazás legkülönbözőbb módjaival találkozunk. Jellemzően nem a tanórai keretek között, ahol a tanulók szabályok szerint dolgoznak. Azokon a helyeken, ahol együtt vannak, de oktatói felügyelet nélkül találkoznak egymással akár a legártatlanabb elejtett mondat is bántó lehet. A fizikai és lelki erőszak minden formáját elutasítjuk iskolánkban, ide tartozik az interneten történő online bántalmazás, a cyberbullying is.

Célunk, hogy a diákok ismerjék meg a bántás és bántalmazás közötti különbséget, képesek legyenek helyesen értékelni a kialakult konfliktushelyzetet, és megtanuljanak beszélni az őket ért sérelemről. Mindezek elkerülésére fontosnak tartjuk, hogy a diákok minél többet tudjanak meg egymásról (osztályfőnöki órán), így csökkentsük a zaklatás lehetőségét. Tudatosítjuk bennük a felelősségüket társas helyzetekben, és megismertetjük velük, miben lehetnek hasznos tagjai az osztály- illetve iskolai közösségnek. A konfliktuskezelés formáit megismertetjük diákjainkkal. Ebben a munkában az osztályfőnökök segítségére van az iskolapszichológus, a védőnő, az iskolai bűnmegelőzési tanácsadó és a szociális segítő is.

3.7.3. Környezeti nevelés

Olyan intézményben kívánunk tanítani, ahol mindenki számára fontos az esztétikus környezet, a környezeti értékek megóvása. Az iskola épülete, a tárgyi környezet biztonságos, közvetlen veszélyforrások nincsenek. A hulladék elhelyezése megoldott, az előírásoknak megfelel. Feladatunknak tartjuk annak oktatását is, hogy miként valósítható meg a szelektív hulladékgyűjtés, illetve újrahasznosítás. Szarvas város helyi rendeletben írja elő a szelektív hulladékgyűjtést a közintézményekben is. A diákokat a hulladékgyűjtés módjáról az osztályfőnökök tájékoztatják. Az energiafogyasztás csökkentésére törekszünk, tanulóinkban is igyekszünk megerősíteni a takarékoság fontosságát.

Városunk olyan földrajzi környezetben fekszik, melynek természeti értékeit ismernünk és óvnunk kell. Azonban nemcsak a makro-, hanem a mikrokörnyezet szépítése (fásítás, parkosítás, szemétszedési akciók), megóvása is folyamatos feladatunk.

A környezeti nevelési program tervezői, megvalósítói:

- ✓ az iskola oktatói testülete, kiemelten a biológia, földrajz, kémia szakos oktatók
- ✓ a Körös-Maros Nemzeti Park munkatársai
- ✓ Szarvasi Komép Városgazdálkodási Nonprofit Kft.
- ✓ DAREH Bázis Hulladékgazdálkodási Nonprofit Zrt.
- ✓ Szarvasi Arborétum munkatársai
- ✓ Civil szervezetek

A környezeti nevelésnek megvannak az iskolán kívüli formái is: közművelődési intézmények, múzeumok, növény- és állatkertek, vadasparkok, nemzeti parkok, környezetvédelmi oktatóközpontok, gazdakörök, a természet- és környezetvédő mozgalom civil szervezetei, csoportjai stb.

Célok és megvalósulásuk

Környezeti nevelésünk átfogó célja elősegíteni a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítse az élő természet fennmaradását és annak fenntarthatóságát.

Célunk, hogy a tanulók váljanak érzékennyé környezetük állapota iránt. Legyenek képesek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére; a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik felismerésére és jogaik gyakorlására.

Fontosnak tartjuk, hogy kialakuljon bennük a bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások megerősödését.

Nevelői-oktatói munkákban arra törekszünk, hogy a környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv legyen.

Megismertetjük tanulóinkkal azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Szeretnénk elérni, hogy konkrét hazai példákön ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

Célunk, hogy diákjaink bekapcsolódjanak közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá. Ezen a területen lehetőségük nyílik személyes tapasztalatok gyűjtésére az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén is.

Hosszú távú pedagógiai célok:

- ✓ az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- ✓ az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- ✓ rendszerszemléletre nevelés,
- ✓ holisztikus szemléletmód kialakítása,
- ✓ fenntarthatóságra nevelés,
- ✓ a környezetetika hatékony fejlesztése,
- ✓ érzelmi és értelmi környezeti nevelés,
- ✓ tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés,
- ✓ tolerancia kialakítása,
- ✓ a környezettudatos magatartás és életvitel segítése,
- ✓ az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- ✓ az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása,
- ✓ ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát,
- ✓ helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések,
- ✓ problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség,
- ✓ globális összefüggések megértése,
- ✓ létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása,
- ✓ az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás,
- ✓ a családi életre nevelés fejlesztése,
- ✓ az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése.

Környezeti nevelés a nyelvi órákon: az élő idegen nyelv oktatása során elsajátított kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, illetve a gyakorlati élettel. Mivel a nyelv az élet minden területét átfogja, az idegen nyelv egyedülálló a tantárgyak között, hiszen számtalan lehetőséget biztosít a tantárgyat oktatónak a tanulók ismereteinek bővítésére, világról alkotott véleményük, beállítódásuk formálására.

Összegezve: környezeti kultúrára szeretnénk nevelni tanítványainkat, gyermekeinket. Ez a bizonyos környezeti kultúra magában foglalja a környezet tényleges védelmét is, de annál lényegesen több, összetettebb, gazdagabb, komplexebb. A környezeti kultúra ugyanis: életmód, gondolkodás- és viselkedésmód, védelem, fejlesztés, okos és mértéktartó fölhasználás.

Minden tantárgyba megpróbáljuk beépíteni a környezeti nevelést. A tanmenetek megírásakor törekszünk arra, hogy az egyes tantárgyak célkitűzéseinél jelenjenek meg a környezeti nevelési tartalmak és azok megvalósítására használt tevékenységi formák, módszerek is. A komplex természettudományos tantárgy, azaz környezettan is elősegíti ezt a tudatformálást. A diákok így egyben komplexen, átfogóan kapnak képet a rohamosan változó világról. A tanórán kívüli foglalkozások keretében is fejleszthető a diákok tudása, szemléletmódja.

Iskolánk 2014 óta viselheti az Ökoiskola címet, 2020-ban Örökös Ökoiskola lettünk.

3.7.4. Mindennapos testnevelés

A tanulók testedzésének és sportolásának iskolánkban adottak a feltételei, még ha az ideálistól kicsit távol vagyunk. Célunk, hogy tanulóink életelemévé váljon a mozgás, mert ez egészséges fejlődésük elengedhetetlen feltétele. Az iskolai testnevelés és sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszhető.

A mindennapos testnevelés hatékony megvalósíthatósága érdekében a következő szempontoknak kell érvényesülni:

- ✓ minden tanuló kapjon lehetőséget az egészségfejlesztő testedzéseken való részvételre (óra-rend összeállítása, testnevelés tantárgyi programok),
- ✓ a testnevelési órák és egyéb sportfoglalkozások mindegyikén megtörténik a keringési- és légző szervrendszer életkornak megfelelő terhelése,
- ✓ minden testnevelés óra része a gimnasztika, benne a biomechnikailag helyes testtartás kialakítását, fenntartását szolgáló gyakorlatok és légző-torna,
- ✓ a testnevelés tananyag egésze úgy épül fel, hogy benne különös figyelmet fordítunk a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartására, kiemelten a fittség mérések testhelyezeteire és az izomerősítések különböző testhelyezeteire,
- ✓ a testnevelési foglalkozások minden formája sikerélményt, örömet jelent a kevésbé jó adottságokkal rendelkező tanulók számára is,
- ✓ a sport személyiségformáló hatásai érvényesülnek iskolánk teljes testmozgás-programjában,
- ✓ a mindennapos testedzés megalapozza a tanulók műveltségterületi tudását, motivációit, hozzáállását a szakmatanuláshoz szükséges fizikum fenntartásához, az egész életen át tartó testmozgáshoz, sportoláshoz, egészséges életvitelhez,
- ✓ a testmozgás program jellegénél fogva csoportosan végzett mozgásformákat, játékokat, táncokat is tartalmaz.

A mindennapos testnevelés megvalósításának formai elemei

Az iskolai egészségnevelési program része a mindennapi testedzés megvalósíthatóságának meghatározása. A 14-18 éves korosztály a testedzés hiánya, a mozgásszegény életmód miatt igen veszélyeztetett életkor, amit még tovább súlyosbít a multimédiás eszközök, informatika rohamos terjedése, tovább csökkentve a fizikai aktivitást. Ehhez hozzájárul az iskolapadban és egyéb foglalkozásokon eltöltött heti 30-35 óra. Ezen hátrányok ellensúlyozására az iskola nagy hangsúlyt fektet. Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. Iskolánk a testnevelés órák elhelyezését a Városi Sportcsarnokban, illetve iskolánk sportudvarán oldja meg, mivel saját tornateremmel, illetve sportcsarnokkal nem rendelkezik.

A testnevelés szervezése

A technikumban és a szakképző iskolában a 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet 119. §-a alapján a mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, testnevelés óra megtartásával kell biztosítani. Mivel a közismereti óraháló alkalmazásánál az ajánlás szerint az eddigi évekhez képest (5 óra/hét) csökken az óraszám, ezért iskolánkban a technikum osztályokban nincs mód a testnevelés órák sportkörrel, versenyszerű sporttevékenységgel történő kiváltására.

3.7.5. A tanulók fizikai állapotának és edzettség mérésének programja

A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT)

A mérés során a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérése a törvényi keretekben és a Munkatervben meghatározott időben minden tanévben meg kell, hogy történjen. A kapott mérési adatokat a testnevelők, azonosításra alkalmatlan módon továbbítják az országos rendszerbe.

Az eredmények ismeretében azoknak a tanulóknak, akik átlag alatti eredményt érnek el, egyénre szabott útmutatást adnak a fizikai és fittségi állapotuk javítása érdekében. Ezeket a feladatokat a testnevelés órák tananyagába kell beépíteni.

A testnevelő tanárok által elvégzendő feladatok

Egészség minőség-ellenőrzés

- ✓ a fizikai állapot mérése, értékelése.

Egységes minőségbiztosítás

- ✓ a hiányosságok feltárása, illetve ezen képességek szerinti differenciált terheléssel történő felszámolása
- ✓ rendszeres testedzési lehetőség biztosítása.

Folyamatos visszacsatolás

- ✓ a rendszeres testedzés hatásának elemzése
- ✓ az elért változás nyomon követésének biztosítása a tanár, a diák és a szülő számára egyaránt.

A fizikai állapot mérése diagnosztizáló eszköz, kiindulópont a terhelhetőség és egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek fokozatos fejlesztéséhez, az egyénre szabott edzésterv elkészítéséhez. A vizsgálatot minden olyan egészséges tanuló elvégezheti, aki az iskolai testnevelés alól nem kap teljes felmentést. A könnyített- és gyógytestnevelésre utalt tanulók általános izomerejének minősítésére csak – szakorvosi vélemény alapján – az orvos által nem tiltott motorikus próbák végezhetők el. A tanulók egészséges életvitelének alakításához, formálásához hasznos információkat nyújtanak a kiegészítő mérések, adatok (testsúly, magasság, mozgékonyág mérése).

3.7.6. Könnyített és gyógytestnevelés órák

Iskolánk gondoskodik a könnyített és gyógytestnevelés foglalkozások megtartásáról. A szakorvosi javaslat alapján kiállított és/vagy az iskolaorvosi szűrővizsgálat alapján a diagnosztizált tanulókat egészségügyi problémájuk alapján a törvényben előírt kategóriákba sorolja az iskolaorvos.

Ezeket a foglalkozásokat csoportosan vagy egyénileg szervezzük meg, ha lehetséges figyelembe véve a különböző mozgásszervi problémákat.

A gyógytestnevelés foglalkozások nem az intézményben zajlanak, hanem a Békés Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Szarvasi Tagintézménye gyógytestnevelője tartja azokat a szakszolgálat székhelyén (5540 Szarvas, Bethlen Gábor utca 11/2.).

3.7.8. Egyéb, az egészségfejlesztéssel összefüggő lehetőségek

Heti rendszerességgel megvalósuló sportági foglalkozások (igény esetén)

Ezen területek (atlétika, aerobizmus, torna, kosárlabda, labdarúgás stb.) főleg az adott sportághoz nyújtanak lehetőséget az érdeklődő tanulóknak. Amennyiben legalább 10 fő jelentkezik a foglalkozásra, az intézmény biztosítja ezt.

A tanulók részt vehetnek az adott sportági versenyen a városi iskolák között, illetve a diákolimpia és különböző regionális versenyeken, ami biztosítja az egészséges versenyszellemet, az akarat tényezők fejlesztését.

Elsősegélynyújtási alapismeretek oktatásának lehetősége

Az elsősegélynyújtási ismeretek részben tananyagba ágyazottan (munkavédelem, testnevelés) és az egyes ágazatok szakmai óráinak munkavédelmi oktatása alkalmával jelenik meg, részben a védőnő vagy oktató és/vagy osztályfőnök által tartott foglalkozások alkalmával.

Lehetséges témakörök:

- ✓ az elsősegélynyújtásról általában
- ✓ elsősegélynyújtási kötelezettség törvényi szabályozása
- ✓ szabvány szerinti elősegély felszerelések
- ✓ teendők egy baleset helyszínén
- ✓ beteg/sérült osztályozása súlyosság szerint
- ✓ a segítségkérés módjai
- ✓ újraélesztési alapismeretek
- ✓ az eszméletlenség felismerése és ellátása
- ✓ vérzések típusai, ellátása
- ✓ légzési és keringési elégtelenség felismerése és ellátása
- ✓ csont és ízületi sérülések tünetei, ellátása
- ✓ hő okozta sérülések
- ✓ mérgezések
- ✓ egyéb rosszullétek (pl.: epilepszia, cukorbetegség, ájulás stb.)

A témák feldolgozásához felhasználjuk az Elsősegélynyújtás Oktatásért Alapítvány kiadványát, mely az „Iskolai elsősegélynyújtás – életmentő kiadvány az iskolai balesetek ellátásához” címet viseli.

3.8. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Fontos feladatként kezeljük a lemaradás elkerülését, a képességek kibontakoztatását, az integrációs feladatok ellátását iskolánk valamennyi tanulójaival kapcsolatban. Az ilyen pedagógiai tevékenység mindig is iskolánk hagyományai között szerepelt. A társadalmi felzárkóztatás nagyon fontos eszköze a korszerű közismereti felkészítés, a magas szakmai képzettséghez való hozzájutás. Iskolánk oktatói törekednek a hátrányok mérséklésére, a gyermekvédelem előtérbe helyezésére, a lemaradók felzárkóztatására és a tehetségek felkutatására.

3.8.1. SNI/BTMN szakvéleménnyel rendelkező tanulókkal való foglalkozás

A Gyulai Szakképzési Centrum alapító okirata alapján iskolánk fogadja a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókat. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelveit figyelembe véve a nevelési-oktatási folyamatot a tanulók speciális igényeihez igazodva a következőképpen szervezzük meg:

- ✓ a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket biztosítunk,
- ✓ szükség esetén sajátos tartalmakat alakítunk ki,
- ✓ a tanulókat segítő megkülönböztetéssel, egyénileg támogatjuk.

Elveink, feladataink, alkalmazott módszereink részletesen a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos részben foglalmaztuk meg.

3.8.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulók kudarcainak felismerése után következik a kudarcok okainak feltárása, melyek lehetnek:

- ✓ gyengébb képességek,
- ✓ pedagógiai okok
- ✓ nem megfelelő iskolatípus, szak, szakma választása,
- ✓ követelményeknek nem megfelelő mennyiségű és hatékonyságú az otthoni tanulás,

- ✓ sikertelen tanulási módszerek, tanulási technikák hiánya
- ✓ nem kellően motivált a tanuló,
- ✓ rossz a tanuló időbeosztása,
- ✓ a tanuló nem figyel az órán, hiányos a felszerelése,
- ✓ a tanuló úgy gondolja, hogy elég nagy már ahhoz, hogy eldöntse, mit kell tanulnia, mire lesz szüksége a továbbhaladáshoz,
- ✓ a tanuló csak a kedvenc tárgyait tanulja,
- ✓ a tanuló nem készíti el rendszeresen a házi feladatot,
- ✓ a tanuló sokat beteg, emiatt marad el a tananyagban,
- ✓ megváltoznak a tanuló családi körülményei,
- ✓ a tanuló esetleg illegálisan munkát vállal, s emiatt nincs elég ideje tanulni
- ✓ nem megfelelő tanuló-tanári kapcsolat kialakítása.

Miután feltártuk az okokat, megpróbáljuk a köztük lévő esetleges összefüggéseket megkeresni, hogy komplex módon vegyük fel ellenük a harcot, melynek időkereteit és módszereit az alábbiakban részletezzük:

- ✓ a felzárkóztató foglalkozások,
- ✓ a tehetséggondozó foglalkozások,
- ✓ az indulási hátrányok csökkentése,
- ✓ a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- ✓ a pályaválasztás segítése,
- ✓ a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek, oktatóknak),
- ✓ a napközi otthoni foglalkozások,
- ✓ az iskolai étkezési lehetőségek,
- ✓ szűrővizsgálatok (nevelési tanácsadó, rehabilitációs intézet),
- ✓ a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),

3.8.3. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Nevelői-oktatói munkánk alapvetése, hogy senkit nem érhet hátrányos megkülönböztetés bőrszíne, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása vagy egyéb identitása miatt. Az ifjúságvédelem iskolánk oktatói tevékenységének szerves részét képezi, mely az osztályfőnöki munkaközösség-vezető irányításával az osztályfőnökök, illetve az intézmény oktatóinak együttes feladatát képezi. Elsősorban az osztályfőnök feladata a tanulók hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének felismerése, jelzése és együttműködési kötelezettsége van, illetve prevenciós feladatokat lát el. A megelőzés érdekében – az igazgató tudomásával – az iskolán kívüli illetékes szervekkel (gyámhatóság, gyermekjóléti szolgálat stb.) szükség esetén kapcsolatot tart.

3.8.4. A szociális hátrányokkal induló tanulókkal való törődés

Intézményünk kiemelten fontosnak tartja a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók támogatását. A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátása során – elsősorban az osztályfőnökök – rendszeresen feltérképezik a tanulók szociális és családi körülményeit, különös figyelmet fordítva azokra, akik számára a családi háttér nem tudja maradéktalanul biztosítani az egészséges testi, lelki és szellemi fejlődés feltételeit.

Iskolánk tanulóinak jelentős része Szarvas és a környező, jellemzően hátrányos helyzetű délkelet-magyarországi térségből származik, ahol a magas munkanélküliség és a társadalmi leszakadás következtében sok család küzd megélhetési nehézségekkel. Ebből adódóan a tanulók közül többen érkeznek anyagilag és szociálisan nehezített élethelyzetből.

Az iskola számára alapvető cél, hogy – lehetőségeihez mérten – segítséget nyújtson ezeknek a tanulóknak, és elősegítse számukra az esélyegyenlőséget az oktatásban. Ennek érdekében:

- egyéni odafigyelést biztosítunk az érintett tanulók számára,
- igyekszünk őket bekapcsolni minden olyan iskolai és iskolán kívüli programba, amely a társas kapcsolataikat és személyiségüket fejleszti,
- szükség esetén működtetjük a jelzőrendszert (gyermekvédelmi hatóság, családsegítő szolgálat, gyámhatóság stb.),
- támogatjuk a tanulókat a szociális kedvezmények, ösztöndíjak igénybevételében,
- fejlesztő foglalkozásokat, mentorálást, felzárkóztatást, illetve – ha szükséges – pszichológiai vagy mentálhigiénés támogatást biztosítunk.

A hátrányos helyzetből fakadó lemaradások csökkentéséhez az oktatók empátiája, tudatos nevelőmunkája és a közösség támogató attitűdje egyaránt elengedhetetlen. Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók ne csupán elfogadást, hanem valódi esélyt kapjanak arra, hogy képességeik kibontakoztathatók legyenek, s így sikeresen beilleszkedjenek a társadalomba.

A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók eredményes támogatása nem csupán eseti segítségnyújtást, hanem tudatosan szervezett, rendszerszintű nevelő-oktató munkát igényel. Az iskola e téren az alábbi feladatokat vállalja:

Az iskola feladatai a szociális hátrányok enyhítése érdekében:

- A tanulók egyéni képességeihez igazodó tanórai tanulás megszervezése, differenciált módszerek alkalmazása.
- Rendszeres felzárkóztató és fejlesztő foglalkozások biztosítása a lemaradó tanulók számára.
- Az iskolai könyvtár, informatika terem és egyéb létesítmények hozzáférhetővé tétele egyéni vagy kiscsoportos tanuláshoz.
- Segítő, támogató tanár-diák kapcsolatok kialakítása és fenntartása.
- A szülők nevelési és életvezetési problémáinak segítése konzultációkkal, tanácsadással, szükség esetén szakmai partnerek bevonásával (igény szerint).
- Együttműködés a lakóhely szerinti önkormányzatokkal, gyermekjóléti szolgálatokkal és egyéb jelzőrendszeri tagokkal a rászoruló tanulók mielőbbi támogatása érdekében.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók azonosítása, követése.
- Kollégiumi elhelyezés lehetőségének feltárása, szorgalmazása, ha ez a tanuló fejlődését elősegíti.
- Pályázati lehetőségek és alapítványi források maximális kihasználása a tanulók támogatására.

A támogatás formái a mindennapokban:

- Tanulósobai vagy externátusi foglalkozások szervezése igény szerint.
- Egyéni vagy csoportos korrepetálás, fejlesztés, felzárkóztatás.
- Egyéni mentorálás, személyre szabott fejlesztőpedagógiai segítségnyújtás.
- Ingyenes vagy kedvezményes részvétel táborokban (pl. pályázati vagy alapítványi támogatással).
- Ösztöndíjak felkutatása és megpályáztatása a tehetséges, de anyagilag rászoruló tanulók számára.
- Szabadidős tevékenységekhez (pl. sport, kulturális programok) kapcsolódó támogatások biztosítása.

- Részvételi lehetőség külföldi tanulmányutakon.
- Bekapcsolódás az Apáczai Ösztöndíjprogramba.

Az iskola törekszik arra, hogy minden tanuló számára olyan támogató, inkluzív környezetet biztosítson, amely elősegíti a személyes és tanulmányi fejlődést – függetlenül a családi, szociális háttértől.

A megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód

Az iskola minden eszközzel fellép a tanulók hátrányos megkülönböztetése ellen. Az egyenlő bánásmód biztosítása átfogja az iskolai élet valamennyi területét: a felvételt, az oktatást és nevelést, a felzárkóztatást, a tehetséggondozást, az értékelést, valamint a tanórán kívüli tevékenységekben való részvételt.

A tanulókat nem érheti diszkrimináció életkoruk, nemük, származásuk, nemzetiségük, vallásuk, családi vagy szociális helyzetük, egészségi állapotuk vagy más, személyükkel összefüggő jellemzőjük miatt. Az iskola kiemelten fontosnak tartja, hogy minden tanuló számára biztonságos, elfogadó, támogató környezetet biztosítson, ahol mindenki egyenlő eséllyel vehet részt az iskolai közösség életében.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása

Az intézmény a nevelő-oktató munka során tiszteletben tartja a tanulók emberi méltóságát, egyediségét és személyiségi jogait. Kiemelt cél, hogy olyan tanulási környezet és iskolai légkör alakuljon ki, amely hozzájárul e méltóság megőrzéséhez, és lehetőséget biztosít a tanulók személyes fejlődéséhez.

Az iskola minden tanulót egyenlő értékű emberként kezel, elfogadva és támogatva egyéni képességeiket, személyiségüket, szociális és kulturális hátterüket. A tanítás, nevelés és értékelés során az oktatók figyelembe veszik az emberi méltóság védelmét, és arra törekednek, hogy a tanulókat olyan módon segítsék fejlődésükben, amely erősíti önbizalmukat, önállóságukat és felelősségvállalásukat.

A tanulók emberi méltóságának megsértése – legyen az fizikai, lelki vagy verbális sérelem – nem megengedett, és az iskola minden esetben fellép az ilyen jelenségek ellen.

Megelőző intézkedések és gyakorlatok:

- Az iskola tanulóit az első évfolyamtól kezdődően segítjük abban, hogy ismerjék és gyakorolják az egymás iránti tiszteletet, empátiát és toleranciát.
- A tanulók emberi jogairól és kötelességeiről osztályfőnöki órákon, társadalomismeret tantárgyak keretében is szó esik.
- Az oktatók következetes, példamutató magatartása – kommunikációjukban és nevelési eszközeikben egyaránt – a tisztelet kultúráját erősíti az iskolai közösségben.

Konfliktuskezelés az emberi méltóság védelmében:

- Ha egy tanuló méltóságát bármilyen módon megsértik, lehetősége van panasszal élni: először az osztályfőnökön keresztül, vagy közvetlenül az iskolavezetés felé.
- A bejelentéseket minden esetben kivizsgáljuk, és a körülmények ismeretében alkalmazzuk a szükséges nevelési vagy fegyelmi intézkedéseket.
- Az iskola lehetőséget biztosít békés, építő jellegű konfliktuskezelésre, közvetítő (mediációs) szemléletű eljárásokra is, amelyek célja nem a büntetés, hanem a felek közötti megértés elősegítése.

- A tanulók bizalommal fordulhatnak az intézmény bármely oktatójához, ha sérelem vagy méltánytalanság éri őket.

3.9. A tanulók jutalmazásával összefüggő szabályok

Azt a tanulót, aki folyamatosan példamutató magatartást tanúsít, vagy képességeihez mérten folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy az osztálya, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, versenyeken, vetélkedőkön vesz részt, vagy bármilyen módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, az iskola jutalomban részesítheti.

A jutalmazás részletes szabályait a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről 64.§ (1) bekezdése alapján a Házirend tartalmazza részletesen.

Az a végzős tanuló, aki folyamatosan kiemelkedő tanulmányi eredményt ért el, országos versenyen eredményesen szerepelt, oklevelet és jutalomkönyvet kaphat, melyet a ballagási ünnepségen az iskola közössége előtt vehet át. A végzős tanulók közül a legkiválóbbak külön elismerésben részesülhetnek a Székely Mihály Szakképzésért Alapítvány döntése alapján.

3.10. Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek

3.10.1. A lemorzsolódás csökkentése, a korai iskolaelhagyás megelőzését célzó tevékenységek

A tanulói lemorzsolódás mögött rendszerint összetett okok állnak: egyéni élethelyzetek, társadalmi-gazdasági tényezők, valamint az iskolarendszer sajátosságaiból fakadó nehézségek. A tapasztalatok szerint a korai iskolaelhagyás leginkább a hátrányos helyzetű, kedvezőtlen szociális körülmények között élő tanulókat érinti, különösen a szakképző iskolákban.

Amennyiben ezek a fiatalok nem szereznek középfokú végzettséget vagy szakképesítést, esélyeik a munkaerőpiacon jelentősen csökkennek, ami hosszú távon a társadalmi kirekesztődés, a tartós munkanélküliség, és az ezzel összefüggő pszichés, mentális és egészségi problémák kialakulásának kockázatát is növeli.

Az iskolának tehát kiemelt szerepe van abban, hogy időben felismerje a veszélyeztetett tanulókat, és olyan támogató pedagógiai környezetet, személyes segítséget, valamint tanulási utakat biztosítson számukra, amelyek megelőzik a lemorzsolódást, és hozzájárulnak a tanulók iskolai sikerességéhez és társadalmi beilleszkedéséhez.

A lemorzsolódás előjelei:

- ✓ számszerűsíthető adatok:
 - hiányzás
 - romló tanulmányi átlag
 - évismérték
 - matematikai és szövegértési alapkompétencia hiányosságok
- ✓ viselkedéshez köthető előjelek:
 - unalom a tanórák alatt
 - drasztikus viselkedésváltozás a tanulónál (agresszív, visszahúzódóvá válás stb.)
- ✓ kiközösítő magatartás vagy kiközösítettség

A lemorzsolódás csökkentése érdekében végzett tevékenységek:

- ✓ Tanulók bemeneti mérése a 9. évfolyamon. A mérések a pedagógiai munka tervezését alapozzák meg, időben rávilágítanak az esetleges problémákra
- ✓ Korrepetálások, felzárkóztató foglalkozások: hátrányok leküzdése, esély az eredményes tanuláshoz.
- ✓ A tanulók egyéni fejlesztése: a tanulók fejlesztő foglalkozásokra történő irányítása,

- ✓ Az egyéni törődés: osztályfőnöki órák lehetőséget biztosítanak az aktuálisan felmerülő problémák kezelésére.
- ✓ Az igazolt és igazolatlan hiányzások nyomon követése. A hiányzásokkal kapcsolatos jelzőrendszer működtetése
- ✓ Szociális segítővel történő folyamatos kapcsolattartás
- ✓ Családlátogatás – amennyiben szükséges és megoldható: mélyebben megismerhető a tanulók családi hátterét. A lakóhely megismerése, a szülőkkel való együttműködés fontos eleme.
- ✓ Szülőértekezletet évente három alkalommal tartunk.
- ✓ Közösségformáló tevékenységek, melyek erősítik a tanulók intézményhez való kötődését és közösségi tudatát. Iskolai és DÖK programok.
- ✓ A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló lehetőségek biztosítása
- ✓ „Intézkedési terv az iskolai lemorzsolódás ellen”

Célunk

- ✓ a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikereinek támogatása, felzárkóztatása, lemorzsolódásának csökkentése.
- ✓ olyan pedagógiai környezet biztosítása, mely lehetővé teszi szociális és kulturális hátrányaik kompenzálását.

A megvalósítás alapja a szülőkkel való együttműködés, illetve a partnerek megtalálása, akik segítik/segíthetik munkánkat.

Az iskola szerepe és feladata:

- ✓ Támogatjuk a tanulókat a hátrányok leküzdésében, hogy esélyeket teremtsen, biztosítjuk az integrációt, a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz és ezáltal az életminőség javítását, fontosnak tartjuk a felzárkózás segítését.
- ✓ Támogatjuk a tanulásban elmaradt és a sajátos nevelési igényű tanulókat, biztosítjuk annak esélyét, hogy a választott képzési formában eredményesen végezzék tanulmányaikat. Amennyiben úgy ítéljük meg, hogy nem képességeinek megfelelő képzési formát választott, időben felhívjuk erre a szülők figyelmét.
- ✓ Az iskolai foglalkozásokat úgy szervezzük, hogy az a tanuló személyiségének, jellemének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi tudatának, képességeinek és érdeklődésének megalapozását és fejlesztését szolgálja.
- ✓ Törekszünk a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges pozitív önértékelés kialakítására.
- ✓ Segítjük a mindennapi feladatokra történő felkészülést.

Egyre gyakrabban kerülnek be az iskolába közelről beutazó gyerekek a rossz családi körülmények miatt.

3.10.2. Középfokú beiskolázáshoz kapcsolódó pályaválasztási tevékenységgel kapcsolatos feladatok, célok megvalósulása

Intézményünk kiemelten fontosnak tartja a tudatos pályaválasztás elősegítését, ezért minden tanévben elkészítjük a beiskolázási menetrendet, amely a munkaterv mellékletét képezi. A dokumentum a pályaaorientációs tevékenységek ütemezését és a kapcsolódó feladatokat tartalmazza.

Pályaaorientációs tevékenységünk elsődleges célja, hogy megerősítsük a tanulóknak és szüleiknek azt a meggyőződést, hogy minden fiatal számára létezik olyan pálya, amely képességeihez, érdeklődési köréhez és személyiségéhez illeszkedik. Ennek elérésében a korszerű szakképzés valós, versenyképes alternatívát kínál.

Ennek érdekében élményalapú, interaktív formákat alkalmazunk: nyílt napokat, üzemlátogatásokat, szakmabemutatókat, pályaaorientációs napokat, valamint iskolai és térségi rendezvényeket szervezünk, amelyek lehetőséget biztosítanak a tanulóknak, hogy testközelből ismerjék meg a szakmákat, a képzési formákat és az intézményi légkört.

Terveink között szerepel egy karrier-tanácsadási rendszer kiépítése is, amely hosszú távon segítené a tanulók önismeretét, pályaismeretét és döntési képességeit. Különösen fontosnak tartjuk ezt a támogatást a duális képzés megkezdése előtt, amikor a tanulóknak gyakorlati képzőhelyet kell választaniuk.

A pályaválasztási tevékenységünk során együttműködünk általános iskolákkal, a pályaaorientációs felelősökkel, a szakképzési centrum vezetésével, valamint a helyi gazdasági szereplőkkel, munkaadókkal is, hogy a tanulók valós információkon alapuló, megalapozott döntéseket hozhassanak.

3.10.3. Határon túli pályázatok

Intézményünk elkötelezett a határokon átnyúló együttműködések és nemzetközi kapcsolatok erősítése mellett. Ennek két fő pillérét az **Erasmus+** és a **Határtalanul!** programokban való rendszeres részvétel jelenti, amelyekbe az iskola tanulói és oktatói egyaránt bekapcsolódnak.

Az **Erasmus+** program célja a tanulók és az oktatók kompetenciáinak fejlesztése a munkaerőpiaci és társadalmi elvárásokhoz igazodva. Kiemelt figyelmet fordítunk:

- a szakmai ismeretek bővítésére,
- a nyelvi készségek fejlesztésére,
- az interkulturális érzékenyítésre,
- az önállóság, alkalmazkodóképesség és együttműködési készség erősítésére.

A program keretében lehetőséget biztosítunk tanulóinknak külföldi szakmai gyakorlat teljesítésére, míg pedagógusaink módszertani továbbképzéseken, szakmai tanulmányutakon vesznek részt európai partnereknél.

A Határtalanul! program keretében célunk a határon túli magyar közösségekkel való kapcsolatok kiépítése és elmélyítése. A pályázat keretében szervezett tanulmányutak során a tanulók megismerik a külföldi magyar lakta területek történelmét, kultúráját, mindennapjait, valamint személyes élményeken keresztül erősítik nemzeti identitásukat és empátiájukat. A partnerintézményekkel közösen megvalósított szakmai és közösségi programok elősegítik:

- a szakmai kompetenciák gyakorlati fejlesztését,
- az együttműködési készségek erősítését,
- valamint a kulturális nyitottságot és elfogadást.

Mindkét program hozzájárul ahhoz, hogy tanulóink szélesebb perspektívában gondolkodjanak, erősödjön európai és nemzeti identitásuk, valamint felkészültebben lépjenek ki a munkaerőpiacra.

4. KÉPZÉSI PROGRAM

4.1. Alkalmazott jogszabályok, elvek

- ✓ A szakképzési kerettantervekről szóló 5/2018. (VII.9.) ITM rendelet
- ✓ A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szt.)
- ✓ A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (Szkr.)
- ✓ 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
- ✓ 11/2020. (II.7.) Korm. rendelet a felnőttképzésről szóló törvény végrehajtásáról

A „Szakképzés 4.0 – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája, a szakképzési rendszer válasza a negyedik ipari forradalom kihívásaira” című stratégia elfogadásáról és annak végrehajtásáról szóló 1168/2019. (III. 28.) Korm. határozat irányelvei alapján készült el intézményünk képzési programja.

A képzési program szabályozza az intézményünkben folyó szakmai nevelő-oktató munka kereteit, tartalmi elemeit és megvalósításának módját. Meghatározza a szakképzés szerkezetét, a választható szakmák oktatási rendjét, a képzési célokat, valamint az alkalmazott módszertani és értékelési elveket. Ez a dokumentum elválaszthatatlan részét képezi az oktatási programnak. A két elem egymást kiegészítve határozza meg az intézmény pedagógiai-szakmai működésének alapjait, célrendszerét és fejlesztési irányait. A képzési program így nemcsak az oktatás tartalmi háttérét biztosítja, hanem tükrözi az intézmény nevelési és szakmai elkötelezettségét is.

4.2. Bevezető, az új típusú szakmai képzés bemutatása

A szakképzés új rendszere jelentősen eltér az eddigi moduláris vagy tantárgyi jellegű oktatástól, ezért oktatása újfajta megközelítést és módszereket igényel, hogy alkalmazkodni tudjon a gazdaság gyorsan változó elvárásaihoz. Ennek alapja a rugalmasság és a duális partnerekkel kialakítandó szoros együttműködés.

Fontos alappillére a tanulási eredmény alapú megközelítés, amely a hagyományos, tantárgyakra bontott oktatásközpontúsággal szemben a tanulóra, a tanulási folyamatra és a tanuló által elért kompetenciafejlődésre, valamint a tanulói cselekvőképességre helyezi a hangsúlyt. Ez módszertani változásokat is eredményezett: az oktatás folyamatába projektfeladatokat építünk be, ezzel is támogatva az új megközelítés alkalmazását. Célunk, hogy az oktatók között kialakuljon olyan együttműködés, amely elősegíti a szakirányú képzés keretében elvégzendő portfólió és projektfeladatok, ahol releváns, duális partnerekkel közösen történő előkészítését, lebonyolítását és dokumentálását.

Az új képzési típusban az elmélet és a gyakorlat nem válik élesen el egymástól, így ösztönözve, hogy a szakmai képzés minél nagyobb részben gyakorlati környezetben, valós feladatokkal összekapcsolva valósuljon meg. Ez magas szintű összehangolást igényel az intézményen belül, valamint az intézmény és a duális partnerek között. Egyidejűleg szükséges egy új típusú értékelési rendszer kialakítása is: az eddig alkalmazott diagnosztikus és szummatív értékelés mellett növeljük a formatív értékelések arányát, és bevezettük a projektértékelést, amelyek együttesen hozzájárulnak a tanulók szakmai fejlődéséhez és tanulási motivációjuk növekedéséhez.

Legfontosabb céljaink:

- Gyors és hatékony alkalmazkodás a változó munkaerő-piaci követelményekhez.
- Olyan szakemberek képzése, akik képesek az iskolában tanult ismereteket alkalmazni, és ezek alapot adnak számukra a szakmai továbbfejlődéshez, továbbtanuláshoz.
- Végzett tanulóink önállóan és csapatban egyaránt hatékonyan dolgozzanak. Magatartásukra a munka becsülete, a lojalitás és a szakmai alázat legyen jellemző.

A szakképzésbe való bekapcsolódás feltétele, hogy a jelentkezők megfeleljenek a jogszabályban előírt egészségügyi és pályaalakmassági követelményeknek. A képzési és kimeneti követelmények határozzák meg, hogy szükséges-e foglalkozás-egészségügyi és/vagy pályaalakmassági vizsgálaton való részvétel annak, aki képzéseink valamelyikére jelentkezik.

Az előzetes szakmai alkalakmassági vizsgálatot el kell végezni

- a szakképzési évfolyamra történő felvétel, átvétel vagy továbbhaladás előtt minden olyan esetben, amikor a Képzési és kimeneti követelmény szakmai alkalakmassági követelményeket ír elő;
- a szakmaválasztást megelőzően – pályaválasztási tanácsadás céljából – az igazgató, az érintett szakmában oktató, az iskolaorvos és/vagy az iskolai védőnő, a szülő és a tanuló közös egyeztetése alapján azoknál, akik egészségi állapotuk miatt korlátozottan alkalakmassak a szakmai képzésben való részvétellel.

A tanulói jogviszony fennállása alatt időszakos alkalakmassági vizsgálatot kell végezni a szakmai alkalakmasság újbóli megítélése céljából a szakképzési évfolyamra járó valamennyi tanulónál, amennyiben a szakképesítés megszerzése szakmai alkalakmassági követelményekhez kötött.

Soron kívüli szakmai alkalakmassági vizsgálatot kell elrendelni, ha a tanuló egészségi állapotában olyan változás következett be, amely feltehetően alkalakmassatlanná teszi az adott munkakör egészséget nem veszélyeztető és biztonságos ellátására, illetve a szakma elsajátítására vagy gyakorlására.

Az a tanuló, aki nem vett részt az alkalmassági vizsgálaton, vagy nem alkalmas minősítést kapott a választott szakmára (illetve az intézmény nem tud számára olyan szakmatanulási lehetőséget biztosítani, amely egészségi állapota alapján megfelelő lenne), nem iratkozhat be az intézménybe, illetve nem folytathatja az adott szakma tanulmányait.

4.3. A szakmai képzés dokumentumai. A képzési program főbb tartalmi egységei

A szakmai képzés központilag kiadott és helyileg készített dokumentumokból és ezek együttműködő rendszeréből áll.

A képzési program a szakmai program szerves részeként, a képzési és kimeneti követelmények és a helyi szakirányú oktatásra vonatkozó programok együttesen alkotják az intézmény szakképzési alapidokumentumait. Ehhez a rendszerhez kapcsolódnak a duális képzőpartnerek szakirányú szakképzést szabályozó közös képzési programok.

A képzési programba kerülnek szabályozásra azok a szakképzési alapelvek, irányok, folyamatok, amelyekre az új típusú szakképzés épül:

1. Szakmánként a megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemek
2. A szabad órakeret felhasználása
3. A tanulási eredmények eléréséhez vezető utak
4. A projektalapú oktatás
5. A szakképző intézmény és a duális partnereinek együttműködése
6. A tanulók, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének elvei
7. A szakmai vizsga. A vizsgákhoz kapcsolódó szervezett egybefüggő felkészítés rendje
8. Jogorvoslat

Az állam a szakképzésben való részvétel keretében legfeljebb kettő szakma megszerzését az első szakmai vizsga befejezéséig, a második szakma esetén legfeljebb három tanéven keresztül, és a szakképző intézményben a szakmai képzéshez kapcsolódó első szakképesítés megszerzését az első képesítő vizsga befejezéséig ingyen biztosítja.

4.3.1. Szakmánként a megtanítandó és elsajátítandó tananyagelemek

Technikumi képzések

Az oktatás 7 ágazaton folyik, amelynek keretében az alábbi szakmákat tanulják a diákok:

Ágazat	Szakma(k)
Fa- és bútoripar	Faipari technikus
Gazdálkodás és menedzsment	Vállalkozási ügyviteli ügyintéző
Informatika és távközlés	Informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus
Oktatás	Oktatási szakasszisztens Óvodai nevelő
Szépészet	Fodrász
Turizmus-vendéglátás	Vendégtéri szaktechnikus Turisztikai technikus

A szakmai oktatás keretében az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik a 9-13. évfolyamon, a 2020-as NAT-hoz illeszkedő közismereti kerettanterv alapján (oktatási programban részletezve).

A képzések során megtanítandó és elsajátítandó témaköröket, valamint az ezekhez szükséges foglalkozások megnevezését és óraszámait a képzési program tartalmazza. A dokumentum az órahálóval kezdődik, ezt követi a részletes tananyagtartalom, amely az iskola és a duális partnerek közötti egyeztetés eredményeként alakult ki.

7. számú melléklet – Képzési programok (technikum)

Szakképző iskola

Az oktatás 4 ágazaton folyik, amelynek keretében az alábbi szakmákat tanulják a diákok:

Ágazat	Szakma(k)
Fa- és bútortipar	Asztalos
Építőipar	Festő, mázoló, tapétázó Kőműves
Kereskedelem	Kereskedelmi értékesítő
Turizmus-vendéglátás	Cukrász Pincér – vendégtéri szakember Szakács

A képzések során megtanítandó és elsajátítandó témaköröket, valamint az ezekhez szükséges foglalkozások megnevezését és óraszámait a képzési program tartalmazza. A dokumentum az órahálóval kezdődik, ezt követi a részletes tananyagtartalom, amely az iskola és a duális partnerek közötti egyeztetés eredményeként alakult ki.

8. számú melléklet – Képzési programok (szakképző iskola)

Felnőttek szakmai képzése és szakmai oktatása

Intézményünk a felnőttképzés két formájában kínál lehetőséget a tanulásra, amelyek a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről (Szkvtv.) rendelkezéseinek alapulnak:

1. Felnőttek szakmai képzése (PK-s képzések)

Ezek olyan képzések, amelyek felnőttképzési jogviszony keretében valósulnak meg, és szakmai oktatásra épülnek. Ezek között lehetnek olyan szakmák is, amelyek az alapszakmaként nem elérhetőek, ugyanakkor munkakör betöltésére jogosítanak fel, illetve a munkatevékenység végzésére készítik fel.

A képzések indítását az intézmény a munkaerő-piaci igények alapján, a Gyulai Szakképzési Centrummal történt egyeztetés után végzi. A felvétel egyéni jelentkezés alapján történik, az igazgató dönt az engedélyezett keretszám figyelembevételével. Az egészségügyi és pályaalakmassági követelmények teljesítése a felvétel feltétele lehet. A felnőttképzési jogviszony a szakképző intézmény és a képzésben részt vevő személy között jön létre, és a szakképzési törvény, valamint a felnőttképzési törvény (Fktv.) előírásai szerint szabályozott.

2. Felnőttek szakmai oktatása (szakmajegyzékes szakmák)

Ez a képzési forma a szakképző intézmény által szervezett szakmai oktatást jelenti, amely szintén felnőttképzési jogviszony keretében folyik. Itt a szakmai vizsgára felkészítő képzések és szakmák a szakmajegyzékben szereplő szakmákra vonatkoznak. Ebbe a képzésbe bekapcsolódhat az, aki legalább alapfokú végzettséggel rendelkezik. Technikumok esetében a kizárólag szakmai vizsgára felkészítő oktatásba a középiskola befejező évfolyamának elvégzését követően lehet bekapcsolódni.

lódni, amennyiben a tanuló vállalja, hogy az első félév végéig megszerzi az érettségi bizonyítványát. Ha ez nem teljesül, a felnőttképzési jogviszonya az első félév utolsó tanítási napjával megszűnik.

Közös szabályok

- A tanuló a tizenhatodik életévétől kezdődően vehet részt felnőttképzési jogviszony keretében folyó képzésben vagy oktatásban.
- A szakképzésre vonatkozó jogszabályok értelmében a felvétel egészségügyi és pályaalkalmassági követelmények teljesítéséhez köthető.
- A felnőttképzési jogviszonyra a Szktv. és az Fktv. rendelkezései az irányadók, eltérésekkel a felnőttképzési törvényben foglaltak szerint.

Korábbi tanulmányok, gyakorlat beszámítása

A szakképző intézményben a köznevelési intézményben és a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat az adott szakmára előírt – megegyező tartalmú – követelmények teljesítésébe be kell számítani.

A beszámítási, rövidítési, rugalmas oktatási lehetőségek

Az előzetes tudásfelmérés célja az oktatásra/képzésre jelentkező korábban megszerzett ismereteinek, készségeinek és gyakorlati tapasztalatainak a megvizsgálása és értékelése, illetve ezek összevetése a kiválasztott oktatás/képzés során megszerezhető kompetenciákkal.

Az előzetes tudásfelmérés folyamata és eredménye segíti a képzésre jelentkezőt abban, hogy tudatosodjon benne, hogy hol tart az oktatás/képzés megkezdése előtt, milyen – formális vagy informális módon – megszerzett kompetenciái vannak már a kiválasztott szakmával, munkakör betöltésére jogosító munkatevékenységgel kapcsolatosan. Ezek alapján eldönthető, hogy az adott képzés elvégzése szükséges-e (mentesség) vagy előtte további képzések elvégzése indokolt.

Saját dolgozói képzés esetében biztosítjuk a munkáltató igényeinek és a képzésben részt vevők tudásszintjéhez igazított tananyagtartalmat.

Amit a felnőttképzési jogviszonyban állóknak biztosítunk:

- Előzetes tanulmányok beszámítása a rendelkezésre álló bizonyítványok és a képzés KKK-ja és a képzési program összehasonlítása alapján; a korábbi képző intézmény által kiállított, év végi eredményeket/részsakképesítés megszerzését igazoló bizonyítvány alapján a legalább elégséges eredmény esetén,
- szakmai gyakorlat beszámítása, aktuális – a képzéshez kapcsolódó – munkavégzés figyelembevételével, a munkakör pontos leírását tartalmazó munkaköri igazolás alapján.
- élettapasztalat felmérése,
- előzetes tudás beszámítása esetén a képzési idő csökkenhet,
- a felnőttképzési jogviszony keretében folyó szakmai oktatásban a szakmai oktatás időtartama legfeljebb a negyedére, az óraszám legfeljebb a nappali rendszerű szakmai oktatás óraszámának 40%-áig csökkenthető (Szt. 53.§ (4) bek.), ágazati alapoktatásban a kötelező foglalkozások ötven százalékáig zárt rendszerű elektronikus távoktatásként is megszervezhető,
- rugalmas időbeosztás, oktatás a munkaidő után és hétvégén (szombaton),
- E-elméleti órák biztosításával rugalmas tanulás (ágazati alapoktatásban).

A felnőttek szakmai oktatása a 2025/2026-os tanévben

Megnevezés	ágazat
Festő, mázoló, tapétázó	építőipar
Kereskedelmi értékesítő	kereskedelem
Kisgyermekgondozó, -nevelő	szociális
Kozmetikus technikus	szépészet
Óvodai nevelő	oktatás

A felnőttképzés a 2025/2026-os tanévben

Megnevezés	ágazat
Dajka	oktatás, m.n.s.
Manikűrös és körömdizájner	szépészet

9. számú melléklet – *felnőttek szakmai oktatása: képzési programok és órahálók (szakmánként)*

10. számú melléklet – *felnőttképzés: képzési programok (képzések szerint)*

A szakirányú oktatás megszervezésének rendje, szabályok

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatásban a szakképző intézményben, valamint szakképzési munkaszerződéssel a duális képzőhelyen vesz részt. A szakirányú oktatást folytató szervezet köteles a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatásával kapcsolatos adatokat a regisztrációs és tanulmányi alrendszerben (Kréta) rögzíteni, ideértve:

- a végzett szakmai tevékenységek és azok helyszínét,
- a szakmai tevékenységre fordított időt,
- a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy értékelését,
- valamint a részvételt és mulasztást a szakirányú oktatás során.

A szakképző intézményben szervezett szakirányú oktatásban a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a tanítási évben teljesítendő képzésen és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlaton kívül – az egybefüggő gyakorlat mulasztásának pótlása kivételével – a szakirányú oktatásban való részvételre nem kötelezhető.

Napi szakirányú oktatási idő

A szakirányú oktatás a napi nyolc órát, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy fiatal munkavállaló, a napi hét órát nem haladhatja meg. A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a napi szakirányú oktatási időt meghaladó szakirányú oktatásban nem vehet részt.

A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakirányú oktatás keretében megilletik mindazok a jogok, amelyeket az érdekvédelem tekintetében az Mt., valamint az egészséget nem veszélyeztető biztonságos munkavégzés követelményei tekintetében a munkavédelemről szóló törvény és végrehajtási rendeletei biztosítanak a munkavállaló részére. E rendelkezések alkalmazásában munkavállalón a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt, munkáltatón a szakképző intézményt, illetve a duális képzőhelyet, munkaviszonyon a tanulói jogviszonyt, illetve a felnőttképzési jogviszonyt kell érteni.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatás keretében csak a szakirányú oktatáshoz kapcsolódóan meghatározott feladat ellátására kötelezhető és csak egészséges, biztonságos körülmények között foglalkoztatható.

A tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakirányú oktatással összefüggő munkavédelmi oktatásban kell részesíteni és gondoskodni kell a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy orvosi vizsgálatáról. Amennyiben a tanuló szakképzési munkaszerződéssel rendelkezik, ez a feladat a duális képzőre hárul.

4.3.2. Szabad órakeret felhasználása

Az órakeret szakirányú oktatási része tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó, szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv). Ennek felhasználása a következők szerint történik (az órahálón jelölve):

- Szakképző iskola: 10. és 11. évfolyamon a duális partnerek speciális szakmai gyakorlati oktatási igényeihez kapcsolódó elméleti tartalom oktatása, szakmai tantárgyak tartalmának elmélyítése, vizsgafelkészítés a 11. évfolyamon.
- Technikum: 11-13. évfolyam: a szakmai tantárgyak tartalmának elmélyítése, vizsgafelkészítés (utolsó évben).

4.3.3. A tanulási eredmények eléréséhez vezető utak

Tanulóink sikeres előmenetelét az alábbiakkal segítjük:

- ✓ Az ágazati alapoató képzés után (sikeres ágazati vizsga után) segítjük tanulóinkat abban, hogy a szakirányú képzést duális partnereinknél szakképzési munkaszerződéssel folytathassák. Azoknak a tanulóknak, akiknek nincs lehetősége duális képzésben részt venni, iskolai tanműhelyben biztosítjuk a szakmai képzést, a területileg illetékes kamara által kiadott igazolás alapján.
- ✓ A tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatot tanulóink mindegyik képzési formában duális képzőhelyen teljesítik, csak azokban a szakmákban maradnak az iskolai tanműhelyben, ahol nincs nyilvántartásba vett duális képzőhely. Ebben az esetben is kamarai igazolás szükséges.
- ✓ Folyamatos kapcsolattartás a duális partnerekkel, hogy a szakképzés új megközelítésének megfelelő módszertani, eszköz- és értékeléssel tanulás, tanulásszervezési módok jellemezzék a gyakorlati képzéseket is.
- ✓ A szakmai képzésbe megszervezése a projektoktatást beépítő módszertannal, formatív (fejlesztő) értékeléssel.
- ✓ A képzésben részt vevők különböző tanulási módokban sajátítják el az ismeretanyagot, ezek közül az egyik az online tanulás (e-elmélet), a frontális óra, kiscsoportos munka, projektfeladatok stb. mellett. A tanulási módok váltakozása az oktató által meghatározott vagy előre lefektetett menetrend szerint történik. Az e-elméleti óra alkalmával az oktató és a képzésben részt vevő közvetett módon találkozik, az előre megbeszélt időpontban. Erre a Teams felületet használjuk, a képzésben részt vevők az értekezlethez csatlakoznak. Az oktató online környezetben is meg tudja valósítani a szemléltetést, elsősorban elméleti anyagok közlésére szolgál ez a forma. A képzésben részt vevők kommunikációt folytatnak az oktatóval, feladatokat kapnak, melyeket a megadott határidőre feltöltenek a felületre. Ezzel a módszerrel az IKT kompetenciafejlesztés kivétel nélkül minden szakmában meg tud valósulni, hiszen a Szakképzés 4.0 egyik megállapítása: „Az informatika oktatásában paradigmaváltásra van szükség...Az egy tárgyba koncentrált informatikai tanulás és alkalmazás helyett valamennyi tantárgy részévé kell válnia az IKT eszközök alkalmazásának.”

4.3.4. A projekt alapú oktatás

A szakmai képzés az új szakképzési rendszerben vegyes felépítésű, projektekkel kombinált, tantárgyi jellegű oktatás. A tanulási eredmény alapú képzési programhoz közelítést az indokolja, hogy a hagyományos tantárgyi rendszer mellett eredményesebb a tanulási terület alapú oktatás. Ennek leghatékonyabb megvalósítási formája a projekt alapú oktatás.

A projektoktatás során a témaegységek komplex feldolgozása, a feladatmegoldás a tanulók érdeklődésére, a tanulók és az oktatók közös tevékenységére, együttműködésére épül, az összefüggések közös feltárása és a probléma megoldása útján. Törekszünk arra, hogy a tanuló minden évfolyamon a tanulási területhez tartozó témakörökből és a hozzá tartozó, fejlesztendő kompetenciákra hangoltan, a saját tudásszintjének megfelelő projektfeladatot kapjon, melyhez szakmai segítség, útmutatás is párosul.

Egyelőre minden évben szakmánként egy projektet dolgoznak fel a diákok. A módszer elsajátítása komplexitása miatt a közismeretet oktatók is vállalták, hogy a tanévben projektfeladatot is feldolgoznak.

A duális képzésben alkalmazott ún. projekt alapú tanulás jellemzője, hogy:

- ✓ Az időben meghatározott projektfeladat révén a tanuló tapasztalati úton szerez meg konkrét és közvetlenül hasznosítható kompetenciákat, illetve gyakorlati tudást, melynek színvonalát növeli a folyamatos és értékelő visszacsatolás.
- ✓ Az iskola és a gyakorlati hely közös projektjeiben ez leginkább a szakmai vizsga előfeltételeként elkészítendő beadandók: terméksor, menüsor, portfólió, konkrét termékek készítése.
- ✓ A projektfeladat jellegzetessége, hogy a feladatkiírásban összegzi a meghatározott output eléréséhez szükséges tevékenységeket.
- ✓ A projektekben való részvétel javítja a tanulók szociális kompetenciáit, a duális képzőhelyek oktatóival való együttműködés, a szervezeti szocializáció és a munkahelyi alkalmazkodás fejleszti a kommunikációs készségeket is.
- ✓ A projektfeladatok igénylik az informatika által támogatott kommunikációs eszközök készségszintű használatát is, melyek elsajátítására az iskolai képzés során nagy hangsúlyt fektetünk.

A projekt-alapú tanulás kimeneti kompetenciái a duális képzésben:

- ✓ Aktív cselekvőképesség
- ✓ Az együttműködés készsége és képessége
- ✓ Csoportmunka és egymás munkájának értékelése, megbecsülése
- ✓ Projekteredmények kommunikálása
- ✓ Önkorrekció képessége

A tanulóknak a tanműhelyi foglalkozásokról tanulói munkanaplót kell vezetni, amit az oktató ellenőriz. Duális képzőhelyen iskolánk nem írja elő tanulói munkanapló vezetését, de a duális képző kérheti a tanulótól. Egybefüggő gyakorlat esetén az adott szakma KKK-ban meghatározottak szerint kell eljárni.

4.3.5. A vizsgákhoz szükséges gyakorlatban alkalmazható digitális tudástartalmak

Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat a digitális ismereteket és készségeket, amelyek elengedhetetlenek az **ágazati alapvizsga** és a **szakmai vizsga** sikeres teljesítéséhez, valamint a munkaerőpiacon való helytálláshoz.

A gyakorlatban alkalmazható digitális tudástartalmak integráltan jelennek meg a tananyagban, a gyakorlati képzésben és a vizsgafelkészítés során, az adott szakma technológiai sajátosságaihoz igazítva. A digitális kompetenciák fejlesztésének célja, hogy a tanulók képesek legyenek:

- a szakmájukban használt digitális eszközök és szoftverek biztonságos és célszerű használatára,
- digitális munkakörnyezetben való hatékony tevékenységre,
- a digitális eszközök segítségével történő adatgyűjtésre, feldolgozásra és értelmezésre,
- problémamegoldó gondolkodásra digitális megoldások alkalmazásával,
- valamint a digitális dokumentáció és adminisztráció elvégzésére.

A digitális tartalmak jellemző területei (szakmaspecifikus alkalmazással):

- **Munkafolyamatok digitalizálása:** pl. digitális munkanaplók, projekttervek, munkafázisok nyomon követése.
- **Digitális mérő- és ellenőrző eszközök használata:** a szakmához kapcsolódó mérések, hibakeresések informatikai eszközökkel történő támogatása.
- **Szakmaspecifikus szoftverek használata:** tervező-, nyilvántartó-, ügyviteli programok kezelése a gyakorlatban.
- **Online információkeresés, digitális kommunikáció:** szakmai tartalmak értelmezése, digitális eszközökkel való kapcsolattartás, jegyzőkönyvezés stb.
- **Munkavédelem és adatbiztonság** digitális környezetben: alapvető ismeretek a kiberbiztonságról, adatkezelésről, digitális etiketről.

Alkalmazás a vizsgafelkészítés során:

- Az **ágazati alapvizsgára** való felkészítés során a tanulók megismerik és használják az ágazathoz kapcsolódó alapvető digitális eszközöket és eljárásokat.
- A **szakmai vizsgára** történő felkészítés során a tanulók gyakorlati feladatok keretében önállóan alkalmazzák a szakmához kapcsolódó digitális tudáselemeket.
- A gyakorlati képzések során a tanulók megtanulják értelmezni a digitális munkautasításokat, műszaki dokumentációkat, valamint digitálisan dokumentálják munkájuk eredményét.

4.3.6. A szakképző intézmény és a duális partnereinek együttműködése

A duális képzési forma a tanulók, az iskola és a vállalatok igényeinek összehangolásán és szoros együttműködésén alapul. Az iskola az általános műveltség és a szakelméleti ismeretek átadásáért felelős, míg a vállalati képzés elsősorban a gyakorlati készségek fejlesztését szolgálja. Ez a modell szorosabb kapcsolatot teremt a szakmai képzés és a munkaerőpiac között, lehetővé téve, hogy a tanulók a képzési idő alatt piacképes, valós munkahelyi tapasztalatokat szerezzenek.

A tanulók megismerkedhetnek a vállalati kultúrával, valódi munkahelyi csapat tagjaivá válhatnak, és nap mint nap új szakmai kihívásokkal találkozhatnak. A képzőhelyek számára ez gyors hozzáférést jelent motivált, cselekvőképes fiatal munkaerőhöz.

A szakirányú oktatás megkezdése előtt „Kamara – szülő – iskola – duális képzőhely” találkozót szervezünk, ahol a tanulók és szüleik megismerhetik leendő gyakorlati helyük képviselőit. Ezen az alkalmon részletes tájékoztatást kapnak a szakmai munkaszerződés feltételeiről, amely megkötése szükséges ahhoz, hogy a tanuló a szakirányú oktatását külső gyakorlati helyen végezhesse.

Fontosnak tartjuk, hogy duális partnereinkkel folyamatos és támogató együttműködést ápoljunk. Már a kamarai nyilvántartásba vételtől kezdve kapcsolatban állunk a képzőhelyekkel, és közösen készítjük el a képzési programot, amely a szakmai program részét képezi. A duális képzőhelyeken

szakképzési munkaszerződéssel foglalkoztatott tanulók szakmai vizsgára való felkészítésében valamennyi érdekelt fél aktívan részt vesz a képzési program előírásai szerint.

A szakirányú oktatás során a tanulók értékelésére egységes gyakorlatot alkalmazunk, amely a jogszabályokban és az intézményi szakmai programban rögzített szabályok alapján, a duális képzőhellyel együttműködve kerül kialakításra. A duális oktatók számára lehetőséget biztosítunk személyes és elektronikus konzultációra, és napi szinten tartjuk a kapcsolatot a tanulókat érintő kérdések és problémák megoldása érdekében.

Továbbá rendszeresen tájékoztatjuk partnereinket a vonatkozó jogszabályi változásokról, és szükség esetén kapcsolatot tartunk a duális képzőhelyek könyvelését végző irodákkal is.

Szakképzési munkaszerződés

Duális képzésben szakképzési munkaszerződéssel vesznek részt a tanulók, képzésben résztvevők. Szakképzési munkaszerződés a szakirányú oktatás időtartamára vagy évente legfeljebb két alkalommal, egyenként legalább kettő és legfeljebb tizenkettő hét, de éves szinten összesen legfeljebb tizenkettő hét határozott időtartamra köthető.

A szakképzési munkaszerződést, annak módosítását és felmondását írásba kell foglalni – a hatályos jogszabályoknak megfelelő módon és tartalommal.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely között munkaviszony jön létre. A tanuló kötelezettséget vállal a duális képzőhely irányítása mellett a szakirányú oktatásban való részvételre, a képzőhely pedig vállalja a tanuló foglalkoztatását és oktatását, továbbá kötelezettséget vállal a Szakképzési törvényben és annak végrehajtási rendeletében meghatározottak betartására.

A duális képzés filozófiája

A duális képzés stratégiai célja olyan szakmailag kompetens fiatal munkaerő kinevelése, aki képes a tanulmányai során megszerzett elméleti ismeretanyagot a partnerszervezeti munkafolyamatokba integrálni. A duális képzésben az oktatás „curriculum szemléletű”, és kiemelt feladatát képezi, hogy a tanuló tematikus tudásának fejlesztése mellett a hazai és a nemzetközi gazdasági, illetve üzleti életben hatékonyan alkalmazható kompetenciákat közvetítsen.

A duális képzés teljesítményelvű és projektfeladat-központú koncepciója révén a tanuló képessé válik új, hozzáadott értéket képviselő tudás létrehozására is. A fő elvárás, hogy a duális képzés legyen:

- ✓ Specifikus (egzaktan, egyedileg meghatározott),
- ✓ Mérhető (a kimeneti követelmények, elérendő kompetenciák értékelhetők),
- ✓ Attraktív (a kijelölt feladatok érdekesek, fejlődést és eredményt hordozók),
- ✓ Reális (a partnerszervezeti gazdálkodásban szükségesek, az üzleti világban lényegesek, a partnerszervezeti teljesítményben fontosak),
- ✓ Tervezett, időben ütemezett.

Fenti célok elérése érdekében a duális képzőhely és az iskola együttesen meghatározza egyes szakmák képzési programját, amely szakmánként tartalmazza a duális képzőhely által oktatott tananyagelemeket és ehhez kapcsolódóan az esetleges elméleti ismereteket, a felügyelet mellett és az önállóan végezhető gyakorlati feladatokat, továbbá a kompetencia- és készségfejlesztés feladatait.

Az intézmény szakmai feladatai a duális képzésben:

- ✓ a duális képzés intézményi és partnerszervezeti promóciója;
- ✓ duális képzőhelyek felkutatása, nyilvántartásba vétel segítése;
- ✓ a duális képzés előtt álló tanulók felkészítése az intézményi és a partnerszervezeti elvárásokra;

- ✓ a duális képzéssel kapcsolatos konferenciákon, egyéb rendezvényeken való részvétel;
- ✓ kapcsolattartás a képzőhelyekkel (értékelés, mulasztás, aktuális feladatok stb.);
- ✓ duális képzés javasolt projektfeladatainak elkészítése (portfólió stb.);
- ✓ kérdőíves elégedettség mérése (MIR).

A szakirányú oktatás sajátos esete (felnőttek szakmai oktatása)

Ha a képzésben részt vevő személy a szakmai oktatásban párhuzamosan fennálló, foglalkoztatásra irányuló jogviszonya mellett vesz részt, és ezen jogviszonyában az őt foglalkoztató tevékenysége kapcsolódik az adott szakma ágazatához, a szakirányú oktatás az őt foglalkoztatónál is teljesíthető. Lehetőséget biztosítunk a munkáltatónál történő duális képzésben való részvételre a jogszabályban meghatározottak alapján.

4.3.7 A tanulók, illetve a képzésben részt vevő személy teljesítménye ellenőrzésének és értékelésének, illetve minősítésének elvei

A tanulók értékelésekor a nevelési programban meghatározott értékeléseket, értékelési elveket követjük (röpdolgozat, dolgozat, témazáró stb.). Az értékelések súlyozása az ott ismertetettek szerint valósul meg.

Az új típusú képzésben az elmélet és a gyakorlat nem kerül élesen elválasztásra, a hangsúly arra tevődik, hogy az oktatás gyakorlati környezetben, gyakorlati feladatokkal összekapcsolva valósuljon meg. A szakmatanuláshoz kiválasztott munkafeladatok behatárolják a követelményeket, lehetőségeket adva az értékelésre, a tanulói önértékelésre. A tanulás eredményességét a gyakorlás mennyiségi, de elsősorban a fokozatosságot igénylő minőségi követelményei biztosítják. Ebből adódóan igen szoros kapcsolatot kell tartani az ellenőrzés és értékelés között a szakmatanulás során.

Az ellenőrzés néhány ajánlott módszere a szakmai oktatás/képzés során:

- ✓ Az elmélet-gyakorlat kapcsolatának ellenőrzése (írásban, szóban)
- ✓ Napi munkafeladat ellenőrzése
- ✓ Résztevékenységek ellenőrzése
- ✓ Téma vagy összetett ellenőrzés (tartalmát a szakmai követelmények vagy a „mit tanítottunk meg” határozzák meg)
- ✓ Időszakos (ciklikus) ellenőrzés
- ✓ Versenyfeladatok
- ✓ Vizsgafeladatok

Az értékelés ajánlott módszere

Az értékelés a munkatevékenységek előre közölt normáinak, szempontjainak megfelelő bírálata. Az értékelési szempontokat, normákat a foglalkozás kezdetén közöljük a munkafeladattal együtt. Az értékelésbe – amennyiben a munkafeladat és a körülmények lehetőséget adnak rá – vonjuk be a tanulókat is. Az értékelés történhet szóban vagy írásban.

Osztályzással a tanulók tudását, felkészültségét fejezzük ki. Az osztályzásnak objektívnek kell lennie. Ez azt jelenti, hogy a képzési program követelményeit figyelembe véve történik, a tanulók teljesítményének sokoldalú ellenőrzésén alapul és a tényeket veszi figyelembe, a teljesítményeknek a követelményekkel való összehasonlítása alapján kell történnie.

A gyakorlatokon munkafázisonként, feladatonként, később pedig témaegységenként, komplex feladatonként osztályozni kell. A kapott osztályzatot a tanulóval – röviden indokolva – közölni kell, és azt az ellenőrző könyvébe/Krétába is be kell jegyezni. Az előmenetel elbírálásakor különösen a

munka kivitelezésének szakszerűségére, minőségére, a tanuló teljesítményére, a munkabiztonsági és higiénés szabályok, előírások betartására, az elméleti ismeretek alkalmazásának szintjére, mélységére kell tekintettel lennünk.

A felsorolt követelmények, alternatívák mellett figyelembe kell venni azt is, hogy a tanuló fejlődést, visszaesést mutat-e, továbbá mennyire fogékony az új, a korszerű bevezetésére, alkalmazására, nem utolsósorban hogyan használja, gondolja szerszámaikat, eszközeit, mennyire óvja, vigyázza környezetét.

Az értékelés célja, hogy:

- ✓ ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be,
- ✓ számba tudja venni, hogy a tanuló/képzésben részt vevő önmagához képest mennyit fejlődött,
- ✓ a tanuló/képzésben részt vevő számára egyértelmű visszajelzést adjon erősségeire, de fejlesztendő területeire is.

A duális képzők havi rendszerességgel, a regisztrációs és tanulmányi rendszerben osztályzattal értékeli a tanulók képzőhelyi teljesítményét.

Felnőttek szakmai oktatása – értékelés

A képzésben részt vevő személyek tudását tananyagegységenként érdemjegyekkel, majd az azok átlagából számított osztályzatokkal kell lezárni az adott képzés programjában meghatározott záró időpontban.

Egy adott tananyagegység teljesítése akkor sikeres, ha a jegyek átlaga az 1,8-at eléri.

Amennyiben a tananyagegységből a képzésben részt vevő személy nem szerezte meg a megfelelő számú érdemjegyet és az elégséges szintet (1,8-at) nem érte el, akkor a tananyagegységből záró mérést, záró beszámolót tehet.

A tananyagegységből tett záró mérés akkor tekinthető sikeresnek, ha a képzésben részt vevő személy a megszerezhető összes pontszám minimum 51%-át teljesítette. Csak az összes tananyagegység sikeres teljesítése és az egybefüggő szakmai gyakorlat teljesítése után bocsátható a képzésben résztvevő személy szakmai vizsgára.

Felnőttképzés – értékelés

A képzés keretében a képzésben részt vevő kompetenciafejlődésének mérése valósul meg, a szakképesítések képzési programjában részletezettek szerint.

Magatartás és szorgalom

A felnőttek szakmai oktatásában/felnőttképzésben résztvevőknél nincs magatartás és szorgalom minősítés.

4.3.8. A szakmai vizsga. A vizsgákhoz kapcsolódó szervezett egybefüggő felkészítés rendje

A szakmatanulás befejezését jelenti, a sikeres vizsga tanulóinkat munkavállalásra jogosítja. A szakmai vizsgák követelményeit a KKK-k tartalmazzák. Intézményünk 2025-ig az akkreditált vizsgaközpontok szerepét látja el. A szakmai vizsgák szervezésének szabályait a 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet 260-287. §-ai határozzák meg.

A vizsga helyszíne az intézmény (kivéve, ha a Gyulai Szakképzési Centrum másik intézményt jelöl ki). A projektfeladatokat a KKK-ban előírtaknak megfelelő tanműhelyben, iskolai kabinetben, demonstrációs teremben, élő munkakörnyezetben hajtják végre a vizsgázók.

A szakmai vizsgák időszakai: őszi időszak (október-november), tavaszi időszak (február-március), valamint a május-júniusi vizsgaidőszak.

Szakmai vizsga előtti egybefüggő felkészítés

A jogszabályi előírásoknak megfelelően iskolánk a szakirányú oktatásban *szakképzési munkaszerződéssel részt vevő tanuló kérésére biztosítja* a szakmai vizsga előtt – a szakmai vizsgára való felkészülés céljából – egy alkalommal *legalább 5 munkanap egybefüggő felkészítés* megszervezését az alábbiak szerint:

- ✓ A szakmai vizsgára jelentkezéskor az érintett tanulók kérelmet nyújtanak be az intézmény igazgatójának, hogy igénybe szeretnék venni a felkészítést. Amennyiben ezt akár csak egy tanuló is kéri, a felkészítést meg kell szervezni. Intézményünk oktatói szorgalmazza, hogy a sikeres vizsga érdekében minden érintett tanuló vegye igénybe (az előző tanévben teljes létszámmal vettek részt az ilyen foglalkozásokon a diákok).
- ✓ A felkészítés ideje alatt a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a duális képzőhelyen mentesül rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól.
- ✓ A felkészítést az utolsó tanítási napot követően szervezzük meg, napi 4, összesen 20 órában, elsősorban az interaktív vizsgára felkészítés céljából. Amennyiben tanítás nélküli munkanapra esik (pl.: érettségi írásbeli vizsganap) a vizsgafelkészítés napja, a Krétában az adott felkészítő óra megjelenik. A felkészítést bárki tarthatja, aki kompetens rá, még akkor is, ha a tanévben tantárgyfelosztás szerinti órája nem volt az adott csoporttal/osztállyal.
- ✓ Amennyiben az adott szakmában az interaktív vizsga az utolsó tanítási naptól számított egy héten belül van, úgy a vizsgafelkészítésen a projektfeladatra koncentrált tananyagtartalmat ismételnek a diákok.
- ✓ Ezen a felkészítésen a diákok mulasztását nem dokumentáljuk.

4.3.9. Jogorvoslat

Az alábbi, jogorvoslatra vonatkozó bejegyzés a képzés teljes időtartamára (ágazati alapoktatás, szakmai oktatás, közismereti oktatás) érvényes, továbbá másodfokon a fenntartó jár el.

A tanuló értékelése, évközi érdemjegyeinek megállapítása, a tanuló minősítése, félévi és év végi osztályzatai ellen csak az értékelési eljárások megsértése esetén lehet jogorvoslattal élni. Az eljárás megindítására akkor van lehetőség, ha az oktató intézkedése ellentétes a Szakmai programban foglaltakkal, ha a tanulói jogviszonyra, felnőttképzési jogviszonyra vonatkozó rendelkezésekbe ütközik. A tanulmányok értékelése ellen eljárás nem indítható. A félévi és év végi osztályzat megkérdőjelezhető, ha annak megállapítását a szakmai programban megfogalmazottakkal nem egyező módon megíratott dolgozatra kapott érdemjegy befolyásolta. Ezt az alapelvet érvényesítjük a tanulmányok alatti vizsgákon is, ezeken a vizsgákon elért eredmények csak abban az esetben semmisíthetők meg, amennyiben a szakképző intézmény nem a szakmai programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetően a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolja.

A fenntartó a fenti tárgyban előterjesztett kérelmet elutasíthatja vagy annak helyt adva a döntést megváltoztathatja vagy megsemmisítheti. A tanuló, kiskorú tanuló törvényes képviselője, illetve a képzésben részt vevő személy a fenntartónak a jogszabálysértésre hivatkozással benyújtott kérelem tárgyában hozott döntését a közigazgatási ügyben eljáró bíróság előtt megkérdőjelezheti.

5. KOLLÉGIUMI NEVELÉSI PROGRAM

5.1. A kollégium társadalmi szerepe

A kollégium közoktatási rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs elegendő lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítésére.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy segítse a tanulókat a hátrányok leküzdésében, hogy esélyeket teremtsen, biztosítsa az integrációt. Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség fejlesztésében és a felzárkózás segítésében.

A kollégium a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával képes speciális pedagógiai feladatok megoldására, pl. bizonyos gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására, felsőoktatási tanulmányokra való felkészítésre, az együttműködési, a tanulási és a motivációs zavarok korrekciójára.

5.2. A kollégium általános értékrendje

A kollégiumi nevelés folyamatában és követelményeiben a Nemzeti Alaptantervben érvényesülő értékrendet képviseljük.

Értékrendünk alappillérei a NAT követelményrendszerét is alapjaiban meghatározó értékek:

- ✓ az alapvető emberi jogokról, a lelkiismereti és vallásszabadságról, a gyermeki jogokról, a kisebbségekről megfogalmazott értékek;
- ✓ az európai polgári fejlődésben kiérlelt humanista értékrend;
- ✓ a tudományos-technikai haladásban, a hazai kulturális, pedagógiai hagyományokban megjelenő értékek;
- ✓ a demokrácia értékrendje.
- ✓ nemzeti kultúránk értékei, nemzettudat, hazaszeretet, hagyománytisztelet ("Hon- és népismeret");
- ✓ a közös európai értékek, európaiság, az egyetemes emberi kultúra legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményei, nyitottság a kulturális javak, a sokféleség, a másság iránti, tolerancia ("Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz");
- ✓ a tágran értelmezett tanulás (és tudás) formái, összetevői, eszközei, módszerei és technikái, mint értékek, szorgalom, akaraterő, önismeret, önművelés ("Tanulás", "Pályaorientáció");
- ✓ a kommunikációs kultúra klasszikus és új értékei a hagyományos, de időtálló elemektől a napjainkban alakuló és növekvő fontosságú elemekig ("Kommunikációs kultúra");
- ✓ az egészséges, harmonikus életvitel tágran értelmezett összetevői, mint értékek ("Testi és lelki egészség");
- ✓ közvetlen és tágabb természeti és épített környezetünk értékei, rend, harmónia; tisztelet, érzékenység és felelősség a környezetünkkel, a természettel szemben, környezetkímélő magatartás ("Környezeti nevelés").

Azok az elemi (általános) emberi értékek, melyek állandónak tekinthetők, és a tartalmas és teljes emberi élet irányába mutatnak, meghatározó pontjai értékrendünknek. Ilyenek pl.: jellemesség; becsület; lelkiismeret; emberség; szolidaritás; tisztelet és türelem mások iránt; a kölcsönös megértés és a békés, harmonikus együttélés igénye és képessége; együttműködési készség; konfliktus-

tűrés, ill. az érdekütköztetések békés megoldására való képesség; felelősségtudat és felelősségvállalás; kötelességtudat; fegyelem; önértékelő képesség és önkontroll; nyitottság; kritikai szemlélet; kezdeményezőkészség; kreativitás.

A kollégium az előzőekben vázolt értékrendet alkalmazza, direkt vagy látens módon érvényesíti a mindennapi nevelési gyakorlatában, működésében – ezáltal igyekszik elősegíteni a tanulók értékrendjének, személyiségének pozitív alakulását.

5.3. A kollégium kapcsolatrendszere

5.3.1. Kapcsolat az iskolákkal

Kollégiumunkba a városban működő két középiskola diákjai járnak. Az érintett intézményekkel a közvetlen kapcsolatot a kollégium vezetője tartja. A csoportvezető tanárok folyamatosan konzultálnak a tanulók osztályfőnökeivel, oktatóival. Rendszeresen kiírják az **elektronikus naplók**ból a jegyeket. Kölsönösen tájékoztatjuk egymást a kétes hiányzásokról, fegyelmi vagy családi problémákról, egészségügyi vagy pszichés gondokról. Egymás rendezvényein részt veszünk.

5.3.2. Kapcsolat a szülői házzal

- ✓ A kollégium sajátos nevelési feladataiból adódik „családpótló” szerepe. Legfontosabb kapcsolatunkat a szülőkkel tartjuk, akik ránk bízta gyermekeik felügyeletét, nevelését.
- ✓ Minden tanévet megelőzően levélben tájékoztatjuk a szülőket a kollégiumi felvételtől, a legfontosabb tudnivalókról, házirendünkről, elvárásainkról. A beköltözés napján szülői értekezletet tartunk.
- ✓ Évközben – igazodva az iskolai szülői értekezletekhez és fogadóórákhoz – a szülőknek tájékoztatást adunk gyermekük kollégiumi viselkedéséről.
- ✓ Minden fokozatú büntetésről és fegyelmi eljárásról, valamint dicséretéről írásban értesítjük a szülőt.
- ✓ A napi problémákat, információkat telefonon vagy az elektronikus napon keresztül közvetítjük a szülő felé, illetve várjuk a szülők irányából. A kollégium elérhetősége folyamatosan biztosítva van. Igény és szükség esetén személyes konzultációra van lehetőség a kollégiumvezetővel vagy a csoportvezetővel.
- ✓ A szülői ház és a kollégium kapcsolata jónak mondható, hiszen célunk közös: a ránk bízott gyermekek szeretetteljes légkörben történő nevelése. Folyamatosan törekszünk a tanulók szüleivel való kapcsolattartás, együttműködés erősítésére.

5.3.3. Kapcsolat közművelődési intézményekkel

A könyvtár kulturális rendezvényeire rendszeresen kapunk meghívást, ezeknek szívesen teszünk eleget (előadói estek, koncertek stb.). Folyamatosan kapunk a környékbéli színházak (Békéscsaba, Szeged, Kecskemét, Szolnok), a helyi Vízi Színház programkínálatából.

5.3.4. Kapcsolat az egészségügyi intézményekkel

Diákjainknak lehetősége van a város ifjúsági védőnőjéhez fordulni mentális, higiéniai és szociális problémáikkal, aki hetente egy alkalommal tart az iskolában fogadóórát.

Az iskolaorvosi ügyeletet Dr. Deák Edit látja el, rendelési idejük a hirdetőtáblán kifüggesztve. Felmerülő egészségügyi probléma esetén a nevelő-oktatók vagy a kollégiumi titkár egyeztet időpontot az orvosi rendelővel.

5.3.5. Kapcsolat a Családsegítő és Gyermekjóléti Központokkal

Sajnos kollégiumunkban egyre több az olyan gyermek, akinek fejlődését különböző okok veszélyeztetik. Ilyen esetek észlelésekor felvesszük a kapcsolatot a helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Központokkal.

Már több eset kapcsán kiváló munkakapcsolatot tartunk fenn az említett intézményekkel, a kollégisták érdekeinek legmesszemenőbb figyelembevételével és érvényesítésével.

5.3.6. Kapcsolat a rendőrséggel

Szükség esetén jelezzük a gyanús mozgásokat a kollégiumunk környékén. Kérésünkre fokozott figyelmet fordítanak a kollégium közvetlen környezetére.

5.4. A kollégiumi nevelés alapelvei, céljai

5.4.1. A kollégiumi nevelés célja

A kollégiumi nevelés célja a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítése.

Mint általános kollégiumnak a konkrét céljaink:

- ✓ az első szakmai képesítés megszerzésének biztosítása,
- ✓ a tanulás, a kultúráközvetítés magas színvonalú biztosítása,
- ✓ szociális biztonság/érzelmi védettség nyújtása,
- ✓ az önismeret és teljesítőképeség személyiségi megalapozása,
- ✓ kulturális hátrányok leküzdése,
- ✓ az egész életen át tartó tanulás megalapozása,
- ✓ a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítése.

5.4.2. A kollégiumi nevelés főbb alapelvei

A gyermeknevelés legfontosabb – mással alig pótolható – színtere a család. A családpótló szerep erősítéseként a kollégiumunknak – lehetőség szerint – egyre inkább személyre szólóvá kell válnia; egyre több téren meg kell hagyni, illetve teremteni a személyes tapasztalatszerzés, az öntevékenység, a kezdeményezés és a választás lehetőségét. Kollégiumunk sajátos eszközeivel kívánja ezt segíteni, támogatni, erősíteni: személyre szóló szeretetteljes bánásmóddal, következetességgel, türelemmel és hitelességgel. Céljaink elérése érdekében az alábbi nevelési alapelveket valljuk magunkénak:

- ✓ az alapvető erkölcsi normák érvényesítése
- ✓ a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- ✓ a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség
- ✓ az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- ✓ a nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- ✓ szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- ✓ az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- ✓ építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- ✓ az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- ✓ a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- ✓ a nemzetiségi azonosságtudat tiszteltben tartása, ápolása.

5.5. A kollégiumi tevékenység szerkezete

A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

A kollégium a foglalkozások tervezése, szervezése során kiemelten ügyel a pozitív, **aktív** tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, az egyénre szabott tanulási utak támogatására, a kreativitás fejlesztésére, az egész életen át tartó ismeretbővítés fontosságára, gondoskodik a tanulókkal való személyes törődés tapintatos formáinak kialakítására. Külön figyelmet fordít a nemzetiségi sajátosságokra és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciák fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

5.5.1. Felkészítő csoportfoglalkozások a kollégiumban (13 óra/hét/csoport)

Tanulást segítő foglalkozások:

- a) rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás
 - b) differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás
 - c) a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, a tehetséges, alaposabb érdeklődést mutató tanulók foglalkoztatásának biztosítása
 - d) a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök
- A tanulóink kollégiumi csoportonként a nevelőtanár irányítása mellett hétfőtől – csütörtökig naponta 16:00 – 18:35-ig tanulást, felkészülést segítő foglalkozásokon vesznek részt.
 - Az előző pontban meghatározott foglalkozások látogatása alól a tanuló – a kollégium házirendjében meghatározott elvek szerint – felmentést kaphat.
 - Azon tanulóink részére, akik nem kapnak felmentést a foglalkozások látogatása alól, és nem tudják rendszeres elfoglaltság miatt ezen időintervallumban teljesíteni tanulási kötelezettségüket, naponta 15:00 – 16:00-ig illetve 19:00 – 21:00-ig tartó időszakban pótolhatják.

Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozások: (1 óra/hét/csoport)

Csoportvezetői foglalkozások (1 óra/hét/csoport)

- a) Közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára
a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése
- b) Tematikus csoportfoglalkozások
a rendeletben előírt témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások

Csoportfoglalkozások rendszere, tartalma

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése.

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítségének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik

az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére. A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknál kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

A kollégiumi foglalkozások kiegészítik az iskolák nevelő-oktató munkáját. A középiskolai szakaszban a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakgimnáziumban az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges képességek, készségek, attitűdök együttes fejlesztése a cél.

A csoportfoglalkozások keretprogramterve nevelési területenként, az adott témakör legfontosabb tartalmi elemei alapján határozza meg a kollégiumi nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát. A foglalkozások számát, éves elosztását, tartalmi felépítését úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjon a tanulók életkorához, a választott iskolájuk típusához.

A kollégiumi nevelés és oktatás a Nat kiemelt fejlesztési feladatain keresztül kapcsolódik az iskolai tantervi szabályozáshoz.

Témakörök:

- ✓ A tanulás tanítása
- ✓ Az erkölcsi nevelés
- ✓ Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- ✓ Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- ✓ Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- ✓ A családi életre nevelés
- ✓ Testi és lelki egészségre nevelés
- ✓ Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- ✓ Fenntarthatóság, környezettudatosság
- ✓ Pályaorientáció
- ✓ Gazdasági és pénzügyi nevelés
- ✓ Médiatudatosságra nevelés

Az alapprogram végrehajtásához szükséges kötelező foglalkozások éves óraszám

Témakörök	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13-14. évf.
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
Összesen:	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A tematikus csoportfoglalkozások programtervét az 59/2013. (VIII.9) EMMI rendelet tartalmazza. A kötelező foglalkozások órakerete kiegészül a helyi sajátosságokkal

1. A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények

- Ismerje meg – és előbb pedagógus segítségével, majd önállóan alkalmazza – a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokhoz igazodó, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.
- Tudja szervezni idejét, tevékenységeit.
- Alakuljon ki megfelelő szövegértő olvasás, sajátítsa el az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat.
- Legyen képes a tanultakról rövid tartalmi ismertetést készíteni, és erről szóban vagy írásban beszámolni.
- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló – pedagógus segítségével – legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
– különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása – a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése – a könyvtárhasználat rendje és módszerei	Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségekben történő tanulásra.
	Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat.
	Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat.
	A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását.
	Elemezzék, értelmezzék, rendszerezzék a megszerzett ismereteket.
	Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket.
	Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internethasználatra.
	Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével.

2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe. Ilyen nélkülözhetetlen készségek, normák mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia és a szociális érzékenység.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények

- Ismerje az erkölcs fogalmát és szerepét az emberi együttélésben.
- Legyen tisztában az erkölcsi felelősség fontosságával.
- Képes legyen az életkornak megfelelő erkölcsi választásokra.
- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
– erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe – felelősség- és kötelességtudat – a munka megbecsülése – mértéktartás, együttérzés, segítőkészség	Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt. Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között. Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban. Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertes-sük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük. Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét. Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élet-helyzeteket.

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények

- Ismerje nemzeti kultúránk értékeit, hagyományainkat.
- Életkorának megfelelő szinten ismerje az ország és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje meg az adott település kultúrtörténetét, hagyományait, jellegzetességeit
- Ismerje meg, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek élnek.
- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
– közösséghez tartozás, hazaszeretet – nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai – a hazánkban élő nemzeti-ségek kulturális szokásai, emlékei, jelene – nemzetünk kapcsolódása Európához	Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez. Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét.

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, a cselekvő állampolgári magatartás szükségességét, segít megtanítani a törvénytiszteletet, az együttélés szabályainak betartását, az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletét, az erőszakmentesség és a méltányosság fontosságát a társadalmi együttélés során.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények

- Értse a kötelezettségek és a jogok egymásra gyakorolt hatását.
- Lássa be, hogy a jog a társadalmi élet nélkülözhetetlen szabályozó eszköze.
- Legyen tisztában a demokrácia fogalmával, ismerje fel jelentőségét a közösségben, az emberi társadalomban.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.

- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.
- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
– a demokratikus jogállam felépítése – a felelős állampolgári magatartás jelentősége – a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása – cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet	Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat. Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét. A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát. Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Hozzá kell segíteni, a tanulót ahhoz, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények

- Legyen képes személyiségjegyeit, tulajdonságait, képességeit felismerni.
- Értse, hogy tevékenységével tehet közvetlen környezetéért, csoportjáért, társaiért.
- Lássa be, hogy szükség van az alapvető magatartási szabályok betartására
- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.

- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékosággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
– az önismeret és társas kapcsolati kultúra – az empátia és mások elfogadása – a tudás és tapasztalat jelentősége – társas kommunikáció	Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit. A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását. Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatokat, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait. Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket. Csoport előtti megmértetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.

6. A családi életre nevelés

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok ki-egyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények

- Ismerje a család szerkezetét, működését, valamint a különféle szerepeket és szabályokat a családi közösségben.
- Képes legyen felismerni és megfelelő módon kezelni, értelmezni a családban előforduló különböző konfliktusokat
- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
– a család szerepe, jelentősége az egyén életében – együttműködés és felelősségvállalás a családban – szexuális kultúra – családtervezés – konfliktusok a családban	Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon. Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát. Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon. Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a hagyományos családi közösségben. Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát. Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi-nő kapcsolatban. Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját.

7. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító, függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fontos számunkra, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Fejlesztési követelmények

- Legyen tisztában az egészségtudatos életmód jelentőségével.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás.
- Ismerje a különféle egészségkárosító szereket és a szenvedélybetegségeket.
- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.

- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
– egészséges életmód és életvitel – a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében – prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit. Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit. Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. Ismertessük az érzelem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén. Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában.

8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenységek kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények

- Jelenjen meg a tanuló személyiségében a szolidaritás érzése.
- Legyen érzékeny mások helyzete iránt.
- Alakuljon ki az összetartozás érzése.
- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt. Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
– társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás – önkéntes feladatvállalás másokért – összetartás és együttérzés	Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát. Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét. Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni.

	A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk. Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását. Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.
--	--

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának. A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények

- Váljon érzékennyé környezete állapota iránt és legyen képes a környezet sajátosságainak megismerésére.
- Tekintse értéknek a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, fenntartható, harmonikus működését és jöjjön létre benne készítés környezete értékeinek megőrzésére.
- Fejlődjenek ki benne a harmonikus környezet iránti igények, környezetkímélő életmódhoz szükséges szokások és legyen motivált a környezet védelmét célzó közös cselekvésre.
- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét.
- Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat. Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgják erkölcsi alapulvává a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
– a természet és az emberi környezet egymásra hatása – természeti erőforrásaink védelme – ipari termelés és a környezet védelme – „gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”	Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket. Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését. A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat.

	Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát. A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megóvásában. Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.
--	--

10. Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
– tevékenységek és szakmák jellemzői – különféle élet-pályák bemutatása – a munka világa és jellemzői – továbbtanulási lehetőségek	Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat. Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit. Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók. Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit. Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények

- Ismerje meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Legyen tisztában az otthoni pénzügyi lehetőségekkel, korlátokkal.
- Tanulja meg a különféle pénzkezelési technikákat.
- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Témák	Tartalmak, tevékenységek
– a gazdaság működésének alapjai – a családi gazdálkodás – munka, fogyasztás és gazdálkodás – pénzkezelés technikái – vállalkozás és kockázat	A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. Példákon keresztül ismertetjük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak. Ismertetjük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzátutalás stb.). Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit. Ismertetjük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és a működési módjukat. Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.

12. Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok. A diákok számára a média működésének ismerete, értő használata, a digitális világban való magabiztos és biztonságos tájékozódás korunk alapvető követelménye.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosság fejlesztésének eredményeképpen tudjanak eligazodni a hírek és álhírek tengerében, az igaz mellett megjelenő hamis és megtévesztő információk, és a káros tartalmak özönében.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, mérlegelő beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára. **A médiaértés fejlesztése** nagymértékben képes hozzájárulni ahhoz, hogy tanulóinkból a jövőben felelős, jól tájékozott, kritikusan gondolkodó felnőtt állampolgárok legyenek.

Fejlesztési követelmények

- Tudjon különbséget tenni a médiatartalmak között.
- Ismerje a reklám szerepét, jelentőségét, előnyeit és veszélyeit.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Alakuljon ki a mérlegelő gondolkodás a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikusa, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>
– a média társadalmi szerepe – a reklám és a fogyasztás összefüggése – a médiatartalmak és a valóság összefüggése – az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség – a számítógép, az internet-függőség veszélyei	Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül. Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása. Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül. Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében. Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével. Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése. Az internet- és játékfüggőség káros hatásainak bemutatása.

A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások

- a) a kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása
- b) kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések)

A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

A foglalkozásokon (tanulói vagy nevelő-oktatói kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat

Ezek megoldásában számíthatnak az oktató tanácsaira, segítségére

Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások: (1 óra/hét/csoport)

Ezt a nevelő-oktató által irányított előre tervezett foglalkozást az Éves tanulói foglalkozási tervben minden tanév elején megajánlott kínálatból választja ki a tanuló. A választását írásban kell jeleznie a kollégiumvezetőnél legkésőbb az adott tanév szeptember 30-áig. A foglalkozásokon ezt követően tanév végéig köteles részt venni.

Meghirdetett kötelezően választandó foglalkozások:

- Sportkör (floorball, foci, kosárlabda)
- Kreatív kör
- Filmklub
- Kérdezz felelek
- Süssünk főzzünk
- Teadélután

A felsorolt foglalkozásokból az a 4 indul, amelyre a legtöbben jelentkeztek.

A szabadon választandó foglalkozások időkerete heti 1 óra.

Szabadon választható foglalkozások

Az előre tervezett szabadidős foglalkozásokon túl a tanulók részt vehetnek szakkörök és diákkörök munkájában, sportrendezvényeken, előadásokon, kiránduláson. Továbbá az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat (matematika, történelem, angol, német) is felajánljuk azon tanulók részére, akiknek valamilyen okból szüksége van további pótlásra, korrepetálásra, felzárkóztatásra vagy tehetséggondozásra, érettségi vizsgára való felkészítésre. Tartalmazza a könyvtár, múzeum látogatását, színházi előadásokon való részvételt, egyéni felkészítést versenyekre, egyéb rendezvényekre. Ezen a programokon, foglalkozásokon a részvétel nem kötelező.

Témanapok, témahetek, projektek

Az alapprogramban rögzített témakörökben kollégiumunk évente több alkalommal témanapokat, témahetet és/vagy projektet szervez, amelyekben a kollégiumi nevelés fő céljaihoz és alapelveihez kapcsolódó, illetve a csoportfoglalkozások keretterveiben előírt tartalmakat a kollégiumunk sajátosságaihoz igazodva dolgozzuk fel.

5.5.2. A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, figyelembe véve a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezzük, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A belső szabályozás kiemelt eszköze a pedagógiai ösztönző rendszer működtetése.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. Biztosítjuk, hogy a tanulók választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulókörösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az el-

ért eredmények értékelésében. Lehetővé tesszük, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék – és a mindennapi gyakorlatban váljanak képessé felelősen alkalmazni – a demokratikus érdekérvényesítés, problémamegoldás és konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

Kollégiumunk a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősítve a kollégiumi közösség együvé tartozását.

5.5.3. Pedagógiai felügyelet

A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:

- visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között – dokumentált – információcserére kell sort keríteni.

A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata:

- a napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése,
- a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetése,
- a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,
- a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak.

5.6. A tanulók fejlesztésének kiemelt kompetenciaterületei

5.6.1. A tanulási, gondolkodási kultúra fejlesztése

Az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében a kollégium lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket.

A minél jobb eredmény elérése érdekében az alábbi tanulásirányítási, tanulásszervezési technikákat alkalmazzuk:

- ✓ a szaktanárokkal, osztályfőnökökkel felmérjük a tanuló képességét
- ✓ mérjük a képesség szerinti teljesítést
- ✓ értékeljük az eredményt négy szemközt és a csoport előtt is
- ✓ biztosítjuk minden diákunknak a segítségünket
- ✓ a hátránnyal induló, illetve kiemelkedő képességű tanulóink individualizált tanulását megszervezzük

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg:

- ✓ hatékony, önálló tanulás,
- ✓ matematikai kompetencia,
- ✓ digitális kompetencia.

5.6.2. Felzárkóztatás, tehetséggondozás, pályaorientáció

A kollégium feladata a tanulók képességeinek megismerése. Támogatja a tanulásban elmaradt és a sajátos nevelési igényű tanulókat, biztosítja annak esélyét, hogy a választott iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat.

- ✓ tájékozódás közvetlen és közvetett módon a kollégiumi tanulók érdeklődéséről, hajlamairól, kiemelkedő teljesítményeiről, képességeiről, iskola és pályaválasztási szándékairól, azok motívumairól
- ✓ a reális iskola és pályaválasztási szándék kialakítása érdekében beszélgetés a tanuló osztályfőnökével, szaktanáraival, szülővel a választás realitásáról
- ✓ a tanulók pályaismeretének bővítése
- ✓ a tanulók saját eredményeinek a társaik teljesítményével való összehasonlítása

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg:

- ✓ anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció,
- ✓ kifejező készség
- ✓ hatékony, önálló tanulás,
- ✓ digitális kompetencia

5.6.3. Énkép, önismeret, szociális képességek fejlesztése

Diákjaink a kollégiumi nevelés során elsajátítják a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- ✓ elsajátítják és közvetítik az alapvető erkölcsi normákat
- ✓ képesek az egészséges és kulturált életmód kialakítására
- ✓ sokoldalú képzettségük, műveltségük párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásának képességével
- ✓ kialakul reális társadalomképük
- ✓ rendelkeznek az önszerveződéshez a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel
- ✓ tudásuk versenyképes, szakmai felkészültségükre alapozva választ tudnak adni a szakmai kihívásokra
- ✓ képesek az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és tovább építésére
- ✓ másokhoz való viszonyukban toleránsak, empátiával rendelkeznek, társadalmi szemléletüket a szolidaritás jellemzi
- ✓ ismerik nemzetünk, nemzeti és etnikai kisebbségeink kulturális, történelmi hagyományait

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg:

- ✓ szociális és állampolgári kompetencia
- ✓ kezdeményezőképeség és vállalkozó kompetencia
- ✓ természettudományos kompetencia

5.6.4. Egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése

- ✓ A kiegyensúlyozott életritmus, az egészséges, ill. kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás és a rendszeret belső igénnyé válásának elősegítése.
- ✓ A testi és lelki egészség megőrzéséhez szükséges alapvető ismeretek elsajátíttatása, az egészségnek, mint alapértéknek az elfogadása, az egészségmegőrzés igényének felkeltése.
- ✓ A betegségek megelőzése, a fertőző- és nemi betegségek ismerete, megelőzése, a túlzott gyógyszerfogyasztástól való tartózkodás.

- ✓ Az egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése, visszaszorítása.
- ✓ A mozgás és a sport lehetőségeinek és alkalmainak bővítése, a motiváció erősítése.
- ✓ A változatos, tartalmas és rekreatív szabadidő-eltöltés igényének kialakítása.
- ✓ Az önkiszolgálás fejlesztése, a szűkebb környezet önálló rendben tartásának és gondozásának erősítése.
- ✓ Az önálló életvitelre, az önellátásra, a felelős gazdálkodásra (a családi életre) való felkészülés motiválása és segítése.
- ✓ A természeti és társadalmi környezettel harmonikus kapcsolatot kialakító, a környezetre érzékeny és a környezetért felelős életvitel megalapozása.
- ✓ Helyes életmódminta választásának elősegítése.

5.6.5. Társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése

- ✓ A közösségi-társadalmi beilleszkedés (szocializáció) segítése, a szociális, kommunikációs kompetencia fejlesztése.
- ✓ A társadalmi szerepekre való felkészülés segítése.
- ✓ Az érdekképviselés, az érdekvérvényesítés és az érdekütköztetés szintjeinek, mechanizmusainak megismerése és gyakorlása.
- ✓ A demokratikus eljárások és technikák gyakorlási lehetőségeinek megteremtése.
- ✓ Az átgondolt egyéni és családi gazdálkodás, a takarékoság, a pénzkezelés korszerű és biztonságos módjainak megismerése, ill. tudatosítása, elemzése.

5.7. Diákönkormányzati tevékenység

A diákönkormányzat a diákok részvételét jelenti saját intézményük életének formálásában, alakításában. Gáspár László ezt a következőképpen határozza meg: „Az iskolai demokrácia valóságos biztosítékának azt az iskolaközösséget tekintem, amelyben az iskolai önkormányzat és az iskolai közvélemény együtt, egyszerre, egymást áthatva van jelen. Mégpedig nem a pedagógusok által kreált formális szervezetként, hanem a diákok valóságos öntevékenységeinek feltételeként és eredményeként.” A 2011. évi CXCV. tv. a köznevelésről 48.§-a határozza meg a kollégiumi diákönkormányzat működését.

Diákönkormányzati tisztségek:

- ✓ elnök
- ✓ elnökhelyettes
- ✓ programfelelős
- ✓ érdekvédelmi felelősök (fiú-lány)
- ✓ kultúrfelelős
- ✓ sportfelelős

A diákönkormányzatnak a kollégium életét érintő valamennyi kérdésben döntés előkészítő és véleményezési joga van.

5.8. Hagyományörzés és ápolás

A közösségek életében a hétköznapiak sorát ünnepeknek kell megszakítani, hogy biztosítható legyen a feltöltődés. Az ünnepek emelkedettsége erősíti az összetartozás érzését. A kollégiumban különös gondossággal megtervezzük ezt a tevékenység együtttest, amely a hagyományos ünnepkörökhöz, a közösségi együttlétéhez kötődik. A közösség életében a hagyományrendszer az a váz, amelyre felfűzhető a színes közösségi élet értékközvetítő tevékenységének repertoárja.

Hagyományaink felölelik a teljes tanévet:

- ✓ a 9. évfolyamosok fogadása és avatása
- ✓ kollégiumi sportbajnokságok
- ✓ mikulás ünnepség, a diákok megajándékozása
- ✓ a karácsonyi közös vacsora
- ✓ farsang
- ✓ tavaszköszöntő közösségi programok
- ✓ végzős kollégistáink búcsúztatása

Hagyományainkat bővíteni szeretnénk:

- ✓ Sakkversennyel
- ✓ Floorball bajnoksággal
- ✓ Kapcsolattartás a Honvédelmi Sportszövetséggel (lövészet)
- ✓ Őszi városmegismerő túrákkal

5.9. Gyermekek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységek

A Köznevelésről szóló törvény szerint a kollégiumnak gondoskodnia kell a rábízott tanulók szellemi, lelki, testi fejlődéséről, felügyeletéről.

Ifjúságvédelmi tevékenységünk három fő területre terjed ki: a fejlődést veszélyeztető okok

- ✓ megelőzése,
- ✓ feltárása,
- ✓ megszüntetése.

Az ifjúságvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a tanulók problémáit akár a gyermekjóléti szolgálat segítségével-minél hatékonyabban tudjuk kezelni, megelőzni ezzel súlyosabbá válásukat.

A veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében együttműködünk:

- ✓ nevelési tanácsadóval
- ✓ gyermekjóléti szolgálattal
- ✓ családsegítő szolgálattal
- ✓ polgármesteri hivatallal
- ✓ gyermekorvossal, ifjúsági védőnővel
- ✓ társadalmi szervezetekkel
- ✓ alapítványokkal

Kollégiumunkban az ifjúság-, gyermek- és családvédelem feladatait pedagógus diplomával rendelkező nevelő-oktatók látják el.

5.10. A szülő, a kollégista, az oktatók, nevelő-oktatók együttműködésének formái

A szülőket és új kollégistákat a kollégium életéről, munkatervéről, az aktuális feladatokról a kollégium vezetője tájékoztatja az év eleji szülői értekezleten. Az intézményegységekhez kapcsolódó fogadóórákon, nyílt napokon is tájékoztatjuk a szülőket.

Rendkívüli események kapcsán, telefonon azonnali kapcsolatfelvétel lehetséges.

A kollégisták kérdéseiket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőjük útján közölhetik a kollégium vezetőjével, illetve nevelői-oktatói közösségével.

5.11. A tanulók értékelési rendszere

Kollégistáink minősítésénél az alábbi értékelési kritériumokat vesszük figyelembe:

- ✓ biztosítsa a tartós motivációt,
- ✓ a teljesítmények egyenletessége legyen biztosított,
- ✓ fejlődési lehetőséget biztosítson,
- ✓ jelöljön meg új és kihívó feladatokat,
- ✓ az egyén és a közösség teljesítménye együttes hatásban legyen mérhető,
- ✓ értelmes, életkori sajátosságoknak megfelelő versengést indukáljon,
- ✓ mindenki számára meghatározott legyen egy kötelező minimum szint,
- ✓ differenciált legyen,
- ✓ az állandóan jól teljesítőket engedje ki a rendszerből,
- ✓ fejlessze az önértékelési képességeket.

6. A SAKMAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATÁNAK ELVEI, FOLYAMATA

A szakmai program felülvizsgálata tervezett, rendszeres időközönként, valamint jogszabályi változások, fenntartói elvárások vagy szakmai szükségletek hatására történik. A felülvizsgálat során az alábbi elveket és folyamatot követjük:

6.1. Felülvizsgálat elvei

- **Rendszeresség és aktualizálás:** A program évente felülvizsgálaton esik át, illetve soron kívül, ha a jogszabályi vagy szakmai környezet azt indokolja.
- **Szakmai partnerség:** A felülvizsgálatba bevonjuk az intézmény belső és külső szereplőit: oktatókat, valamint – amely területen releváns – a duális képzőhelyeket.
- **Gyakorlati tapasztalatok beépítése:** A duális partnerek visszajelzéseit a képzési tartalom, a gyakorlati követelmények és a tanulók felkészültsége tekintetében figyelembe vesszük.
- **Minőségfejlesztés és alkalmazkodóképesség:** A cél a képzés hatékonyságának növelése, a munkaerőpiaci igényekhez és a tanulók egyéni szükségleteihez való rugalmas alkalmazkodás.

6.2. A felülvizsgálat és módosítás folyamata

1. **Szükségletek feltárása:** Az oktatók, munkaközösségek, a duális képzőhelyek, valamint a tanulók és szülők visszajelzései alapján feltérképezzük a módosítás szükségességét.
2. **Javaslattevél:** A szakmai program módosítására irányuló javaslatokat az intézményvezetés koordinálásával az oktatói testület és a duális partnerek véleményének figyelembevételével fogalmazzuk meg.
3. **Egyeztetés a duális képzőhelyekkel:** Szükség esetén személyes vagy online konzultációt szervezünk a közös álláspont kialakítása érdekében.
4. **Oktatói testületi elfogadás:** A véglegesített módosítási javaslatot az oktatói testület fogadja el – a duális partnerek írásos hozzájárulását csatolva, amennyiben a módosítás az ő tevékenységi körüket is érinti.
5. **Fenntartói jóváhagyás:** A jóváhagyott dokumentumot a fenntartó részére megküldjük, amely annak hatályba lépéséhez szükséges.
6. **Nyilvánosságra hozatal:** A jóváhagyott szakmai programot az intézmény hivatalos honlapján közzétesszük, valamint a duális partnerek számára elektronikus úton eljuttatjuk.

ZÁRADÉKOK

A Gyulai SZC Székely Mihály Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium szakmai programját az intézmény igazgatójaként az oktatói testület számára elfogadásra javaslom.

Szarvas, 2025. augusztus 28.

Varga Angéla
igazgatói feladatokat ellátó igazgatóhelyettes

A szakmai programot a Gyulai SZC Székely Mihály Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium oktatói testülete a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 51.§ (2) bekezdés 1. pontjában foglaltak alapján, az igazgató előterjesztése után, *egyhangúlag* elfogadta.

Szarvas, 2025. augusztus 28.

Frcska Zoltán Béla
oktató

Liska Tamás Gábor
oktató

A szakmai program tanulókat érintő kérdésekkel foglalkozó részeit a Gyulai SZC Székely Mihály Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium Diákönkormányzata véleményezte és elfogadásra javasolja.

Szarvas, 2025. augusztus 28.

DÖK elnök

JÓVÁHAGYÁSI ZÁRADÉK

A Gyulai Szakképzési Centrum Székely Mihály Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium Szakmai Programját a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet 81.§ (1) bekezdésének 5. pontjában foglaltak alapján jóváhagyom.

Gyula, 2025.

Pörneki Attila István
főigazgató

Egyetértek:

Simon István Tamás
kancellár